

**Sosiaali- ja terveysalan
erikoisammattitutkinto
2027 LUONNOS**

Sosiaali- ja terveysalan erikoisammattitutkinto

2027 LUONNOS

Tutkinnon suorittaneen osaaminen

Sosiaali- ja terveysalan erikoisammattitutkinnon suorittanut hallitsee laaja-alaisesti sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujärjestelmän, toimintaperiaatteet ja asiakaslähtöisen työotteen. Hän osaa toimia vaativissa asiakas-, hoito- ja ohjaustilanteissa hyödyntäen näyttöön perustuvaa tietoa, digitaalisia ratkaisuja ja moniammatillista yhteistyötä.

Tutkinnon suorittanut soveltaa työssään alan lainsäädäntöä, eettisiä periaatteita ja turvallisuusohjeita sekä edistää kestävästä kehitystä ja yhdenvertaisuutta. Hän tukee asiakkaiden ja potilaiden hyvinvointia, toimintakykyä ja osallisuutta eri elämäntilanteissa ja -vaiheissa.

Erikoisammattitutkinnon suorittaneella on vahva ammatillinen erikoisosaaminen omalta osaamisaltaan. Hän kehittää jatkuvasti omaa työtään ja työyhteisön toimintaa sekä soveltaa uusia teknologioita ja innovatiivisia ratkaisuja sosiaali- ja terveysalan käytäntöihin.

Tutkinnon suorittaneella on vahva erikoisosaaminen valitsemansa osaamisalan mukaisesti:

Akuuttihoitotyön osaamisala

Tutkinnon suorittanut hallitsee vaativan akuutti- ja päivystyshoidon eri ikä- ja asiakasryhmille. Hän osaa tunnistaa nopeasti potilaan tilan muutokset, tehdä hoidon tarpeen arviointia ja toteuttaa hoitotoimenpiteitä turvallisesti kiireellisissä tilanteissa. Hän hyödyntää kliinistä osaamista ja toimii moniammatillisissa tiimeissä myös vaativissa olosuhteissa.

Elämän loppuvaiheen hoitotyön osaamisala

Tutkinnon suorittanut osaa toteuttaa laadukasta ja eettisesti kestävästä palliatiivista hoitoa ja saattohoitoa. Hän tukee potilasta ja läheisiä elämän loppuvaiheessa kokonaisvaltaisesti, edistää hyvää elämänlaatua ja turvaa arvokkaan kuoleman. Hän hallitsee lähestyvän kuolematilanteiden hoitotyön, vuorovaikutuksen ja surutyön tukemisen.

Ikääntyneiden hyvinvoinnin edistämisen osaamisala

Tutkinnon suorittanut tukee ikääntyneen toimintakykyä, itsenäisyyttä ja osallisuutta. Hän osaa suunnitella ja toteuttaa yksilöllisiä hyvinvointia ja arjen sujuvuutta tukevia palveluja sekä ohjata ikääntynyttä ja hänen läheisiään palvelujen käytössä. Hän tunnistaa muistisairauksien ja muiden ikääntymisen vaikutusten merkityksen arjessa ja toimii yhteistyössä eri toimijoiden kanssa.

Infektioiden ehkäisyn ja torjunnan osaamisala

Tutkinnon suorittanut osaa suunnitella, toteuttaa ja kehittää infektioiden torjuntaa sosiaali- ja terveydenhuollon yksiköissä. Hän hallitsee tartuntaketjujen katkaisemisen, hygieniakäytännöt ja suojautumisen periaatteet. Hän toimii kouluttajana ja kehittäjänä infektioiden ehkäisyssä työyksikössään infektioitiimin kanssa tehden yhteistyötä sekä arvioi riskitilanteita ja niiden hallintaa työympäristössä.

Jalkojen hyvinvoinnin osaamisala

Tutkinnon suorittanut hallitsee jalkojen iho- ja kynsisairauksien hoidon sekä niiden ennaltaehkäisyn. Hän huomioi asiakkaan perussairaudet ja kokonaisterveyden osana

jalkojenhoitotyötä. Hän osaa ohjata asiakasta omahoidossa ja jalkaterveyden edistämisessä sekä hyödyntää ajantasaista tietoa ja hoitomenetelmiä.

Kuntoutus-, tuki- ja ohjauspalvelujen osaamisala

Tutkinnon suorittanut osaa suunnitella ja toteuttaa kuntoutusta sekä tukea erityistä tukea tarvitsevien henkilöiden osallisuutta ja toimintakykyä. Hän toimii ohjaus- ja tukitehtävissä eri ikäryhmien parissa ja hyödyntää monipuolisia menetelmiä asiakkaan voimavarojen vahvistamiseksi. Hän osaa arvioida palvelujärjestelmiä ja tehdä yhteistyötä asiakkaan verkoston kanssa.

Mielenterveys- ja riippuvuustyön osaamisala

Tutkinnon suorittanut osaa tukea asiakkaita mielenterveyden ja toipumisen edistämisessä sekä riippuvuuksien hallinnassa. Hän hallitsee keskeiset mielenterveys- ja päihdetyön menetelmät, kohtaa asiakkaat arvostavasti ja voimavaroja tukien sekä tekee moniammatillista yhteistyötä palveluketjuissa.

Obduktiotoiminnan osaamisala

Tutkinnon suorittanut osaa toimia oikeus- ja lääketieteellisissä ruumiinavauksissa turvallisesti ja tarkasti. Hän hallitsee obduktioprosessin eri vaiheet, varautumisen korkeariskisiin tilanteisiin ja näytteiden käsittelyn ohjeiden mukaisesti. Hän tuntee toiminnan juridiset, eettiset ja työturvallisuusnäkökohdat.

Planetaarisen terveyden osaamisala

Tutkinnon suorittanut ymmärtää ihmisen terveyden yhteydet ympäristöön, yhteiskuntaan ja globaaleihin terveyshaasteisiin. Hän osaa edistää kestävää terveyttä ja ehkäistä kansantauteja tukemalla terveyttä edistäviä elämäntapoja, yhteisöjen hyvinvointia ja ympäristön kestävyyttä.

Tuentahoidon osaamisala

Tutkinnon suorittanut hallitsee erityisryhmien tuentahoidon, apuvälineiden käytön ja yksilöllisen hoidon suunnittelun. Hän tukee asiakkaan toimintakykyä, mukavuutta ja turvallisuutta tuentahoidon keinoin sekä kehittää tuentaratkaisuja yhdessä asiakkaan ja moniammatillisen tiimin kanssa.

Välinehuollon osaamisala

Tutkinnon suorittanut hallitsee välinehuollon prosessit, välineiden puhdistuksen, steriloinnin, laadunhallinnan ja kehittämisen. Hän osaa toimia vastuullisesti ja turvallisesti välinehuollon eri työvaiheissa, ohjata muita työntekijöitä sekä varmistaa potilasturvallisuuden koko välinehuoltoketjussa.

Työtehtäviä, joissa tutkinnon suorittanut voi toimia

Tutkinnon suorittaneet voivat toimia erikoisosaajina, ohjaajina, palveluohjaajina, infektioiden torjunnan avustavissa tehtävissä, rokottajina, jalkojenhoidossa, saattohoitajina, välinehuollon palveluohjaajina, muisti- ja ikävalmentajina tai yrittäjinä. Työ voi sijoittua julkiselle, yksityiselle tai kolmannelle sektorille ja sisältää usein moniammatillista yhteistyötä asiakkaiden ja potilaiden kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin tukemiseksi.

Perusteen nimi	Sosiaali- ja terveysalan erikoisammattitutkinto 2027 LUONNOS
Määräyksen diaarinumero	OPH-0-0000
Osaamisalat	Planetaarisen terveyden osaamisala Elämän loppuvaiheen hoitotyön osaamisala Jalkojen hyvinvoinnin osaamisala Akuuttihoitotyön osaamisala Kuntoutus-, tuki- ja ohjauspalvelujen osaamisala Mielenterveys- ja riippuvuustyön osaamisala Infektioiden ehkäisyn ja torjunnan osaamisala Ikääntyneiden hyvinvoinnin edistämisen osaamisala Obduktiotoiminnan osaamisala Välinehuollon osaamisala Tuentahoidon osaamisala
Tutkintonimikkeet	Saattohoitaja (null) Akuuttihoitajan erikoisosaaja (null) Mielenterveys- ja riippuvuustyön erikoisosaaja (null) Kestävän terveyden erikoisosaaja (null) Ikävalmentaja (null) Infektioiden torjunnan erikoisosaaja (null) Ikääntyneen palveluohjauksen erikoisosaaja (null) Vammaisalan ja erityisen tuen erikoisosaaja (null) Obduktiotoiminnan erikoisosaaja (null) Tuentahoidon erikoisosaaja (null) Näkövammaistaitojen ohjauksen erikoisosaaja (null) Jalkojen hyvinvoinnin erikoisosaaja (null) Kestävän terveyden erikoisosaaja (null) Välinehuollon palveluohjaaja (null) Muistihoitaja (null)
Voimaantulo	01.01.2027
Pdf luotu	24.10.2025

Sisältö

1. Tutkinnon muodostuminen.	1
2. Tutkinnon osat.	21
2.1. Erikoisosaaminen sosiaali- ja terveydenhuollon ammattilaisena, 15 osp.	21
2.2. Akuuttihoito ja päivystystyö eri asiakasryhmille, 45 osp.	22
2.3. Asiakkaan ja läheisverkoston tukeminen, 30 osp.	24
2.4. Asiakkaan toimintaympäristössä ja palvelujärjestelmässä toimiminen, 30 osp.	26
2.5. Erilaisten välineistöjen huoltoprosessit, 30 osp.	28
2.6. Erityisryhmiin kuuluvan potilaan tuentahoidossa toimiminen, 30 osp.	30
2.7. Erityisvälineiden käyttäminen tuentahoidossa, 30 osp.	32
2.8. Ikävalmentajana toimiminen, 45 osp.	34
2.9. Ikääntyneen arjen tukeminen, 30 osp.	36
2.10. Ikääntyneen asioiden hoitamisen ohjaus, 45 osp.	38
2.11. Ikääntyneen hoidon ja tuen edistäminen, 30 osp.	40
2.12. Infektioidentorjunta sosiaali- ja terveydenhuollossa, 45 osp.	43
2.13. Infektioidentorjuntatyössä toimiminen, 30 osp.	44
2.14. Infektiot ja mikrobit terveysuhkana, 30 osp.	46
2.15. Jalkojen hyvinvoinnin edistäminen, 30 osp.	47
2.16. Jalkojenhoitotyössä toimiminen, 45 osp.	48
2.17. Kestävä terveys ja sen edistäminen, 30 osp.	50
2.18. Kliininen hoitotyö ja hoito-osaaminen sairaalaympäristössä, 30 osp.	51
2.19. Korkeariskisessä ruumiinavauksessa toimiminen, 15 osp.	53
2.20. Kriisin hallinta ja terveyserojen kaventaminen, 30 osp.	54
2.21. Lääketieteellisessä ruumiinavauksessa toimiminen, 30 osp.	56
2.22. Mielenterveys- ja riippuvuustyö eri asiakasryhmille, 30 osp.	57
2.23. Mielenterveys- ja riippuvuustyön menetelmien käyttäminen, 45 osp.	59
2.24. Muistioireisen ja muistisairaana tukeminen, 45 osp.	63
2.25. Neurokirjon erityispiirteiden huomiointi osallisuudessa, 30 osp.	65
2.26. Näkövammaisten asiakkaiden näönkäytön ja liikkumistaidon ohjaus, 45 osp.	67
2.27. Näkövammaisten asiakkaiden tiedonhallinnan välineiden ja käytön ohjaus, 30 osp.	68
2.28. Oikeuslääketieteellisessä ruumiinavauksessa toimiminen, 30 osp.	69
2.29. Palliatiivinen hoitotyö, 45 osp.	70

2.30. Planetaarinen terveys ja kansantaudit, 45 osp.	72
2.31. Ruumiinavaukseen valmistautuminen ja toiminnan ohjaaminen, 30 osp.	73
2.32. Saattohoitotyö ja kuolemankohtaaminen, 30 osp.	74
2.33. Tuentahoidon toteuttaminen ja kehittäminen, 45 osp.	76
2.34. Vaikea- ja monivammaisen asiakkaan osallisuuden ja hyvinvoinnin edistäminen, 45 osp.	78
2.35. Välinehuollon erityispiirteet, 30 osp.	80
2.36. Välinehuollon toiminnanohjaus, laadunhallinta ja kehittäminen, 45 osp.	81
2.37. Yrittäjyys sosiaali- ja terveydenhuollossa, 30 osp.	83
2.38. Asiakkaan kohtaamistaidot haastavissa tilanteissa, 30 osp.	85
2.39. Asiakaslähtöinen kivunhoitotyö ja sen toteuttaminen sosiaali- ja terveydenhuollossa, 30 osp.	86
2.40. Digimentorointi, 30 osp.	88
2.41. Haavahoitotyö ja painehaavojen ehkäisy, 30 osp.	90
2.42. Ikääntyneen hyvinvoinnin edistäminen ja tukeminen, 30 osp.	91
2.43. Ikääntyneiden erityiskysymykset ja gerontologinen hoitotyö, 30 osp.	93
2.44. Kansantaudit ja voimavaraistava omahoidon ohjaus, 30 osp.	94
2.45. Kirjaaminen ja tietohallinta sosiaali- ja terveydenhuollossa, 30 osp.	96
2.46. Kuntoutuminen ja aktiivisen elämäntavan edistäminen, 30 osp.	97
2.47. Ohjaus- ja koulutusosaaminen sosiaali- ja terveydenhuollossa, 30 osp.	99
2.48. Rokottaminen lähihoitajan vastuualueella, 30 osp.	101
2.49. Seksuaali- ja lisääntymisterveyden edistäminen ja ohjaus, 30 osp.	103
2.50. Sosiaali- ja terveydenhuollon kotiin vietävät palvelut sekä palvelujen ja tuotannon kehittäminen, 30 osp.	105
2.51. Suun terveyden edistäminen sosiaali- ja terveydenhuollossa, 30 osp.	107
2.52. Teknologiat osana palvelujärjestelmää, 30 osp.	108
2.53. Varautuminen, huoltovarmuus ja kriisinhallinta sosiaali- ja terveydenhuollossa, 30 osp.	110
2.54. Yhdenvertaiset palvelut ja vähemmistöryhmien terveyden edistäminen, 30 osp.	111
2.55. Digitalisaation edistäminen, 30 osp (107656).	113
2.56. Kehittyvien teknologioiden kokeilu, 30 osp (107657).	114
2.57. Kiertotaloustoiminnan kehittäminen, 30 osp (107658).	115
2.58. Kyberturvallisuuden edistäminen, 30 osp (107659).	116
3. Akuuttihoidon osaamisala.	118

4. Elämän loppuvaiheen hoitotyön osaamisala.	119
5. Ikääntyneiden hyvinvoinnin edistämisen osaamisala.	120
6. Infektioiden ehkäisyn ja torjunnan osaamisala.	121
7. Jalkojen hyvinvoinnin osaamisala.	122
8. Kuntoutus-, tuki- ja ohjauspalvelujen osaamisala.	123
9. Mielenterveys- ja riippuvuustyön osaamisala.	124
10. Obduktiotoiminnan osaamisala.	125
11. Planetaarisen terveyden osaamisala.	126
12. Tuentahoidon osaamisala.	127
13. Välinehuollon osaamisala.	128
14. Liite1. Arvoperusta.	129
15. Liite 2. Luvat ja pätevydet.	130
16. Liite 3. Tutkintokohtaiset terveydentilavaatimukset.	131

1. Tutkinnon muodostuminen

Sosiaali- ja terveysalan erikoisammattitutkinnon laajuus on 180 osaamispistettä (osp). Tutkinto muodostuu ammatillisista pakollisista ja valinnaisista tutkinnon osista. Pakolliset tutkinnon osat ovat kaikille pakollinen tutkinnon osa (Erikoisosaaminen sosiaali- ja terveydenhuollon ammattilaisena, 15 osp) sekä osaamisalakohdaiset tutkinnon osat (105 osp). Valinnaisten tutkinnon osien laajuus on 60 osp.

Sosiaali- ja terveysalan ammattitutkinnossa on yksitoista (11) osaamisalaa ja neljätoista (14) tutkintonimikettä:

- Akuuttihoitotyön osaamisala, Akuutinhoidon erikoisosaaja
- Elämän loppuvaiheen hoitotyön osaamisala, Saattohoitaja
- Ikääntyneiden hyvinvoinnin edistämisen osaamisala, Ikävalmentaja, Ikääntyneen palveluohjauksen erikoisosaaja tai Muistihoitaja
- Infektioiden ehkäisyn ja torjunnan osaamisala, Infektioiden torjunnan erikoisosaaja
- Jalkojen hyvinvoinnin osaamisala, Jalkojen hyvinvoinnin erikoisosaaja
- Kuntoutus-, tuki- ja ohjauspalvelujen osaamisala, Näkövammaistaitojen ohjauksen erikoisosaaja tai Vammaisalan ja erityisen tuen erikoisosaaja
- Mielenterveys- ja riippuvuustyön osaamisala, Mielenterveys- ja riippuvuustyön erikoisosaaja
- Obduktiotoiminnan osaamisala, Obduktiotoiminnan erikoisosaaja
- Planetaarisen terveyden osaamisala, Kestävän terveyden erikoisosaaja
- Tuentahoidon osaamisala, Tuentahoidon erikoisosaaja
- Välinehuollon osaamisala, Välinehuollon palveluohjaaja

AKUUTTIHOITOTYÖN OSAAMISALA 180 OSP	
Akuuttihoidon erikoisosaaja	
Pakolliset tutkinnon osat	
Erikoisosaaminen sosiaali- ja terveydenhuollon ammattilaisena, 15 osp, P	
Akuuttihoito ja päivystystyö eri asiakasryhmille, 45 osp, P	
Asiakkaan ja läheisverkoston tukeminen, 30 osp, P	
Kliininen hoitotyö ja hoito-osaaminen sairaalaympäristössä, 30 osp, P	
Valinnaiset tutkinnon osat	
Asiakaslähtöinen kivunhoitotyö ja sen toteuttaminen sosiaali- ja terveydenhuollossa, 30 osp	
Asiakkaan kohtaamistaidot haastavissa tilanteissa, 30 osp	
Digimentorointi, 30 osp	
Haavahoitotyö ja painehaavojen ehkäisy, 30 osp	
Ikääntyneen hyvinvoinnin edistäminen ja tukeminen, 30 osp	
Ikääntyneiden erityiskysymykset ja gerontologinen hoitotyö, 30 osp	
Kansantaudit ja voimavaraistava omahoidon ohjaus, 30 osp	
Kirjaaminen ja tietohallinta sosiaali- ja terveydenhuollossa, 30 osp	
Kuntoutuminen ja aktiivisen elämäntavan edistäminen, 30 osp	
Ohjaus- ja koulutusosaaminen sosiaali- ja terveydenhuollossa, 30 osp	
Rokottaminen lähihoitajan vastuualueella, 30 osp	
<i>Opiskelijalla tulee olla sosiaali- ja terveysalan perustutkinto tai kyseisen tutkinnon loppuvaiheen opiskelu tai vastaava asetuksen mukainen koulutustausta.</i>	
Seksuaali- ja lisääntymisterveyden edistäminen ja ohjaus, 30 osp	
Sosiaali- ja terveydenhuollon kotiin vietävät palvelut sekä palvelujen ja tuotannon kehittäminen, 30 osp	
Suun terveyden edistäminen sosiaali- ja terveydenhuollossa, 30 osp	
Teknologiat osana palvelujärjestelmää, 30 osp	
Varautuminen, huoltovarmuus ja kriisinhallinta sosiaali- ja terveydenhuollossa, 30 osp	
Yhdenvertaiset palvelut ja vähemmistöryhmien terveyden edistäminen, 30 osp	
Digitalisaation edistäminen, 30 osp	
Kehittyvien teknologioiden kokeilu, 30 osp	
Kiertotaloustoiminnan kehittäminen, 30 osp	
Kyberturvallisuuden edistäminen, 30 osp	
Tutkinnon osa toisesta osaamisalasta 15-45 osp	
<i>Tutkintoon voi sisällyttää tämän tutkinnon toisen osaamisalan pakollisen tutkinnon osan. Riippumatta sisällytettävän tutkinnon osan laajuudesta, tutkinnon osan laajuus on tässä kohdassa enintään 45 osp.</i>	
Tutkinnon osa alan ammatillisesta perustutkinnosta 15-30 osp	

<i>Tutkintoon voi valita voimassa olevista sosiaali- ja terveysalan tai välinehuoltoalan perustutkinnon perusteista määritellyn valinnaisen tutkintokohtaisen tutkinnon osan tai osia.</i>
Tutkinnon osa ammattitutkinnosta tai erikoisammattitutkinnosta 15-30 osp <i>Tutkintoon voi valita tutkinnon perusteissa määritellyn ammatillisen tutkinnon osan tai osia voimassa olevista ammattitutkinnon tai toisen erikoisammattitutkinnon perusteista.</i>
Korkeakouluopinnot 5-30 osp <i>Tutkinnon osa sisältää tutkintoon liittyvää ammatillista osaamista tukevia korkeakouluopintoja.</i>
Paikallisiin ammattitaitovaatimuksiin perustuva tutkinnon osa 15-30 osp <i>Tutkinnon osa tai osat sisältävät työelämän paikallisten tarpeiden mukaista tutkintoon tai ammattialaan liittyvää osaamista, joka soveltuu useamman kuin yhden työpaikan tarpeisiin. Koulutuksen järjestäjä nimeää tutkinnon osan työelämän toimintakokonaisuuden pohjalta ja määrittää sille laajuuden osaamispisteinä. Koulutuksen järjestäjä määrittelee ammattitaitovaatimukset ja osaamisen arvioinnin vastaavasti kuin muissa tutkinnon osissa.</i>
ELÄMÄN LOPPUVAIHEEN HOITOTYÖN OSAAMISALA 180 OSP
Saattohoitaja
Pakolliset tutkinnon osat
Erikoisosaaminen sosiaali- ja terveydenhuollon ammattilaisena, 15 osp, P
Palliativinen hoitotyö, 45 osp, P
Asiakkaan ja läheisverkoston tukeminen, 30 osp, P
Saattohoitotyö ja kuolemankohtaaminen, 30 osp, P
Valinnaiset tutkinnon osat
Asiakaslähtöinen kivunhoitotyö ja sen toteuttaminen sosiaali- ja terveydenhuollossa, 30 osp
Asiakkaan kohtaamistaidot haastavissa tilanteissa, 30 osp
Digimentorointi, 30 osp
Haavahoitotyö ja painehaavojen ehkäisy, 30 osp
Ikääntyneen hyvinvoinnin edistäminen ja tukeminen, 30 osp
Ikääntyneiden erityiskysymykset ja gerontologinen hoitotyö, 30 osp
Kansantaudit ja voimavaraistava omahoidon ohjaus, 30 osp
Kirjaaminen ja tietohallinta sosiaali- ja terveydenhuollossa, 30 osp
Kuntoutuminen ja aktiivisen elämäntavan edistäminen, 30 osp
Ohjaus- ja koulutusosaaminen sosiaali- ja terveydenhuollossa, 30 osp
Rokottaminen lähihoitajan vastuualueella, 30 osp
<i>Opiskelijalla tulee olla sosiaali- ja terveysalan perustutkinto tai kyseisen tutkinnon loppuvaiheen opiskelu tai vastaava asetuksen mukainen koulutustausta.</i>
Seksuaali- ja lisääntymisterveyden edistäminen ja ohjaus, 30 osp
Sosiaali- ja terveydenhuollon kotiin vietävät palvelut sekä palvelujen ja tuotannon kehittäminen, 30 osp
Suun terveyden edistäminen sosiaali- ja terveydenhuollossa, 30 osp

Teknologiat osana palvelujärjestelmää, 30 osp
Varautuminen, huoltovarmuus ja kriisinhallinta sosiaali- ja terveydenhuollossa, 30 osp
Yhdenvertaiset palvelut ja vähemmistöryhmien terveyden edistäminen, 30 osp
Digitalisaation edistäminen, 30 osp
Kehittyvien teknologioiden kokeilu, 30 osp
Kiertotaloustoiminnan kehittäminen, 30 osp
Kyberturvallisuuden edistäminen, 30 osp
Tutkinnon osa toisesta osaamisalasta 15-45 osp <i>Tutkintoon voi sisällyttää tämän tutkinnon toisen osaamisalan pakollisen tutkinnon osan. Riippumatta sisällytettävän tutkinnon osan laajuudesta, tutkinnon osan laajuus on tässä kohdassa enintään 45 osp.</i>
Tutkinnon osa alan ammatillisesta perustutkinnosta 15-30 osp <i>Tutkintoon voi valita voimassa olevista sosiaali- ja terveysalan tai välinehuoltoalan perustutkinnon perusteista määritellyn valinnaisen tutkintokohtaisen tutkinnon osan tai osia.</i>
Tutkinnon osa ammattitutkinnosta tai erikoisammattitutkinnosta 15-30 osp <i>Tutkintoon voi valita tutkinnon perusteissa määritellyn ammatillisen tutkinnon osan tai osia voimassa olevista ammattitutkinnon tai toisen erikoisammattitutkinnon perusteista.</i>
Korkeakouluopinnot 5-30 osp <i>Tutkinnon osa sisältää tutkintoon liittyvää ammatillista osaamista tukevia korkeakouluopintoja.</i>
Paikallisiin ammattitaitovaatimuksiin perustuva tutkinnon osa 15-30 osp <i>Tutkinnon osa tai osat sisältävät työelämän paikallisten tarpeiden mukaista tutkintoon tai ammattialaan liittyvää osaamista, joka soveltuu useamman kuin yhden työpaikan tarpeisiin. Koulutuksen järjestäjä nimeää tutkinnon osan työelämän toimintakokonaisuuden pohjalta ja määrittää sille laajuuden osaamispisteinä. Koulutuksen järjestäjä määrittelee ammattitaitovaatimukset ja osaamisen arvioinnin vastaavasti kuin muissa tutkinnon osissa.</i>
IKÄÄNTYNEIDEN HYVINVOINNIN EDISTÄMISEN OSAAMISALA 180 OSP
Ikävalmentaja
Pakolliset tutkinnon osat
Erikoisosaaminen sosiaali- ja terveydenhuollon ammattilaisena, 15 osp, P
Ikävalmentajana toimiminen, 45 osp, P
Ikääntyneen arjen tukeminen, 30 osp, P
Ikääntyneen hoidon ja tuen edistäminen, 30 osp, P
Valinnaiset tutkinnon osat
Asiakaslähtöinen kivunhoitotyö ja sen toteuttaminen sosiaali- ja terveydenhuollossa, 30 osp
Asiakkaan kohtaamistaidot haastavissa tilanteissa, 30 osp
Digimentorointi, 30 osp
Haavahoitotyö ja painehaavojen ehkäisy, 30 osp
Ikääntyneen hyvinvoinnin edistäminen ja tukeminen, 30 osp

Ikääntyneiden erityiskysymykset ja gerontologinen hoitotyö, 30 osp
Kansantaudit ja voimavaraistava omahoidon ohjaus, 30 osp
Kirjaaminen ja tietohallinta sosiaali- ja terveydenhuollossa, 30 osp
Kuntoutuminen ja aktiivisen elämäntavan edistäminen, 30 osp
Ohjaus- ja koulutusosaaminen sosiaali- ja terveydenhuollossa, 30 osp
Rokottaminen lähihoitajan vastuualueella, 30 osp <i>Opiskelijalla tulee olla sosiaali- ja terveysalan perustutkinto tai kyseisen tutkinnon loppuvaiheen opiskelu tai vastaava asetuksen mukainen koulutustausta.</i>
Seksuaali- ja lisääntymisterveyden edistäminen ja ohjaus, 30 osp
Sosiaali- ja terveydenhuollon kotiin vietävät palvelut sekä palvelujen ja tuotannon kehittäminen, 30 osp
Suun terveyden edistäminen sosiaali- ja terveydenhuollossa, 30 osp
Teknologiat osana palvelujärjestelmää, 30 osp
Varautuminen, huoltovarmuus ja kriisinhallinta sosiaali- ja terveydenhuollossa, 30 osp
Yhdenvertaiset palvelut ja vähemmistöryhmien terveyden edistäminen, 30 osp
Digitalisaation edistäminen, 30 osp
Kehittyvien teknologioiden kokeilu, 30 osp
Kiertotaloustoiminnan kehittäminen, 30 osp
Kyberturvallisuuden edistäminen, 30 osp
Tutkinnon osa toisesta osaamisalasta 15-45 osp <i>Tutkintoon voi sisällyttää tämän tutkinnon toisen osaamisalan pakollisen tutkinnon osan. Riippumatta sisällytettävän tutkinnon osan laajuudesta, tutkinnon osan laajuus on tässä kohdassa enintään 45 osp.</i>
Tutkinnon osa alan ammatillisesta perustutkinnosta 15-30 osp <i>Tutkintoon voi valita voimassa olevista sosiaali- ja terveysalan tai välinehuoltoalan perustutkinnon perusteista määritellyn valinnaisen tutkintokohtaisen tutkinnon osan tai osia.</i>
Tutkinnon osa ammattitutkinnosta tai erikoisammattitutkinnosta 15-30 osp <i>Tutkintoon voi valita tutkinnon perusteissa määritellyn ammatillisen tutkinnon osan tai osia voimassa olevista ammattitutkinnon tai toisen erikoisammattitutkinnon perusteista.</i>
Korkeakouluopinnot 5-30 osp <i>Tutkinnon osa sisältää tutkintoon liittyvää ammatillista osaamista tukevia korkeakouluopintoja.</i>
Paikallisiin ammattitaitovaatimuksiin perustuva tutkinnon osa 15-30 osp <i>Tutkinnon osa tai osat sisältävät työelämän paikallisten tarpeiden mukaista tutkintoon tai ammattialaan liittyvää osaamista, joka soveltuu useamman kuin yhden työpaikan tarpeisiin. Koulutuksen järjestäjä nimeää tutkinnon osan työelämän toimintakokonaisuuden pohjalta ja määrittää sille laajuuden osaamispisteinä. Koulutuksen järjestäjä määrittelee ammattitaitovaatimukset ja osaamisen arvioinnin vastaavasti kuin muissa tutkinnon osissa.</i>
Ikääntyneen palveluohjauksen erikoisosaaja
Pakolliset tutkinnon osat

Erikoisosaaminen sosiaali- ja terveydenhuollon ammattilaisena, 15 osp, P
Ikääntyneen asioiden hoitamisen ohjaus, 45 osp, P
Ikääntyneen arjen tukeminen, 30 osp, P
Ikääntyneen hoidon ja tuen edistäminen, 30 osp, P
Valinnaiset tutkinnon osat
Asiakaslähtöinen kivunhoitotyö ja sen toteuttaminen sosiaali- ja terveydenhuollossa, 30 osp
Asiakkaan kohtaamistaidot haastavissa tilanteissa, 30 osp
Digimentorointi, 30 osp
Haavahoitotyö ja painehaavojen ehkäisy, 30 osp
Ikääntyneen hyvinvoinnin edistäminen ja tukeminen, 30 osp
Ikääntyneiden erityiskysymykset ja gerontologinen hoitotyö, 30 osp
Kansantaudit ja voimavaraistava omahoidon ohjaus, 30 osp
Kirjaaminen ja tietohallinta sosiaali- ja terveydenhuollossa, 30 osp
Kuntoutuminen ja aktiivisen elämäntavan edistäminen, 30 osp
Ohjaus- ja koulutusosaaminen sosiaali- ja terveydenhuollossa, 30 osp
Rokottaminen lähihoitajan vastuualueella, 30 osp
<i>Opiskelijalla tulee olla sosiaali- ja terveystieteen perustutkinto tai kyseisen tutkinnon loppuvaiheen opiskelu tai vastaava asetuksen mukainen koulutustausta.</i>
Seksuaali- ja lisääntymisterveyden edistäminen ja ohjaus, 30 osp
Sosiaali- ja terveydenhuollon kotiin vietävät palvelut sekä palvelujen ja tuotannon kehittäminen, 30 osp
Suun terveyden edistäminen sosiaali- ja terveydenhuollossa, 30 osp
Teknologiat osana palvelujärjestelmää, 30 osp
Varautuminen, huoltovarmuus ja kriisinhallinta sosiaali- ja terveydenhuollossa, 30 osp
Yhdenvertaiset palvelut ja vähemmistöryhmien terveyden edistäminen, 30 osp
Digitalisaation edistäminen, 30 osp
Kehittyvien teknologioiden kokeilu, 30 osp
Kiertotaloustoiminnan kehittäminen, 30 osp
Kyberturvallisuuden edistäminen, 30 osp
Tutkinnon osa toisesta osaamisalasta 15-45 osp
<i>Tutkintoon voi sisällyttää tämän tutkinnon toisen osaamisalan pakollisen tutkinnon osan. Riippumatta sisällytettävän tutkinnon osan laajuudesta, tutkinnon osan laajuus on tässä kohdassa enintään 45 osp.</i>
Tutkinnon osa alan ammatillisesta perustutkinnosta 15-30 osp
<i>Tutkintoon voi valita voimassa olevista sosiaali- ja terveystieteen tai välinehuoltoalan perustutkinnon perusteista määritellyn valinnaisen tutkintokohtaisen tutkinnon osan tai osia.</i>
Tutkinnon osa ammattitutkinnosta tai erikoisammattitutkinnosta 15-30 osp
<i>Tutkintoon voi valita tutkinnon perusteissa määritellyn ammatillisen tutkinnon osan tai osia voimassa olevista ammattitutkinnon tai toisen erikoisammattitutkinnon perusteista.</i>

Korkeakouluopinnot 5-30 osp <i>Tutkinnon osa sisältää tutkintoon liittyvää ammatillista osaamista tukevia korkeakouluopintoja.</i>
Paikallisiin ammattitaitovaatimuksiin perustuva tutkinnon osa 15-30 osp <i>Tutkinnon osa tai osat sisältävät työelämän paikallisten tarpeiden mukaista tutkintoon tai ammattialaan liittyvää osaamista, joka soveltuu useamman kuin yhden työpaikan tarpeisiin. Koulutuksen järjestäjä nimeää tutkinnon osan työelämän toimintakokonaisuuden pohjalta ja määrittää sille laajuuden osaamispisteinä. Koulutuksen järjestäjä määrittelee ammattitaitovaatimukset ja osaamisen arvioinnin vastaavasti kuin muissa tutkinnon osissa.</i>
Muistihoitaja
Pakolliset tutkinnon osat
Erikoisosaaminen sosiaali- ja terveydenhuollon ammattilaisena, 15 osp, P
Muistioireisen ja muistisairaana tukeminen, 45 osp, P
Ikääntyneen arjen tukeminen, 30 osp, P
Ikääntyneen hoidon ja tuen edistäminen, 30 osp, P
Valinnaiset tutkinnon osat
Asiakaslähtöinen kivunhoitotyö ja sen toteuttaminen sosiaali- ja terveydenhuollossa, 30 osp
Asiakkaan kohtaamistaidot haastavissa tilanteissa, 30 osp
Digimentorointi, 30 osp
Haavahoitotyö ja painehaavojen ehkäisy, 30 osp
Ikääntyneen hyvinvoinnin edistäminen ja tukeminen, 30 osp
Ikääntyneiden erityiskysymykset ja gerontologinen hoitotyö, 30 osp
Kansantaudit ja voimavaraistava omahoidon ohjaus, 30 osp
Kirjaaminen ja tietohallinta sosiaali- ja terveydenhuollossa, 30 osp
Kuntoutuminen ja aktiivisen elämäntavan edistäminen, 30 osp
Ohjaus- ja koulutusosaaminen sosiaali- ja terveydenhuollossa, 30 osp
Rokottaminen lähihoitajan vastuualueella, 30 osp <i>Opiskelijalla tulee olla sosiaali- ja terveysalan perustutkinto tai kyseisen tutkinnon loppuvaiheen opiskelu tai vastaava asetuksen mukainen koulutustausta.</i>
Seksuaali- ja lisääntymisterveyden edistäminen ja ohjaus, 30 osp
Sosiaali- ja terveydenhuollon kotiin vietävät palvelut sekä palvelujen ja tuotannon kehittäminen, 30 osp
Suun terveyden edistäminen sosiaali- ja terveydenhuollossa, 30 osp
Teknologiat osana palvelujärjestelmää, 30 osp
Varautuminen, huoltovarmuus ja kriisinhallinta sosiaali- ja terveydenhuollossa, 30 osp
Yhdenvertaiset palvelut ja vähemmistöryhmien terveyden edistäminen, 30 osp
Digitalisaation edistäminen, 30 osp
Kehittyvien teknologioiden kokeilu, 30 osp
Kiertotaloustoiminnan kehittäminen, 30 osp

Kyberturvallisuuden edistäminen, 30 osp
Tutkinnon osa toisesta osaamisalasta 15-45 osp <i>Tutkintoon voi sisällyttää tämän tutkinnon toisen osaamisalan pakollisen tutkinnon osan. Riippumatta sisällytettävän tutkinnon osan laajuudesta, tutkinnon osan laajuus on tässä kohdassa enintään 45 osp.</i>
Tutkinnon osa alan ammatillisesta perustutkinnosta 15-30 osp <i>Tutkintoon voi valita voimassa olevista sosiaali- ja terveysalan tai välinehuoltoalan perustutkinnon perusteista määritellyn valinnaisen tutkintokohtaisen tutkinnon osan tai osia.</i>
Tutkinnon osa ammattitutkinnosta tai erikoisammattitutkinnosta 15-30 osp <i>Tutkintoon voi valita tutkinnon perusteissa määritellyn ammatillisen tutkinnon osan tai osia voimassa olevista ammattitutkinnon tai toisen erikoisammattitutkinnon perusteista.</i>
Korkeakouluopinnot 5-30 osp <i>Tutkinnon osa sisältää tutkintoon liittyvää ammatillista osaamista tukevia korkeakouluopintoja.</i>
Paikallisiin ammattitaitovaatimuksiin perustuva tutkinnon osa 15-30 osp <i>Tutkinnon osa tai osat sisältävät työelämän paikallisten tarpeiden mukaista tutkintoon tai ammattialaan liittyvää osaamista, joka soveltuu useamman kuin yhden työpaikan tarpeisiin. Koulutuksen järjestäjä nimeää tutkinnon osan työelämän toimintakokonaisuuden pohjalta ja määrittää sille laajuuden osaamispisteinä. Koulutuksen järjestäjä määrittelee ammattitaitovaatimukset ja osaamisen arvioinnin vastaavasti kuin muissa tutkinnon osissa.</i>
INFEKTIOIDEN EHKÄISYN JA TORJUNNAN OSAAMISALA 180 OSP
Infektioiden torjunnan erikoisosaaja
Pakolliset tutkinnon osat
Erikoisosaaminen sosiaali- ja terveydenhuollon ammattilaisena, 15 osp, P
Infektioidentorjunta sosiaali- ja terveydenhuollossa, 45 osp, P
Infektioidentorjuntatyössä toimiminen, 30 osp, P
Infektiot ja mikrobit terveysuhkana, 30 osp, P
Valinnaiset tutkinnon osat
Asiakaslähtöinen kivunhoitotyö ja sen toteuttaminen sosiaali- ja terveydenhuollossa, 30 osp
Asiakkaan kohtaamistaidot haastavissa tilanteissa, 30 osp
Digimentorointi, 30 osp
Haavahoitotyö ja painehaavojen ehkäisy, 30 osp
Ikääntyneen hyvinvoinnin edistäminen ja tukeminen, 30 osp
Ikääntyneiden erityiskysymykset ja gerontologinen hoitotyö, 30 osp
Kansantaudit ja voimavaraistava omahoidon ohjaus, 30 osp
Kirjaaminen ja tietohallinta sosiaali- ja terveydenhuollossa, 30 osp
Kuntoutuminen ja aktiivisen elämäntavan edistäminen, 30 osp
Ohjaus- ja koulutusosaaminen sosiaali- ja terveydenhuollossa, 30 osp
Rokottaminen lähihoitajan vastuualueella, 30 osp

<i>Opiskelijalla tulee olla sosiaali- ja terveysalan perustutkinto tai kyseisen tutkinnon loppuvaiheen opiskelu tai vastaava asetuksen mukainen koulutustausta.</i>
Seksuaali- ja lisääntymisterveyden edistäminen ja ohjaus, 30 osp
Sosiaali- ja terveydenhuollon kotiin vietävät palvelut sekä palvelujen ja tuotannon kehittäminen, 30 osp
Suun terveyden edistäminen sosiaali- ja terveydenhuollossa, 30 osp
Teknologiat osana palvelujärjestelmää, 30 osp
Varautuminen, huoltovarmuus ja kriisinhallinta sosiaali- ja terveydenhuollossa, 30 osp
Yhdenvertaiset palvelut ja vähemmistöryhmien terveyden edistäminen, 30 osp
Digitalisaation edistäminen, 30 osp
Kehittyvien teknologioiden kokeilu, 30 osp
Kiertotaloustoiminnan kehittäminen, 30 osp
Kyberturvallisuuden edistäminen, 30 osp
Tutkinnon osa toisesta osaamisalasta 15-45 osp <i>Tutkintoon voi sisällyttää tämän tutkinnon toisen osaamisalan pakollisen tutkinnon osan. Riippumatta sisällytettävän tutkinnon osan laajuudesta, tutkinnon osan laajuus on tässä kohdassa enintään 45 osp.</i>
Tutkinnon osa alan ammatillisesta perustutkinnosta 15-30 osp <i>Tutkintoon voi valita voimassa olevista sosiaali- ja terveysalan tai välinehuoltoalan perustutkinnon perusteista määritellyn valinnaisen tutkintokohtaisen tutkinnon osan tai osia.</i>
Tutkinnon osa ammattitutkinnosta tai erikoisammattitutkinnosta 15-30 osp <i>Tutkintoon voi valita tutkinnon perusteissa määritellyn ammatillisen tutkinnon osan tai osia voimassa olevista ammattitutkinnon tai toisen erikoisammattitutkinnon perusteista.</i>
Korkeakouluopinnot 5-30 osp <i>Tutkinnon osa sisältää tutkintoon liittyvää ammatillista osaamista tukevia korkeakouluopintoja.</i>
Paikallisiin ammattitaitovaatimuksiin perustuva tutkinnon osa 15-30 osp <i>Tutkinnon osa tai osat sisältävät työelämän paikallisten tarpeiden mukaista tutkintoon tai ammattialaan liittyvää osaamista, joka soveltuu useamman kuin yhden työpaikan tarpeisiin. Koulutuksen järjestäjä nimeää tutkinnon osan työelämän toimintakokonaisuuden pohjalta ja määrittää sille laajuuden osaamispisteinä. Koulutuksen järjestäjä määrittelee ammattitaitovaatimukset ja osaamisen arvioinnin vastaavasti kuin muissa tutkinnon osissa.</i>
JALKOJEN HYVINVOINNIN OSAAMISALA
Jalkojen hyvinvoinnin erikoisosaaja
Pakolliset tutkinnon osat
Jalkojenhoitotyössä toimiminen, 45 osp, P
Jalkojen hyvinvoinnin edistäminen, 30 osp, P
Yrittäjyys sosiaali- ja terveydenhuollossa, 30 osp, P
Valinnaiset tutkinnon osat
Asiakaslähtöinen kivunhoitotyö ja sen toteuttaminen sosiaali- ja terveydenhuollossa, 30 osp

Asiakkaan kohtaamistaidot haastavissa tilanteissa, 30 osp
Digimentorointi, 30 osp
Haavahoitotyö ja painehaavojen ehkäisy, 30 osp
Ikääntyneen hyvinvoinnin edistäminen ja tukeminen, 30 osp
Ikääntyneiden erityiskysymykset ja gerontologinen hoitotyö, 30 osp
Kansantaudit ja voimavaraistava omahoidon ohjaus, 30 osp
Kirjaaminen ja tietohallinta sosiaali- ja terveydenhuollossa, 30 osp
Kuntoutuminen ja aktiivisen elämäntavan edistäminen, 30 osp
Ohjaus- ja koulutusosaaminen sosiaali- ja terveydenhuollossa, 30 osp
Rokottaminen lähihoitajan vastuualueella, 30 osp <i>Opiskelijalla tulee olla sosiaali- ja terveysalan perustutkinto tai kyseisen tutkinnon loppuvaiheen opiskelu tai vastaava asetuksen mukainen koulutustausta.</i>
Seksuaali- ja lisääntymisterveyden edistäminen ja ohjaus, 30 osp
Sosiaali- ja terveydenhuollon kotiin vietävät palvelut sekä palvelujen ja tuotannon kehittäminen, 30 osp
Suun terveyden edistäminen sosiaali- ja terveydenhuollossa, 30 osp
Teknologiat osana palvelujärjestelmää, 30 osp
Varautuminen, huoltovarmuus ja kriisinhallinta sosiaali- ja terveydenhuollossa, 30 osp
Yhdenvertaiset palvelut ja vähemmistöryhmien terveyden edistäminen, 30 osp
Digitalisaation edistäminen, 30 osp
Kehittyvien teknologioiden kokeilu, 30 osp
Kiertotaloustoiminnan kehittäminen, 30 osp
Kyberturvallisuuden edistäminen, 30 osp
Tutkinnon osa toisesta osaamisalasta 15-45 osp <i>Tutkintoon voi sisällyttää tämän tutkinnon toisen osaamisalan pakollisen tutkinnon osan. Riippumatta sisällytettävän tutkinnon osan laajuudesta, tutkinnon osan laajuus on tässä kohdassa enintään 45 osp.</i>
Tutkinnon osa alan ammatillisesta perustutkinnosta 15-30 osp <i>Tutkintoon voi valita voimassa olevista sosiaali- ja terveysalan tai välinehuoltoalan perustutkinnon perusteista määritellyn valinnaisen tutkintokohtaisen tutkinnon osan tai osia.</i>
Tutkinnon osa ammattitutkinnosta tai erikoisammattitutkinnosta 15-30 osp <i>Tutkintoon voi valita tutkinnon perusteissa määritellyn ammatillisen tutkinnon osan tai osia voimassa olevista ammattitutkinnon tai toisen erikoisammattitutkinnon perusteista.</i>
Korkeakouluopinnot 5-30 osp <i>Tutkinnon osa sisältää tutkintoon liittyvää ammatillista osaamista tukevia korkeakouluopintoja.</i>
Paikallisiin ammattitaitovaatimuksiin perustuva tutkinnon osa 15-30 osp

Tutkinnon osa tai osat sisältävät työelämän paikallisten tarpeiden mukaista tutkintoon tai ammattialaan liittyvää osaamista, joka soveltuu useamman kuin yhden työpaikan tarpeisiin. Koulutuksen järjestäjä nimeää tutkinnon osan työelämän toimintakokonaisuuden pohjalta ja määrittää sille laajuuden osaamispisteinä. Koulutuksen järjestäjä määrittelee ammattitaitovaatimukset ja osaamisen arvioinnin vastaavasti kuin muissa tutkinnon osissa.

KUNTOUTUS-, TUKI- JA OHJAUSPALVELUJEN OSAAMISALA 180 OSP
Näkövammaistaitojen ohjauksen erikoisosaaja
Pakolliset tutkinnon osat
Erikoisosaaminen sosiaali- ja terveydenhuollon ammattilaisena, 15 osp, P
Näkövammaisten asiakkaiden näönkäytön ja liikkumistaidon ohjaus, 45 osp, P
Asiakkaan toimintaympäristössä ja palvelujärjestelmässä toimiminen, 30 osp, P
Näkövammaisten asiakkaiden tiedonhallinnan välineiden ja käytön ohjaus, 30 osp, P
Valinnaiset tutkinnon osat
Asiakaslähtöinen kivunhoitotyö ja sen toteuttaminen sosiaali- ja terveydenhuollossa, 30 osp
Asiakkaan kohtaamistaidot haastavissa tilanteissa, 30 osp
Digimentorointi, 30 osp
Haavahoitotyö ja painehaavojen ehkäisy, 30 osp
Ikääntyneen hyvinvoinnin edistäminen ja tukeminen, 30 osp
Ikääntyneiden erityiskysymykset ja gerontologinen hoitotyö, 30 osp
Kansantaudit ja voimavaraistava omahoidon ohjaus, 30 osp
Kirjaaminen ja tietohallinta sosiaali- ja terveydenhuollossa, 30 osp
Kuntoutuminen ja aktiivisen elämäntavan edistäminen, 30 osp
Ohjaus- ja koulutusosaaminen sosiaali- ja terveydenhuollossa, 30 osp
Rokottaminen lähihoitajan vastuualueella, 30 osp
<i>Opiskelijalla tulee olla sosiaali- ja terveysalan perustutkinto tai kyseisen tutkinnon loppuvaiheen opiskelu tai vastaava asetuksen mukainen koulutustausta.</i>
Seksuaali- ja lisääntymisterveyden edistäminen ja ohjaus, 30 osp
Sosiaali- ja terveydenhuollon kotiin vietävät palvelut sekä palvelujen ja tuotannon kehittäminen, 30 osp
Suun terveyden edistäminen sosiaali- ja terveydenhuollossa, 30 osp
Teknologiat osana palvelujärjestelmää, 30 osp
Varautuminen, huoltovarmuus ja kriisinhallinta sosiaali- ja terveydenhuollossa, 30 osp
Yhdenvertaiset palvelut ja vähemmistöryhmien terveyden edistäminen, 30 osp
Digitalisaation edistäminen, 30 osp
Kehittyvien teknologioiden kokeilu, 30 osp
Kiertotaloustoiminnan kehittäminen, 30 osp
Kyberturvallisuuden edistäminen, 30 osp
Tutkinnon osa toisesta osaamisalasta 15-45 osp

<i>Tutkintoon voi sisällyttää tämän tutkinnon toisen osaamisalan pakollisen tutkinnon osan. Riippumatta sisällytettävän tutkinnon osan laajuudesta, tutkinnon osan laajuus on tässä kohdassa enintään 45 osp.</i>
Tutkinnon osa alan ammatillisesta perustutkinnosta 15-30 osp <i>Tutkintoon voi valita voimassa olevista sosiaali- ja terveysalan tai välinehuoltoalan perustutkinnon perusteista määritellyn valinnaisen tutkintokohtaisen tutkinnon osan tai osia.</i>
Tutkinnon osa ammattitutkinnosta tai erikoisammattitutkinnosta 15-30 osp <i>Tutkintoon voi valita tutkinnon perusteissa määritellyn ammatillisen tutkinnon osan tai osia voimassa olevista ammattitutkinnon tai toisen erikoisammattitutkinnon perusteista.</i>
Korkeakouluopinnot 5-30 osp <i>Tutkinnon osa sisältää tutkintoon liittyvää ammatillista osaamista tukevia korkeakouluopintoja.</i>
Paikallisiin ammattitaitovaatimuksiin perustuva tutkinnon osa 15-30 osp <i>Tutkinnon osa tai osat sisältävät työelämän paikallisten tarpeiden mukaista tutkintoon tai ammattialaan liittyvää osaamista, joka soveltuu useamman kuin yhden työpaikan tarpeisiin. Koulutuksen järjestäjä nimeää tutkinnon osan työelämän toimintakokonaisuuden pohjalta ja määrittää sille laajuuden osaamispisteinä. Koulutuksen järjestäjä määrittelee ammattitaitovaatimukset ja osaamisen arvioinnin vastaavasti kuin muissa tutkinnon osissa.</i>
Vammaisalan ja erityisen tuen erikoisosaaja
Pakolliset tutkinnon osat
Erikoisosaaminen sosiaali- ja terveydenhuollon ammattilaisena, 15 osp, P
Vaikea- ja monivammaisen asiakkaan osallisuuden ja hyvinvoinnin edistäminen, 45 osp, P
Asiakkaan toimintaympäristössä ja palvelujärjestelmässä toimiminen, 30 osp, P
Neurokirjon erityispiirteiden huomiointi osallisuudessa, 30 osp, P
Valinnaiset tutkinnon osat
Asiakaslähtöinen kivunhoitotyö ja sen toteuttaminen sosiaali- ja terveydenhuollossa, 30 osp
Asiakkaan kohtaamistaidot haastavissa tilanteissa, 30 osp
Digimentorointi, 30 osp
Haavahoitotyö ja painehaavojen ehkäisy, 30 osp
Ikääntyneen hyvinvoinnin edistäminen ja tukeminen, 30 osp
Ikääntyneiden erityiskysymykset ja gerontologinen hoitotyö, 30 osp
Kansantaudit ja voimavaraistava omahoidon ohjaus, 30 osp
Kirjaaminen ja tietohallinta sosiaali- ja terveydenhuollossa, 30 osp
Kuntoutuminen ja aktiivisen elämäntavan edistäminen, 30 osp
Ohjaus- ja koulutusosaaminen sosiaali- ja terveydenhuollossa, 30 osp
Rokottaminen lähihoitajan vastuualueella, 30 osp
<i>Opiskelijalla tulee olla sosiaali- ja terveysalan perustutkinto tai kyseisen tutkinnon loppuvaiheen opiskelu tai vastaava asetuksen mukainen koulutustausta.</i>
Seksuaali- ja lisääntymisterveyden edistäminen ja ohjaus, 30 osp

Sosiaali- ja terveydenhuollon kotiin vietävät palvelut sekä palvelujen ja tuotannon kehittäminen, 30 osp
Suun terveyden edistäminen sosiaali- ja terveydenhuollossa, 30 osp
Teknologiat osana palvelujärjestelmää, 30 osp
Varautuminen, huoltovarmuus ja kriisinhallinta sosiaali- ja terveydenhuollossa, 30 osp
Yhdenvertaiset palvelut ja vähemmistöryhmien terveyden edistäminen, 30 osp
Digitalisaation edistäminen, 30 osp
Kehittyvien teknologioiden kokeilu, 30 osp
Kiertotaloustoiminnan kehittäminen, 30 osp
Kyberturvallisuuden edistäminen, 30 osp
Tutkinnon osa toisesta osaamisalasta 15-45 osp <i>Tutkintoon voi sisällyttää tämän tutkinnon toisen osaamisalan pakollisen tutkinnon osan. Riippumatta sisällytettävän tutkinnon osan laajuudesta, tutkinnon osan laajuus on tässä kohdassa enintään 45 osp.</i>
Tutkinnon osa alan ammatillisesta perustutkinnosta 15-30 osp <i>Tutkintoon voi valita voimassa olevista sosiaali- ja terveysalan tai välinehuoltoalan perustutkinnon perusteista määritellyn valinnaisen tutkintokohtaisen tutkinnon osan tai osia.</i>
Tutkinnon osa ammattitutkinnosta tai erikoisammattitutkinnosta 15-30 osp <i>Tutkintoon voi valita tutkinnon perusteissa määritellyn ammatillisen tutkinnon osan tai osia voimassa olevista ammattitutkinnon tai toisen erikoisammattitutkinnon perusteista.</i>
Korkeakouluopinnot 5-30 osp <i>Tutkinnon osa sisältää tutkintoon liittyvää ammatillista osaamista tukevia korkeakouluopintoja.</i>
Paikallisiin ammattitaitovaatimuksiin perustuva tutkinnon osa 15-30 osp <i>Tutkinnon osa tai osat sisältävät työelämän paikallisten tarpeiden mukaista tutkintoon tai ammattialaan liittyvää osaamista, joka soveltuu useamman kuin yhden työpaikan tarpeisiin. Koulutuksen järjestäjä nimeää tutkinnon osan työelämän toimintakokonaisuuden pohjalta ja määrittää sille laajuuden osaamispisteinä. Koulutuksen järjestäjä määrittelee ammattitaitovaatimukset ja osaamisen arvioinnin vastaavasti kuin muissa tutkinnon osissa.</i>
MIELENTERVEYS- JA RIIPPUVUUSTYÖN OSAAMISALA 180 OSP
Mielenterveys- ja riippuvuustyön erikoisosaaja
Pakolliset tutkinnon osat
Erikoisosaaminen sosiaali- ja terveydenhuollon ammattilaisena, 15 osp, P
Mielenterveys- ja riippuvuustyön menetelmien käyttäminen, 45 osp, P
Mielenterveys- ja riippuvuustyö eri asiakasryhmille, 30 osp, P
Neurokirjon erityispiirteiden huomiointi osallisuudessa, 30 osp, P
Valinnaiset tutkinnon osat
Asiakaslähtöinen kivunhoitotyö ja sen toteuttaminen sosiaali- ja terveydenhuollossa, 30 osp
Asiakkaan kohtaamistaidot haastavissa tilanteissa, 30 osp
Digimäntöröinti, 30 osp

Haavahoitotyö ja painehaavojen ehkäisy, 30 osp
Ikääntyneen hyvinvoinnin edistäminen ja tukeminen, 30 osp
Ikääntyneiden erityiskysymykset ja gerontologinen hoitotyö, 30 osp
Kansantaudit ja voimavaraistava omahoidon ohjaus, 30 osp
Kirjaaminen ja tietohallinta sosiaali- ja terveydenhuollossa, 30 osp
Kuntoutuminen ja aktiivisen elämäntavan edistäminen, 30 osp
Ohjaus- ja koulutusosaaminen sosiaali- ja terveydenhuollossa, 30 osp
Rokottaminen lähihoitajan vastuualueella, 30 osp <i>Opiskelijalla tulee olla sosiaali- ja terveystieteen perustutkinto tai kyseisen tutkinnon loppuvaiheen opiskelu tai vastaava asetuksen mukainen koulutustausta.</i>
Seksuaali- ja lisääntymisterveyden edistäminen ja ohjaus, 30 osp
Sosiaali- ja terveydenhuollon kotiin vietävät palvelut sekä palvelujen ja tuotannon kehittäminen, 30 osp
Suun terveyden edistäminen sosiaali- ja terveydenhuollossa, 30 osp
Teknologiat osana palvelujärjestelmää, 30 osp
Varautuminen, huoltovarmuus ja kriisinhallinta sosiaali- ja terveydenhuollossa, 30 osp
Yhdenvertaiset palvelut ja vähemmistöryhmien terveyden edistäminen, 30 osp
Digitalisaation edistäminen, 30 osp
Kehittyvien teknologioiden kokeilu, 30 osp
Kiertotaloustoiminnan kehittäminen, 30 osp
Kyberturvallisuuden edistäminen, 30 osp
Tutkinnon osa toisesta osaamisalasta 15-45 osp <i>Tutkintoon voi sisällyttää tämän tutkinnon toisen osaamisalan pakollisen tutkinnon osan. Riippumatta sisällytettävän tutkinnon osan laajuudesta, tutkinnon osan laajuus on tässä kohdassa enintään 45 osp.</i>
Tutkinnon osa alan ammatillisesta perustutkinnosta 15-30 osp <i>Tutkintoon voi valita voimassa olevista sosiaali- ja terveystieteen tai välinehuoltoalan perustutkinnon perusteista määritellyn valinnaisen tutkintokohtaisen tutkinnon osan tai osia.</i>
Tutkinnon osa ammattitutkinnosta tai erikoisammattitutkinnosta 15-30 osp <i>Tutkintoon voi valita tutkinnon perusteissa määritellyn ammatillisen tutkinnon osan tai osia voimassa olevista ammattitutkinnon tai toisen erikoisammattitutkinnon perusteista.</i>
Korkeakouluopinnot 5-30 osp <i>Tutkinnon osa sisältää tutkintoon liittyvää ammatillista osaamista tukevia korkeakouluopintoja.</i>
Paikallisiin ammattitaitovaatimuksiin perustuva tutkinnon osa 15-30 osp <i>Tutkinnon osa tai osat sisältävät työelämän paikallisten tarpeiden mukaista tutkintoon tai ammattialaan liittyvää osaamista, joka soveltuu useamman kuin yhden työpaikan tarpeisiin. Koulutuksen järjestäjä nimeää tutkinnon osan työelämän toimintakokonaisuuden pohjalta ja määrittää sille laajuuden osaamispisteinä. Koulutuksen järjestäjä määrittelee ammattitaitovaatimukset ja osaamisen arvioinnin vastaavasti kuin muissa tutkinnon osissa.</i>

OBDUKTIOTOIMINNAN OSAAMISALA 180 OSP
Obduktiotoiminnan erikoisosaaja
Pakolliset tutkinnon osat
Erikoisosaaminen sosiaali- ja terveydenhuollon ammattilaisena, 15 osp, P
Lääketieteellisessä ruumiinavauksessa toimiminen, 30 osp, P
Oikeuslääketieteellisessä ruumiinavauksessa toimiminen, 30 osp, P
Ruumiinavaukseen valmistautuminen ja toiminnan ohjaaminen, 30 osp, P
Korkeariskisessä ruumiinavauksessa toimiminen, 15 osp, P
Valinnaiset tutkinnon osat
Asiakaslähtöinen kivunhoitotyö ja sen toteuttaminen sosiaali- ja terveydenhuollossa, 30 osp
Asiakkaan kohtaamistaidot haastavissa tilanteissa, 30 osp
Digimentorointi, 30 osp
Haavahoitotyö ja painehaavojen ehkäisy, 30 osp
Ikääntyneen hyvinvoinnin edistäminen ja tukeminen, 30 osp
Ikääntyneiden erityiskysymykset ja gerontologinen hoitotyö, 30 osp
Kansantaudit ja voimavaraistava omahoidon ohjaus, 30 osp
Kirjaaminen ja tietohallinta sosiaali- ja terveydenhuollossa, 30 osp
Kuntoutuminen ja aktiivisen elämäntavan edistäminen, 30 osp
Ohjaus- ja koulutusosaaminen sosiaali- ja terveydenhuollossa, 30 osp
Rokottaminen lähihoitajan vastuualueella, 30 osp
<i>Opiskelijalla tulee olla sosiaali- ja terveysalan perustutkinto tai kyseisen tutkinnon loppuvaiheen opiskelu tai vastaava asetuksen mukainen koulutustausta.</i>
Seksuaali- ja lisääntymisterveyden edistäminen ja ohjaus, 30 osp
Sosiaali- ja terveydenhuollon kotiin vietävät palvelut sekä palvelujen ja tuotannon kehittäminen, 30 osp
Suun terveyden edistäminen sosiaali- ja terveydenhuollossa, 30 osp
Teknologiat osana palvelujärjestelmää, 30 osp
Varautuminen, huoltovarmuus ja kriisinhallinta sosiaali- ja terveydenhuollossa, 30 osp
Yhdenvertaiset palvelut ja vähemmistöryhmien terveyden edistäminen, 30 osp
Digitalisaation edistäminen, 30 osp
Kehittyvien teknologioiden kokeilu, 30 osp
Kiertotaloustoiminnan kehittäminen, 30 osp
Kyberturvallisuuden edistäminen, 30 osp
Tutkinnon osa toisesta osaamisalasta 15-45 osp
<i>Tutkintoon voi sisällyttää tämän tutkinnon toisen osaamisalan pakollisen tutkinnon osan. Riippumatta sisällytettävän tutkinnon osan laajuudesta, tutkinnon osan laajuus on tässä kohdassa enintään 45 osp.</i>
Tutkinnon osa alan ammatillisesta perustutkinnosta 15-30 osp

<i>Tutkintoon voi valita voimassa olevista sosiaali- ja terveysalan tai välinehuoltoalan perustutkinnon perusteista määritellyn valinnaisen tutkintokohtaisen tutkinnon osan tai osia.</i>
Tutkinnon osa ammattitutkinnosta tai erikoisammattitutkinnosta 15-30 osp <i>Tutkintoon voi valita tutkinnon perusteissa määritellyn ammatillisen tutkinnon osan tai osia voimassa olevista ammattitutkinnon tai toisen erikoisammattitutkinnon perusteista.</i>
Korkeakouluopinnot 5-30 osp <i>Tutkinnon osa sisältää tutkintoon liittyvää ammatillista osaamista tukevia korkeakouluopintoja.</i>
Paikallisiin ammattitaitovaatimuksiin perustuva tutkinnon osa 15-30 osp <i>Tutkinnon osa tai osat sisältävät työelämän paikallisten tarpeiden mukaista tutkintoon tai ammattialaan liittyvää osaamista, joka soveltuu useamman kuin yhden työpaikan tarpeisiin. Koulutuksen järjestäjä nimeää tutkinnon osan työelämän toimintakokonaisuuden pohjalta ja määrittää sille laajuuden osaamispisteinä. Koulutuksen järjestäjä määrittelee ammattitaitovaatimukset ja osaamisen arvioinnin vastaavasti kuin muissa tutkinnon osissa.</i>
PLANETAARISEN TERVEYDEN OSAAMISALA 180 OSP
Kestävän terveyden erikoisosaaja
Pakolliset tutkinnon osat
Erikoisosaaminen sosiaali- ja terveydenhuollon ammattilaisena, 15 osp, P
Planetaarinen terveys ja kansantaudit, 45 osp, P
Kestävä terveys ja sen edistäminen, 30 osp, P
Kriisin hallinta ja terveyserojen kaventaminen, 30 osp, P
Valinnaiset tutkinnon osat
Asiakaslähtöinen kivunhoitotyö ja sen toteuttaminen sosiaali- ja terveydenhuollossa, 30 osp
Asiakkaan kohtaamistaidot haastavissa tilanteissa, 30 osp
Digimentorointi, 30 osp
Haavahoitotyö ja painehaavojen ehkäisy, 30 osp
Ikääntyneen hyvinvoinnin edistäminen ja tukeminen, 30 osp
Ikääntyneiden erityiskysymykset ja gerontologinen hoitotyö, 30 osp
Kansantaudit ja voimavaraistava omahoidon ohjaus, 30 osp
Kirjaaminen ja tietohallinta sosiaali- ja terveydenhuollossa, 30 osp
Kuntoutuminen ja aktiivisen elämäntavan edistäminen, 30 osp
Ohjaus- ja koulutusosaaminen sosiaali- ja terveydenhuollossa, 30 osp
Rokottaminen lähihoitajan vastualueella, 30 osp
<i>Opiskelijalla tulee olla sosiaali- ja terveysalan perustutkinto tai kyseisen tutkinnon loppuvaiheen opiskelu tai vastaava asetuksen mukainen koulutustausta.</i>
Seksuaali- ja lisääntymisterveyden edistäminen ja ohjaus, 30 osp
Sosiaali- ja terveydenhuollon kotiin vietävät palvelut sekä palvelujen ja tuotannon kehittäminen, 30 osp
Suun terveyden edistäminen sosiaali- ja terveydenhuollossa, 30 osp

Teknologiat osana palvelujärjestelmää, 30 osp
Varautuminen, huoltovarmuus ja kriisinhallinta sosiaali- ja terveydenhuollossa, 30 osp
Yhdenvertaiset palvelut ja vähemmistöryhmien terveyden edistäminen, 30 osp
Digitalisaation edistäminen, 30 osp
Kehittyvien teknologioiden kokeilu, 30 osp
Kiertotaloustoiminnan kehittäminen, 30 osp
Kyberturvallisuuden edistäminen, 30 osp
Tutkinnon osa toisesta osaamisalasta 15-45 osp <i>Tutkintoon voi sisällyttää tämän tutkinnon toisen osaamisalan pakollisen tutkinnon osan. Riippumatta sisällytettävän tutkinnon osan laajuudesta, tutkinnon osan laajuus on tässä kohdassa enintään 45 osp.</i>
Tutkinnon osa alan ammatillisesta perustutkinnosta 15-30 osp <i>Tutkintoon voi valita voimassa olevista sosiaali- ja terveysalan tai välinehuoltoalan perustutkinnon perusteista määritellyn valinnaisen tutkintokohtaisen tutkinnon osan tai osia.</i>
Tutkinnon osa ammattitutkinnosta tai erikoisammattitutkinnosta 15-30 osp <i>Tutkintoon voi valita tutkinnon perusteissa määritellyn ammatillisen tutkinnon osan tai osia voimassa olevista ammattitutkinnon tai toisen erikoisammattitutkinnon perusteista.</i>
Korkeakouluopinnot 5-30 osp <i>Tutkinnon osa sisältää tutkintoon liittyvää ammatillista osaamista tukevia korkeakouluopintoja.</i>
Paikallisiin ammattitaitovaatimuksiin perustuva tutkinnon osa 15-30 osp <i>Tutkinnon osa tai osat sisältävät työelämän paikallisten tarpeiden mukaista tutkintoon tai ammattialaan liittyvää osaamista, joka soveltuu useamman kuin yhden työpaikan tarpeisiin. Koulutuksen järjestäjä nimeää tutkinnon osan työelämän toimintakokonaisuuden pohjalta ja määrittää sille laajuuden osaamispisteinä. Koulutuksen järjestäjä määrittelee ammattitaitovaatimukset ja osaamisen arvioinnin vastaavasti kuin muissa tutkinnon osissa.</i>
TUENTAHOIDON OSAAMISALA 180 OSP
Tuentahoidon erikoisosaaja
Pakolliset tutkinnon osat
Erikoisosaaminen sosiaali- ja terveydenhuollon ammattilaisena, 15 osp, P
Tuentahoidon toteuttaminen ja kehittäminen, 45 osp, P
Erityisryhmiin kuuluvan potilaan tuentahoidossa toimiminen, 30 osp, P
Erityisvälineiden käyttäminen tuentahoidossa, 30 osp, P
Valinnaiset tutkinnon osat
Asiakaslähtöinen kivunhoitotyö ja sen toteuttaminen sosiaali- ja terveydenhuollossa, 30 osp
Asiakkaan kohtaamistaidot haastavissa tilanteissa, 30 osp
Digimentorointi, 30 osp
Haavahoitotyö ja painehaavojen ehkäisy, 30 osp
Ikääntyneen hyvinvoinnin edistäminen ja tukeminen, 30 osp

Ikääntyneiden erityiskysymykset ja gerontologinen hoitotyö, 30 osp
Kansantaudit ja voimavaraistava omahoidon ohjaus, 30 osp
Kirjaaminen ja tietohallinta sosiaali- ja terveydenhuollossa, 30 osp
Kuntoutuminen ja aktiivisen elämäntavan edistäminen, 30 osp
Ohjaus- ja koulutusosaaminen sosiaali- ja terveydenhuollossa, 30 osp
Rokottaminen lähihoitajan vastuualueella, 30 osp <i>Opiskelijalla tulee olla sosiaali- ja terveysalan perustutkinto tai kyseisen tutkinnon loppuvaiheen opiskelu tai vastaava asetuksen mukainen koulutustausta.</i>
Seksuaali- ja lisääntymisterveyden edistäminen ja ohjaus, 30 osp
Sosiaali- ja terveydenhuollon kotiin vietävät palvelut sekä palvelujen ja tuotannon kehittäminen, 30 osp
Suun terveyden edistäminen sosiaali- ja terveydenhuollossa, 30 osp
Teknologiat osana palvelujärjestelmää, 30 osp
Varautuminen, huoltovarmuus ja kriisinhallinta sosiaali- ja terveydenhuollossa, 30 osp
Yhdenvertaiset palvelut ja vähemmistöryhmien terveyden edistäminen, 30 osp
Digitalisaation edistäminen, 30 osp
Kehittyvien teknologioiden kokeilu, 30 osp
Kiertotaloustoiminnan kehittäminen, 30 osp
Kyberturvallisuuden edistäminen, 30 osp
Tutkinnon osa toisesta osaamisalasta 15-45 osp <i>Tutkintoon voi sisällyttää tämän tutkinnon toisen osaamisalan pakollisen tutkinnon osan. Riippumatta sisällytettävän tutkinnon osan laajuudesta, tutkinnon osan laajuus on tässä kohdassa enintään 45 osp.</i>
Tutkinnon osa alan ammatillisesta perustutkinnosta 15-30 osp <i>Tutkintoon voi valita voimassa olevista sosiaali- ja terveysalan tai välinehuoltoalan perustutkinnon perusteista määritellyn valinnaisen tutkintokohtaisen tutkinnon osan tai osia.</i>
Tutkinnon osa ammattitutkinnosta tai erikoisammattitutkinnosta 15-30 osp <i>Tutkintoon voi valita tutkinnon perusteissa määritellyn ammatillisen tutkinnon osan tai osia voimassa olevista ammattitutkinnon tai toisen erikoisammattitutkinnon perusteista.</i>
Korkeakouluopinnot 5-30 osp <i>Tutkinnon osa sisältää tutkintoon liittyvää ammatillista osaamista tukevia korkeakouluopintoja.</i>
Paikallisiin ammattitaitovaatimuksiin perustuva tutkinnon osa 15-30 osp <i>Tutkinnon osa tai osat sisältävät työelämän paikallisten tarpeiden mukaista tutkintoon tai ammattialaan liittyvää osaamista, joka soveltuu useamman kuin yhden työpaikan tarpeisiin. Koulutuksen järjestäjä nimeää tutkinnon osan työelämän toimintakokonaisuuden pohjalta ja määrittää sille laajuuden osaamispisteinä. Koulutuksen järjestäjä määrittelee ammattitaitovaatimukset ja osaamisen arvioinnin vastaavasti kuin muissa tutkinnon osissa.</i>
VÄLINEHUOLLON OSAAMISALA 180 OSP
Välinehuollon palveluohjaaja

Pakolliset tutkinnon osat
Erikoisosaaminen sosiaali- ja terveydenhuollon ammattilaisena, 15 osp, P
Välinehuollon toiminnanohjaus, laadunhallinta ja kehittäminen, 45 osp, P
Erilaisten välineistöjen huoltoprosessit, 30 osp, P
Välinehuollon erityispiirteet, 30 osp, P
Valinnaiset tutkinnon osat
Asiakaslähtöinen kivunhoitotyö ja sen toteuttaminen sosiaali- ja terveydenhuollossa, 30 osp
Asiakkaan kohtaamistaidot haastavissa tilanteissa, 30 osp
Digimentorointi, 30 osp
Haavahoitotyö ja painehaavojen ehkäisy, 30 osp
Ikääntyneen hyvinvoinnin edistäminen ja tukeminen, 30 osp
Ikääntyneiden erityiskysymykset ja gerontologinen hoitotyö, 30 osp
Kansantaudit ja voimavaraistava omahoidon ohjaus, 30 osp
Kirjaaminen ja tietohallinta sosiaali- ja terveydenhuollossa, 30 osp
Kuntoutuminen ja aktiivisen elämäntavan edistäminen, 30 osp
Ohjaus- ja koulutusosaaminen sosiaali- ja terveydenhuollossa, 30 osp
Rokottaminen lähihoitajan vastuualueella, 30 osp
<i>Opiskelijalla tulee olla sosiaali- ja terveysalan perustutkinto tai kyseisen tutkinnon loppuvaiheen opiskelu tai vastaava asetuksen mukainen koulutustausta.</i>
Seksuaali- ja lisääntymisterveyden edistäminen ja ohjaus, 30 osp
Sosiaali- ja terveydenhuollon kotiin vietävät palvelut sekä palvelujen ja tuotannon kehittäminen, 30 osp
Suun terveyden edistäminen sosiaali- ja terveydenhuollossa, 30 osp
Teknologiat osana palvelujärjestelmää, 30 osp
Varautuminen, huoltovarmuus ja kriisinhallinta sosiaali- ja terveydenhuollossa, 30 osp
Yhdenvertaiset palvelut ja vähemmistöryhmien terveyden edistäminen, 30 osp
Digitalisaation edistäminen, 30 osp
Kehittyvien teknologioiden kokeilu, 30 osp
Kiertotaloustoiminnan kehittäminen, 30 osp
Kyberturvallisuuden edistäminen, 30 osp
Tutkinnon osa toisesta osaamisalasta 15-45 osp
<i>Tutkintoon voi sisällyttää tämän tutkinnon toisen osaamisalan pakollisen tutkinnon osan. Riippumatta sisällytettävän tutkinnon osan laajuudesta, tutkinnon osan laajuus on tässä kohdassa enintään 45 osp.</i>
Tutkinnon osa alan ammatillisesta perustutkinnosta 15-30 osp
<i>Tutkintoon voi valita voimassa olevista sosiaali- ja terveysalan tai välinehuoltoalan perustutkinnon perusteista määritellyn valinnaisen tutkintokohtaisen tutkinnon osan tai osia.</i>
Tutkinnon osa ammattitutkinnosta tai erikoisammattitutkinnosta 15-30 osp

Tutkintoon voi valita tutkinnon perusteissa määritellyn ammatillisen tutkinnon osan tai osia voimassa olevista ammattitutkinnon tai toisen erikoisammattitutkinnon perusteista.

Korkeakouluopinnot | 5-30 osp

Tutkinnon osa sisältää tutkintoon liittyvää ammatillista osaamista tukevia korkeakouluopintoja.

Paikallisiin ammattitaitovaatimuksiin perustuva tutkinnon osa | 15-30 osp

Tutkinnon osa tai osat sisältävät työelämän paikallisten tarpeiden mukaista tutkintoon tai ammattialaan liittyvää osaamista, joka soveltuu useamman kuin yhden työpaikan tarpeisiin. Koulutuksen järjestäjä nimeää tutkinnon osan työelämän toimintakokonaisuuden pohjalta ja määrittää sille laajuuden osaamispisteinä. Koulutuksen järjestäjä määrittelee ammattitaitovaatimukset ja osaamisen arvioinnin vastaavasti kuin muissa tutkinnon osissa.

2. Tutkinnon osat

2.1. Erikoisosaaminen sosiaali- ja terveydenhuollon ammattilaisena, 15 osp

Ammattitaitovaatimukset

Ammattieettisyys ja lainsäädännön, määräysten ja ohjeiden noudattaminen

Opiskelija

- toimii ammattieettisten periaatteiden mukaisesti
- noudattaa lainsäädäntöä, määräyksiä, suosituksia ja ohjeita
- toimii laatusuosituksen ja omavalvontasuunnitelman mukaisesti
- noudattaa sosiaali- ja terveydenhuollon ohjaus-, yhteydenotto- ja ilmoitusvelvollisuuksia
- tukee ja noudattaa asiakkaan itsemääräämisoikeutta
- toimii asiakas- ja potilasturvallisesti
- noudattaa salassapito-, vaitiolo- ja tietosuojamääräyksiä
- toimii tietoturvallisuusohjeiden mukaisesti
- toimii työsuojelu- ja työturvallisuusohjeiden mukaisesti
- työskentelee työpaikan turvallisuussuunnitelman mukaisesti
- työskentelee hygieniavaatimusten ja aseptisten periaatteiden mukaisesti
- työskentelee ergonomisten periaatteiden mukaisesti ja ennaltaehkäisee rasitusvammoja
- huomioi ratkaisujen energiakulutuksen, kestävyys- ja ympäristövaikutukset edistämällä kestävä kehitystä
- käyttää näyttöön perustuvaa tietoa

Ammatillinen vuorovaikutus

Opiskelija

- kohtaa työyhteisön, asiakkaan ja hänen lähiverkostonsa arvostavasti
- kuuntelee työyhteisöä ja asiakasta aktiivisesti sekä käyttää tilanteeseen sopivaa, selkeää ja ymmärrettävää kieltä
- viestii sujuvasti ja ymmärrettävästi suomen, ruotsin tai saamen kielellä sekä tarvittaessa yhdellä vieraalla kielellä
- tuottaa sujuvaa ja selkeää kirjallista sekä suullista viestintää suomen, ruotsin tai saamen kielellä sekä tarvittaessa yhdellä vieraalla kielellä
- mukauttaa ilmaisuaan asiakkaan kommunikointitaitoja vastaavaksi
- vahvistaa asiakkaan vuorovaikutusaloitteita ja tapoja ilmaista itseään
- käyttää puhetta tukevia ja korvaavia kommunikointikeinoja
- huomioi erilaisten asiakasryhmien vuorovaikutuksen erityispiirteet
- edistää asiakkaan osallisuutta, omatoimisuutta ja itsenäistä selviytymistä
- käyttää tietoa asiakkaan kulttuurista, kielestä ja katsomuksesta
- tekee eettistä pohdintaa monimutkaisissa asiakastilanteissa ja hakee tarvittaessa tukea työyhteisöltä ja esimiesten kautta
- osoittaa ymmärtävänsä sisältöjä ja motivointikeinoja terveydenedistämiseen, terveysliikuntaan sekä elämäntapamuutoksiin
- ohjaa arvioidun tarpeen mukaisesti asiakasta ja hänen lähiverkostoansa palvelujen käytössä
- ennaltaehkäisee ja ennakoi työssään häirintää ja väkivallan uhkaa
- osoittaa ymmärtävänsä mielenterveysongelmia, päihteiden riskikäyttöä ja riippuvuuksia sekä niistä aiheutuvia haittoja

Työyhteisössä toimiminen

Opiskelija

- toimii työyhteisön ohjeiden ja sopimuksien mukaisesti

- toimii osana moniammatillista työyhteisöä ja verkostoa
- toimii syrjimättömästi, tasa-arvoisesti ja yhdenvertaisesti
- suunnittelee, toteuttaa ja arvioi työprosessia tehtävien ja ohjeiden mukaisesti
- tunnistaa kiusaamisen, häirinnän ja syrjinnän ilmenemismuodot
- käyttää tietoa työkykyä edistävästä tekijöistä
- hyödyntää alakohtaisia digitaalisia ja teknologisia sovelluksia
- antaa ensiapua tapaturmissa ja henkeä uhkaavissa tilanteissa
- huomioi mahdollisen avustajan roolin ja toimii tilanteen vaatimalla tavalla
- seuraa ja arvioi vastuualueensa tavoitteiden toteutumista valittujen mittareiden avulla
- soveltaa työssä tarvittavaa tietoa monipuolisesti ja kriittisesti
- osaa käyttää sosiaali- ja terveysalan tietojärjestelmiä tarkoituksenmukaisesti ja tietoturvallisesti
- käyttää järjestelmiä asiakaslähtöisesti ja työtehtävän vaatimusten mukaisesti
- hyödyntää järjestelmistä saatavaa tietoa asiakastyössä, päätöksenteossa ja toiminnan kehittämisessä
- tulkitsee ja arvioi tietoa eri lähteistä
- käyttää tietoa asiakkaan palvelutarpeen arvioinnissa ja hoidon suunnittelussa
- osallistuu tiedon pohjalta tapahtuvaan kehittämistyöhön yksilö- tai organisaatiotasolla
- osallistuu sosiaali- ja terveydenhuollon tietojärjestelmien kehittämiseen käyttäjälähtöisesti
- tuo esiin käytännön työn tarpeita järjestelmien kehittämisessä
- toimii aktiivisesti yhteistyössä eri asiantuntijoiden ja sidosryhmien kanssa
- seuraa järjestelmämuutoksia ja arvioi niiden vaikutuksia omaan työhön ja asiakaskokemukseen
- dokumentoi ja kirjaa havaintojaan työyksikön kirjaamisohjeiden mukaisesti
- hyödyntää aktiivisesti digitaalisia työvälineitä ja järjestelmiä edistään niiden käyttöä työyhteisössä
- huolehtii digitaalisen toimintaympäristön ajantasaisuudesta ja turvallisuudesta
- tunnistaa yleisimpiä mahdollisia kyber- ja tietoturvauhkia työssään
- toimii mahdollisessa uhkatilanteessa roolinsa mukaisesti
- osoittaa ymmärtävänsä oman työn merkityksen osana laajempaa kokonaisuutta
- arvioi omaa osaamistaan ja osallistuu osaamisen kehittämiseen

Arviointi

Opiskelijan suoritus on hyväksytty, kun hän osaa tehdä tutkinnon osan työtehtävät ammattitaitovaatimusten mukaisesti.

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija osoittaa ammattitaitonsa näytössä käytännön työtehtävissä kasvatus-, ohjaus-, opetus-, sosiaali- tai terveydenhuollon ympäristöissä.

Jos ammattitaitoa ei voi kaikilta osin arvioida näytön perusteella, ammattitaidon osoittamista täydennetään yksilöllisesti muilla tavoin.

2.2. Akuuttihoito ja päivystystyö eri asiakasryhmille, 45 osp

Ammattitaitovaatimukset

Ammattieettisyys ja lainsäädännön, määräysten ja ohjeiden noudattaminen

Opiskelija

- noudattaa terveydenhuollon lainsäädäntöä, eettisiä periaatteita sekä päivystyksen ja tehohoidon suosituksia
- tunnistaa akuuttihoitoa ja päivystyksen riskitekijöitä ja ehkäisee vaaratilanteita

- tunnistaa vastasyntyneiden, lasten, iäkkäiden ja tehohoitopotilaiden erityisen haavoittuvuuden ja huomioi sen toiminnassaan
- huomioi potilasturvallisuuden kiireessä, meluisassa ja muuttuvassa työympäristössä
- käyttää aseptisia työskentelytapoja kaikissa tilanteissa ja torjuu infektiotaaraa
- huolehtii omasta työergonomiasta ja jaksamisesta
- osaa soveltaa lääkitysturvallisuuden periaatteita ikään, painoon ja elintoimintoihin suhteutettuna
- osaa toimia suuronnettomuus- ja monipotilastilanteissa organisaation ohjeiden mukaisesti
- varmistaa hoidon jatkuvuuden sairaalan sisäisissä ja ulkoisissa siirroissa
- käyttää näyttöön perustuvaa tietoa

Vuorovaikutus, ohjaus ja potilaan kohtaaminen

Opiskelija

- kohtaa eri-ikäiset ja erilaisissa elämäntilanteissa olevat potilaat ja heidän läheisensä empaattisesti ja arvostavasti
- tunnistaa erilaiset pelot, kivun ilmaisun muodot ja kommunikaatiotavat
- osaa käyttää kehitystasoon soveltuvaa kommunikointia
- huomioi kulttuuriset ja kielelliset taustat
- käyttää tarvittaessa tulkkausta tai erilaisia kommunikaatiomenetelmiä
- tukee potilaan ja läheisten osallisuutta hoitoprosessiin
- ohjaa vanhempia ja läheisiä lasten ja ennenaikaisesti syntyneiden hoidossa ja lapsen käsittelyssä
- antaa potilaalle ja läheisille ajantasaista ja ymmärrettävää tietoa tutkimuksista, hoitotoimenpiteistä ja niiden vaikutuksista
- tukee potilaan ja hänen läheisten jaksamista kriisitilanteissa
- tekee yhteistyötä ensihoidon, erikoissairaanhoidon ja perusterveydenhuollon kanssa saumattomasti

Akuuttihoidon toteutus eri asiakasryhmissä

Opiskelija

- tunnistaa tyypilliset päivystys- ja akuuttihoidon tilanteet
- tunnistaa lasten, iäkkäiden ja tehohoitopotilaiden tavallisimmat akuuttitilanteet
- tunnistaa henkeä uhkaavat tilanteet ja käynnistää välittömät ensitoimet
- hallitsee ensiarvion ja ensihoidolliset toimenpiteet sairaalan ulkopuolella
- huomioi potilaan kuljetuksen aikaisen hoidon turvaamisen
- käyttää triage-menetelmiä kiireellisyden arviointiin
- osaa toimia erilaisissa päivystys- ja akuuttihoidon tilanteissa työtehtäviensä mukaisesti
- arvioi systemaattisesti potilaan peruselintoimintoja
- huomioi monisairaudet, kaatumistapaturmien erityispiirteet sekä akuutista sairaudesta palautumisen
- osaa toimia erilaisten ikäryhmien tarpeiden mukaan
- huomioi ennenaikaisesti syntyneillä ja vastasyntyneillä lämpötasapainon turvaamisen
- tekee ikätasaisen kipuarvion käyttäen erilaisia kipumittareita ja ilmaisun apuvälineitä
- toteuttaa lääkkeellisiä ja lääkkeettömiä kivunhoidon menetelmiä
- osaa lääkeannosten laskemisen painon mukaan
- huomioi lääkityksen yhteisvaikutukset
- toteuttaa peruselvytystä ja avustaa erikoiselvytyksessä
- toteuttaa ja seuraa perus- ja nestehoitoa
- osaa käyttää perusmonitorointia ja tulkita tuloksia hoidon tueksi
- osaa toimia tehohoitopotilaiden peruselintoimintoja tukevien laitteiden kanssa avustavissa tehtävissä
- reagoi ennakoivasti potilaan tilan muutoksiin ja ilmoittaa niistä asianmukaisesti tiimille
- toimii erilaisten akuuttihoidon moniammatillisten tiimien kanssa oman työtehtävän mukaisesti
- kirjaa hoidon toteutuksen selkeästi ja ajantasaisesti

Arviointi, kehittäminen ja yhteistyö

Opiskelija

- arvioi hoitotoimenpiteiden vaikuttavuutta
- arvioi lasten, iäkkäiden ja tehohoitopotilaiden hoidon erityispiirteitä
- tunnistaa varhain potilaan tilan heikkenemisen ikäryhmälle ominaisista merkeistä
- tekee muutoksia hoitosuunnitelmaan potilaan tilan mukaan
- hyödyntää ajankohtaista tutkimustietoa akuuttitilanteiden hoidossa
- hyödyntää moniammatillista yhteistyötä
- osallistuu tiimin toiminnan arviointiin, debriefingiin ja oppimiskeskusteluihin
- kehittää omaa osaamistaan koulutusten, harjoitusten ja palautteen perusteella
- tukee työyhteisön toiminnan kehittämistä
- jakaa osaamistaan muille tiimin jäsenille

Arviointi

Opiskelijan suoritus on hyväksytty, kun hän osaa tehdä tutkinnon osan työtehtävät ammattitaitovaatimusten mukaisesti.

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija osoittaa ammattitaitonsa näytössä käytännön työtehtävissä toimimalla sosiaali- ja terveydenhuollon akuuttihoitoon, ensihoidon tai päivystyshoidon ympäristössä. Jos ammattitaitoa ei voi kaikilta osin arvioida näytön perusteella, ammattitaidon osoittamista täydennetään yksilöllisesti muilla tavoin.

Lisäksi opiskelija suorittaa työelämän edellyttämät luvat ja pätevyydet, jotka ovat välttämättömiä ammattitaitovaatimuksissa edellytetyt osaamisen osoittamiseksi

2.3. Asiakkaan ja läheisverkoston tukeminen, 30 osp

Ammattitaitovaatimukset

Ammattieettisyys ja lainsäädännön, määräysten ja ohjeiden noudattaminen

Opiskelija

- toimii ammattieettisten periaatteiden mukaisesti
- noudattaa lainsäädäntöä, määräyksiä, suosituksia ja ohjeita
- toimii laatusuosituksen ja omavalvontasuunnitelman mukaisesti
- tukee ja noudattaa asiakkaan itsemääräämisoikeutta
- toimii asiakas- ja potilasturvallisesti
- noudattaa salassapito-, vaitiolo- ja tietosuojamääräyksiä
- toimii tietoturvallisuusohjeiden mukaisesti
- toimii työsuoja- ja työturvallisuusohjeiden mukaisesti
- työskentelee työpaikan turvallisuussuunnitelman mukaisesti
- työskentelee hygieniavaatimusten ja aseptisten periaatteiden mukaisesti
- työskentelee ergonomisten periaatteiden mukaisesti ja ennaltaehkäisee rasitusvammoja
- huomioi ratkaisujen energiakulutuksen, kestävyys- ja ympäristövaikutukset edistämällä kestävä kehitys
- käyttää näyttöön perustuvaa tietoa

Ammatillinen vuorovaikutus ja toiminta

Opiskelija

- kohtaa asiakkaan ja hänen läheisensä kunnioittavasti ja yksilöllisesti riippumatta heidän iästään, kulttuuristaan, kielestään, vakaumuksestaan, toimintakyvystään tai elämäntilanteestaan

- perustaa työnsä asiakkaan ja hänen läheisverkoston tarpeisiin, toiveisiin ja tavoitteisiin
- kartoittaa ja analysoi asiakkaan fyysistä, psyykkistä, sosiaalista ja kognitiivista toimintakykyä erilaisin menetelmin
- tunnistaa toiveet ja tarpeet yhdessä asiakkaan ja hänen läheisverkoston kanssa
- tunnistaa elämänkaaren, sairauksien, kriisien ja sosiaalisten suhteiden vaikutukset asiakkaan hyvinvointiin ja läheissuhteisiin
- huomioi läheisten merkityksen asiakkaan elämänlaadun, osallisuuden ja turvallisuuden kannalta
- tunnistaa läheisten mahdollisuudet, vahvuudet ja tuen tarpeet sekä osaa keskustella näistä rakentavasti
- huomioi arjen ympäristön vaikutukset tukemisen mahdollisuuksiin ja rajoihin
- edistää asiakkaan osallisuutta ja mahdollisuutta vaikuttaa omaan elämäänsä ja palveluihinsa
- hyödyntää monipuolisesti tietoa palvelujärjestelmästä, tukiverkostoista ja yhteiskunnallisista etuuksista läheisverkoston tukena
- varmistaa asiakkaan ihmisarvon ja itsemääräämisoikeuden toteutumisen kaikissa tilanteissa
- reflektoi omia arvojaan ja toimintatapojaan

Toiminta moniammatillisessa ja verkostomaisessa yhteistyössä

Opiskelija

- laatii yhdessä asiakkaan ja hänen läheistensä kanssa yksilöllisen tukisuunnitelman
- hyödyntää erilaisia toiminnallisia, ohjauksellisia ja ratkaisukeskeisiä menetelmiä asiakkaan ja läheisten kanssa
- käyttää vuorovaikutuksessa motivoivaa, osallistavaa ja dialogista työtettä
- vahvistaa toiminnallaan luottamusta ja yhteisymmärrystä
- soveltaa digitaalista ohjausta ja etäpalveluita eettisesti ja tietoturvallisesti, tunnistuen niiden rajoitukset ja mahdollisuudet
- varmistaa asiakkaan ja läheisten turvallisuuden, hyvinvoinnin ja osallisuuden kaikissa tukitoimissa
- tarjoaa läheisille tietoa hoitoon, kuntoutukseen, sosiaaliturvaan ja arjen tukipalveluihin liittyvistä vaihtoehdoista
- auttaa läheisiä löytämään omat voimavaransa, vahvuutensa ja keinoja selviytymiseen
- arvioi tukitoimien etenemistä ja vaikuttavuutta sekä tekee muutoksia tarvittaessa
- dokumentoi prosessin selkeästi ja asianmukaisesti
- toimii tilanteissa, joissa läheissuhteet ovat ristiriitaisia, kuormittuneita tai monimutkaisia, säilyttäen ammatillisen vuorovaikutuksen ja puolueettomuuden
- tekee suunnitelmallista yhteistyötä eri ammattilaisten, viranomaisten, järjestöjen ja yhteisöjen kanssa
- osallistuu palveluprosessien suunnitteluun, arviointiin ja kehittämiseen osana moniammatillista tiimiä
- tunnistaa eri toimijoiden roolit, osaamisalueet ja työnjaon
- edistää yhteisöllistä ja oppivaa toimintakulttuuria työyhteisössään

Akuutissa, kriisi- ja elämän loppuvaiheen tilanteissa tukeminen

Opiskelija

- tunnistaa nopeasti muuttuvat ja poikkeavat tilanteet, joissa asiakkaan terveydentila tai turvallisuus on uhattuna
- tukee asiakasta ja läheisiä äkillisen sairauden, onnettomuuden, menetyksen tai kriisin kohdatessa empaattisesti ja arvostavasti
- toimii rauhallisesti ja järjestelmällisesti akuutissa tilanteessa
- tunnistaa läheisverkoston kuormittumisen merkit ja reagoi niihin varhain
- arvioi tilanteen kiireellisyyden ja välittää olennaisen tiedon moniammatilliselle tiimille
- varmistaa avun hälyttämisen ja asiakkaan turvallisuuden
- soveltaa kriisityön ja psykososiaalisen tuen periaatteita

- ohjaa läheisverkoston jäseniä osallistumaan asiakkaan tukemiseen turvallisesti ja tarkoituksenmukaisesti
- osallistuu palliatiiviseen hoitoon ja elämän loppuvaiheen tukemiseen osana hoitotiimiä
- ymmärtää kivunhoidon, oireenmukaisen hoidon, hengellisyyden ja emotionaalisen tuen merkityksen
- tukee läheisiä surun, menetyksen ja luopumisen prosessissa
- kunnioittaen erilaisia tunteita ja tapoja käsitellä kuolemaa
- osaa toimia kulttuurisensitiivisesti
- huolehtii rauhallisesta, arvokkaasta ja turvallisesta ilmapiiristä asiakkaan viimeisinä elinpäivinä
- suhteuttaa toimintaansa ja vuorovaikutusta asiakkaan ja läheisverkoston ikään, tarpeisiin tai muihin tarpeisiin
- osallistuu jälkipuintiin ja reflektoi omaa toimintaansa vaativien tilanteiden jälkeen, hyödyntäen työyhteisön ja ohjauksen tukea

Arviointi

Opiskelijan suoritus on hyväksytty, kun hän osaa tehdä tutkinnon osan työtehtävät ammattitaitovaatimusten mukaisesti.

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija osoittaa ammattitaitonsa näytössä käytännön työtehtävissä kasvatusta-, ohjausta-, opetusta-, sosiaali- tai terveydenhuollon ympäristöissä.

Jos ammattitaitoa ei voi kaikilta osin arvioida näytön perusteella, ammattitaidon osoittamista täydennetään yksilöllisesti muilla tavoin.

2.4. Asiakkaan toimintaympäristössä ja palvelujärjestelmässä toimiminen, 30 osp

Ammattitaitovaatimukset

Ammattieettisyys ja lainsäädännön, määräysten ja ohjeiden noudattaminen

Opiskelija

- toimii ammattieettisten periaatteiden mukaisesti
- noudattaa lainsäädäntöä, määräyksiä, suosituksia ja ohjeita
- toimii laatusuosituksen ja omavalvontasuunnitelman mukaisesti
- tukea asiakkaan osallisuutta, itsemääräämisoikeutta ja turvallisuuden tunnetta toimintaympäristössä
- toimii asiakas- ja potilasturvallisesti
- noudattaa salassapito-, vaitiolovelvollisuus- ja tietosuojamääräyksiä
- toimii tietoturvallisuusohjeiden mukaisesti
- toimii työsuoja- ja työturvallisuusohjeiden mukaisesti
- työskentelee työpaikan turvallisuussuunnitelman mukaisesti
- työskentelee hygieniavaatimusten ja aseptisten periaatteiden mukaisesti
- työskentelee ergonomisten periaatteiden mukaisesti ja ennaltaehkäisee rasitusvammoja
- huomioi ratkaisujen energiakulutuksen, kestävyys ja ympäristövaikutukset edistämällä kestävä kehitys
- käyttää näyttöön perustuvaa tietoa

Suunnitella, toteuttaa ja arvioida asiakas- ja palvelutilanteita toimintaympäristössä

Opiskelija

- edistää asiakkaan vuorovaikutusta, osallisuutta ja yhteisöllisyyttä toimintaympäristössä

- edistää omatoimisuutta ja itsenäistä selviytymistä asiakkaan yksilöllisyyden huomioiden
- tunnistaa erilaiset toimintaympäristöt ja niiden erityispiirteet
- havainnoi ja arvioi eri-ikäisten asiakkaiden liikkumisen, siirtymisen ja kehotietoisuuden tarpeita
- tukee asiakkaan arkea, toimintakykyä ja osallisuutta eri toimintaympäristöissä
- toimii asiakkaan arjessa ja elinympäristössä asiakkaan tarpeita ja toiveita kunnioittaen
- soveltaa kinesteettisiä menetelmiä iän ja toimintakyvyn mukaan
- huomioi fyysisen, sosiaalisen ja palvelullisen ympäristön vaikutus asiakkaan hyvinvointiin ja toimintakykyyn
- huomioi asiakkaan kulttuurisen taustan, elämäntilanteen ja toimintakyvyn
- tuntee palvelujärjestelmän rakenteet, palveluketjut ja sektorirajat
- arvioi ja kehittää omaa toimintaansa eettisesti vaativissa tilanteissa
- soveltaa tarkoituksenmukaisia toimintatapoja, menetelmiä ja välineitä asiakkaan arjessa ja yhteisöissä
- hyödyntää läheisverkoston ja yhteisön osallistumista asiakkaan tukemisessa
- arvioi ja kehittää toimintaympäristön turvallisuutta, esteettömyyttä ja toimintakykyä tukevaa muotoilua
- käyttää tietoa palveluista, tukimuodoista ja etuuksista
- arvioi toimintaympäristön soveltuvuutta asiakkaan tarpeisiin ja osallistua tukisuunnitelman laatimiseen
- toteuttaa toimintaympäristöön liittyviä tukitoimia, ohjausta ja neuvontaa yhteistyössä eri toimijoiden kanssa
- ohjaa asiakasta ja läheisiä palveluiden oikea-aikaiseen hyödyntämiseen
- hyödyntää digitaalisia ratkaisuja, palveluohjausta ja yhteisöllisiä menetelmiä asiakkaan ja läheisten tukena
- arvioi toimintaympäristön ja palvelujärjestelmän toimivuutta asiakkaan näkökulmasta
- tunnistaa tilanteet, joissa toimintaympäristö tai palvelujärjestelmä ei vastaa asiakkaan tarpeita tai on muuttumassa
- dokumentoi havainnot

Moniammatillisessa ja verkostomaisessa yhteistyössä toimiminen

Opiskelija

- tunnistaa eri toimijoiden roolit ja vastuut
- sovittaa yhteistyön asiakkaan etua, tavoitteita ja osallisuutta tukevaksi kokonaisuudeksi
- edistää tiedonkulkua, palveluketjujen sujuvuutta ja resurssien oikeaa kohdentamista asiakkaan näkökulmasta
- osallistuu palvelujen suunnitteluun, arviointiin ja kehittämiseen osana verkostoa
- tekee kehittämis ehdotuksia toimintaympäristön ja palveluiden laadun parantamiseksi
- kehittää omaa ja työyhteisön toimintaa toimintaympäristön ja palveluverkoston muuttuessa
- osallistuu muutosten hallintaa
- tukee asiakasta ja läheisiä toimintaympäristön sekä palvelujen siirtymävaiheissa
- hyödyntää digitalisaatiota, etäpalveluita ja yhteisöllisiä toimintamalleja asiakkaan tukemisessa
- toimii tavoitteellisesti ja rauhallisesti kriisi- ja muutostilanteissa
- arvioi palvelujärjestelmän ja toimintaympäristön joustavuutta
- arvioi omaa rooliaan verkostotyössä ja kehittää yhteistyötaitojaan palautteen perusteella
- dokumentoi, analysoi ja reflektoi siirtymä- ja kriisitilanteita sekä hyödyntää havaintoja työyhteisön kehittämisessä
- edistää yhteisöllistä, oppivaa ja asiakaslähtöistä toimintakulttuuria

Arviointi

Opiskelijan suoritus on hyväksytty, kun hän osaa tehdä tutkinnon osan työtehtävät ammattitaitovaatimusten mukaisesti.

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija osoittaa ammattitaitonsa näytössä käytännön työtehtävissä kasvatus-, ohjaus-, opetus-, sosiaali- tai terveydenhuollon ympäristöissä.

Jos ammattitaitoa ei voi kaikilta osin arvioida näytön perusteella, ammattitaidon osoittamista täydennetään yksilöllisesti muilla tavoin.

2.5. Erilaisten välineistöjen huoltoprosessit, 30 osp

Erilaisten välineistöjen huoltoprosesseja voi painottaa tietyn toimintaympäristön tarpeita vastaavaksi kuten erilaisissa toimenpideyksiköissä, suunterveydenhuollossa tai eläinten välinehuollon prosesseissa.

Ammattitaitovaatimukset

Ammattieettisyys ja lainsäädännön, määräysten ja ohjeiden noudattaminen

Opiskelija

- toimii ammattieettisten periaatteiden, lainsäädännön, ohjeistuksien, suositusten ja standardien mukaisesti
- toimii laatusuositusten ja omavalvontasuunnitelman mukaisesti
- toimii asiakas- ja potilasturvallisesti
- noudattaa salassapito-, vaitiolo- ja tietosuojamääräyksiä
- toimii tietoturvallisuusohjeiden mukaisesti
- toimii työsuojelu- ja työturvallisuusohjeiden mukaisesti
- työskentelee työpaikan turvallisuussuunnitelman mukaisesti
- työskentelee työpaikan turvallisuussuunnitelman mukaisesti
- työskentelee hygieniavaatimusten ja aseptisten periaatteiden mukaisesti
- työskentelee ergonomisten periaatteiden mukaisesti ja ennaltaehkäisee rasitusvammoja
- huomioi ratkaisujen energiakulutuksen, kestävyys- ja ympäristövaikutukset edistämällä kestävä kehitys
- käyttää näyttöön perustuvaa tietoa

Välinehuollon prosessien suunnittelu ja valmistelu

Opiskelija

- suunnittelee ja toteuttaa erilaisten välineistöjen huoltoprosessin aseptisen työjärjestyksen, vastuualueen ja resurssien mukaisesti
- soveltaa välinehuollon laatustandardeja, omavalvontaa ja arviointimenetelmiä huoltoprosessin kaikissa vaiheissa
- arvioi työympäristön soveltuvuuden eri välineistöjen huoltoon ja varmistaa sen puhtauden, järjestyksen ja turvallisuuden
- huolehtii laitteiden ja välineiden toimintavalmiudesta, käyttöönottotarkastuksista ja päivittäisistä huolloista
- tunnistaa eri välineistöt ja niiden käyttötarkoitukset
- valitsee eri välineistöille sopivat huoltomenetelmät
- viestii selkeästi suullisesti ja kirjallisesti
- toimii yhteistyössä asiakkaiden ja eri ammattiryhmien kanssa huoltoprosessin suunnittelussa ja toteutuksessa
- osaa toteuttaa puhdistuksen, desinfiektion ja steriloinnin

Puhdistus-, desinfiointi- ja pakkausprosessi

Opiskelija

- valitsee oikeat puhdistus- ja desinfointimenetelmät välineistön rakenteen, materiaalin ja käyttötarkoituksen perusteella

- käyttää pesu- ja desinfiointilaitteita turvallisesti
- arvioi laitteiden toimintaa ja tulkitsee testituloksia laadunvarmistuksen näkökulmasta
- valitsee ja annostelee puhdistus- ja desinfiointiaineet turvallisesti ja ympäristövastuullisesti
- testaa, dokumentoi ja arvioi puhdistusprosessin tuloksia
- reagoi poikkeamiin tarkoituksenmukaisesti
- käsittelee erityiskäsittelyä vaativia välineitä ohjeiden ja riskiluokitusten mukaisesti
- tarkistaa välineiden puhtauden, eheyden ja toimintakunnon sekä poistaa vaurioituneet välineet käytöstä
- huoltaa ja kokoaa välineet tai välinekokonaisuudet käyttäjien tarpeiden ja ohjeiden mukaisesti
- valitsee sopivan pakkausmateriaalin ja menetelmän, varmistaa saumausten ja merkintöjen oikeellisuuden
- dokumentoi toimenpiteet jäljitettävästi
- arvioi kokoamis- ja pakkausvaiheen vaikutuksia välineiden käyttöikään, turvallisuuteen ja tehokkuuteen

Sterilointi ja käyttöön vapauttaminen

Opiskelija

- valitsee välineille sopivan sterilointimenetelmän ja ohjelman materiaalin ja valmistajan ohjeiden mukaisesti
- hallitsee sterilointilaitteiden toiminnan
- suorittaa validointiin liittyviä testejä ja tulkitsee tulokset kriittisesti
- arvioi sterilointiprosessin tulokset ja tekee päätöksiä välineiden hyväksymisestä tai hylkäämisestä käyttöön vapauttamisen kriteerien mukaisesti
- varmistaa jäljitettävyyden ja dokumentoinnin koko sterilointiprosessin ajan
- noudattaa steriilien tuotteiden käsittely- ja säilytysolosuhteita
- huolehtii aseptisesta kuljetuksesta asiakkaalle

Laadunvarmistus, kehittäminen ja vastuu

Opiskelija

- analysoi poikkeamat ja tekee perusteltuja korjaavia ja ehkäiseviä toimenpiteitä
- kehittää välinehuollon prosesseja hyödyntäen näyttöön perustuvaa tietoa, digitalisaatiota ja uusia teknologioita
- ohjaa ja tukee työyhteisön jäseniä välineistöjen huoltoon ja turvallisuuteen liittyvissä tehtävissä
- arvioi ja kehittää omaa ammattitaitoaan
- osallistuu työyksikön kehittämistoimintaan

Arviointi

Opiskelijan suoritus on hyväksytty, kun hän osaa tehdä tutkinnon osan työtehtävät ammattitaitovaatimusten mukaisesti.

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija osoittaa ammattitaitonsa näytössä käytännön työtehtävissä toimimalla välinehuollon toimintaympäristössä. Jos ammattitaitoa ei voi kaikilta osin arvioida näytön perusteella, ammattitaidon osoittamista täydennetään yksilöllisesti muilla tavoin.

Lisäksi opiskelija suorittaa työelämän edellyttämät luvat ja pätevyydet, jotka ovat välttämättömiä ammattitaitovaatimuksissa edellytetyn osaamisen osoittamiseksi.

2.6. Erityisryhmiin kuuluvan potilaan tuentahoidossa toimiminen, 30 osp

Erityisryhmillä tarkoitetaan potilaita, joilla on iän, sairauden, toimintakyvyn, vamman laadun tai muiden yksilöllisten tekijöiden vuoksi tavallista suurempi riski komplikaatioihin tai erityisiä hoidon mukauttamisen tarpeita. Tällaisia ovat esimerkiksi lapset ja nuoret, joiden luusto on kasvuvaiheessa ja joiden kehitystaso vaikuttaa hoidon toteutukseen, sekä ikääntyneet potilaat, joilla luun haurastuminen, ihon hauraus ja hitaampi paraneminen lisäävät riskejä. Erityisryhmiin kuuluvat myös pitkäaikaissairauksia sairastavat potilaat, kuten diabeetikot, reumapotilaat tai neurologisista sairauksista kärsivät, sekä henkilöt, joilla on spastisuutta, virheasentoja tai kehityksen ja psyykkisen hyvinvoinnin haasteita. Myös potilaat, joilla on allergioita hoitomateriaaleille, sekä ne, joiden sosiaalinen tilanne, tukiverkoston puute tai päihteiden käyttö vaikeuttaa hoitoon sitoutumista, voidaan lukea erityisryhmiin. Näille potilasryhmille tuentahoito tulee suunnitella ja toteuttaa yksilöllisesti, riskit ennakoiden ja moniammatillista osaamista hyödyntäen.

Ammattitaitovaatimukset

Ammattieettisyys ja lainsäädännön, määräysten ja ohjeiden noudattaminen

Opiskelija

- toimii ammattieettisten periaatteiden mukaisesti
- noudattaa lainsäädäntöä, määräyksiä, suosituksia ja ohjeita
- toimii laatusuosituksen ja omavalvontasuunnitelman mukaisesti
- tukee ja noudattaa asiakkaan itsemääräämisoikeutta
- toimii asiakas- ja potilasturvallisesti
- noudattaa salassapito-, vaitiolovelvollisuus- ja tietosuojamääräyksiä
- toimii tietoturvallisuusohjeiden mukaisesti
- toimii työsuojelu- ja työturvallisuusohjeiden mukaisesti
- työskentelee työpaikan turvallisuussuunnitelman mukaisesti
- työskentelee hygieniavaatimusten ja aseptisten periaatteiden mukaisesti
- työskentelee ergonomisten periaatteiden mukaisesti ja ennaltaehkäisee rasitusvammoja
- työskentelee huomioiden kestävä kehityksen ekologiset, sosiaaliset, kulttuuriset ja taloudelliset periaatteet
- käyttää näyttöön perustuvaa tietoa ja seuraa aktiivisesti alan kehitystä

Tuenta- ja kivunhoidon toteuttaminen

Opiskelija

- tunnistaa lasten, iäkkäiden, monisairaiden, neurologisten, reumapotilaiden, amputoitujen ja muiden erityisryhmien yksilölliset tarpeet ja riskitekijät
- noudattaa ajantasaisia säteilyturvallisuusmääräyksiä ja ohjaa työryhmää säteilyturvallisuudessa
- selvittää haastattelemalla ja potilasasiakirjoista potilaan vammamekanismin
- hyödyntää havaintojaan sekä potilaan ja läheisten kertomaa hoidon tarpeen arvioinnissa
- hyödyntää tietoa iän ja kehityksen mukaisesta anatomiasta, fysiologiasta, kognitiivisesta ja fyysisestä kehitystasosta sekä psyykkisestä tasapainosta
- hyödyntää tietoa tyypimurtumista ja niiden luokituksesta
- hyödyntää tietoa konservatiivisesti ja operatiivisesti hoidettavien potilaiden tuentahoidonprosesseista
- soveltaa tuentahoitoa potilaan toimintakyvyn, sairauden luonteen ja elämäntilanteen mukaisesti
- toteuttaa itsenäisesti tuentahoitoa eri materiaaleilla ja tukitepeillä
- huomioi erityisryhmien tyypilliset ongelmat
- kommunikoi selkeästi ja empaattisesti

- käyttää tarkoituksenmukaisia apuvälineitä, tilaratkaisuja ja ohjausmenetelmiä esteettömyyden ja yhdenvertaisuuden turvaamiseksi
- osallistuu vastuualueensa mukaisesti tuentahoidon tarpeen arviointiin sekä hoidon kiireellisuuden ja hoitopaikan määrittelyyn
- ottaa suunnittelussa huomioon potilaan toimintakyvyn, perussairaudet, lääkityksen sekä sosiaalisen tilanteen
- käyttää tarkoituksenmukaisesti pehmusteita, ihonhoito- ja haavanhoitotuotteita sekä erilaisia kiinnitystekniikoita ja valmistaa esteettisesti hyväksyttäviä tuentoja
- ehkäisee toiminnallaan komplikaatioita
- havaitsee varhaisessa vaiheessa toiminnallisuutta heikentävät hoitoratkaisut
- tekee potilaille yleisimmät tuennat lääkärin ohjeiden mukaisesti huomioiden anatomiset rajat, nivelkulmat ja lapsen yksilölliset tarpeet
- arvioi ja hoitaa kipua monipuolisin menetelmin
- arvioi apuvälinetarpeen ja ohjaa niiden käyttöön, käyttövalmiuteen sekä lainaukseen liittyvissä asioissa
- hyödyntää tietoa kuntoutumisprosessista ja siihen vaikuttavista tekijöistä sekä alueellisista kuntoutuspalveluista
- ohjaa potilasta ja hänen läheisiään hoitotapahtuman kulkuun, kivun tarkkailuun, apuvälineiden käyttöön, hygieniaan, verenkierron ja turvotuksen seurantaan sekä komplikaatioiden ehkäisyyn
- kannustaa potilasta ja läheisiä osallistumaan hoitoon ja kuntoutukseen
- tukee pitkäkestoiseen hoitoon sitoutumisessa
- ohjaa raajan rajoitettuun käyttöön, kuormituksen porrastukseen ja mobilisaation käynnistämiseen
- kirjaa ja tiedottaa kivunhoidon toteutuksesta sekä seuraa lääkityksen vaikutuksia ja sivuvaikutuksia
- laatii vastuualueensa mukaisesti kirjallisen hoitosuunnitelman

Tuentahoito haavapotilaalle

Opiskelija

- hyödyntää tietoa erilaisten haavojen luokituksista, paranemisprosesseista ja arvioi hoidon tarpeen
- havainnoi ja tarkkailee haavan paranemista sekä kirjaa havainnot potilastietojärjestelmään
- ottaa bakteerinäytteet oikeaa tekniikkaa ja välineistöä käyttäen sekä toimittaa ne analysoitavaksi ohjeiden mukaisesti
- osallistuu moniammatillisen työryhmän jäsenenä haavapotilaan jatkohoidon arviointiin ja tuentahoidon toteutukseen
- konsultoi tarvittaessa haavanhoitajaa
- käyttää haavanhoitovälineitä, -materiaaleja ja -instrumentteja
- hoitaa kroonisia haavoja suositusten mukaisesti
- varaa välineistön haavojen sulkemista varten sekä poistaa ompeleet ja haavahakaset atraumaattisesti
- toteuttaa painehaavaseurannan ja hoidon
- toteuttaa pehmyttuentahoidon huomioiden haavanhoidossa käytettävät laitteet
- valmistaa avattavan tuennan huomioiden materiaalit, kiinnitystekniikat ja haavanhoidon tarpeet potilaslähtöisesti
- toteuttaa hoitoaukollisen tuennan: määrittelee aukon paikan ja koon, muotoilee reunat oikein sekä suojaa ja huoltaa aukkoa tarvittaessa

Ammatillinen yhteistyö

Opiskelija

- tekee moniammatillista yhteistyötä hoidon suunnittelussa ja toteutuksessa
- ohjaa muuta henkilökuntaa eri tuentavälineiden käytössä
- ohjaa työryhmän jäseniä komplikaatioiden ehkäisyssä ja toimintavalmiuden ylläpidossa
- arvioi yhdessä työryhmän kanssa potilaan toimintakykyä ja toipumisen edellytyksiä

- kehittää työyhteisön käytäntöjä erityisryhmien turvallisen ja laadukkaan tuentahoidon varmistamiseksi
- konsultoi ja antaa konsultaatioapua
- osallistuu jatkohoidon arviointiin, hoidon vaikuttavuuden seurantaan ja hoitoprosessin arviointiin laadun, tehokkuuden ja taloudellisuuden näkökulmasta

Arviointi

Opiskelijan suoritus on hyväksytty, kun hän osaa tehdä tutkinnon osan työtehtävät ammattitaitovaatimusten mukaisesti.

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija osoittaa ammattitaitonsa näytössä käytännön työtehtävissä tuentahoidon ympäristöissä.

Jos ammattitaitoa ei voi kaikilta osin arvioida näytön perusteella, ammattitaidon osoittamista täydennetään yksilöllisesti muilla tavoin.

2.7. Erityisvälineiden käyttäminen tuentahoidossa, 30 osp

Ammattitaitovaatimukset

Ammattieettisyys ja lainsäädännön, määräysten ja ohjeiden noudattaminen

Opiskelija

- toimii ammattieettisten periaatteiden mukaisesti
- noudattaa lainsäädäntöä, määräyksiä, suosituksia ja ohjeita
- toimii laatusuosituksen ja omavalvontasuunnitelman mukaisesti
- tukee ja noudattaa asiakkaan itsemääräämisoikeutta
- toimii asiakas- ja potilasturvallisesti
- noudattaa salassapito-, vaitiovelvollisuus- ja tietosuojamääräyksiä
- toimii tietoturvallisuusohjeiden mukaisesti
- toimii työsuojelu- ja työturvallisuusohjeiden mukaisesti
- työskentelee työpaikan turvallisuussuunnitelman mukaisesti
- työskentelee hygieniavaatimusten ja aseptisten periaatteiden mukaisesti
- työskentelee ergonomisten periaatteiden mukaisesti ja ennaltaehkäisee rasitusvammoja
- työskentelee huomioiden kestävä kehityksen ekologiset, sosiaaliset, kulttuuriset ja taloudelliset periaatteet
- käyttää näyttöön perustuvaa tietoa ja seuraa aktiivisesti alan kehitystä

Potilaan tilanteen arviointi ja hoidon suunnittelu

Opiskelija

- tekee itsenäisesti kliinisen tutkimuksen
- selvittää vammamekanismin haastattelemalla ja potilasasiakirjoista
- hyödyntää laaja-alaisesti tietoa alaraajan ja yläraajan anatomiasta, kinesiologiasta sekä paranemis- ja kuntoutumisprosessista
- selvittää yksilöllisen hoidon tarpeen ja huomioi ne hoitosuunnitelmassa
- laatii kirjallisen hoitosuunnitelman vastuualueensa mukaisesti
- arvioi potilaan toimintakyvyn, perussairaudet, lääkityksen, iän mukaiset muutokset ja omahoitoisuuden
- suunnittelee ja perustelee tuennan radiologisten löydösten perusteella
- noudattaa ajantasaisia säteilyturvallisuusmääräyksiä ja ohjaa työryhmää säteilyturvallisuudessa

- arvioi yhdessä työryhmän kanssa potilaan toipumisen edellytyksiä

Tuenta- ja kivunhoidon toteuttaminen

Opiskelija

- osaa murtumien ja vammojen tuennat eri materiaaleilla
- hallitsee tuenta- ja kipsimateriaalien, lastojen, ortoosien ja erikoisvalmisteiden käyttöperiaatteet
- valitsee materiaalit potilaslähtöisesti huomioiden anatomiset rajat, nivelten kulmat, toimintakyvyn ja mahdolliset allergiat
- osaa soveltaa eri valmisteiden käyttöperiaatteita eri potilastilanteissa
- valmistaa, muokkaa ja sovittaa yksilöllisiä tuentaratkaisuja
- tunnistaa välineisiin liittyvät riskit ja huolehtii niiden turvallisesta ja hygieenisestä käytöstä
- vastaa välineiden ja materiaalien kunnosta, varastoinnista ja laadunvarmistuksesta
- seuraa välineistön kehitystä ja ottaa käyttöön uusia ratkaisuja
- ohjaa potilaita, omaisia ja työyhteisöä välineiden oikeassa käytössä ja turvallisuudessa
- kehittää työyhteisön välineiden käyttöön liittyviä käytäntöjä ja osallistuu hankintojen suunnitteluun
- arvioi potilaan kipua monipuolisin menetelmin ja mittarein
- huolehtii lääkkeellisestä ja lääkkeettömästä kivunhoidosta
- tarkkailee lääkityksen vaikutuksia ja sivuvaikutuksia
- tunnistaa kipuoireyhtymät ja ohjaa tarvittaessa asiantuntijalle
- kirjaa kivunhoidon toteutuksen ja informoi vastuullisesti työryhmää
- valmistaa potilaan ja työympäristön reponointia varten
- avustaa reponoinneissa
- toteuttaa reponoinnin jälkeen tuennan lääkärin ohjeiden mukaisesti
- ylläpitää tuentahoitotyön teknisen valmiuden ja huolehtii välineiden, materiaalien ja laitteiden käyttökunnosta
- hyödyntää tietoa tuentahoidon järjestämisestä poikkeusoloissa ja suuronnettomuustilanteissa
- arvioi tuentahoidon laatua, tehokkuutta ja vaikuttavuutta
- kehittää omaa toimintaansa

Erityisvälineiden käyttö tuentahoidossa

Opiskelija

- käyttää ja huoltaa vetohoitolaitteita
- osallistuu ulkoisten tukilaitteiden säätämiseen lääkärin ohjeiden mukaisesti
- suunnittelee ja valmistaa yksilöllisiä alaraaja- ja yläraajaortooseja
- sovittaa ja säätää valmisortooseja potilaan tarpeen mukaisesti
- arvioi ortoosien ja valmisortoosien toimivuutta potilaan palautteen ja havaintojen perusteella
- suunnittelee ja valmistaa yksilöllisiä kevennysjalkineita
- muokkaa valmishoitajalkineita potilaan tarpeiden mukaisesti ja arvioi niiden vaikuttavuutta
- hyödyntää tietoa teippauksesta ja sidonnoista sekä toteuttaa niitä
- toimii erityisvälineiden valinnassa, työstämisessä ja käyttövalmiuden ylläpitämisessä
- ohjaa erityisvälineiden käytössä ja hoidossa muuta henkilökuntaa, potilasta ja läheisiä

Potilaan kuntoutumisen tukeminen ja ohjaus

Opiskelija

- ohjaa potilasta ja läheisiä tuentahoitoon, kivunhallintaan, mobilisaatioon, kuormituksen porrastukseen sekä apuvälineiden käyttöön liittyvissä asioissa
- kannustaa ja tukee potilasta sitoutumaan hoitoon ja kuntoutumiseen
- tunnistaa varhaisessa vaiheessa hoitoratkaisujen toiminnalliset ongelmat
- muuttaa tuentaa tarpeen mukaan
- tekee yhteistyötä fysioterapeuttien, toimintaterapeuttien, jalkaterapeuttien ja muiden asiantuntijoiden kanssa kuntoutus- ja jatkohoitoprosessissa

- arvioi potilaan toimintakykyä hoidon eri vaiheissa ja hoidon päättyessä yhdessä potilaan, läheisten ja työryhmän kanssa

Arviointi

Opiskelijan suoritus on hyväksytty, kun hän osaa tehdä tutkinnon osan työtehtävät ammattitaitovaatimusten mukaisesti.

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija osoittaa ammattitaitonsa näytössä käytännön työtehtävissä tuentahoidon ympäristöissä.

Jos ammattitaitoa ei voi kaikilta osin arvioida näytön perusteella, ammattitaidon osoittamista täydennetään yksilöllisesti muilla tavoin.

2.8. Ikävalmentajana toimiminen, 45 osp

Ammattitaitovaatimukset

Ikääntyneen toimintakyvyn kokonaisarviointi

Opiskelija

- kohtaa ikääntyneen ihmisen yksilöllisesti, arvostavasti ja empaattisesti eettisten periaatteiden mukaisesti
- osallistaa aktiivisesti ikääntynyttä ihmistä ja hänen suostumuksensa mukaisesti myös hänen läheisiään
- käyttää tarkoituksenmukaisesti ja asiantuntevasti tiedonkeruumenetelmiä ja arviointimittareita
- kartoittaa ikääntyneen ihmisen elämäntapoihin, omahoitoon, terveyden edistämiseen ja hyvinvointiin liittyviä tottumuksia
- kokoaa yhdessä ikääntyneen kanssa olennaiset tiedot terveydentilasta ja sairauksista
- kartoittaa elin- ja toimintaympäristön, asumisen sekä taloudelliset mahdollisuudet ja rajoitukset
- kartoittaa yksilöllisesti sosiaalisen, ammatillisen ja läheisverkoston nykytilan
- selvittää kuntoutuspalvelujen käyttöhistorian asiantuntevasti
- arvioi kokonaisvaltaisesti voimavarat, muutosten sietokyvyn ja sopeutumiskyvyn
- tunnistaa ja arvioi toimintakykyä tukevat ja estävät tekijät
- arvioi asiakasohjauksen, neuvonnan, kuntoutuksen ja valmennuksen tarpeen ammatillisesti
- hyödyntää moniammatillisia työryhmiä ja verkostoja

Toimintakyvyn edistämisen suunnitelman laatiminen

Opiskelija

- noudattaa ajantasaisia säädöksiä, määräyksiä, ohjeita ja suosituksia
- hyödyntää tietoa palvelujärjestelmästä ja iäkkäiden palveluista valtakunnallisella ja alueellisella tasolla
- havainnoi ja arvioi eri-ikäisten asiakkaiden liikkumisen, siirtymisen ja kehotietoisuuden tarpeita
- määrittää yksilölliset tavoitteet yhdessä ikääntyneen kanssa, huomioiden voimavarat ja terveydentila
- hyödyntää asiantuntevasti toimintakyvystä saatua tietoa tavoitteiden asettamisessa ja menetelmien valinnassa
- sisällyttää suunnitelmaan ennakoinnin ja fysiologisten ongelmien ehkäisyn
- ottaa puheeksi turvallisuutta ja elämismaailmaa horjuttavat asiat tarvittaessa

- hyödyntää asiantuntevasti ja innovatiivisesti verkosto- ja rajapintatyötä
- hyödyntää kolmannen sektorin palveluita ja mahdollisuuksia
- sisällyttää suunnitelmaan tarkoituksenmukaista ja mahdollista teknologiaa
- hyödyntää monitieteistä, ajankohtaista tutkimustietoa tarkoituksenmukaisesti
- huolehtii toiminnantavoitteiden olevan kaikkien toimijoiden tiedossa
- kirjaa suunnitelman asianmukaisesti ja ymmärrettävästi
- toimii asiakirjahallintaa, tietoturva ja henkilötietojen käsittelyä koskevien säädösten mukaisesti

Toimintakyvyn edistämisen suunnitelman toteuttaminen

Opiskelija

- toimii säädösten, määräysten, ohjeiden, suositusten ja eettisten periaatteiden mukaisesti
- toimii asiantuntevasti ja voimavaralähtöisesti suunnitelman tavoitteiden saavuttamiseksi
- tekee tavoitteellista yhteistyötä muiden toimijoiden kanssa varmistaen tiedonkulun suunnitelman osalta
- hyödyntää toimintakykyä edistäviä menetelmiä asiantuntevasti
- tukee ja ohjaa ikääntynyttä hyödyntämään voimavarojaan aktiivisesti
- soveltaa kinesteettisiä menetelmiä iän ja toimintakyvyn mukaan
- ohjaa turvallisesti tasapainoharjoittelua
- ohjaa välineiden, laitteiden ja teknologian käyttöön yksilöllisesti ja turvallisesti
- tukee ikääntynyttä ja hänen läheisiään digitaalisten palveluiden käytössä
- antaa realistista, motivoivaa ja yksilöllistä palautetta
- seuraa ja arvioi suunnitelman tavoitteiden toteutumista
- tekee perustellut ja asiakaslähtöiset muutokset yhdessä ikääntyneen kanssa
- toimii eri toimintaympäristöissä sekä monikulttuurisissa tilanteissa kunnioittavasti
- hyödyntää ja soveltaa alan ajankohtaista tietoa ja hyviä käytänteitä monipuolisesti
- edistää turvallisuuden tunnetta ja varmistaa turvallisen toteutuksen
- ohjaa tarkoituksenmukaisen vertaistuen hyödyntämisessä

Turvallinen ja vastuullinen toiminta

Opiskelija

- noudattaa työturvallisuus-, asiakasturvallisuus- ja työympäristön säädöksiä
- noudattaa aseptisen toiminnan ja hygienian ohjeita perustuen tutkittuun tietoon
- ehkäisee tartuntojen leviämistä noudattamalla tartuntatautien- ja infektioidentorjuntaohjeita
- ehkäisee ikääntyneen kaatumisia ja tapaturmia toiminnallaan
- käyttää välineitä ja laitteita turvallisesti sekä huolehtii niiden kunnosta ohjeiden mukaan
- työskentelee ergonomisesti hyvän työergonomian periaatteiden mukaisesti
- tunnistaa haasteellisesti käyttäytyvän henkilön ja toimii tilanteen vaatimalla tavalla
- ehkäisee haasteellisten tilanteiden syntymistä ennakoivalla toiminnalla
- huomioi energiankulutuksen, kestävyys ja ympäristövaikutukset edistäen kestävää kehitystä

Ikävalmentajana toimimisen arviointi ja kehittäminen

Opiskelija

- arvioi tavoitteiden saavuttamista ja analysoi toimintaan vaikuttavia tekijöitä
- arvioi toimintaansa realistisesti ja esittää ratkaisuja osaamisensa kehittämiseksi
- tunnistaa oman osaamisensa ja vastuualueensa rajat
- hyödyntää saamaansa palautetta monipuolisesti ja muokkaa toimintaansa tarvittaessa
- jakaa osaamistaan aktiivisesti ja asiantuntevasti työyhteisössä
- toimii tasavertaisesti yhteisössä ja arvioi toimintansa vaikutuksia yhteisön hyvinvointiin
- arvioi yhteistyön ja tiedonkulun toimivuutta eri tahojen välillä
- arvioi toiminnan laatua, vaikuttavuutta ja taloudellisuutta
- esittää kehittämis ehdotuksia toiminnan ja toimintaympäristön kehittämiseksi
- osoittaa ymmärtävänsä työnsä merkityksen osana laajempaa palvelukokonaisuutta

Arviointi

Opiskelijan suoritus on hyväksytty, kun hän osaa tehdä tutkinnon osan työtehtävät ammattitaitovaatimusten mukaisesti.

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija osoittaa ammattitaitonsa näytössä käytännön työtehtävissä toimimalla ohjaus-, sosiaali- ja terveydenhuollon ympäristössä.

Jos ammattitaitoa ei voi kaikilta osin arvioida näytön perusteella, ammattitaidon osoittamista täydennetään yksilöllisesti muilla tavoin.

2.9. Ikääntyneen arjen tukeminen, 30 osp

Ammattitaitovaatimukset

Ammattieettisyys ja lainsäädännön, määräysten ja ohjeiden noudattaminen

Opiskelija

- toimii ammattieettisten periaatteiden mukaisesti
- noudattaa lainsäädäntöä, määräyksiä, suosituksia ja ohjeita
- toimii laatusuosituksen ja omavalvontasuunnitelman mukaisesti
- toimii sosiaali- ja terveydenhuollon ohjaus-, yhteydenotto- ja ilmoitusvelvollisuuden mukaisesti
- tukee ja noudattaa asiakkaan itsemääräämisoikeutta
- toimii asiakas- ja potilasturvallisesti
- noudattaa salassapito- ja vaitiolovelvollisuutta
- noudattaa tietosuojaa- ja tietoturvallisuusohjeita
- toimii työsuojelu- ja työturvallisuusohjeiden mukaisesti
- työskentelee työpaikan turvallisuussuunnitelman mukaisesti
- työskentelee hygieniavaatimusten ja aseptisten periaatteiden mukaisesti
- työskentelee ergonomisten periaatteiden mukaisesti
- ottaa toiminnassaan huomioon ratkaisujen energiakulutuksen, kestävyys- ja ympäristövaikutukset edistää kestävää kehitystä
- käyttää näyttöön perustuvaa tietoa

Asiakkaan kohtaaminen ja kokonaistilanteen hahmottaminen

Opiskelija

- kohtaa ikääntyneen yksilöllisesti ja arvostavasti, eettisten periaatteiden mukaisesti ja empaattisuutta osoittaen
- tekee kokonaisarvion ikääntyneen tilanteesta
- osallistaa aktiivisesti ikääntynyttä ja hänen suostumuksensa mukaisesti myös hänen läheisverkostoaan
- käyttää tarkoituksenmukaisesti tiedonkeruumenetelmiä ja hyödyntää saatua tietoa asiantuntevasti
- kartoittaa yksilöllisesti ikääntyneen elämäntilanteen ja näkökulman omannäköisestä mielekkästä arjesta
- kartoittaa ikääntyneen kanssa hänen elämäntilanteestaan nousevat vahvuudet
- koostaa ja arvioi asiantuntevasti tiedot ikääntyneen fyysisistä, psyykkisistä, sosiaalisista ja henkisistä voimavaroista sekä kyvystä sietää muutoksia
- koostaa asiakaslähtöisesti olennaiset tiedot ikääntyneen toimintakyvystä, terveydentilasta, ravitsemuksesta, sairauksista ja lääkityksistä
- selvittää yksilöllisesti ikääntyneen turvallisuuteen, turvallisuuden tunteeseen sekä elämäntilanteeseen liittyvät kysymykset

- koostaa asiantuntevasti mahdolliseen kaltoinkohteluun tai ikäsyryjintään liittyvät olennaiset tiedot
- tunnistaa perhe- ja lähisuhdeväkivallan mahdollisuuden
- selvittää ikääntyneen osallisuuden kokemuksen ja toiveet sen tukemisesta
- tunnistaa ja arvioi monipuolisesti asuin- ja toimintaympäristössä olevat fyysisistä ja psyykkistä osallisuutta mahdollistavat ja estävät tekijät
- selvittää riittävän laajasti palvelujen käyttöhistorian ja arvioi niiden vaikutukset nykytilanteeseen
- selvittää ikääntyneen sosiaalisen verkoston ja sen merkityksen käyttäen tarkoituksenmukaisia menetelmiä ja toimintamalleja
- selvittää ikääntyneen teknologiasuhteen ja miten hän on hyödyntänyt teknologiaa
- tunnistaa haasteellisesti käyttäytyvän ja toimiitilanteen vaatimalla tavalla
- ehkäisee toiminnallaan haasteellisten tilanteiden syntymistä

Mielekkään arjen tukemisen suunnitelman laatiminen

Opiskelija

- laatii mielekkään arjen tukemisen suunnitelman yhdessä ikääntyneen kanssa
- huomioi yksilölliset kulttuuriset tekijät
- käyttää tarkoituksenmukaisesti elämän laadun ja toimintakyvyn mittareita ja hyödyntää niillä saatavaa tietoa asiantuntevasti
- hyödyntää ja analysoi tietoa ikääntyneen aineellisista ja aineettomista voimavaroista
- hyödyntää ja analysoi suunnittelussa asiantuntevasti elämänkulun kartoitusta ja verkostokarttaa
- hyödyntää ja analysoi tietoa osallisuutta mahdollistavista ja estävistä tekijöistä asuin- ja toimintaympäristössä
- arvioi yksilöllisesti asiakasohjauksen ja neuvonnan tarpeen
- hyödyntää tietoa valtakunnallisista ja alueellisista palveluista sekä kolmannen sektorin tarjoamista mahdollisuuksista
- hyödyntää asiantuntevasti verkostoyhteistyötä ja moniammatillista rajapintatyötä
- määrittää yksilölliset tavoitteet ja toteuttamistavat ottaen huomioon ikääntyneen vahvuudet, voimavarat ja mahdollisuudet
- suunnittelee ammatilliset interventiot asiantuntevasti ja tarkoituksenmukaisesti
- huomioi ikääntyneen ravitsemustilan, terveydentilan muutokset ja lääkehoidon
- huomioi ja ottaa esille ikääntyneen turvallisuutta ja elämismailmaa horjuttavat asiat
- huomioi ikääntyneen kulttuuriset oikeudet ja sisällyttää suunnitelmaan yksilöllisesti mahdollisuudet taide- ja kulttuuripalvelujen käyttämiseen
- sisällyttää suunnitelmaan yksilöllisesti tarkoituksenmukaista ja mahdollista teknologiaa
- perustelee suunnitelmaa monitieteisellä gerontologisella tutkimustiedolla ja ajantasaisilla vanhuskäsityksillä
- kirjaa ja dokumentoi suunnitelman asianmukaisesti ja ymmärrettävästi
- huomioi tavoitteiden olevan kaikkien ikääntyneen kanssa toimivien tiedossa

Mielekkään arjen tukeminen

Opiskelija

- tukea ikääntyneen mielekästä arkea
- keskustelee erilaisissa vuorovaikutus- ja palvelutilanteissa aidosti ja empaattisesti, ikääntynyttä kuunnellen ja hänen itsemääräämisoikeuttaan kunnioittaen
- toimii aktiivisesti ja asiantuntevasti yksilöllisen suunnitelman tavoitteiden saavuttamiseksi
- huomioi yksilöllisesti ikääntyneen vuorovaikutustaidot, fyysiset, psyykkiset ja sosiaaliset voimavarat sekä muutoksen sietokyvyn
- huomioi ikääntyneen toimintakyvyn vaihtelun ja ravitsemukselliset, liikunnalliset, uneen ja lepoon sekä lääkahoitoon liittyvät tekijät
- huomioi ikääntyneen elämänkulun vaiheen ja kokonaistilanteen perustellen toimintaansa
- tukee ikääntyneen elämänhallintaa vahvistaen resilienssiä ja osallisuutta, mahdollista onnistumisen kokemuksia sekä ehkäisten yksinäisyyttä

- ohjaa ja rohkaisee ikääntyntä muutostilanteissa hyvinvointia ja turvallisuuden kokemusta edistäen
- toimii asiantuntevasti toimintakykyä tukevalla ja kehittäväällä työotteella
- toimii osana moniammatillista työyhteisöä ja verkostoa
- toimii ikääntyneen ja hänen läheisverkoston kanssa monikulttuurisissa ja erilaisissa toimintaympäristöissä
- tukee ikääntyntä ja hänen läheisverkostoa sähköisten asiointipalvelujen käytössä ehkäisten digitaalista syrjäytymistä
- ohjaa ikääntyntä ja hänen läheisverkostoa digitaalisia mahdollisuuksia, robotiikkaa ja virtuaalitodellisuutta hyödyntäen
- seuraa tavoitteiden toteutumista huolehtien suunnitelman ajantasaisuudesta
- tiedottaa ikääntyneelle ja hänen läheisilleen yhdessä sovitulla tavalla
- tiedottaa tekemistään havainnoista verkostossa tarkoituksenmukaisesti ja tietoturvan huomioiden
- hyödyntää asiantuntevasti uusinta tietoa alan hyvistä käytänteistä ja palveluista työskennellen tutkivalla ja kehittäväällä työotteella
- soveltaa työssä tarvittavaa tietoa monipuolisesti ja kriittisesti

Arviointi

Opiskelijan suoritus on hyväksytty, kun hän osaa tehdä tutkinnon osan työtehtävät ammattitaitovaatimusten mukaisesti.

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija osoittaa ammattitaitonsa näytössä käytännön työtehtävissä kasvatus-, ohjaus-, opetus-, sosiaali- tai terveydenhuollon ympäristöissä.

Jos ammattitaitoa ei voi kaikilta osin arvioida näytön perusteella, ammattitaidon osoittamista täydennetään yksilöllisesti muilla tavoin.

2.10. Ikääntyneen asioiden hoitamisen ohjaus, 45 osp

Ammattitaitovaatimukset

Ikääntyneen kohtaaminen, arviointi ja suunnittelu

Opiskelija

- kohtaa ikääntyneen yksilöllisesti, arvostavasti ja empaattisesti eettisiä periaatteita noudattaen
- kunnioittaa ja tukee ikääntyneen itsemääräämisoikeutta sekä hänen oikeuttaan omannäköiseen elämään
- osallistaa aktiivisesti ikääntyntä ja hänen suostumuksensa mukaisesti myös läheisiä
- selvittää yksilöllisesti ikääntyneen näkemyksen omasta tilanteestaan ja hyvästä elämästä
- kokoaa ja arvioi asiantuntevasti tiedot toimintakyvystä, elintavoista, terveydentilasta, sairauksista, lääkityksestä sekä elämänlaadusta
- arvioi voimaannuttavia tekijöitä, muutosten sietokykyä, yksinäisyyden ja syrjäytymisen riskiä sekä riippuvuuksien syntyminen mahdollisuuksia
- tunnistaa perhe- ja lähisuhdeväkivallan sekä kaltoinkohtelun riskit ja niihin liittyvät tekijät
- selvittää asuin- ja toimintaympäristön turvallisuutta sekä osallisuutta edistäviä ja estäviä tekijöitä
- selvittää taloudelliseen tilanteeseen, asumiseen ja arjen sujumiseen liittyvät tuen tarpeet
- selvittää sosiaalisen verkoston merkityksen, teknologiasuhteen sekä palvelujen käyttöhistorian ja niiden vaikutukset
- käyttää tarkoituksenmukaisesti toimintakyvyn ja elämänlaadun mittareita, tiedonkeruumenetelmiä ja hyödyntää niistä saatua tietoa asiantuntevasti

- arvioi yksilöllisesti asiakasohjauksen, neuvonnan, kuntoutuksen, sosiaaliturvan ja etuuksien tarpeet
- hyödyntää näyttöön perustuvaa tietoa ja monitieteistä asiantuntemusta arvioinnin ja suunnittelun tukena
- määrittää yksilölliset tavoitteet ja toteuttamistavat ottaen huomioon vahvuudet, voimavarat ja mahdollisuudet
- sisällyttää suunnitelmaan varhaisen tuen ja ennakkoinnin näkökulmat, lääkkeettömät menetelmät ja tarkoituksenmukaisen teknologian
- kirjaa suunnitelman ymmärrettävästi ja huolehtii, että tavoitteet ovat kaikkien toimijoiden tiedossa

Ammatillinen toiminta, yhteistyö ja palvelujen hyödyntäminen

Opiskelija

- toimii ajantasaisen lainsäädännön, määräysten, suositusten ja ohjeiden sekä laatusuosituksen ja omavalvontasuunnitelman mukaisesti
- noudattaa sosiaali- ja terveydenhuollon ohjaus-, yhteydenotto- ja ilmoitusvelvollisuuksia
- huolehtii asiakirjojen käsittelystä, salassapidosta, tietoturvasta ja henkilötietojen suojaamisesta säädösten mukaisesti
- tekee moniammatillista yhteistyötä ja hyödyntää verkostoja sekä kolmannen sektorin tarjoamia mahdollisuuksia
- ohjaa ikääntynyttä ja läheisiä palveluiden, etuuksien ja tukihakemusten käytössä asiantuntevasti
- tuo esiin vaikuttamisen mahdollisuuksia ja edistää asiakasosallisuutta, vertaistukea ja kokemusasiantuntijuutta
- työskentelee kulttuurisensitiivisesti monikulttuurisissa ja erilaisissa toimintaympäristöissä
- edistää kognitiivisten toimintojen ja terveellisten elintapojen tukemista
- tukee teknologian ja digitaalisten palveluiden saavutettavuutta ja ehkäisee digitaalista syrjäytymistä
- tukee asiakkaan turvallisuuden tunnetta sekä puuttuu turvattomuutta ja pelkoja aiheuttaviin tekijöihin
- toimii asiakasta suojaavasti kaltoinkohtelun ja väkivaltatilanteiden selvityksessä yhteistyössä eri toimijoiden kanssa
- arvioi palvelujärjestelmän toimivuutta ikääntyneen näkökulmasta ja tekee asiakaslähtöisiä kehittämis ehdotuksia

Ammatillinen työskentely

Opiskelija

- toimii ammattieettisesti ja asiakas- sekä potilasturvallisuutta edistävästi kaikissa tilanteissa
- noudattaa työympäristön turvallisuutta, työsuojelun, työturvallisuuden ja ergonomian periaatteita
- toimii aseptisesti ja noudattaa hygieniaohteita sekä estää tartuntojen leviämistä
- käyttää välineitä ja laitteita turvallisesti, huolehtii niiden kunnosta ja raportoi viat ohjeiden mukaisesti
- soveltaa kinesteettisiä menetelmiä iän ja toimintakyvyn mukaan
- tunnistaa ja toimii oikein haasteellisissa vuorovaikutustilanteissa sekä ehkäisee niitä ennalta
- ottaa huomioon työn vaikutukset ympäristöön ja edistää kestävästä kehityksestä sekä energiankulutuksen vähentämistä

Oman osaamisen arviointi ja kehittäminen

Opiskelija

- seuraa ja arvioi asiakassuunnitelman toteutumista ja huolehtii sen ajantasaisuudesta
- arvioi asetettujen tavoitteiden toteutumista ja analysoi prosessiin vaikuttaneita tekijöitä
- arvioi omaa toimintaansa realistisesti, tunnistaa voimavaransa ja kehittämiskohteensa

- hyödyntää palautetta ja muuttaa toimintaansa sen perusteella
- jakaa osaamistaan aktiivisesti työyhteisössä ja toimii tasavertaisesti osana työyhteisöä
- arvioi ja kehittää työyhteisön ja asiakkaiden turvallisuutta, yhteistyön sujuvuutta ja toiminnan laatua
- tekee työhön ja toimintaympäristöön liittyviä perusteltuja kehittämis ehdotuksia asiakaslähtöisesti
- osoittaa ymmärtävänsä oman työnsä merkityksen osana laajempaa palvelukokonaisuutta

Arviointi

Opiskelijan suoritus on hyväksytty, kun hän osaa tehdä tutkinnon osan työtehtävät ammattitaitovaatimusten mukaisesti.

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija osoittaa ammattitaitonsa näytössä käytännön työtehtävissä toimimalla ohjaus-, sosiaali- ja terveydenhuollon ympäristössä.

Jos ammattitaitoa ei voi kaikilta osin arvioida näytön perusteella, ammattitaidon osoittamista täydennetään yksilöllisesti muilla tavoin.

2.11. Ikääntyneen hoidon ja tuen edistäminen, 30 osp

Ammattitaitovaatimukset

Kuntouttava ja voimavaralähtöinen työote

Opiskelija

- kohtaa iäkkään ihmisen yksilönä ja kunnioittaa hänen arvojaan, taustaansa ja elämäntarinaansa
- toimii ajantasaisen lainsäädännön, ohjeistuksen ja eettisten periaatteiden mukaisesti ikääntyneen ihmisarvoa kunnioittaen
- tukee asiakkaan osallisuutta, oikeusturvaa ja päätöksentekoa
- tukee asiakkaan itsemääräämisoikeutta ja noudattaa sitä tilanteen edellyttämällä tavalla
- tunnistaa ja puuttuu epäasialliseen kohteluun tai kaltoinkohteluun
- ohjaa asiakasta ja omaisia palveluissa, oikeuksissa ja arjen ratkaisuissa
- toimii kuntouttavan ja ennaltaehkäisevän työotteen mukaisesti
- ohjaa asiakasta liikkumaan ja osallistumaan päivittäisiin toimintoihin
- tukee mielekästä tekemistä, osallisuutta ja sosiaalista vuorovaikutusta
- osallistaa aktiivisesti ikääntynyttä sekä hänen läheisiään tämän suostumuksen mukaisesti
- huomioi yksinäisyyden lievittämisen, keskusteluavun, merkityksellisuuden vahvistamisen
- arjen rytmin ja turvallisuuden tukeminen erityisesti muistisairaille
- käyttää toimintaterapeuttista ja luovaa toimintaa
- arvioi kipua ja ahdistusta sekä osaa näiden hoidon lääkkeettömin keinoin
- ehkäisee kaatumisia, tapaturmia ja muita riskitilanteita
- toimii ensiaputilanteissa työtehtäviensä mukaisesti
- toimii gerontologisen hoitotyön vastuuhenkilönä edistäen hoitotyön laatua
- soveltaa tarkoituksenmukaisesti hoitotyön malleja
- soveltaa kinesteettisiä menetelmiä iän ja toimintakyvyn mukaan
- toimii asiakas- ja potilasturvallisesti
- tekee tavoitteellista yhteistyötä asiantuntevasti ikääntyneen hoidosta vastaavan tiimin muiden toimijoiden kanssa
- osallistuu ammatillisesti omalla vastuualueellaan päätöksentekoon kiireellisestä ja kiireettömästä hoidosta
- toimii ikääntyneen toimintakykyä edistäen ja yksilöllistä omahoitoa tukien

- hyödyntää gerontologisen hoitotyön lääkkeettömiä menetelmiä, erityisesti kivun arvioinnissa ja hoidossa
- ottaa huomioon ikääntyneen haurauden ja haavoittuvuuden
- ehkäisee sairauksia ja niiden aiheuttamia komplikaatioita
- edistää vertaistuen toteutumista
- tarkkailee ja ennakoii ikääntyneen tilassa tapahtuvia muutoksia reagoiden niihin tarkoituksenmukaisesti
- tukee ikääntynyttä sopeutumaan sairauksiin ja niiden aiheuttamiin muutoksiin asiantuntevasti
- ohjaa ikääntynyttä ja hänen läheisiään digitaalisia mahdollisuuksia hyödyntäen
- arvioi säännöllisesti hoidon ja palvelujen vaikuttavuutta hyödyntäen tarkoituksenmukaisia menetelmiä
- toimii yhteistyökykyisesti ja rakentavasti haastavissakin vuorovaikutustilanteissa
- edistää, seuraa ja arvioi yksilöllisen hoito- ja palvelusuunnitelman tavoitteiden toteutumista
- huolehtii suunnitelman ajantasaisuudesta ja varmistaa, että se on kaikkien toimijoiden tiedossa

Ikääntyneen toimintakyvyn arviointi ja tukeminen

Opiskelija

- ottaa huomioon holistisen ihmiskäsityksen ja ajantasaiset vanhuskäsitykset
- arvioi fyysistä, psyykkistä, sosiaalista, emotionaalista ja kognitiivista toimintakykyä soveltuvilla mittareilla ja havainnoinnilla
- suunnittelee ja toteuttaa yksilöllisiä hoito- ja palvelusuunnitelmia asiakkaan tarpeiden ja voimavarojen pohjalta
- tukee ikääntyneen omatoimisuutta ja itsemääräämisoikeutta arjen toiminnoissa
- toimii eettisesti ja turvallisesti tilanteissa, joissa ikääntyneen kognitio on heikentynyt
- tunnistaa muistisairauden eri vaiheet ja soveltaa tilanteen mukaista hoitotyötä
- tukee vuorovaikutusta ja ehkäisee haastavaa käyttäytymistä
- kartoittaa asiakkaan elämänkulun ja läheisverkoston nykytilan
- arvioi yksilöllistä vanhenemisprosessia
- osaa käyttää validoituja arviointimenetelmiä ikääntymisen ja muistisairauden arvioinnissa
- käyttää tarkoituksenmukaisesti tiedonkeruumenetelmiä sekä toimintakyvyn ja terveydentilan riskimittareita
- kokoaa asiakaslähtöisesti olennaiset tiedot toimintakyvystä, terveydentilasta, ravitsemuksesta, sairauksista ja lääkityksistä
- tunnistaa ikääntyneen haavoittuvuuden sekä siihen liittyvät tekijät ja arvioi resilienssiä
- selvittää yksilöllisesti sairauksiin liittyvät pelot sekä turvallisuuteen ja turvallisuuden tunteeseen vaikuttavat tekijät
- kokoaa sosiaali-, terveys- ja kuntoutuspalvelujen sekä kuntoutumista edistävien palvelujen käyttöhistoriaan liittyvät tiedot
- arvioi ammatillisesti hoidon, kuntoutuksen ja ohjauksen tarpeen
- hyödyntää moniammatillisia työryhmiä ja verkostoja

Ikääntyneen hoitotyö

Opiskelija

- tunnistaa ikääntyneen lääkeherkkyyden ja polyfarmasian riskit
- tunnistaa palliatiivisen ja saattohoidon tarpeen
- toimii arvostavasti, eettisesti, kivunhoitoa korostaen moniammatillisessa palliatiivisessa hoidossa
- tukee ikääntynyttä ja hänen läheisiään kuoleman lähestyessä
- noudattaa omavalvontasuunnitelmaa sekä ajantasaisia säädöksiä, määräyksiä, ohjeita ja suosituksia
- hyödyntää tietoa valtakunnallisesta ja alueellisesta palvelurakenteesta, palvelujärjestelmästä ja iäkkäiden palveluista
- kannustaa ja tukee ikääntynyttä ilmaisemaan tahtonsa hoidostaan ja tekemään hoitotahdon

- osallistaa ikääntyneen aktiivisesti hoidon suunnitteluun
- huomioi terveydenedistämisen teemat toiminnassaan
- seuraa ravitsemustilaa ja huomioi ravitsemusohjauksen
- kannustaa arkiaktiivisuuden ja toimintakykyä tukevaan liikuntaan
- edistää suun terveyttä
- huomioi ihon kunnon edistämisen
- tukee kroonisten sairauksien omahoitoa
- tekee hoito- ja palvelusuunnitelman monialaisessa tiimissä hyödyntäen näyttöön perustuvaa tietoa
- suunnittelee hoitotyötä innovatiivisesti osaamistaan tuotteistaen
- sisällyttää suunnitelmaan ennakkoinnin ja varhaisen puuttumisen näkökulmat ottaen huomioon yksilöllisen omahoidon
- huomioi monisairastavuuden, geriatriset sairaudet ja mielekkään elämän tukemisen
- tunnistaa ikääntymiseen liittyvät oireyhtymät ja geriatrinen sairauksien erityispiirteet ja hyödyntää niitä hoitotyön suunnittelussa
- sisällyttää suunnitelmaan yksilöllisesti tarkoituksenmukaista teknologiaa ja tarvittavia apuvälineitä
- määrittää yksilölliset tavoitteet ikääntyneen voimavarat huomioiden
- huolehtii tavoitteiden olevan kaikkien ikääntyneen kanssa toimivien tiedossa
- kirjaa hoito- ja palvelusuunnitelman asianmukaisesti ja ymmärrettävästi
- toimii kirjaamisasiakirjoja sekä tietoturva- ja henkilötietojen käsittelyä ja säilyttämistä koskevien säädösten mukaisesti
- seuraa asiantuntevasti lääkkeiden vaikutuksia ja yhteisvaikutuksia sekä lääkitysmuutosten vaikutuksia
- kokoaa tiedot käytössä olevista itsehoitolääkkeistä ja luontaistuotteista tunnistuen niiden vaikutukset lääkehoidon kokonaisuuteen
- tunnistaa mahdollisen lääkkeiden väärinkäytön ja puuttuu siihen tarkoituksenmukaisesti
- ohjaa ikääntynyttä ja hänen läheisiään asiakaslähtöisesti ja asiantuntevasti lääkehoidon toteuttamisessa

Gerontologisen hoitotyön kehittäminen ja työyhteisössä toimiminen

Opiskelija

- tiedottaa yksilölliseen lääkehoitoon ja sen toteutukseen liittyvistä havainnoista asianmukaisesti lääkehoidosta vastaavalle terveydenhuollon ammattihenkilölle
- edistää omalta osaltaan lääkehoidon laadukasta ja turvallista toteuttamista
- jakaa ajantasaisia ja päivitettyä lääkehoito-osaamistaan työyhteisössä
- arvioi asetettujen tavoitteiden saavuttamista ja analysoi hoitoprosessiin vaikuttaneita tekijöitä
- arvioi omaa toimintaansa realistisesti ja esittää perusteltuja ratkaisuja osaamisensa kehittämiseen
- hyödyntää monipuolisesti eri tahoilta saamaansa palautetta ja muuttaa tarvittaessa toimintaansa
- arvioi yhteistyötä ja tiedonkulkua eri toimijoiden välillä
- toimii yhteisössä tasavertaisesti ja arvioi toimintansa vaikutuksia yhteisön hyvinvointiin
- esittää asiakaslähtöisesti perusteltuja kehittämis ehdotuksia hoitotyöhön ja -malleihin , palvelu- ja kuntoutusketjuihin sekä toimintaympäristöön
- osoittaa ymmärtävänsä oman työnsä merkityksen osana laajempaa kokonaisuutta
- arvioi omaa osaamistaan ja kehittää työtään näyttöön perustuvan tiedon pohjalta
- osallistuu työyhteisön kehittämiseen sekä laatu- ja omavalvontatyöhön
- toimii vastuullisesti moniammatillisessa työryhmässä ja verkostoissa
- työskentelee hygieniavaatimusten ja aseptisten periaatteiden mukaisesti
- työskentelee ergonomisten periaatteiden mukaisesti
- työskentelee työpaikan turvallisuussuunnitelman mukaisesti
- toimii työsuojelu- ja työturvallisuusohjeiden mukaisesti
- noudattaa tietosuoja- ja tietoturvallisuusohjeita
- käyttää näyttöön perustuvaa tietoa

- ottaa toiminnassaan huomioon ratkaisujen energiankulutuksen, kestävyys- ja ympäristövaikutukset edistää kestävä kehitystä

Arviointi

Opiskelijan suoritus on hyväksytty, kun hän osaa tehdä tutkinnon osan työtehtävät ammattitaitovaatimusten mukaisesti.

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija osoittaa ammattitaitonsa näytössä käytännön työtehtävissä toimimalla ohjaus-, sosiaali- ja terveydenhuollon ympäristössä.

Jos ammattitaitoa ei voi kaikilta osin arvioida näytön perusteella, ammattitaidon osoittamista täydennetään yksilöllisesti muilla tavoin.

2.12. Infektioidenttorjunta sosiaali- ja terveydenhuollossa, 45 osp

Ammattitaitovaatimukset

Ammattieettisyys ja lainsäädännön, määräysten ja ohjeiden noudattaminen

Opiskelija

- toimii ammattieettisten periaatteiden mukaisesti
- noudattaa lainsäädäntöä, määräyksiä, suosituksia ja ohjeita
- toimii laatusuositusten ja omavalvontasuunnitelman mukaisesti
- huomioi asiakkaan itsemääräämisoikeuden ja ihmisoikeudet
- toimii asiakas- ja potilasturvallisesti
- noudattaa salassapito-, vaitiolovelvollisuus- ja tietosuojamääräyksiä
- toimii tietoturvallisuusohjeiden mukaisesti
- toimii työsuojelu- ja työturvallisuusohjeiden mukaisesti
- työskentelee työpaikan turvallisuussuunnitelman mukaisesti
- työskentelee ergonomisten periaatteiden mukaisesti ja ennaltaehkäisee rasitusvammoja
- huomioi ratkaisujen energiakulutuksen, kestävyys- ja ympäristövaikutukset edistää kestävä kehitystä
- käyttää näyttöön perustuvaa tietoa

Infektioiden ehkäisy ja torjunta

Opiskelija

- tuntee mikrobiologian perusteet ja mikrobien kasvun, leviämisen ja torjunnan mekanismit
- ymmärtää tartuntatautien syntymekanismit, tartuntareitit ja leviämistavat sekä osaa soveltaa tietoa käytännön hoitotyössä
- tunnistaa hoitoon liittyvien infektioiden riskitekijät
- tuntee hoitoon liittyvien infektioiden ehkäisyn ja hallinnan periaatteet
- ymmärtää immunisaation ja rokotusten merkityksen tartuntojen ja epidemioiden ehkäisyssä
- huomioi toimissaan epidemiologian, tartuntareitit, leviämismekanismit ja epidemioiden dynamiikan
- tuntee kansallisen rokotusohjelman
- hallitsee mikrobilääkeresistenssin torjunnan periaatteet ja tuntee kansallisen toimintaohjelman
- tuntee eristys- ja suojauskäytännöt, karanteeni- ja jäljittämisprosessit eri toimintaympäristöissä
- tunnistaa infektiotilanteisiin liittyvät riskit ja ilmoittaa niistä asianmukaisesti
- huomioi katetri-infektioiden ja muiden vierasesineiden erityispiirteet

- tuntee alueelliset ja kansalliset seuranta- ja valvontajärjestelmät

Ammatillinen toiminta

Opiskelija

- toimii hygieniavaatimusten ja aseptisten periaatteiden mukaisesti
- noudattaa tavanomaisia ja tehostettuja varotoimia kaikissa hoitotilanteissa
- toimii epidemioiden ehkäisy- ja hallintatyössä
- käyttää ja huoltaa suojaimia, välineitä ja työvälineitä oikein ja turvallisesti
- suunnittelee ja organisoii jäljitys-, karanteeni- ja eristämistoimia sekä arvioi niiden vaikuttavuutta
- soveltaa mikrobiologista ja resistenssiosaamista hoitotyön päätöksenteossa
- arvioi ja kehittää työyhteisön hygieniakäytäntöjä
- toimii moniammatillisissa ja alueellisissa verkostoissa
- konsultoi asiantuntijoita infektioiden torjunnassa
- hyödyntää viestintä- ja digitaalisia ratkaisuja
- hyödyntää digitaalisia järjestelmiä ja tietokantoja infektiaseurannassa ja raportoinnissa
- hyödyntää käyttäytymistieteiden keinoja ohjausmenetelmissään
- osallistuu infektioiden torjunnan päätöksentekoon ja koulutukseen
- osallistuu laadunhallintaan, auditointeihin ja tutkimuslähtöiseen kehittämiseen
- toimii kriisi- ja epidemiatilanteissa osana moniammatillista ja monialaista yhteistyöverkostoa
- osallistuu infektioiden torjunnan ohjelmien ja ohjeiden laadintaan omassa organisaatiossaan
- viestii selkeästi ja johdonmukaisesti infektioiden torjunnasta eri kohderyhmille, myös kriisitilanteissa
- ohjaa asiakasta, potilasta ja läheisiä infektioiden sekä mikrobilääkeresistenssin torjuntaan liittyvissä asioissa

Arviointi

Opiskelijan suoritus on hyväksytty, kun hän osaa tehdä tutkinnon osan työtehtävät ammattitaitovaatimusten mukaisesti.

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija osoittaa ammattitaitonsa näytössä käytännön työtehtävissä toimimalla sosiaali- ja terveydenhuollon ympäristössä.

Jos ammattitaitoa ei voi kaikilta osin arvioida näytön perusteella, ammattitaidon osoittamista täydennetään yksilöllisesti muilla tavoin.

2.13. Infektioidentorjuntatyössä toimiminen, 30 osp

Ammattitaitovaatimukset

Ammattieettisyys ja lainsäädännön, määräysten ja ohjeiden noudattaminen

Opiskelija

- toimii ammattieettisten periaatteiden mukaisesti
- toimii laatusuositusten ja omavalvontasuunnitelman mukaan
- toimii laatusuositusten ja omavalvontasuunnitelman mukaan
- kunnioittaa asiakkaan itsemääräämisoikeutta
- toimii asiakas- ja potilasturvallisesti
- noudattaa salassapito-, vaitiolovelvollisuus- ja tietosuojamääräyksiä
- toimii tietoturvallisuusohjeiden mukaisesti

- toimii työsuojelu- ja työturvallisuusohjeiden mukaisesti
- työskentelee työpaikan turvallisuussuunnitelman mukaisesti
- työskentelee hygieniavaatimusten ja aseptisten periaatteiden mukaisesti
- työskentelee ergonomisten periaatteiden mukaisesti ja ennaltaehkäisee rasitusvammoja
- huomioi ratkaisujen energiakulutuksen, kestävyys ja ympäristövaikutukset edistämällä kestävä kehitystä
- käyttää näyttöön perustuvaa tietoa

Infektioidentorjunta työyhteisössä

Opiskelija

- ymmärtää mikrobiologian ja epidemiologian perusteet ja niiden merkityksen torjuntatyössä
- ymmärtää hygieni- ja infektioidentorjunnan yhdyshenkilön tehtävän merkityksen osana moniammatillista toimintaa
- toimii infektioidentorjunnan yhdyshenkilönä työyksikössään
- toimii tiedonvälittäjänä oman yksikön ja infektiorjuntatiimin välillä
- osallistuu hygieni-ohjeiden ja torjuntakäytäntöjen jalkauttamiseen
- havaitsee ja raportoi poikkeamat infektioidentorjunnassa
- edistää turvallista ja vastuullista toimintakulttuuria esimerkillään ja ohjauksellaan
- soveltaa tietoa aseptiseen työskentelyyn, varotoimiin, suojainten käyttöön ja ympäristöhygieniaan
- tunnistaa infektioriskit ja toimii niiden ehkäisemiseksi yhdessä tiimin kanssa

Ammatillinen toiminta

Opiskelija

- ohjaa ja perehdyttää henkilöstöä hygieni- ja aseptiikkakäytännöissä
- tukee työyhteisön osaamista ja motivoi kollegoita kehittämään torjuntakäytäntöjä
- järjestää tai osallistuu teeman mukaisiin infoihin, koulutuksiin ja tiedotustilaisuuksiin
- viestii selkeästi ja ymmärrettävästi infektioidentorjunnasta ja menetelmistä erilaisille kohderyhmille
- kerää ja välittää tietoa työyksikön infektio-tilanteista ja käytännöistä infektioasiantuntijoille
- tekee yhteistyötä infektio- ja hygieniatiimin, hygieniahoitajien ja esihenkilöiden kanssa
- hyödyntää viestintä- ja ohjausosaamistaan moniammatillisessa työssä
- osallistuu auditointeihin, omavalvontaan ja laadunhallintaan
- hyödyntää tietoa erilaisista tutkimuksellisista infektio- ja tiedotustietojen keräämisestä ja hyödyntämisestä
- huomioi havainnoin merkityksen vertaisohjauksessa
- kehittää omaa ja työyhteisön toimintaa infektioiden torjunnan näkökulmasta
- osallistaa asiakkaita ja läheisiä mahdollisuuksien mukaan
- arvioi toiminnan vaikuttavuutta ja ehdottaa parannuksia käytäntöihin
- tunnistaa koulutustarpeita ja osaa suunnitella oppijalähtöisiä koulutus- ja perehdytys-sisältöjä
- viestii selkeästi ja rakentavasti työyhteisön sisällä ja sidosryhmien suuntaan
- toimii osana alueellista yhdyshenkilöverkostoa tai kehittämistyöryhmää
- huomioi asiakkaiden ja erityisryhmien tiedon tarpeet infektioidentorjuntatyössä, epidemia- ja pandemiatilanteissa

Arviointi

Opiskelijan suoritus on hyväksytty, kun hän osaa tehdä tutkinnon osan työtehtävät ammattitaitovaatimusten mukaisesti.

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija osoittaa ammattitaitonsa näytössä käytännön työtehtävissä toimimalla sosiaali- ja terveydenhuollon ympäristössä.

Jos ammattitaitoa ei voi kaikilta osin arvioida näytön perusteella, ammattitaidon osoittamista täydennetään yksilöllisesti muilla tavoin.

2.14. Infektiot ja mikrobit terveysuhkana, 30 osp

Ammattitaitovaatimukset

Ammattieettisyys ja lainsäädännön, määräysten ja ohjeiden noudattaminen

Opiskelija

- toimii ammattieettisten periaatteiden mukaisesti
- noudattaa lainsäädäntöä, määräyksiä, suosituksia ja ohjeita
- toimii laatusuosituksen ja omavalvontasuunnitelman mukaisesti
- osallistuu vastuullisesti omavalvonnan toteutumiseen ja arviointiin
- tukee ja noudattaa asiakkaan itsemääräämisoikeutta
- toimii asiakas- ja potilasturvallisesti
- noudattaa salassapito-, vaitiovelvollisuus- ja tietosuojamääräyksiä
- toimii tietoturvallisuusohjeiden mukaisesti
- toimii työsuojelu- ja työturvallisuusohjeiden mukaisesti
- työskentelee työpaikan turvallisuussuunnitelman mukaisesti
- työskentelee ergonomisten periaatteiden mukaisesti
- huomioi ratkaisujen energiakulutuksen, kestävyys- ja ympäristövaikutukset edistämällä kestävä kehitystä
- käyttää näyttöön perustuvaa tietoa

Tunnistaa ja arvioi mikrobiologisia terveysuhkia

Opiskelija

- tunnistaa yleisimmät terveyttä uhkaavat mikrobit
- ymmärtää mikrobien rakenteen, lisääntymisen ja selviytymisen ihmisen elimistössä ja ympäristössä
- tunnistaa mikrobien aiheuttamat yleisimmät infektiosairaudet ja niiden klinisen merkityksen
- arvioi mikrobien terveysvaikutuksia yksilö-, yhteisö- ja väestötasolla
- soveltaa tietoa mikrobien torjunnasta erilaisissa käytännön tilanteissa
- tuntee zoonoosien ja moniresistenttien mikrobien erityispiirteet ja hallintakeinot
- tunnistaa ja arvioi sosiaali- ja terveydenhuollon toimintaan liittyviä riskejä mikrobien näkökulmasta
- seuraa ja arvioi ajankohtaisia uhkakuvia ja niihin liittyviä suojautumiskeinoja
- ymmärtää globaaleja mikrobien aiheuttamia haasteita

Infektioketjujen katkaiseminen ja torjuntakeinot

Opiskelija

- ymmärtää mikrobien tartuntareitit ja infektioketjun vaiheet
- ymmärtää tartuntaketjun vaiheet ja osaa tunnistaa sen eri osatekijät käytännön tilanteissa
- ymmärtää keskeisimmät käsitteet ja termit
- tuntee keskeisimmät infektioiden torjunnan keinot
- analysoi tartuntaketjuja ja suunnittelee tarkoituksenmukaisia ehkäisytöimenpiteitä
- soveltaa aseptiikan, hygieniaoheistuksen ja suojainten käytön periaatteita toimintaympäristöönsä
- osaa toteuttaa infektioiden torjuntatoimia riskiperusteisesti ja oikea-aikaisesti

- tunnistaa työ- ja hoitoympäristöön liittyviä infektioturvallisuusriskejä ja osaa reagoida niihin asianmukaisesti
- tunnistaa oman toimintansa vaikutukset infektioiden leviämiseen
- ymmärtää mikrobilääkkeiden käytön perusteet ja antibioottiresistenssin merkityksen kansanterveydelle
- toimii vastuullisesti mikrobilääkkeiden käytössä ja ymmärtää lääkeresistenssin ennaltaehkäisyyn merkityksen

Työyhteisössä toimiminen

Opiskelija

- osaa viestiä selkeästi infektioiden ehkäisyyn liittyvistä toimenpiteistä eri kohderyhmille
- tukee työyhteisöä infektioiden ehkäisyssä toimimalla esimerkkinä ja osaamisen jakajana
- edistää ja arvioi potilas- ja asiakasturvallisuutta infektioiden ehkäisyssä näkökulmasta
- seuraa ja arvioi vastuualueensa tavoitteiden toteutumista valittujen mittareiden avulla
- osallistuu työyksikön tiimityöhön ja osaamisen kehittämiseen
- soveltaa työssä tarvittavaa tietoa monipuolisesti ja kriittisesti
- hyödyntää aktiivisesti digitaalisia työvälineitä ja järjestelmiä edistämällä niiden käyttöä työyhteisössä
- toimii moniammatillisen työryhmän jäsenenä oman vastuualueensa mukaisesti
- toimii haastavissa asiakastilanteissa ammatillisesti
- osoittaa ymmärtävänsä oman työn merkityksen osana laajempaa kokonaisuutta
- arvioi omaa osaamistaan ja kehittää sitä

Arviointi

Opiskelijan suoritus on hyväksytty, kun hän osaa tehdä tutkinnon osan työtehtävät ammattitaitovaatimusten mukaisesti.

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija osoittaa ammattitaitonsa näytössä käytännön työtehtävissä kasvatus-, ohjaus-, opetus-, sosiaali- tai terveydenhuollon ympäristöissä.

Jos ammattitaitoa ei voi kaikilta osin arvioida näytön perusteella, ammattitaidon osoittamista täydennetään yksilöllisesti muilla tavoin.

2.15. Jalkojen hyvinvoinnin edistäminen, 30 osp

Ammattitaitovaatimukset

Ammattieettisyys ja lainsäädännön, määräysten ja ohjeiden noudattaminen

Opiskelija

- toimii ammattieettisten periaatteiden mukaisesti
- noudattaa lainsäädäntöä, määräyksiä, suosituksia ja ohjeita
- toimii laatusuosituksen ja mahdollisen omavalvontasuunnitelman mukaisesti
- noudattaa asiakkaan itsemääräämisoikeutta
- toimii asiakasturvallisesti
- noudattaa salassapito-, tietosuoja- ja tietoturvallisuusohjeita
- toimii työsuojelu- ja työturvallisuusohjeiden mukaisesti
- työskentelee hygieniavaatimusten, aseptisten ja ergonomisten periaatteiden mukaisesti
- työskentelee huomioiden kestävä kehityksen ekologiset, sosiaaliset, kulttuuriset ja taloudelliset periaatteet
- käyttää näyttöön perustuvaa tietoa

Jalkaterveys

Opiskelija

- toimii yhteistyössä asiakkaan ja hänen läheisensä kanssa
- työskentelee osana moniammatillista työryhmää
- tuntee perinnöllisyyden, iän, elämäntapojen ja sairauksien yhteydet jalkaterveyteen
- hahmottaa alaraajan luuston sekä nivelten rakenteen ja toiminnan
- tuntee terveiden alaraajojen ja jalkaterien tunnuspiirteet sekä tunnistaa niissä tapahtuneet muutokset
- ymmärtää lihastyön perusperiaatteet osana alaraajan verenkiertoa
- ymmärtää jalkojen omahoidon osa-alueet ja hallitsee omahoitotottumusten kartoittamisen sekä kenkien ja kivun arvioinnin
- ohjaa asiakkaita oikeanlaisten jalkineiden ja sukkiin käyttöön sekä hankintaan erilaisia käyttötarkoituksia ja tilanteita varten
- suunnittelee ja toteuttaa jalkojen omahoitoa tukevia sekä sitä edistäviä ohjaustilanteita asiakkaille ja ryhmille käyttäen tarkoituksenmukaisia didaktisia ratkaisuja
- valmistaa asiakkaan tarpeisiin soveltuvaa laadukasta ohjauksen oheismateriaalia

Terveyden edistäminen

Opiskelija

- ymmärtää terveyden edistämisen moniulotteisena ilmiönä ja jatkuvana prosessina
- tunnistaa asiakkaaseen liittyvän ohjauksellisen tarpeen
- ohjaa asiakasta hänen voimavarojaan ja osallistumistaan vahvistavalla tavalla
- ymmärtää terveyden edistämiseen liittyvät kansalliset ja kansainväliset suositukset ja sitoumukset
- hahmottaa terveyden edistämisen prosessin ja mallit yksilö- ja yhteisötasolla
- tunnistaa terveyttä edistävän ja sairauksia ehkäisevän näkökulman osana terveyden edistämistä
- huomioi yksilöllisessä ohjauksessa asiakkaan terveydentilan, elintavat ja mahdolliset riskitekijät
- tunnistaa ohjauksen osana asiakastyötä
- ohjaa jalkojenhygieniassa kuten oikeassa pesussa, kynsien hoidossa, kuivuuden estämisessä ja haavojen hoidossa
- ohjaa turvallisessa ja tehokkaassa jalkojen hyvinvointia tukevan liikkumisen edistämisessä
- ohjaa mahdollisten riskitekijöiden tunnistamisessa
- osaa soveltaa motivoivan haastattelun periaatteita asiakastyössä

Arviointi

Opiskelijan suoritus on hyväksytty, kun hän osaa tehdä tutkinnon osan työtehtävät ammattitaitovaatimusten mukaisesti.

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija osoittaa ammattitaitonsa näytössä käytännön työtehtävissä kauneudenhoidon, sosiaali- ja terveydenhuollon ympäristöissä.

Jos ammattitaitoa ei voi kaikilta osin arvioida näytön perusteella, ammattitaidon osoittamista täydennetään yksilöllisesti muilla tavoin.

2.16. Jalkojenhoitotyössä toimiminen, 45 osp

Ammattitaitovaatimukset

Ammattieettisyys ja lainsäädännön, määräysten ja ohjeiden noudattaminen

Opiskelija

- toimii ammattieettisten periaatteiden mukaisesti
- noudattaa lainsäädäntöä, määräyksiä, suosituksia ja ohjeita
- toimii laatusuosituksen ja omavalvontasuunnitelman mukaisesti
- noudattaa asiakkaan itsemääräämisoikeutta
- toimii asiakasturvallisesti
- noudattaa salassapito-, tietosuoja- ja tietoturvallisuusohjeita
- toimii työsuojelu- ja työturvallisuusohjeiden mukaisesti
- työskentelee hygieniavaatimusten, aseptisten ja ergonomisten periaatteiden mukaisesti
- huomioi ratkaisujen energiakulutuksen, kestävyys ja ympäristövaikutukset edistään kestävä kehitys
- käyttää näyttöön perustuvaa tietoa

Työn suunnittelu

Opiskelija

- suunnittelee päivittäiset työtehtävät huomioiden kokonaistilanteen
- tutkii eri ikäisten asiakkaiden jalkojenhoidon tarpeet käyttäen erilaisia menetelmiä
- hahmottaa tuki- ja liikuntaelimestön rakennetta ja toimintaa
- ymmärtää kudosten merkityksen tuki- ja liikuntaelimestön rakentumisessa sekä toiminnassa
- huomioi tutkimisessa asiakkaan sairauksien vaikutukset jalkojen terveyteen
- laatii asiakkaalle hoidon tarpeeseen perustuvan jalkojenhoitosuunnitelman
- suunnittelee työtehtävät asiakkaan tarpeiden mukaan
- valitsee hoitomenetelmät perustellen ne menetelmien vaikutuksilla elimistön nestekierto
- huomioi hoitomenetelmien mahdolliset vasta-aiheet
- valitsee asiakkaalle sopivat jalkojenhoidossa käytettävät työvälineet, materiaalit, tarvikkeet ja tuotteet

Työn toteutus ja arviointi

Opiskelija

- toimii jalkojenhoitosuunnitelman mukaisesti
- käyttää jalkojenhoitotyössä tarvittavia välineitä ja laitteita turvallisesti
- hoitaa asiakkaan jalkaterän iho- ja kynsimuutokset
- käyttää työssään valmiita kevennystuotteita asiakaslähtöisesti
- ohjaa asiakasta kevennystuotteen käytössä ottaen huomioon asiakkaan toimintakyvyn
- toteuttaa asiakkaan jalkojen hieronnan
- ymmärtää jalkojenhoidon palvelujärjestelmän
- tunnistaa jalkojen, ihon ja kynsien hoitoon käytettäviä lääkkeitä ja välineitä
- ohjaa asiakasta ja hänen läheisiään jalkojen omahoidon toteuttamisessa
- dokumentoi toteutuneen hoidon asiakastietojärjestelmään
- huolehtii työympäristön puhtaudesta ja siisteydestä
- huoltaa jalkojenhoitotyössä tarvittavia välineitä ja laitteita
- toimittaa ohjeiden mukaisesti epäkuntoiset välineet ja laitteet huoltoon
- käyttää saatavilla olevaa digitaalisia laitteita ja sovelluksia
- antaa ensiapua tapaturmissa ja henkeä uhkaavissa ensiaputilanteissa
- arvioi ja kehittää omaa työtään

Arviointi

Opiskelijan suoritus on hyväksytty, kun hän osaa tehdä tutkinnon osan työtehtävät ammattitaitovaatimusten mukaisesti.

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija osoittaa ammattitaitonsa näytössä käytännön työtehtävissä kauneudenhoidon, sosiaali- ja terveydenhuollon ympäristöissä.

Jos ammattitaitoa ei voi kaikilta osin arvioida näytön perusteella, ammattitaidon osoittamista täydennetään yksilöllisesti muilla tavoin.

2.17. Kestävä terveys ja sen edistäminen, 30 osp

Ammattitaitovaatimukset

Opiskelija

- noudattaa eettisiä periaatteita, alan lainsäädäntöä, suosituksia ja ohjeita työssään
- toimii asiakas- ja potilasturvallisesti, huomioiden salassapito-, vaitiolovelvollisuus- ja tietosuojakäytännöt
- toteuttaa työtään omavalvontasuunnitelman ja laatusuosituksen mukaisesti
- noudattaa työsuojelu- ja työturvallisuusohjeita, työpaikan turvallisuussuunnitelmaa, hygieniaohteita ja ergonomian periaatteita
- toimii sosiaali- ja terveydenhuollon ohjaus-, yhteydenotto- ja ilmoitusvelvollisuuden mukaisesti
- kunnioittaa ja tukee asiakkaan itsemääräämisoikeutta kaikissa tilanteissa
- huomioi potilaan oikeudet, turvallisuuden ja tiedonsaannin tutkimushoidoissa ja kliinisissä kokeissa työtehtäviensä mukaisesti
- huomioi toiminnassaan kestävän kehityksen näkökulmat
- tukee toimillaan oikeudenmukaista siirtymää
- edistää toimillaan ekologisesti, sosiaalisesti ja taloudellisesti kestäviä ratkaisuja terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseksi sekä ylläpitämiseksi
- hyödyntää luonnonympäristöä asiakkaan fyysisen ja psyykkisen hyvinvoinnin tukemisessa
- ohjaa asiakasta luonnon terveysvaikutusten hyödyntämiseen
- käyttää työssään tietoa keinoista edistää hyvinvointia ja terveyttä
- käyttää työssään tietoa zoonottisista infektioista ja niiden vaikutuksesta yhteiseen terveyteen
- käyttää työssään näyttöön perustuvaa, ajankohtaista ja luotettavaa tietoa
- arvioi kriittisesti tiedon luotettavuutta ja ohjaa asiakasta tekemään samoin
- tunnistaa uusien tutkimusperusteisten hoitomenetelmien vaikutukset hoitotyöhön ja käyttää niitä ohjeiden mukaisesti
- osallistuu uusien toimintatapojen käyttöönottoon ja osaltaan antaa kehittävää palautetta
- toteuttaa asiakaslähtöistä terveysneuvontaa
- edistää terveyttä ja ohjaa kestäviin elämäntapoihin
- huomioi yksilön kestävät elämäntavat ohjauksessa
- tukee ja motivoi hyvinvoinnin edistämiseksi, tätä tukevassa ravitsemuksessa sekä aktiivisessa elämäntavassa
- ohjaa asiakasta elämäntapamuutoksiin hyödyntäen motivoivaa haastattelua ja voimavarakeskeistä työtettä
- suunnittelee ja toteuttaa ryhmämuotoista terveyskasvatusta ja koulutustuokioita kohderyhmän tarpeet huomioiden
- käyttää digitaalisia välineitä ja sovelluksia asiakkaan terveysosaamisen sekä ympäristötietoisuuden tukemisessa
- tunnistaa asiakkaan yksilöllisen kielellisen ja kulttuurisen taustan ja soveltaa viestintäänsä tasa-arvon ja saavutettavuuden edistämiseksi
- tukee asiakkaan aktiivista osallistumista omahoitoon ja terveyden ylläpitämiseen
- tukee asiakkaan sitoutumista elintapaohjaukseen
- hyödyntäen voimavaroistavaa ja kuntouttavaa työtettä

- toimii osana moniammatillista hoitotiimiä
- suunnittelee ja kohdistaa ennaltaehkäiseviä toimenpiteitä erityisesti haavoittuvassa asemassa oleville asiakasryhmille
- arvioi viestintätapojaan kriittisesti
- valitsee tilanteeseen ja kohderyhmään sopivat keinot asiakasymmärryksen ja sitoutumisen tukemiseksi
- arvioi ja kehittää omaa osaamistaan
- arvioi ja kehittää työyhteisön toimintatapoja kestäväen terveyden edistämiseksi

Arviointi

Opiskelijan suoritus on hyväksytty, kun hän osaa tehdä tutkinnon osan työtehtävät ammattitaitovaatimusten mukaisesti.

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija osoittaa ammattitaitonsa näytössä käytännön työtehtävissä kasvatus-, ohjaus-, opetus-, sosiaali- tai terveydenhuollon ympäristöissä.

Jos ammattitaitoa ei voi kaikilta osin arvioida näytön perusteella, ammattitaidon osoittamista täydennetään yksilöllisesti muilla tavoin.

2.18. Kliininen hoitotyö ja hoito-osaaminen sairaalaympäristössä, 30 osp

Ammattitaitovaatimukset

Ammattieettisyys ja lainsäädännön, määräysten ja ohjeiden noudattaminen

Opiskelija

- toimii ammattieettisten periaatteiden mukaisesti
- noudattaa lainsäädäntöä, määräyksiä, suosituksia ja ohjeita
- toimii laatusuosituksen ja omavalvontasuunnitelman mukaisesti
- tukee ja noudattaa asiakkaan itsemääräämisoikeutta
- toimii asiakas- ja potilasturvallisesti
- noudattaa salassapito-, vaitiolovelvollisuus- ja tietosuojamääräyksiä
- toimii tietoturvallisuusohjeiden mukaisesti
- toimii työsuojelu- ja työturvallisuusohjeiden mukaisesti
- työskentelee työpaikan turvallisuussuunnitelman mukaisesti
- työskentelee hygieniavaatimusten ja aseptisten periaatteiden mukaisesti
- työskentelee ergonomisten periaatteiden mukaisesti ja ennaltaehkäisee rasitusvammoja
- huolehtii laiteturvallisuudesta ja sen toteutumisesta
- tunnistaa laitteiden käytön riskit ja estää virheet varmistusmenetelmillä
- osallistuu laadunhallintaan ja potilasturvallisuuden edistämiseen yksikön toimintatavoissa
- huomioi ratkaisujen energiakulutuksen, kestävyys ja ympäristövaikutukset edistämällä kestävä kehitystä
- käyttää näyttöön perustuvaa tietoa

Vuorovaikutus ja moniammatillinen yhteistyö

Opiskelija

- kohtaa työyhteisön, asiakkaan ja hänen lähiverkostonsa arvostavasti
- tukee asiakasta ja omaisia psyykkisesti, sosiaalisesti ja hengellisesti
- arvioi erilaisten toimintaympäristöjen riskit ja toimintamahdollisuudet
- raportoi potilaan tilasta ja laiteparametreista tiimille sovitulla tavalla

- osallistuu päätöksentekoon tuomalla esiin laitteiden käytön havainnot ja potilaan voinnin arvioinnin
- ohjaa arvioidun tarpeen mukaisesti asiakasta ja hänen lähiverkostoansa palvelujen käytössä
- ohjaa potilasta ja läheisiä ymmärrettävästi hoitotyön laitteisiin liittyvissä kysymyksissä
- osallistuu perehdytykseen ja kouluttaa uusia työntekijöitä laitteiden käytössä
- toimii vastuullisesti tiimissä ja tunnistaa oman vastuualueensa rajat
- toimii rakentavissa haastavissa ja kriittisissä vuorovaikutustilanteissa
- toimii rauhallisesti ja eettisesti kestäväällä tavalla kuoleman lähestyessä ja sen jälkeen
- tekee eettistä pohdintaa monimutkaisissa asiakastilanteissa
- ennaltaehkäisee ja ennakoii työssään häirintää ja väkivallan uhkaa
- osoittaa ymmärtävänsä mielenterveysongelmia, päihteiden riskikäyttöä ja riippuvuuksia sekä niistä aiheutuvia haittoja
- tukee asiakasta ja läheisiä emotionaalisesti sairauden eri vaiheissa
- toimii yhteistyössä eri ammattilaisten, asiakkaan, omaisten ja kolmannen sektorin toimijoiden kanssa
- konsultoi asiantuntijoita tarpeen ja tilanteen mukaan
- osallistuu yhteisiin hoitokokouksiin ja hyödyntää moniammatillista tietoa hoitopäätösten tukena
- tukee tiedonkulkua ja jatkuvuutta eri palvelusektoreiden välillä

Sairaanhoidollinen ja laitehoidollinen osaaminen

Opiskelija

- toteuttaa perushoitoa yksilöllisesti ja toimintakykyä tukien
- havainnoi ja arvioi eri-ikäisten asiakkaiden liikkumisen, siirtymisen ja kehotietoisuuden tarpeita
- seuraa vitaalielintoimintoja ja tunnistaa poikkeamat
- hallitsee potilaan peruselintoimintojen turvaamisen
- toteuttaa tehtävänkuvansa mukaisia sairaanhoidollisia tehtäviä peruselintoimintoihin liittyen
- toteuttaa perus- ja nestehoitoa tehtävänkuvan mukaisesti
- osaa valmistella ja avustaa verensiirrossa sekä seurata potilaan vointia siirron aikana
- toteuttaa kivun arviointia ja hoitoa hyödyntäen kipumittareita eri potilasryhmille
- soveltaa turvallisuusohjeita invasiivisissa toimenpiteissä
- hallitsee valtimoverinäytteen, verensokerin ja muiden keskeisten pikamittausten ottamisen
- tunnistaa erilaiset kanyylit, katetrit ja dreelit sekä huolehtii niiden turvallisesta hoidosta ja seurannasta
- avaa laskimoon suoni yhteyden vastuualueensa mukaisesti
- toteuttaa nesteensiirron lääkehoitosuunnitelman mukaisesti
- avustaa intraossealisen yhteyden avaamisessa
- hyödyntää pikamittausten tuloksia hoidon tukena
- tunnistaa potilaan tilan äkilliset muutokset ja reagoi nopeasti yhteistyössä tiimin kanssa
- osallistuu elvytykseen toteuttamalla peruselvytyksen ja avustamalla erikoiselvytyksessä
- tunnistaa palliatiivisen ja saattohoidon vaiheet ja soveltaa oireenmukaisen hoidon periaatteita
- soveltaa kinesteettisiä menetelmiä iän ja toimintakyvyn mukaan
- hallitsee akuuttihoitossa käytettävät laitteet ja menetelmät tehtävänkuvan mukaisesti
- hyödyntää digitaalisia mittausta- ja seurantavälineitä
- käynnistää, säätää ja valvoo laitteiden toimintaa sekä tulkita parametreja
- yhdistää potilaan kliinisen havainnoinnin laitteiden antamiin arvoihin ja tekee kokonaisarvion
- tunnistaa häiriötilanteet, hälytykset ja ryhtyy asianmukaisiin toimenpiteisiin
- hallitsee lääkehoidon toteutuksen teho- ja valvontaympäristöissä
- toteuttaa ja arvioi vaativaa lääkehoitoa eri antoreitein lääkärin ohjeistuksen mukaisesti
- huomioi potilaan kotilääkityksen vaikutuksen potilaan tilaan ja annettavaan lääkitykseen
- tunnistaa lääkehoitoon ja infuusioihin liittyvät riskit
- varmistaa lääketurvallisuuden kaksoistarkastuksilla ja asianmukaisilla dokumentointikäytännöillä

- seuraa potilaan lääkehoidon vaikutuksia sekä sivu-, haitta- ja yhteisvaikutuksia sekä raportoi tarvittaessa moniammatilliselle tiimille
- tunnistaa kivun eri muodot ja käyttää mittareita voimakkuuden arviointiin
- toteuttaa lääke- ja lääkkeettömiä kivunhoitomenetelmiä
- käyttää happirikastimia turvallisesti
- käyttää ja huoltaa työyksikössä käytettäviä lääkinnällisiä laitteita
- osallistuu laitteiden käyttöön liittyviin huoltotoimiin

Arviointi, laadun kehittäminen ja turvallisuus

Opiskelija

- tunnistaa ja raportoi potilaan tilassa tapahtuvat muutokset järjestelmällisesti
- arvioi kivunhoidon menetelmien vaikuttavuutta
- toteuttaa haavanhoitoa ja arvioi sen vaikuttavuutta
- arvioi lääke- ja nestehoidon vaikutusta potilaan vointiin ja dokumentoi havainnot selkeästi
- arvioi hoidon ja laiteinterventioiden vaikutusta potilaan tilaan ja ennusteeseen
- arvioi aseptiikan toteutumista hoitotoimenpiteiden eri vaiheissa ja korjaa havaitsemansa riskitilanteet
- kerää ja analysoi tietoa laitteiden toiminnasta, hälytyksistä ja virhetilanteista
- kehittää käytäntöjä laitteiden turvalliseen käyttöön ja vikatilanteiden ennaltaehkäisyyn
- osallistuu yksikön laadunvarmistusohjelmiin ja auditointeihin
- osallistuu aktiivisesti uusien menetelmien käyttöönottoon
- osallistuu simulaatioihin, harjoituksiin ja palautekeskusteluihin kehittääkseen kädentaitojaan ja toimintaansa akuuttihoitojen tilanteissa
- jakaa osaamistaan työyhteisössä

Arviointi

Opiskelijan suoritus on hyväksytty, kun hän osaa tehdä tutkinnon osan työtehtävät ammattitaitovaatimusten mukaisesti.

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija osoittaa ammattitaitonsa näytössä käytännön työtehtävissä toimimalla sairaalaympäristössä kuten liikkuvayksikkö, kotisairaala, akuuttihoito, ensihoidon tai päivystyshoidon ympäristössä. Jos ammattitaitoa ei voi kaikilta osin arvioida näytön perusteella, ammattitaidon osoittamista täydennetään yksilöllisesti muilla tavoin.

Lisäksi opiskelija suorittaa työelämän edellyttämät luvat ja pätevyudet, jotka ovat välttämättömiä ammattitaitovaatimuksissa edellytetyn osaamisen osoittamiseksi.

2.19. Korkeariskisessä ruumiinavauksessa toimiminen, 15 osp

Ammattitaitovaatimukset

Opiskelija

- toimii ammattieettisten periaatteiden mukaisesti
- noudattaa lainsäädäntöä, määräyksiä, suosituksia ja ohjeita
- toimii laatusuosituksen ja omavalvontasuunnitelman mukaisesti
- osallistuu omavalvonnan toteutukseen ja arviointiin
- noudattaa salassapito- ja vaitiolovelvollisuusmääräyksiä
- ylläpitää ja kehittää tietoturva- ja tietosuojaosamistaan
- toimii työsuojelu- ja työturvallisuusohjeiden mukaisesti

- toimii työyksikön työturvallisuussuunnitelman mukaisesti
- noudattaa säteily-, palo-, sähkö- ja muun laiteturvallisuuden vaatimuksia
- toimii ergonomisten periaatteiden mukaisesti
- tarkistaa ruumiinavauslähetteestä korkeariskisen tai kemikaali vainajan ruumiinavauksen perusteen
- varmistaa, että omaiset ovat halutessaan hyväkselleet vainajan korkeariskisen ruumiinavauksen ohjeiden mukaisesti
- varaa avaukseen soveltuvan tilan ja välineet sovitun aikataulun mukaisesti
- suunnittelee ja valmistee vainajan avauksen korkeariskisessä ruumiinavauksessa
- varustaa avauksessa tarvittavat näyteastiat työyksikön ohjeiden mukaisesti
- suojaa avaustilan infektioiden torjuntaohjeiden mukaisesti
- suorittaa vainajan avauksen korkeariskisessä ruumiinavauksessa
- käyttää tarkoituksenmukaista työasua suojaustarpeen mukaan
- arvioi avaussalin siivoustarpeen ja tilaa tarvittavan siivouksen tai erityissiivouksen infektioiden torjuntaohjeiden mukaisesti
- käyttää avauksen edellyttämää avaustekniikkaa ruumiinavauslähetteen mukaisesti
- käsittelee, ottaa näytteitä ja avustaa näytteiden otossa ja käsittelyssä
- sulkee vainajan korkeariskisessä ruumiinavauksessa
- huoltaa avausvälineistön ja työympäristön
- hävittää kertakäyttöiset välineet ja materiaalit infektioiden torjuntaohjeiden mukaisesti
- puhdistaa, huoltaa ja teroittaa tai teroituttaa avauksessa käytetyt instrumentit infektioiden torjuntaohjeiden mukaisesti
- huoltaa työyksikkönsä instrumentit, työvälineet ja työympäristön infektion torjuntatyön periaatteiden mukaisesti
- dokumentoi toimintayksikön ohjeiden mukaisesti
- antaa tarvittaessa ensiapua tilanteen edellyttämällä tavalla
- toimii ensiaputilanteissa ammatillisesti huomioon ottaen kokonaistilanteen ja hoidon jatkuvuuden
- arvioi ja edistää työhyvinvointiaan huomioon ottaen työnsä kuormitustekijät
- arvioi oman toimintansa vaikutuksia työyhteisön työhyvinvointiin
- arvioi ja kehittää työtään

Arviointi

Opiskelijan suoritus on hyväksytty, kun hän osaa tehdä tutkinnon osan työtehtävät ammattitaitovaatimusten mukaisesti.

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija osoittaa ammattitaitonsa näytössä käytännön työtehtävissä toimimalla obduktiotoiminnan ympäristössä.

Jos ammattitaitoa ei voi kaikilta osin arvioida näytön perusteella, ammattitaidon osoittamista täydennetään yksilöllisesti muilla tavoin.

2.20. Kriisin hallinta ja terveyserojen kaventaminen, 30 osp

Ammattitaitovaatimukset

Opiskelija

- toimii eettisten periaatteiden, ajantasaisen lainsäädännön, viranomaissuosittelujen ja työpaikan ohjeistusten mukaisesti

- toteuttaa työtään laatusuosituksen ja omavalvontasuunnitelman mukaisesti edistään asiakas- ja potilasturvallisuutta
- noudattaa salassapito-, tietosuoja- ja tietoturvakäytäntöjä
- toimii ohjaus-, ilmoitus- ja yhteydenottovelvollisuuksien mukaisesti
- työskentelee ergonomisesti ja hygieniavaatimukset huomioiden
- noudattaa työsuojelu- ja turvallisuuskäytäntöjä
- tunnistaa työnsä kriittiset riskit, lääke- ja laitehuollon katkokset tai tietojärjestelmäongelmat
- tunnistaa kestäväen terveyden uhkatilanteita ja niiden vaikutuksia yksilöön, väestöön sekä hoitotyöhön
- ymmärtää sään ääri-ilmiöiden, ilmansaasteiden, pandemioiden tai vesikriisien vaikutuksia hyvinvointiin ja toimintakykyyn
- hyödyntää toiminnassaan näyttöön perustuvaa tietoa, myös kriisitilanteiden ennakoinnissa ja hallinnassa
- edistää yhdenvertaisuutta ja sosiaalista oikeudenmukaisuutta
- tunnistaa eri väestöryhmien erityistarpeet ja palvelujen saatavuuteen liittyvät haasteet
- toimii aktiivisesti terveyserojen kaventamiseksi ja yhdenvertaisuuden edistämiseksi niin arjessa kuin kriisitilanteissa
- osaa tarkastella kriittisesti rakenteita ja käytäntöjä, jotka ylläpitävät eriarvoisuutta
- osallistuu käytäntöjen kehittämiseen työyhteisössään
- viestii selkeästi ja saavutettavasti
- kommunikoi tehokkaasti
- jakaa vastuuta työryhmässä, seuraa ryhmän toimivuutta ja tarvittaessa vaihtaa toimintatapaa
- ottaen huomioon asiakkaiden kielelliset, kulttuuriset ja toimintakykyyn liittyvät tarpeet ja moninaisuuden
- toimii ennakoivasti ja vastuullisesti terveystilanteissa
- huomioi valmiushuoltoon ja varautumiseen liittyviä tarpeita
- tunnistaa ilmastonmuutoksen, pandemioiden, sosiaalisten kriisien ja muiden yhteiskunnallisten ilmiöiden vaikutukset väestön terveyteen ja palvelutarpeisiin
- tunnistaa yleisimpiä mahdollisia kyber- ja tietoturva-uhkia työssään
- osallistuu työyhteisön tai alueen kriisivarautumisen suunnitteluun, toteuttamiseen ja harjoitteluun
- toimii tilanteen vaatimalla tavalla mahdollisessa uhka-, poikkeus- tai kriisitilanteissa
- noudattaen viranomaisten ohjeita ja valmiussuunnitelmia
- arvioi ja ennakoii riskejä työssään
- osallistuu riskien vähentämiseen ja varautumistoimien kehittämiseen
- tukee asiakkaita kriisitilanteissa kokonaisvaltaisesti
- ohjaa asiakkaita käyttämään saatavilla olevia palveluja ja tukikeinoja kriisi- ja poikkeustilanteissa
- tukee selviytymistä lämpöaaltojen, tulvien, luonnon katastrofien, epidemioiden, pandemioiden ja muiden hyvinvointiin tai terveyteen vaikuttavista kriiseistä
- osallistuu viestintään ja yhteisölliseen kriisinhallintaan
- huomioi kriisiviestinnän periaatteet
- huomioi erityisen haavoittuvassa asemassa olevien tuen ja ohjauksen tarpeen toiminnassaan
- ehkäisee disinformaation leviämistä
- edistää luotettavan, tutkittuun tietoon perustuvan terveystiedon jakamista kriisitilanteissa
- osaa toimia selkeästi ja rauhallisesti myös painetilanteissa, tukien asiakkaiden luottamusta palvelujärjestelmään
- säilyttää toimintakykynsä myös kriisitilanteissa
- osoittaa henkistä palautumiskykyä (resilienssiä)
- tukee yksilöitä ja yhteisöjä resilienssin vahvistamisessa
- arvioi omaa ja työyhteisönsä toimintaa kriisitilanteiden jälkeen
- osallistuu toiminnan kehittämiseen oppien pohjalta

Arviointi

Opiskelijan suoritus on hyväksytty, kun hän osaa tehdä tutkinnon osan työtehtävät ammattitaitovaatimusten mukaisesti.

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija osoittaa ammattitaitonsa näytössä käytännön työtehtävissä ohjaus-, sosiaali- tai terveysalan ympäristöissä tai muussa sellaisessa toimintaympäristössä, johon keskeisesti liittyy terveysuhkaan liittyvää kriisin hallintaa. Jos ammattitaitoa ei voi kaikilta osin arvioida näytön perusteella, ammattitaidon osoittamista täydennetään yksilöllisesti muilla tavoin.

Lisäksi opiskelija suorittaa työelämän edellyttämät luvat ja pätevyydet, jotka ovat välttämättömiä ammattitaitovaatimuksissa edellytetyn osaamisen osoittamiseksi.

2.21. Lääketieteellisessä ruumiinavauksessa toimiminen, 30 osp

Ammattitaitovaatimukset

Opiskelija

- toimii ammattieettisten periaatteiden mukaisesti
- noudattaa lainsäädäntöä, määräyksiä, suosituksia ja ohjeita
- toimii laatusuosituksen ja omavalvontasuunnitelman mukaisesti
- noudattaa salassapito- ja vaitiolovelvollisuusmääräyksiä
- ylläpitää ja kehittää tietoturva- ja tietosuojaosaaamistaan
- toimii työsuojelu- ja työturvallisuusohjeiden mukaisesti
- toimii työyksikön työturvallisuussuunnitelman mukaisesti
- noudattaa säteily-, palo-, sähkö- ja muun laiteturvallisuuden vaatimuksia
- toimii ergonomisten periaatteiden mukaisesti
- huomioi ratkaisujen energiankulutuksen, kestävyys ja ympäristövaikutukset edistään kestävä kehitys
- käyttää näyttöön perustuvaa tietoa
- suunnittelee ja valmistelee ruumiinavauksen ruumiinavauslähetteen ja sairaskertomuksen perusteella
- suorittaa vainajan ulkoisen tarkastuksen työyksikön ohjeiden mukaisesti
- tekee ruumiinavauksen käyttäen työyksikön ohjeiden mukaista standarditekniikkaa
- käyttää erilaisia avaustekniikoita tilanteen ja ohjeistuksen mukaan
- tunnistaa anatomiset normaalivariaatiot ja poikkeavuudet sekä sairauksien ja kirurgisten toimenpiteiden jälkeiset muutokset, ja mukauttaa toimintaansa löydösten perusteella
- avustaa elinten irrotuksessa ja käyttää tarkoituksenmukaisesti erilaisia elinblokkitekniikoita
- sulkee ruumiinavausviillot huolellisesti ompelemalla
- pesee ja puhdistaa vainajan infektioiden torjuntaperiaatteiden mukaisesti
- siirtää vainajan kylmäsäilytykseen turvallisesti ja arvokkaasti
- ottaa, valmistaa ja käsittelee histologisia ja mikrobiologisia näytteitä työyksikön ohjeiden mukaisesti
- osallistuu TT- ja RTG-kuvauksiin ja tarvittaessa valokuvaa poikkeavat löydökset
- punnitsee elimet ja kirjaa niiden painot työyksikön ohjeiden mukaisesti
- poistaa tahdistimet ja kipustimulaattorit turvallisesti, dokumentoi poiston ja ilmoittaa tiedot asianmukaisesti rekisteriin
- dokumentoi kaikki löydökset ja toimenpiteet työyksikön tietojärjestelmiin ja kirjaa näytteet asianmukaisesti

Arviointi

Opiskelijan suoritus on hyväksytty, kun hän osaa tehdä tutkinnon osan työtehtävät ammattitaitovaatimusten mukaisesti.

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija osoittaa ammattitaitonsa näytössä käytännön työtehtävissä toimimalla obduktiotoiminnan ympäristössä. Jos ammattitaitoa ei voi kaikilta osin arvioida näytön perusteella, ammattitaidon osoittamista täydennetään yksilöllisesti muilla tavoin.

Lisäksi opiskelija suorittaa työelämän edellyttämät luvat ja pätevyydet, jotka ovat välttämättömiä ammattitaitovaatimuksissa edellytetyn osaamisen osoittamiseksi.

2.22. Mielenterveys- ja riippuvuustyö eri asiakasryhmille, 30 osp

Tutkinnon osan aikana tulee huomioida, miten kulttuuriset tekijät, ympäristö ja yhteiskunnalliset olosuhteet vaikuttavat asiakkaan mielenterveyteen, päihteiden käyttöön ja riippuvuuksiin. Tutkinnon osa antaa valmiuksia työskennellä erityisryhmien, kuten nuorten, ikääntyneiden, monikulttuuristen asiakkaiden ja vankilassa olevien henkilöiden kanssa.

Tutkinnon osan suorittaneella on kyky käyttää kulttuurisesti sensitiivisiä ja tilanteeseen sopivia menetelmiä, jotka tukevat asiakkaan voimaantumista ja toipumista sekä hänellä on tietoisuus erityisryhmien kohtaamisen eettisistä periaatteista ja valmiudet toimia näiden asiakkaiden oikeuksia ja arvoja kunnioittaen.

Ammattitaitovaatimukset

Ammattieettisyys ja lainsäädännön, määräysten ja ohjeiden noudattaminen

Opiskelija

- toimii ammattieettisten periaatteiden mukaisesti
- noudattaa lainsäädäntöä, määräyksiä, suosituksia ja ohjeita
- toimii laatusuosituksen ja omavalvontasuunnitelman mukaisesti
- noudattaa sosiaali- ja terveydenhuollon ohjaus-, yhteydenotto- ja ilmoitusvelvollisuuksia
- tukee ja noudattaa asiakkaan itsemääräämisoikeutta
- toimii asiakas- ja potilasturvallisesti
- noudattaa salassapito-, vaitiolovelvollisuus- ja tietosuojamääräyksiä
- toimii tietoturvallisuusohjeiden mukaisesti
- toimii työsuojelu- ja työturvallisuusohjeiden mukaisesti
- työskentelee työpaikan turvallisuussuunnitelman mukaisesti
- työskentelee hygieniavaatimusten ja aseptisten periaatteiden mukaisesti
- työskentelee ergonomisten periaatteiden mukaisesti ja ennaltaehkäisee rasitusvammoja
- huomioi ratkaisujen energiakulutuksen, kestävyys- ja ympäristövaikutukset edistämällä kestävä kehitystä
- käyttää näyttöön perustuvaa tietoa

Asiakaslähtöinen toiminta ja vuorovaikutus

Opiskelija

- kohtaa asiakkaan ja hänen lähiverkostonsa arvostavasti
- kuuntelee asiakasta ja käyttää selkeää kieltä
- mukauttaa ilmaisuaan asiakkaan kommunikointitaitoja vastaavaksi
- vahvistaa asiakkaan vuorovaikutusaloitteita ja tapoja ilmaista itseään
- käyttää puhetta tukevia ja korvaavia kommunikointikeinoja

- huomioi erilaisten asiakasryhmien vuorovaikutuksen erityispiirteet
- käyttää tietoa asiakkaan kulttuurista, kielestä ja katsomuksesta
- keskustelee ja toimii yhteistyössä asiakkaan ja hänen lähiverkostonsa kanssa
- tekee eettistä pohdintaa monimutkaisissa asiakastilanteissa ja hakee tarvittaessa tukea työyhteisöltä ja esimiesten kautta
- ohjaa arvioitun tarpeen mukaisesti asiakasta ja hänen lähiverkostoaan palvelujen käytössä
- ennakoii ja ennaltaehkäisee työssään häirintää ja väkivallan uhkaa
- osoittaa ymmärtävänsä mielenterveysongelmia, päihteiden riskikäyttöä ja riippuvuuksia sekä niistä aiheutuvia haittoja
- käyttää monenlaisia vuorovaikutusmenetelmiä hyvinvoinnin ja toipumisen edistämiseksi
- käyttää asiakaslähtöisiä osallistavia ja dialogisia menetelmiä

Moniammatillinen yhteistyö ja verkostotyö

Opiskelija

- tunnistaa ja ottaa toiminnassaan huomioon asiakkaan mielenterveys- ja/tai päihdehäiriön lisäksi mahdolliset yhtäaikaiset kehitykselliset ja somaattiset häiriöt tai sairaudet
- tunnistaa ja huomioi mielenterveys- ja/tai päihdehäiriön vaikutukset perheeseen ja lähiverkostoon
- tunnistaa ja ottaa puheeksi väkivallan uhan mahdollisuuden asiakkaan ja hänen läheisensä elämäntilanteesta
- ennakoii ja ennaltaehkäisee uhka-, väkivalta- ja kriisitilanteiden syntymistä
- vastaa omalta osaltaan uhka-, väkivalta- ja kriisitilanteiden jälkiselvittelystä, purkamisesta ja raportoinnista
- toimii työyhteisön ohjeiden ja sopimuksien mukaisesti
- kuuntelee, keskustelee ja toimii yhteistyössä työyhteisön jäsenten kanssa
- toimii osana moniammatillista työyhteisöä ja verkostoa
- toimii tasa-arvoisesti ja yhdenvertaisesti
- suunnittelee ja toteuttaa työprosessia tehtävien ja ohjeiden mukaisesti
- tunnistaa kiusaamisen, häirinnän ja syrjinnän ilmenemismuodot
- käyttää tietoa työkykyä edistävästä tekijöistä
- käyttää alakohtaisia digitaalisia ja teknologisia sovelluksia
- antaa ensiapua tapaturmissa ja henkeä uhkaavissa tilanteissa
- seuraa ja arvioi vastualueensa tavoitteiden toteutumista valittujen mittareiden avulla
- soveltaa työssä tarvittavaa tietoa monipuolisesti ja kriittisesti
- käyttää monipuolisia tiedonkeruumenetelmiä hoidon ja kuntoutuksen tarpeen arvioinnissa
- tukee ja motivoi hoitoon sitoutumisessa ja lääkehoidon toteuttamisessa
- dokumentoi ja kirjaa havaintojaan työyksikön kirjaamisohjeiden mukaisesti
- reflektoii kriittisesti omaa ajatteluaan ja ammatillista toimintaansa ohjaavia arvoja, asenteita, ihmiskäsitystä ja lähestymistapaa
- ottaa toiminnassaan ammatillisesti huomioon asiakkaiden erilaiset elämäntilanteet, vakaumukset sekä kulttuuritaustat
- kunnioittaa ja huomioi asiakkaiden kulttuurisia ja kielellisiä erityispiirteitä sekä mahdollistaa pääsyn palveluihin myös kielimuuriin tai kulttuurisiin eroihin liittyvissä haasteissa
- soveltaa työssä erilaisia hoito- ja kuntoutusmenetelmiä
- käyttää tietoa ryhmä- ja yhteisöhoitojen periaatteista
- huomioi ryhmä- ja yhteisöhoitojen menetelmiä osana asiakkaan hoitotyötä
- tukee asiakasta ryhmän ja yhteisön osallisuudessa ja sosiaalisissa suhteissa
- tukee asiakasta vuorovaikutuksessa ja ristiriitojen ratkaisussa
- osoittaa ymmärtävänsä oman työn merkityksen osana laajempaa kokonaisuutta
- arvioi omaa osaamistaan ja osallistuu osaamisen kehittämiseen

Erityisryhmien huomioiminen ja kulttuurinen herkkyyden

Opiskelija

- käyttää tietoa asiakkaiden tai potilaiden eri ikä- ja elämänvaiheiden erityispiirteistä
- huomioi yhteiskunnan käsityksiä erityisryhmistä ja pohtii omaa asennettaan

- tunnistaa stigmaan ja syrjintään liittyvät ennakkoluulot, syyllistämisen ja epäoikeudenmukaisuuden tunteet
- tukee asiakkaan kognitiivisia ja käyttäytymisen piirteitä, arvioi erityistarpeet ja soveltaa työskentelytapoja
- toimii aloitteellisesti asiakkaan yksinäisyyden, syrjäytymisen tai sen uhan ennaltaehkäisemiseksi
- arvioi ja ymmärtää asiakkaan käyttäytymismalleja
- käyttää tietoa riippuvuuden synnystä
- tukee asiakasta pitkäaikaisessa hoidossa
- arvioi lastensuojelulain ja sosiaalihuoltolain mukaista tuen tarvetta
- huomioi asiakkaan kokemukset, hallusinaatiot ja harhaluulot
- huomioi mielenterveys- ja/tai päihdehäiriön vaikutukset perheeseen ja lähiverkoston
- tunnistaa työssään erilaisia kriisejä, kuten kehitys- tai elämäntilannekriisi tai traumaattinen kriisi
- arvioi asiakkaan kriisitilannetta ja tunnistaa asiakkaan toimintakykyä uhkaavat reaktiot
- reflektoi kriittisesti omaa ajatteluaan ja ammatillista toimintaansa ohjaavia arvoja, asenteita, ihmiskäsitystä ja lähestymistapaa
- käyttää tietoa asiakasryhmien erityistarpeista
- huomioi erityisryhmät kuten lapset, nuoret, ikääntyneet, monikulttuuriset, vankilassa olevat tai muut erityisryhmäksi nähtävissä olevat
- huomioi asiakkaan elämäntilanteen, fysiologiset ja kognitiiviset haasteet
- huomioi ikäkauteen sopivia vuorovaikutusmenetelmiä
- toimii samaistumisen mallina lapselle tai nuorelle
- tunnistaa merkkejä tai oireita mielenterveys-, päihde- tai riippuvuusongelmista
- tunnistaa käyttäytymisen taustatekijöitä
- käyttää tietoa leikin ja luovuuden keinoja tunteiden ja ajatusten ilmaisemisessa
- käyttää tietoa ikääntymisen tuomista psykologisista muutoksista
- tukee elämänhallintaa ja itsetunnon kehittymistä yksilöllisesti
- huomioi työssään monimutkaisia riippuvuuksia sekä mielenterveysongelmia
- huomioi työssään asiakkaan yksilöllinen ohjaus tarve palvelujärjestelmästä
- edistää asiakkaan psykologista ja emotionaalista toipumista tukemalla elämänhallintataitojen kehittämistä ja tarjoamalla käytännön tukea arjessa selviytymiseen

Arviointi

Opiskelijan suoritus on hyväksytty, kun hän osaa tehdä tutkinnon osan työtehtävät ammattitaitovaatimusten mukaisesti.

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija osoittaa ammattitaitonsa näytössä käytännön työtehtävissä kasvatus-, ohjaus-, opetus-, sosiaali- tai terveydenhuollon ympäristöissä.

Jos ammattitaitoa ei voi kaikilta osin arvioida näytön perusteella, ammattitaidon osoittamista täydennetään yksilöllisesti muilla tavoin.

2.23. Mielenterveys- ja riippuvuustyön menetelmien käyttäminen, 45 osp

Ammattitaitovaatimukset

Ammattieettisyys ja lainsäädännön, määräysten ja ohjeiden noudattaminen

Opiskelija

- toimii ammattieettisten periaatteiden mukaisesti
- noudattaa lainsäädäntöä, määräyksiä, suosituksia ja ohjeita

- toimii laatusuosituksen ja omavalvontasuunnitelman mukaisesti
- noudattaa sosiaali- ja terveydenhuollon ohjaus-, yhteydenotto- ja ilmoitusvelvollisuuksia
- tukee ja noudattaa asiakkaan itsemääräämisoikeutta
- toimii asiakas- ja potilasturvallisesti
- noudattaa salassapito-, vaitiolovelvollisuus- ja tietosuojamääräyksiä
- toimii tietoturvallisuusohjeiden mukaisesti
- toimii työsuojelu- ja työturvallisuusohjeiden mukaisesti
- työskentelee työpaikan turvallisuussuunnitelman mukaisesti
- työskentelee hygieniavaatimusten ja aseptisten periaatteiden mukaisesti
- työskentelee ergonomisten periaatteiden mukaisesti ja ennaltaehkäisee rasitusvammoja
- huomioi ratkaisujen energiakulutuksen, kestävyys- ja ympäristövaikutukset edistämällä kestävä kehitystä
- käyttää näyttöön perustuvaa tietoa

Ammatillinen vuorovaikutus ja asiakaslähtöisyys

Opiskelija

- kohtaa asiakkaan ja hänen lähiverkostonsa arvostavasti
- kuuntelee asiakasta ja käyttää selkeää kieltä
- mukauttaa ilmaisuaan asiakkaan kommunikointitaitoja vastaavaksi
- vahvistaa asiakkaan vuorovaikutusaloitteita ja tapoja ilmaista itseään
- käyttää puhetta tukevia ja korvaavia kommunikointikeinoja
- huomioi erilaisten asiakasryhmien vuorovaikutuksen erityispiirteet
- käyttää tietoa asiakkaan kulttuurista, kielestä ja katsomuksesta
- keskustelee ja toimii yhteistyössä asiakkaan ja hänen lähiverkostonsa kanssa
- tekee eettistä pohdintaa monimutkaisissa asiakastilanteissa ja hakee tarvittaessa tukea työyhteisöltä ja esimiesten kautta
- motivoi asiakasta terveydenedistämiseen, terveysliikuntaan sekä elämäntapamuutoksiin
- ohjaa arvioidun tarpeen mukaisesti asiakasta ja hänen lähiverkostoaan palvelujen käytössä
- huomioi vertais- ja kokemusasiantuntijuuden merkityksen asiakaslähtöisyydessä
- ennakoi ja ennaltaehkäisee työssään häirintää ja väkivallan uhkaa
- osoittaa ymmärtävänsä mielenterveysongelmia, päihteiden riskikäyttöä ja riippuvuuksia sekä niistä aiheutuvia haittoja

Työyhteisössä toimiminen ja ammatillinen kehitys

Opiskelija

- tunnistaa ja huomioi asiakkaan mielenterveys- ja/tai päihdehäiriön lisäksi mahdolliset yhtäaikaiset kehitykselliset ja somaattiset häiriöt ja sairaudet
- tunnistaa ja huomioi mielenterveys- ja/tai päihdehäiriöön liittyvät sosiaaliset ongelmat ja niihin liittyvät tuen tarpeet
- tunnistaa ja huomioi mielenterveys- ja/tai päihdehäiriön vaikutukset perheeseen ja lähiverkostoon
- tunnistaa ja ottaa puheeksi väkivallan uhan mahdollisuuden asiakkaan ja hänen läheisensä elämäntilanteessa
- ennakoi ja ennaltaehkäisee uhka-, väkivalta- ja kriisitilanteiden syntymistä
- tunnistaa ja ymmärtää oman toimintansa vaikutuksen ja omat ammatilliset rajansa uhka-, väkivalta- ja kriisitilanteissa
- toimii vastuullisesti uhka-, väkivalta- ja kriisitilanteissa toimintaohjeita noudattaen
- käyttää toimintaympäristössä käytössä olevaa hälytysjärjestelmää ja tekee tilanteen mukaista viranomaisyhteistyötä
- käyttää tarvittaessa fyysistä rajoittamista ja pakkoa hoidollisena toimenpiteenä
- tietää esimiehen ja työntekijän velvollisuudet uhka-, väkivalta- ja kriisitilanteiden jälkiselvittelyssä
- vastaa omalta osaltaan uhka-, väkivalta- ja kriisitilanteiden jälkiselvittelystä, purkamisesta ja raportoinnista
- toimii työyhteisön ohjeiden ja sopimuksien mukaisesti

- kuuntelee, keskustelee ja toimii yhteistyössä työyhteisön jäsenten kanssa
- toimii osana moniammatillista työyhteisöä ja verkostoa
- toimii tasa-arvoisesti ja yhdenvertaisesti
- suunnittelee ja toteuttaa työprosessia tehtävien ja ohjeiden mukaisesti
- tunnistaa kiusaamisen, häirinnän ja syrjinnän ilmenemismuodot
- käyttää tietoa työkykyä edistävästä tekijöistä
- antaa ensiapua tapaturmissa ja henkeä uhkaavissa tilanteissa
- seuraa ja arvioi vastuualueensa tavoitteiden toteutumista valittujen mittareiden avulla
- soveltaa työssä tarvittavaa tietoa monipuolisesti ja kriittisesti
- käyttää monipuolisia tiedonkeruumenetelmiä hoidon ja kuntoutuksen tarpeen arvioinnissa
- dokumentoi ja kirjaa havaintojaan työyksikön kirjaamisohjeiden mukaisesti
- käyttää alakohtaisia digitaalisia ja teknologisia sovelluksia
- hyödyntää aktiivisesti digitaalisia työvälineitä ja järjestelmiä edistään niiden käyttöä työyhteisössä
- huolehtii digitaalisen toimintaympäristön ajantasaisuudesta ja turvallisuudesta
- tunnistaa yleisimpiä mahdollisia kyber- ja tietoturvaohia työssään
- toimii mahdollisessa uhkatilanteessa roolinsa mukaisesti
- reflektoi kriittisesti omaa ajatteluaan ja ammatillista toimintaansa ohjaavia arvoja, asenteita, ihmiskäsitystä ja lähestymistapaa
- ottaa toiminnassaan ammatillisesti huomioon asiakkaiden erilaiset elämäkatsomukset, vakaumukset sekä kulttuuritaustat
- kuvaa yhteiskunnallisten päätösten ja valintojen vaikutuksia asiakkaan kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin edistämiseen
- huomioi mielenterveys- ja päihdetyön erityispiirteitä ja stigmaa
- osoittaa ymmärtävänsä oman työn merkityksen osana laajempaa kokonaisuutta
- arvioi omaa osaamistaan ja osallistuu osaamisen kehittämiseen
- arvioi omaa toimintaansa suhteessa ennakkoluuluihin, asenteisiin ja stigman ehkäisyyn

Ammatillinen osaaminen asiakaslähtöisessä mielenterveys- ja riippuvuustyössä

Opiskelija

- käyttää tietoa kokonaisvaltaisesta hyvinvoinnista ja terveyden edistämisestä
- käyttää tietoa asiakkaiden tai potilaiden eri ikä- ja elämänvaiheiden erityispiirteistä
- huomioi asiakkaan mielenterveys- ja/tai päihdehäiriön lisäksi mahdolliset yhtäaikaisten kehitykselliset ja somaattiset häiriöt
- tunnistaa psykologiset ja fysiologiset tekijät, jotka vaikuttavat oireisiin ja käyttäytymiseen
- soveltaa ammatillisessa kohtaamisessa tietoaan yhteistyösuhteen erilaisista ilmiöistä kuten distanssi, transferenssi- ja vastatunteet, vastarinta, defenssit
- huomioi stressinhallintakeinoja
- käyttää psykoterapeuttisia menetelmiä
- käyttää eri menetelmiä edistävässä ja ehkäisevässä hoitotyössä
- huomioi mielialan vaihteluiden vaikutuksen hoitoon
- tukee ja motivoi hoitoon sitoutumisessa ja lääkeshoidon toteuttamisessa
- tukee asiakkaan kognitiivisia ja käyttäytymisen piirteitä, arvioi erityistarpeet ja soveltaa työskentelytapoja
- ymmärtää neurobiologisia prosesseja ja niiden vaikutuksia kognitioon ja tunteisiin, tukee aivovammojen jälkikäytössä
- tuntee päihderiippuvuuden biologiaa ja psykologiaa
- hoitaa monipäihderiippuvuutta
- käyttää vieroitus- ja korvaushoitoja
- yhdistää mielenterveyshäiriöiden ja päihderiippuvuuden hoidon
- arvioi ja ymmärtää asiakkaan käyttäytymismalleja
- käyttää tietoa erilaisten riippuvuuksien synnystä
- tunnistaa käyttäytymismuutoksia ja fyysisiä riippuvuusoireita
- tunnistaa riippuvuuksille altistavat tekijät
- huomioi toiminnallisten riippuvuuksien ja läheisriippuvuuden erityispiirteet työssään
- huomioi toiminnallisten riippuvuuksien vaikutukset mielenterveyteen, kehonkuvaan, ihmissuhdeongelmiin, identiteettiin ja taloudelliseen tilaan

- huomioi riippuvuuksien vaikutuksen terveyteen ja hyvinvointiin sekä tunne-elämän säätelyyn
- tukee asiakasta pitkäaikaisessa hoidossa
- huomioi asiakkaan kokemukset, hallusinaatiot ja harhaluulot
- huomioi mielenterveys- ja/tai päihdehäiriön vaikutukset perheeseen ja lähiverkostoon
- tunnistaa työssään erilaisia kriisejä, kuten kehitys- tai elämäntilannekriisi tai traumaattinen kriisi
- arvioi asiakkaan kriisitilannetta ja tunnistaa asiakkaan toimintakykyä uhkaavat reaktiot
- osoittaa ymmärtävänsä traumaattisten kokemusten vaikutukset mielenterveyteen ja käyttäytymiseen
- soveltaa traumainformoitu työtettä
- soveltaa kriisityön periaatteita ja menetelmiä asiakaslähtöisesti prosessin eri vaiheissa
- käyttää kriisityöhön soveltuvia digitaalisia työvälineitä ja sovelluksia
- ohjaa asiakasta tarvittaessa kriisi- ja traumatyön erityispalveluihin
- ohjaa asiakasta parantamaan ja ylläpitämään omaa ja elinympäristönsä turvallisuutta
- ennakoi ja ennaltaehkäisee väkivallan uhkaa työssä
- toimii rauhoittavasti ja ammatillisesti kriisitilanteessa
- ennakoi ja ennaltaehkäisee uhka-, väkivalta- ja kriisitilanteiden syntymistä
- toimii vastuullisesti uhka-, väkivalta- ja kriisitilanteissa toimintaohjeita noudattaen
- huomioi käyttäytymistieteet ohjattaessaan, neuvoessaan ja opettaessaan asiakasta, potilasta ja perhettä
- huomioi erilaiset ohjausmenetelmät
- käyttää motivoivaa haastattelua tukiessaan asiakasta tai potilasta sekä tämän perhettä muutos- ja kuntoutumisprosessissa
- käyttää tietoa taidelähtöisistä menetelmistä, luonnosta, eläinavusteisesta toiminnasta ja liikkumisesta
- käyttää yhteistyösuhteessa muita asiakkaalle tai potilaalle soveltuvia toiminnallisia ja luovia menetelmiä
- toimii osana moniammatillista työyhteisöä ja verkostoa
- suunnittelee ja toteuttaa työprosessia tehtävien ja ohjeiden mukaisesti
- laatii tavoitteellisen ja realistisen hoito- ja kuntoutussuunnitelman yhteistyössä asiakkaan tai potilaan, perheen ja moniammatillisen työryhmän kanssa
- ohjaa ja tukee asiakasta tai potilasta hoito- ja kuntoutussuunnitelman tavoitteiden saavuttamisessa
- arvioi tavoitteiden saavuttamista sekä menetelmien ja palvelujen soveltuvuutta ja vaikuttavuutta
- käyttää arviointi- ja seurantamittareita
- tunnistaa kiusaamisen, häirinnän ja syrjinnän ilmenemismuodot
- käyttää tietoa työkykyä edistävästä tekijöistä
- reflektoi kriittisesti omaa ajatteluaan ja ammatillista toimintaansa ohjaavia arvoja, asenteita, ihmiskäsitystä ja lähestymistapaa

Arviointi

Opiskelijan suoritus on hyväksytty, kun hän osaa tehdä tutkinnon osan työtehtävät ammattitaitovaatimusten mukaisesti.

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija osoittaa ammattitaitonsa näytössä käytännön työtehtävissä kasvatus-, ohjaus-, opetus-, sosiaali- tai terveydenhuollon ympäristöissä.

Jos ammattitaitoa ei voi kaikilta osin arvioida näytön perusteella, ammattitaidon osoittamista täydennetään yksilöllisesti muilla tavoin.

2.24. Muistioireisen ja muistisairaahan tukeminen, 45 osp

Ammattitaitovaatimukset

Elämäntilanteen ja toimintakyvyn arviointi

Opiskelija

- kohtaa muistioireisen tai muistisairaahan yksilöllisenä, elämänvaihe huomioiden, eettisiä periaatteita ja empaattisuutta noudattaen
- osallistaa aktiivisesti henkilöä ja hänen suostumuksensa mukaisesti myös hänen läheisiään, huomioiden perherakenteen ja elämäntilanteen
- käyttää tarkoituksenmukaisesti toimintakyvyn ja elämänlaadun mittareita sekä muistisairauksiin kohdennettuja testejä
- hyödyntää tarpeen mukaan työikäiselle soveltuvia arviointimenetelmiä
- kartoittaa yksilöllisesti elämänkulun, työ- ja opintohistorian, käsityksen mielekkästä elämästä, arvoista ja toiveista
- selvittää sosiaalisen verkoston, työyhteisön, omais- ja perhehoitotilanteen sekä läheisavun saatavuuden
- arvioi palvelujen ja kuntoutuksen käyttöhistorian sekä niiden vaikutukset nykytilanteeseen
- kartoittaa arjen, työelämän ja digitaalisen ympäristön turvallisuuteen vaikuttavat tekijät
- tunnistaa ja arvioi henkilön voimavarat, muutosten sietokyvyn sekä tämänhetkisen kyvyn vastata muuttuviin elämäntilanteisiin
- selvittää edunvalvonnan ja taloudellisten asioiden hoidon tarpeen ja riittävyyden
- kokoaa olennaiset tiedot toimintakyvystä, terveydentilasta, ravitsemuksesta, sairauksista, lääkityksestä sekä mahdollisesti haasteelliseksi koetusta käyttäytymisestä yhdessä asiakkaan ja läheisten kanssa
- arvioi lääkehoidon tarpeen ja toteutuksen oman vastualueensa puitteissa osana moniammatillista yhteistyötä
- perustelee kokonaisarvionsa ajantasaisella tutkimustiedolla aivoterveystä ja muistisairauksista
- arvioi ohjauksen, neuvonnan, kuntoutuksen ja kolmannen sektorin palveluiden tarpeen myös työikäisten palvelupolkujen näkökulmasta
- tunnistaa osallisuutta edistävät ja estävät tekijät asuin-, työ- ja toimintaympäristössä
- selvittää henkilön suhteen teknologiaan sekä sen hyödyntämismahdollisuudet arjessa ja työelämässä

Yksilöllinen tuki ja kuntoutuminen

Opiskelija

- noudattaa voimassa olevia säädöksiä, ohjeita, suosituksia ja laatusuosituksia
- huomioi yksilölliset tarpeet, toiveet, elämäntilanteen ja itsemääräämisoikeuden tukien oikeutta omannäköiseen elämään
- hyödyntää tietoa elämänkulusta, työ- ja opintohistoriasta, palveluista ja kolmannen sektorin mahdollisuuksista
- sisällyttää suunnitelmaan kulttuuriset oikeudet, osallisuuden ja taide- ja kulttuuripalvelujen käyttömahdollisuudet
- määrittää yksilölliset, voimavaroihin perustuvat tavoitteet sekä toimintakykyä ja työkykyä tukevat menetelmät
- ottaa huomioon lääkkeettömän auttamisen ja hoidon menetelmät sekä lääkehoidon tarpeet
- hyödyntää ympäristön ja teknologian tarjoamia mahdollisuuksia osallisuuden, turvallisuuden ja muistamisen tukena
- tekee yhteistyötä tarvittaessa työterveyshuollon, kuntoutuspalvelujen ja eri viranomaistahojen kanssa
- hyödyntää verkostoyhteistyötä, omaishoitajien ja läheisten osallistumista sekä moniammatillista osaamista

- kirjaa suunnitelman selkeästi ja ymmärrettävästi tietosuojan ja asiakirjakäytäntöjen mukaisesti
- varmistaa toiminnan tavoitteiden olevan kaikkien toimijoiden tiedossa

Osallisuuden ja elämänhallinnan tukeminen

Opiskelija

- toimii ammattieettisten periaatteiden mukaisesti tukien asiakkaan itsemääräämisoikeutta ja aktiivista toimijuutta
- noudattaa lainsäädäntöä, määräyksiä, suosituksia ja ohjeita, mukaan lukien ohjaus-, yhteydenotto- ja ilmoitusvelvollisuudet
- noudattaa salassapito-, vaitiolovelvollisuus- ja tietosuojamääräyksiä sekä toimii tietoturvallisuusohjeiden mukaisesti
- edistää yksilöllisesti osallisuutta, toimijuutta ja elämän mielekkyyttä arjessa, työssä ja vapaa-ajassa
- tukee yksilöllisen suunnitelman tavoitteiden toteutumista, huomioiden henkilön voimavarat ja muutosten sietokyvyn
- kuuntelee aidosti ja tukee tunteiden tunnistamista ja ilmaisua
- pyrkii ymmärtämään haasteellisen käyttäytymisen syitä ja ehkäisemään niitä
- toimii yhteistyökykyisesti myös haastavissa tilanteissa
- tukee turvallisuuden tunnetta kodissa, työssä ja yhteisössä
- käyttää lääkkeitömiä ja vuorovaikutuksellisia tukikeinoja tilanteeseen sopivasti
- toteuttaa lääkehoitoa turvallisesti ja oikein omalla vastualueellaan
- ohjaa muistioireista tai muistisairasta ja hänen läheisiään teknologian ja digitaalisten palveluiden käytössä
- toimii monikulttuurisissa ympäristöissä asiakaslähtöisesti ja yhdenvertaisesti
- hyödyntää asiantuntijaverkostoja, vertaistukea ja kolmannen sektorin mahdollisuuksia
- huomioi ryhmätoiminnan mahdollisuudet
- käyttää näyttöön perustuvaa tietoa

Turvallinen ja vastuullinen toiminta

Opiskelija

- toimii asiakas- ja potilasturvallisesti
- toimii työsuojelu- ja työturvallisuusohjeiden sekä työpaikan turvallisuussuunnitelman mukaisesti
- huomioi hygieniavaatimukset ja aseptiset periaatteet sekä toimii infektioturvallisesti
- toimii ergonomisesti ja ehkäisee rasitusvammoja
- tunnistaa turvallisuusriskit myös työikäisen arjessa ja työympäristössä, kuten liikkumisessa, ajamisessa ja digitaalisten palveluiden käytössä
- huomioi ratkaisujen energiankulutuksen, kestävyys ja ympäristövaikutukset edistämällä kestävä kehitystä

Oman toiminnan ja työn kehittäminen

Opiskelija

- arvioi tavoitteiden saavuttamista ja analysoi niihin vaikuttaneita tekijöitä
- arvioi omaa toimintaansa realistisesti ja kehittää osaamistaan palautteen ja itsearvioinnin avulla
- tunnistaa työikäisten ja ikääntyneiden muistioireisten erilaiset palvelutarpeet
- osaa kehittää tukikäytäntöjä eri elämäntilanteisiin
- hyödyntää eri tahoilta saamaansa palautetta ja kehittää tunnetaitojaan
- jakaa osaamistaan työyhteisössä ja toimii tasavertaisesti sen jäsenenä
- arvioi yhteistyötä ja tiedonkulkua eri toimijoiden kanssa ja kehittää työn laatua
- tekee perusteltuja kehittämisehdotuksia työhön ja toimintaympäristöön liittyen
- osoittaa ymmärtävänsä oman työn merkityksen osana laajempaa palvelukokonaisuutta
- käyttää ja arvioi näyttöön perustuvia toimintamalleja kehittämistyössä

Arviointi

Opiskelijan suoritus on hyväksytty, kun hän osaa tehdä tutkinnon osan työtehtävät ammattitaitovaatimusten mukaisesti.

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija osoittaa ammattitaitonsa näytössä käytännön työtehtävissä toimimalla sosiaali- ja terveydenhuollon ympäristössä.

Jos ammattitaitoa ei voi kaikilta osin arvioida näytön perusteella, ammattitaidon osoittamista täydennetään yksilöllisesti muilla tavoin.

2.25. Neurokirjon erityispiirteiden huomiointi osallisuudessa, 30 osp

Ammattitaitovaatimukset

Ammattieettisyys ja lainsäädännön, määräysten ja ohjeiden noudattaminen

Opiskelija

- toimii ammattieettisten periaatteiden mukaisesti
- noudattaa lainsäädäntöä, määräyksiä, suosituksia ja ohjeita
- toimii laatusuosituksen ja omavalvontasuunnitelman mukaisesti
- toimii sosiaali- ja terveydenhuollon ohjaus-, yhteydenotto- ja ilmoitusvelvollisuuden mukaisesti
- tukee ja noudattaa asiakkaan itsemääräämisoikeutta
- toimii asiakas- ja potilasturvallisesti
- huomioi riskilääkityksen
- ehkäisee kaatumistapaturmia
- noudattaa salassapito- ja vaitiolovelvollisuutta
- noudattaa tietosuojaja- ja tietoturvallisuusohjeita
- toimii työsuojelu- ja työturvallisuusohjeiden mukaisesti
- työskentelee työpaikan turvallisuussuunnitelman mukaisesti
- työskentelee hygieniavaatimusten, aseptisten ja ergonomisten periaatteiden mukaisesti
- huomioi ratkaisujen energiakulutuksen, kestävyys- ja ympäristövaikutukset edistämällä kestävä kehitystä
- käyttää näyttöön perustuvaa tietoa

Neurokirjon erityispiirteet ja niiden vaikutus toimintaan

Opiskelija

- tunnistaa neurokirjon eri häiriöt
- käyttää tietoa diagnostiikasta, oireista ja kriteereistä
- huomioi häiriöiden yleiset piirteet ja oireet eri ikäryhmissä
- kohtaa asiakkaan ja hänen lähiverkostonsa arvostavasti
- kuuntelee asiakasta ja käyttää selkeää kieltä
- mukauttaa ilmaisuaan asiakkaan kommunikointitaitoja vastaavaksi
- vahvistaa asiakkaan vuorovaikutusaloitteita ja tapoja ilmaista itseään
- käyttää puhetta tukevia ja korvaavia kommunikointikeinoja
- huomioi erilaisten asiakasryhmien vuorovaikutuksen erityispiirteet
- käyttää tietoa asiakkaan kulttuurista, kielestä ja katsomuksesta
- keskustele ja toimii yhteistyössä asiakkaan ja hänen lähiverkostonsa kanssa
- huomioi aistien käsittelyn haasteet ja sensorisen herätyksen
- tukee neurokirjon asiakkaita aistilyherkkyyksien tai -vähäisyyksien kanssa

Tuki oppimiseen ja elämänhallintaan

Opiskelija

- tunnistaa neurokirjoon liittyviä oppimisvaikeuksia
- huomioi erilaiset oppimisstrategiat
- käyttää tietoa kognitiivisista haasteista ja huomioi nämä ohjausmenetelmissä
- tekee saavutettavat tavoitteet yhdessä asiakkaan kanssa
- käyttää eri tunnetaitoja ja rauhoittavia menetelmiä
- vahvistaa asiakkaan sosiaalisia taitoja ja tukee vuorovaikutustaitojen kehittymistä
- edistää asiakkaiden osallistumista
- tukee elämänhallintataidoissa kuten ajanhallinnassa ja itsensä huolehtimisessa
- käyttää tietoa elämänhallinnan apuvälineiden käytöstä ja tukitoimista kuten rutiinien luomisesta
- opastaa asiakasta itsenäisten valintojen tekemisessä ja arjen rutiinien muodostamisessa
- tunnistaa ja huomioi työssään neurokirjon asiakkaille tyypillisiä kriisitilanteita ja käyttäytymismalleja
- arvioi asiakkaan kriisitilannetta ja tunnistaa asiakkaan toimintakykyä uhkaavat reaktiot
- soveltaa kriisityön periaatteita ja menetelmiä asiakaslähtöisesti prosessin eri vaiheissa

Moniammatillinen yhteistyö ja verkostotyö

Opiskelija

- toimii osana moniammatillista työyhteisöä ja verkostoa
- toimii tasa-arvoisesti ja yhdenvertaisesti
- suunnittelee ja toteuttaa työprosessia tehtävien ja ohjeiden mukaisesti
- käyttää dialogisuutta työvälineenä perheen, lasten, läheisten ja verkoston jäsenten kanssa työskennellessään
- ottaa tarkoituksenmukaisesti huomioon lähi- ja läheisverkostot osana kuntoutusta ja elämänhallintaa
- huomioi erityisryhmien erilaiset tarpeet lähi- ja läheisverkostoissa toimimiseen
- tunnistaa kiusaamisen, häirinnän ja syrjinnän ilmenemismuodot
- käyttää tietoa työkykyä edistävästä tekijöistä
- hyödyntää tukiverkostoja kuten koulutuspalveluja, terveydenhuoltoa ja vertaistukiryhmiä
- seuraa ja arvioi vastuualueensa tavoitteiden toteutumista valittujen mittareiden avulla
- huomioi asiakkaan yksilöllistä hoitosuunnitelmaa
- soveltaa työssä tarvittavaa tietoa monipuolisesti ja kriittisesti
- dokumentoi ja kirjaa havaintojaan työyksikön kirjaamisohjeiden mukaisesti
- käyttää alakohtaisia digitaalisia ja teknologisia sovelluksia
- hyödyntää aktiivisesti digitaalisia työvälineitä ja järjestelmiä edistämällä niiden käyttöä työyhteisössä
- huolehtii digitaalisen toimintaympäristön ajantasaisuudesta ja turvallisuudesta
- tunnistaa yleisimpiä mahdollisia kyber- ja tietoturvauhkia työssään
- toimii mahdollisessa uhkatilanteessa roolinsa mukaisesti
- osoittaa ymmärtävänsä oman työn merkityksen osana laajempaa kokonaisuutta
- arvioi omaa osaamistaan ja osallistuu osaamisen kehittämiseen

Arviointi

Opiskelijan suoritus on hyväksytty, kun hän osaa tehdä tutkinnon osan työtehtävät ammattitaitovaatimusten mukaisesti.

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija osoittaa ammattitaitonsa näytössä käytännön työtehtävissä kasvatus-, ohjaus-, opetus-, sosiaali- tai terveydenhuollon ympäristöissä.

Jos ammattitaitoa ei voi kaikilta osin arvioida näytön perusteella, ammattitaidon osoittamista täydennetään yksilöllisesti muilla tavoin.

2.26. Näkövammaisten asiakkaiden näönkäytön ja liikkumistaidon ohjaus, 45 osp

Ammattitaitovaatimukset

Ammattieettisyys ja lainsäädännön, määräysten ja ohjeiden noudattaminen

Opiskelija

- toimii ammattieettisten periaatteiden mukaisesti
- noudattaa lainsäädäntöä, määräyksiä, suosituksia ja ohjeita
- toimii laatusuosituksen ja omavalvontasuunnitelman mukaisesti
- tukee ja noudattaa asiakkaan itsemääräämisoikeutta
- toimii asiakas- ja potilasturvallisesti
- noudattaa salassapito-, vaitiolovelvollisuus- ja tietosuojamääräyksiä
- toimii tietoturvallisuusohjeiden mukaisesti
- toimii työsuojelu- ja työturvallisuusohjeiden mukaisesti
- työskentelee työpaikan turvallisuussuunnitelman mukaisesti
- työskentelee hygieniavaatimusten ja aseptisten periaatteiden mukaisesti
- työskentelee ergonomisten periaatteiden mukaisesti ja ennaltaehkäisee rasitusvammoja
- huomioi ratkaisujen energiakulutuksen, kestävyys ja ympäristövaikutukset edistään kestävä kehitys
- käyttää näyttöön perustuvaa tietoa

Ammatillinen vuorovaikutus ja ohjaustoiminta

Opiskelija

- luo luottamuksellisen ja kannustavan suhteen asiakkaaseen
- huomioi asiakkaan yksilöllisen tarpeet, iän ja toimintarajoitteet
- hyödyntää tietoa liikkumisen esteettömyydestä ja sen huomioimisesta toiminnassaan
- huomioi havainnointikyvyn ja eri aistien hyödyntämisen ohjauksessaan
- osallistaa asiakasta oman näkökyvyn ja liikkumisen harjoitteluun
- antaa selkeitä ja ymmärrettäviä ohjeita visuaalisesti, verbaalisesti ja tarvittaessa muilla kommunikaatiomenetelmillä
- käyttää motivoivia menetelmiä ja vahvistaa asiakkaan itseluottamusta
- tekee yhteistyötä läheisten, tukiverkoston ja muiden asiantuntijoiden kanssa

Näönkäytön ohjaus ja näkökyvyn resurssien hyödyntäminen

Opiskelija

- kartoittaa asiakkaan näkökyvyn jäljellä olevat toiminnot ja visuaaliset resurssit
- osaa ohjata näkövammaisia asiakkaita käyttämään näköjäänsä mahdollisimman itsenäisesti
- ohjaa näöntarkkuuden, kontrastin, valaistuksen, suuntauksen ja visuaalisten apuvälineiden optimaalista käyttöä
- käyttää näkövammaisille soveltuvia opaste- ja opastemateriaaleja, jotka erottuvat kontrastein ja tekstuureilla
- opastaa asiakkaan soveltuvaan asennon, katseen suuntauksen ja visuaalisen tarkkaavaisuuden hallintaan
- harjoittaa näönkäyttötehtäviä erilaisissa ympäristöissä ja tilanteissa
- laatii yksilöllisen liikkumishuomion asiakkaan fyysiset ominaisuudet, tasapaino, lihasvoima ja muut mahdolliset vammat
- huomioi esteettömyyden, ympäristön turvallisuuden ja esteiden vähentämisen
- huolehtii asiakkaan turvallisuudesta ohjauksessa sekä liikkumisessa

- seuraa asiakkaan suoritusta ja muuttaa ohjausta tarvittaessa
- arvioi ohjauksen vaikutusta asiakkaan näönkäyttöön ja tekee tarvittavia säätöjä
- huomioi esteiden hahmottamisen
- opastaa ympäristössä liikkumisessa ja siihen liittyvissä taidoissa
- opastaa turvallisissa reiteissä, suunnistus- ja orientoitumistaidoissa

Oman toiminnan kehittäminen

Opiskelija

- kerää palautetta asiakkaalta ja yhteistyötahoilta
- arvioi ohjausprosessin vaikuttavuutta
- kehittää ohjausmenetelmiä ja -käytäntöjä näyttöön perustuen
- jakaa osaamistaan työyhteisössä
- toimii asiakkaan kokonaisvaltaisen tuen edistäjänä
- osallistuu moniammatilliseen yhteistyöhön liittyvissä liikkumisen ja näönkäytön palveluketjuissa
- dokumentoi ja kirjaa työyksikön ohjeiden mukaisesti

Arviointi

Opiskelijan suoritus on hyväksytty, kun hän osaa tehdä tutkinnon osan työtehtävät ammattitaitovaatimusten mukaisesti.

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija osoittaa ammattitaitonsa näytössä käytännön työtehtävissä kasvatus-, ohjaus-, opetus-, sosiaali- tai terveydenhuollon ympäristöissä.

Jos ammattitaitoa ei voi kaikilta osin arvioida näytön perusteella, ammattitaidon osoittamista täydennetään yksilöllisesti muilla tavoin.

2.27. Näkövammaisten asiakkaiden tiedonhallinnan välineiden ja käytön ohjaus, 30 osp

Ammattitaitovaatimukset

Ammattieettisyys ja lainsäädännön, määräysten ja ohjeiden noudattaminen

Opiskelija

- toimii ammattieettisten periaatteiden mukaisesti
- noudattaa lainsäädäntöä, määräyksiä, suosituksia ja ohjeita
- toimii laatusuosituksen ja omavalvontasuunnitelman mukaisesti
- tukee ja noudattaa asiakkaan itsemääräämisoikeutta
- toimii asiakas- ja potilasturvallisesti
- noudattaa salassapito-, vaitiolo- ja tietosuojamääräyksiä
- toimii tietoturvallisuusohjeiden mukaisesti
- toimii työsuojelu- ja työturvallisuusohjeiden mukaisesti
- työskentelee työpaikan turvallisuussuunnitelman mukaisesti
- työskentelee hygieniavaatimusten ja aseptisten periaatteiden mukaisesti
- työskentelee ergonomisten periaatteiden mukaisesti ja ennaltaehkäisee rasitusvammoja
- huomioi ratkaisujen energiakulutuksen, kestävyys- ja ympäristövaikutukset edistää kestävä kehitystä
- käyttää näyttöön perustuvaa tietoa

Ammatillinen vuorovaikutus ja ohjaustoiminta

Opiskelija

- huomioi toiminnassaan asiakkaan iän, kokemukset ja mahdolliset toimintarajoitteet
- selvittää asiakkaan tiedonhaun tarpeet, toiveet ja lähtökohdat
- edistää saavutettavuutta ja esteettömyyttä tiedonhallintavälineissä
- kommunikoi asiakkaan kanssa valituilla menetelmillä
- ohjaa asiakkaalle selkeästi ja yksilöllisesti eri tiedonhallinnan menetelmiä
- motivoi ja rohkaisee asiakasta ottamaan vastuuta omasta tiedonhankinnastaan
- tekee yhteistyötä läheisten ja vertaistukiverkoston kanssa tiedonhallinnan käytössä

Välineiden ja menetelmien ohjaus

Opiskelija

- tuntee erilaiset tiedonhallinnan apuvälineet ja teknologiat näkövammaisille
- hallitsee toimintaperiaatteet ruudunlukijoista, suurennusohjelmista, pistekirjoituslaitteista, puhe-ohjauksesta, äänikirjoista ja muista yleisimmistä teknologisista välineistä
- ohjaa asiakkaan välineiden valinnassa ja käytössä
- hallitsee välineiden peruskäytön, ohjelmien käyttöönoton, käyttöön opastuksen, säätöjen tekemisen ja huollon
- ohjaa tiedonluku- ja -kirjoitustekniikoita
- soveltaa apuvälineitä eri elämänalueilla
- seuraa välineiden käytön sujuvuutta
- arvioi tiedonhallinnan menetelmien ja välineiden vaikutusta asiakkaan osallistumiseen, viestintään ja arjen toimintoihin
- kokoaa palautetta asiakkaalta, läheisiltä ja yhteistyötahoilta
- muuttaa ohjausta tarpeen mukaan
- kehittää ohjauskäytäntöjä ja sovelluksia tiedonhallinnan alalla
- osallistuu moniammatilliseen yhteistyöhön tiedonhallinnan ratkaisuiden soveltamisessa
- jakaa osaamistaan työyhteisössä ja edistää tiedonhallinnan saavutettavuutta

Arviointi

Opiskelijan suoritus on hyväksytty, kun hän osaa tehdä tutkinnon osan työtehtävät ammattitaitovaatimusten mukaisesti.

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija osoittaa ammattitaitonsa näytössä käytännön työtehtävissä kasvatus-, ohjaus-, opetus-, sosiaali- tai terveydenhuollon ympäristöissä.

Jos ammattitaitoa ei voi kaikilta osin arvioida näytön perusteella, ammattitaidon osoittamista täydennetään yksilöllisesti muilla tavoin.

2.28. Oikeuslääketieteellisessä ruumiinavauksessa toimiminen, 30 osp

Ammattitaitovaatimukset

Opiskelija

- toimii ammattieettisten periaatteiden mukaisesti
- noudattaa lainsäädäntöä, määräyksiä, suosituksia ja ohjeita
- toimii laatusuosituksen ja omavalvontasuunnitelman mukaisesti
- osallistuu omavalvonnan toteutukseen ja arviointiin
- noudattaa salassapito- ja vaitiolovelvollisuusmääräyksiä

- ylläpitää ja kehittää tietoturva- ja tietosuojaosaaamistaan
- noudattaa säteily-, palo-, sähkö- ja muun laiteturvallisuuden vaatimuksia
- toimii ergonomisten periaatteiden mukaisesti
- suunnittelee ja valmistee avauksen ruumiinavausmääräyksen perusteella
- käyttää oikeuslääkinnän tietojärjestelmää ja huolehtii tietoturvasta
- varmistaa vainajan tunnistamiseen liittyvät asiat ennen avausta työyksikön ohjeiden mukaisesti
- valmistee työympäristön ja välineet ruumiinavausmääräyksen perusteella
- varmistaa työturvallisuuden erilaisten lääkinällisten laitteiden käsittelyssä valmistajan ohjeiden mukaisesti
- käyttää oikeuslääkärin ohjeiden mukaisesti erilaisia avaustekniikoita oikeuslääketieteellisessä ruumiinavauksessa (esim. henkirikokset, tapaturmat, itsemurhat, hoitovirheet, varusmieskuolemat)
- käyttää sikiöiden ja lasten ruumiinavauksessa niiden kehitysvaiheeseen sopivia välineitä ja tekniikoita
- valmistaa neuropatologiset näytteet jatkotutkimuksia varten ja huolehtii niiden säilytyksestä tai hävittämisestä ohjeiden mukaisesti
- käsittelee ja jatkokäsittelee suuria luunäytteitä tutkimuspyyntöjen mukaisesti
- valokuvaa poikkeavat löydökset, arkistoi kuvat ja liittää ne avausdokumentaatioon
- käyttää erilaisia laboratorio- ja kuvantamislaitteita turvallisesti ja osaavasti
- ottaa oikeuskemiallisia ja toksikologisia näytteitä ja pakkaa ne ohjeiden mukaisesti
- avustaa oikeuslääkärinä ja poliisia näytteiden ottamisessa, pakkaamisessa ja lähettämisessä tutkittavaksi
- työskentelee näytteiden ottamisessa ja käsittelemisessä huomioiden todisteketjun aukottomuuden omalla vastuualueellaan
- avustaa poliisia, oikeuslääkärinä ja oikeushammaslääkärinä vainajan tunnistamisessa, mukaan lukien DVI-prosessit
- käsittelee pahoin palaneet, ruhjoutuneet tai vaikeasti tunnistettavat vainajat työyksikön ohjeiden ja arvostavan työotteen mukaisesti
- avustaa vainajan tunnistamisessa oikeushammaslääkärinä hänen ohjeidensa mukaisesti
- toimii vainajan tunnistuksessa DVI-toiminnan ohjeiden mukaisesti
- dokumentoi kaikki löydökset ja toimenpiteet työyksikön tietojärjestelmiin ja kirjaa näytteet asianmukaisesti

Arviointi

Opiskelijan suoritus on hyväksytty, kun hän osaa tehdä tutkinnon osan työtehtävät ammattitaitovaatimusten mukaisesti.

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija osoittaa ammattitaitonsa näytössä käytännön työtehtävissä toimimalla obduktiotoiminnan ympäristössä. Jos ammattitaitoa ei voi kaikilta osin arvioida näytön perusteella, ammattitaidon osoittamista täydennetään yksilöllisesti muilla tavoin.

Lisäksi opiskelija suorittaa työelämän edellyttämät luvat ja pätevyydet, jotka ovat välttämättömiä ammattitaitovaatimuksissa edellytetyn osaamisen osoittamiseksi.

2.29. Palliatiivinen hoitotyö, 45 osp

Ammattitaitovaatimukset

Ammattieettisyys ja lainsäädännön, määräysten ja ohjeiden noudattaminen

Opiskelija

- toimii ammattieettisten periaatteiden, lainsäädännön ja hoitosuosituksen mukaisesti

- tuntee kansallisten ohjeiden keskeiset periaatteet palliatiivisessa hoidossa
- kunnioittaa potilaan ihmisarvoa, itsemääräämisoikeutta ja hoitotahtoa
- toimii asiakas- ja potilasturvallisesti
- noudattaa salassapito-, vaitiolovelvollisuus- ja tietosuojamääräyksiä
- toimii tietoturvallisuusohjeiden mukaisesti
- toimii työsuojelu- ja työturvallisuusohjeiden mukaisesti
- työskentelee työpaikan turvallisuussuunnitelman mukaisesti
- työskentelee hygieniavaatimusten ja aseptisten periaatteiden mukaisesti
- työskentelee ergonomisten periaatteiden mukaisesti ja ennaltaehkäisee rasitusvammoja
- huomioi ratkaisujen energiakulutuksen, kestävyys ja ympäristövaikutukset edistämällä kestävä kehitystä

Ammatillinen vuorovaikutus ja ohjaus

Opiskelija

- kohtaa eri-ikäisen, parantumattomasti sairaan potilaan ja hänen läheiset empaattisesti, arvostavasti ja kulttuurisensitiivisesti
- luo turvallisen ilmapiirin keskusteluille hoitotahdosta, kuoleman läheisyydestä ja hoidon rajoituksista
- mukauttaa toimintansa asiakkaan yksilöllisen tarpeen mukaiseksi
- osaa keskustella kuolemaan ja hoitolinjauksiin liittyvistä asioista hienotunteisesti
- tukee potilasta ja läheisiä psyykkisesti, sosiaalisesti, henkisesti ja hengellisesti
- käyttää tietoa palveluista, psykososiaalisesta tuesta, vertaistuesta ja verkostotoimijoista ohjattaessaan potilasta ja läheisiä
- osallistaa potilaan ja hänen suostumuksensa mukaisesti myös läheiset hoidon suunnitteluun ja toteutukseen
- viestii selkeästi ja ymmärrettävästi sekä käyttää tarvittaessa vaihtoehtoisia kommunikaatiokeinoja
- toimii rakentavasti moniammatillisessa tiimissä ja osaa hyödyntää konsultaatiota
- kuuntelee aidosti potilasta, auttaa häntä tunnistamaan ja ilmaisemaan tunteitaan
- antaa mahdollisuuden ilmasta tunteitaan ja ajatuksiaan parantumattomasta sairaudesta
- tunnistaa ja arvioi realistisesti potilaan ja hänen läheistensä voimavarat ja suhtautumisen elämän rajallisuuteen
- käyttää arvostavaa keskustelua eheytyksen edistämiseen
- tunnistaa ihmisen haavoittuvuuden sekä siihen liittyvät tekijät ja arvioi resilienssiä
- selvittää yksilöllisesti sairauksiin liittyvät pelot sekä turvallisuuteen ja turvallisuuden tunteeseen vaikuttavat tekijät
- ottaa asianmukaisesti huomioon hoitoympäristöjen erityispiirteet
- reflektoi omaa toimintaansa ja ylläpitää ammatillista jaksamista

Palliatiivisen hoidon toteutus

Opiskelija

- huomioi kokonaisvaltaisen, inhimillisen ja potilaskeskeisen lähestymistavan
- lievittää kärsimystä ja tukee mahdollisimman hyvää elämänlaatua
- kokoaa ja analysoi asiantuntevasti eri-ikäisten ja erilaisten sairauksien vuoksi palliatiivista hoitoa tarvitsevien potilaiden hoidon kannalta olennaiset tiedot ja toiveet
- arvioi potilaan tilaa kokonaisvaltaisesti ja ennakoii muutoksia sairauden edetessä
- käyttää tietoa hoitotahdosta ja ohjaa sen käytössä
- suunnittelee ja toteuttaa oireenmukaista hoitoa lääkkeellisin ja lääkkeettömin menetelmin
- tunnistaa fyysiset oireet ja psyykkiset tarpeet
- tunnistaa potilaan ja hänen läheisten hengelliset ja henkiset tarpeet
- tukee parantumattomasti sairaan ja hänen läheisten hyvinvointia
- tukee toivon ylläpitämisessä
- hallitsee keskeisten sairauden, hoidon tai muun tilanteeseen liittyvän oireiden hoitotyön
- toimii turvallisesti ja vastuullisesti lääkehoidossa ohjeiden ja suositusten mukaan
- dokumentoi hoitosuunnitelman ja toteutuksen selkeästi ja huolehtii tiedonkulusta

- perustelee hoitoratkaisut näyttöön perustuvalla tiedolla ja suosituksilla
- tekee yhteistyötä moniammatillisen tiimin ja erityistason palliativisten toimijoiden kanssa

Elämän loppuvaiheen hoito ja kehittäminen

Opiskelija

- tukee eri-ikäistä kuolevaa potilasta ja läheisiä inhimillisesti ja ammatillisesti
- toimii asiantuntevasti ja pitkäjänteisesti psykologisissa, sosiaalisissa ja hengellisissä tarpeissa
- huolehtii arvokkaasta vainajasta ja huomioi kulttuuriset ja uskonnolliset tavat
- huomioi erilaisten sairauksien erityispiirteet sekä niihin liittyvät oireet ja hoidon tarpeet elämän loppuvaiheessa
- osallistuu saattohoitopäätösten ja hoitolinjausten valmisteluun
- vastaa omalta osaltaan arvokkaan vainajasta huolehtimisen ja siihen liittyvien käytäntöjen toteutumisesta
- ohjaa läheisiä tarvittaessa suru- ja kriisipalveluihin
- arvioi ja kehittää työyksikön hoitokäytäntöjä näyttöön perustuen
- ylläpitää ja kehittää osaamistaan
- arvioi omaa toimintaansa ja voimavarojaan kriittisesti
- toimii aktiivisesti hoidon laadun, inhimillisyyden ja jatkuvuuden edistämiseksi

Arviointi

Opiskelijan suoritus on hyväksytty, kun hän osaa tehdä tutkinnon osan työtehtävät ammattitaitovaatimusten mukaisesti.

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija osoittaa ammattitaitonsa näytössä käytännön työtehtävissä toimimalla palliativista hoitoa toteuttavassa ympäristössä.

Jos ammattitaitoa ei voi kaikilta osin arvioida näytön perusteella, ammattitaidon osoittamista täydennetään yksilöllisesti muilla tavoin.

2.30. Planetaarinen terveys ja kansantaudit, 45 osp

Ammattitaitovaatimukset

Opiskelija

- noudattaa eettisiä periaatteita, lakeja, viranomaissuosituksia ja työyhteisön käytäntöjä
- toimii laatusuosituksen, omavalvontasuunnitelman sekä asiakas- ja potilasturvallisuuskäytäntöjen mukaisesti
- toteuttaa työtään huomioiden salassapito-, tietosuoja- ja ilmoitusvelvollisuudet
- työskentelee ergonomisesti, aseptisesti ja hygieniavaatimusten mukaisesti, edistäen samalla ympäristövastuullisuutta ja kestävä kehitystä
- ymmärtää käsitteet planetaarisen terveys, kestävä terveys ja yhteinen terveys (One Health)
- ymmärtää ilmastomuutoksen ja ympäristötekijöiden vaikutukset kansanterveyteen ja sairastavuuteen
- tunnistaa planetaarisen terveyden ja hyvinvoinnin kannalta keskeisiä näkökulmia
- tunnistaa planetaarisen terveyden ja kestävä kehityksen yhteyden sairauksien ennaltaehkäisyyn ja pitkäaikaissairauksien hallintaan
- tunnistaa yleisimmät kansantaudit ja osaa arvioida niiden riskitekijöitä asiakaskohtaisesti
- huomioi erilaisten kansantautien ominaispiirteet ohjaukseen, ennaltaehkäisyyn sekä pitkäaikaissairausten hoitoon

- huomioi kansantautien lääkkeellisen ja lääkkeettömän hoidon sekä toteuttaa sitä ohjeen mukaisesti
- seuraa kansantautien esiintyvyyttä ja uutta tutkimustietoa kansanterveydestä sekä käyttää tietoa asiakastyön tukena
- ottaa asiakasohjauksessa huomioon ympäristöä säästävät ja terveyttä tukevat ratkaisut
- ohjaa asiakasta hyödyntämään luontoa, sen monimuotoisuutta ja mikrobialtistusta hyvinvoinnin tukemisessa
- käyttää näyttöön perustuvaa tietoa asiakasohjauksen ja palvelujen kehittämisen perustana
- hyödyntää tietoa ennen aikaisten kuolemien ehkäisykeinoista
- hyödyntää erilaisia kansantautien riskitestejä ja laskureita
- osallistuu kansansairauksien hoitoketjujen toteuttamiseen ja kehittämiseen
- kartoittaa ja arvioi asiakkaan terveyteen, elämäntapoihin ja hyvinvointiin liittyviä tottumuksia tarkoituksenmukaisin menetelmin ja mittarein
- suunnittelee ja toteuttaa yksilöllistä ohjausta tyypin 2 diabeteksen ehkäisyssä ja hoidossa huomioiden ravitsemus-, liikunta-, lääkehoito- ja omahoitosuositukset
- huomioi toiminnassaan keinot vähentää vanhuuden haurastumista
- huomioi työssään eri-ikäisten mielenhyvinvointia tukevia toimia ja keinoja
- osallistuu aktiivisesti oman osaamisensa ylläpitämiseen ja kehittämiseen
- arvioi omaa toimintaansa ja kehittää työtapojaan yhdessä työyhteisön ja sidosryhmien kanssa

Arviointi

Opiskelijan suoritus on hyväksytty, kun hän osaa tehdä tutkinnon osan työtehtävät ammattitaitovaatimusten mukaisesti.

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija osoittaa ammattitaitonsa näytössä käytännön työtehtävissä toimimalla sosiaali- ja terveydenhuollon ympäristössä.

Jos ammattitaitoa ei voi kaikilta osin arvioida näytön perusteella, ammattitaidon osoittamista täydennetään yksilöllisesti muilla tavoin.

2.31. Ruumiinavaukseen valmistautuminen ja toiminnan ohjaaminen, 30 osp

Ammattitaitovaatimukset

Opiskelija

- toimii ammattieettisten periaatteiden mukaisesti
- noudattaa lainsäädäntöä, määräyksiä, suosituksia ja ohjeita
- toimii laatusuosituksen ja omavalvontasuunnitelman mukaisesti
- osallistuu omavalvonnan toteutukseen ja arviointiin
- noudattaa salassapito- ja vaitiolovelvollisuusmääräyksiä
- ylläpitää ja kehittää tietoturva- ja tietosuojaaosaamistaan
- toimii työsuojelu- ja työturvallisuusohjeiden mukaisesti
- toimii työyksikön työturvallisuussuunnitelman mukaisesti
- noudattaa säteily-, palo-, sähkö- ja muun laiteturvallisuuden vaatimuksia
- toimii ergonomisten periaatteiden mukaisesti
- suunnittelee ja valmistelee ruumiinavauksen lähetteen ja sairaskertomuksen tai määräyksen perusteella

- varmistaa vainajan henkilötiedot ja tunnistamisen ennen avausta työyksikön ohjeiden mukaisesti
- suunnittelee tarkoituksenmukaisen avaustekniikan kuolemansyyn selvittämiseksi
- valmistelee työympäristön ja välineistön avauksia varten
- huomioi lääkinälliset laitteet (esim. tahdistin, kipustimulaattori) ja noudattaa niihin liittyviä turvallisuusohjeita
- huomioi infektio- ja tartuntariskit etukäteen sekä noudattaa ohjeistusta asianmukaisista suojaamista ja työmenetelmistä
- käyttää tarkoituksenmukaista työasua suojaustarpeen mukaan
- arvioi avaussalin siivoustarpeen ja tilaa tarvittavan siivouksen tai erityissiivouksen infektioiden torjuntaohjeiden mukaisesti
- käyttää näyttöön perustuvaa tietoa
- huomioi ratkaisujen energiakulutuksen, kestävyys ja ympäristövaikutukset edistämällä kestävä kehitys
- ylläpitää omaa työkykyään
- huolehtii psyykkisen ja fyysisen kuormituksen hallinnasta
- arvioi ja edistää työhyvinvointiaan huomioon ottaen työnsä kuormitustekijät
- arvioi omaa työtään kriittisesti
- arvioi oman toimintansa vaikutuksia työyhteisön työhyvinvointiin
- ylläpitää ja kehittää ammatin edellyttämiä tietoja ja taitoja tavoitteellisesti
- toimii työyksikössään obduktiotyön erikoisosaajana vastuualueensa mukaisesti
- arvioi oman toimintansa vaikutuksia obduktiotyön laatuun ja kehittää osaamistaan sen mukaisesti
- kehittää osaamistaan työkokemuksen ja palautteen perusteella

Arviointi

Opiskelijan suoritus on hyväksytty, kun hän osaa tehdä tutkinnon osan työtehtävät ammattitaitovaatimusten mukaisesti.

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija osoittaa ammattitaitonsa näytössä käytännön työtehtävissä toimimalla obduktiotoiminnan ympäristössä. Jos ammattitaitoa ei voi kaikilta osin arvioida näytön perusteella, ammattitaidon osoittamista täydennetään yksilöllisesti muilla tavoin.

Lisäksi opiskelija suorittaa työelämän edellyttämät luvat ja pätevyydet, jotka ovat välttämättömiä ammattitaitovaatimuksissa edellytetyn osaamisen osoittamiseksi.

2.32. Saattohoitotyö ja kuolemankohtaaminen, 30 osp

Ammattitaitovaatimukset

Ammattieettisyys ja lainsäädännön, määräysten ja ohjeiden noudattaminen

Opiskelija

- toimii eettisten periaatteiden mukaisesti, kunnioittaen potilaan ihmisarvoa, itsemääräämisoikeutta ja hoitotahtoa
- noudattaa saattohoitoon ja palliatiiviseen hoitoon liittyviä säädöksiä, määräyksiä, ohjeita ja suosituksia
- varmistaa hoitotahdon toteutumisen ja kirjaa sen asianmukaisesti potilastietojärjestelmään
- toimii potilasasiakirjoja, tietoturva ja henkilötietojen käsittelyä koskevien säädösten mukaisesti
- edistää potilas- ja asiakasturvallisuutta, noudattaa aseptisia toimintatapoja ja ergonomisia periaatteita sekä toimii kestävä kehityksen mukaisesti
- hyödyntää näyttöön perustuvaa tietoa

Ammatillinen vuorovaikutus ja ohjaus

Opiskelija

- kohtaa eri-ikäisen kuolemaa lähestyvän potilaan ja hänen läheisensä arvokkaasti, empaattisesti ja kulttuurisensitiivisesti
- kuuntelee potilasta aidosti ja tukee häntä ilmaisemaan tunteitaan, toiveitaan ja tarpeitaan
- kartoittaa elämänkulun sekä sosiaalisen verkoston nykytilan
- keskustelee kuolemaan ja hoitolinjausten rajauksiin liittyvistä asioista hienotunteisesti ja potilaan tahtoa kunnioittaen
- huomioi psykologiset, sosiaaliset, hengelliset ja elämäkatsomukselliset tarpeet sekä hyödyntää tarvittaessa eri yhteisöjen ja uskontokuntien tukea
- tukee ja ohjaa läheisiä luopumisen ja surun prosessissa
- viestii empaattisesti lähestyvistä kuolemasta
- ohjaa kuoleman jälkeisissä toiminnoissa
- hyödyntää monipuolisia vuorovaikutus- ja kommunikaatiomenetelmiä sekä moniammatillista yhteistyötä potilaan ja läheisten hyvinvoinnin tukemisessa
- osallistuu luottamuksellisen ja arvostavan ilmapiirin luomiseen ja ylläpitämiseen työyhteisössä

Saattohoitotyön toteutus

Opiskelija

- kokoaa ja arvioi asiantuntevasti saattohoidon kannalta olennaiset tiedot ja toiveet
- arvioi potilaan kokonaistilannetta säännöllisesti
- toteuttaa yksilöllistä perushoitoa ja oireenmukaista hoitoa erilaisissa hoitoympäristöissä
- huomioi lääkkeettömän ja lääkkeelliset hoitovaihtoehdot
- seuraa lääkkeiden vaikutuksia ja yhteisvaikutuksia
- toteuttaa lääkehoitoa turvallisesti, vastuullisesti ja ohjeiden mukaisesti
- dokumentoi ja kirjaa hoitosuunnitelman ja toteutuksen selkeästi ja asianmukaisesti
- osallistuu moniammatilliseen hoidon suunnitteluun ja yhteiseen päätöksentekoon
- varmistaa tiedonkulun hoitoprosessin eri vaiheissa
- sisällyttää hoitosuunnitelmaan elämänlaatua tukevia menetelmiä, huomioiden potilaan iän, sairauden, kulttuurin ja hoitoympäristön erityispiirteet
- hyödyntää verkosto- ja yhteistyötahoja, kolmannen sektorin toimijoita ja vertaistukea, potilaan ja läheisten tukemisessa

Kuolemank kohtaaminen ja saattohoitotyön kehittäminen

Opiskelija

- tunnistaa lähestyvän kuoleman merkit
- viestii niistä empaattisesti potilaan läheisille ja ohjaa heitä hyvästelyssä
- huolehtii vainajasta arvokkaasti, noudattaen toimintayksikön ohjeita ja kulttuurisia käytäntöjä
- toimii vainajan laittamisessa vainajan läheisten kanssa sovitulla tavalla
- kirjaa kuolinhetken tapahtumat asianmukaisesti
- varmistaa, että läheiset saavat riittävän tiedon kuolinhetkestä ja kuoleman jälkeisistä toiminnoista sekä ohjaa heitä niissä asiantuntevasti
- arvioi ja kehittää omaa toimintaansa sekä ammatillista osaamistaan realistisesti
- arvioi saattohoidon tavoitteiden toteutumista, analysoi prosessiin vaikuttavia tekijöitä ja tekee perusteltuja kehittämissuhteita
- hakee tarvittaessa tukea työnohjauksesta ja vertaisverkostoista
- hyödyntää palautetta, tutkimustietoa ja hyviä käytäntöjä saattohoidon laadun, inhimillisyyden ja jatkuvuuden parantamiseksi
- jakaa osaamistaan työyhteisössä ja osallistuu hoitokäytäntöjen kehittämiseen

Arviointi

Opiskelijan suoritus on hyväksytty, kun hän osaa tehdä tutkinnon osan työtehtävät ammattitaitovaatimusten mukaisesti.

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija osoittaa ammattitaitonsa näytössä käytännön työtehtävissä toimimalla saattohoitotyössä sosiaali- ja terveysalan ympäristössä. Jos ammattitaitoa ei voi kaikilta osin arvioida näytön perusteella, ammattitaidon osoittamista täydennetään yksilöllisesti muilla tavoin.

Lisäksi opiskelija suorittaa työelämän edellyttämät luvat ja pätevyydet, jotka ovat välttämättömiä ammattitaitovaatimuksissa edellytetyn osaamisen osoittamiseksi.

2.33. Tuentahoidon toteuttaminen ja kehittäminen, 45 osp

Ammattitaitovaatimukset

Ammattieettisyys ja lainsäädännön, määräysten ja ohjeiden noudattaminen

Opiskelija

- toimii ammattieettisten periaatteiden mukaisesti
- noudattaa lainsäädäntöä, määräyksiä, suosituksia ja ohjeita
- toimii laatusuosituksen ja omavalvontasuunnitelman mukaisesti
- tukee ja noudattaa asiakkaan itsemääräämisoikeutta
- toimii asiakas- ja potilasturvallisesti
- noudattaa salassapito-, vaitiolovelvollisuus- ja tietosuojamääräyksiä
- toimii tietoturvallisuusohjeiden mukaisesti
- toimii työsuojelu- ja työturvallisuusohjeiden mukaisesti
- työskentelee työpaikan turvallisuussuunnitelman mukaisesti
- työskentelee hygieniavaatimusten ja aseptisten periaatteiden mukaisesti
- työskentelee ergonomisten periaatteiden mukaisesti ja ennaltaehkäisee rasitusvammoja
- työskentelee huomioiden kestävän kehityksen ekologiset, sosiaaliset, kulttuuriset ja taloudelliset periaatteet
- käyttää näyttöön perustuvaa tietoa ja seuraa aktiivisesti alan kehitystä

Asiakkaan tilanteen arviointi ja hoidon suunnittelu

Opiskelija

- hallitsee tuentahoidon teoreettiset perusteet, anatomian ja fysiologian
- havainnoi potilaan ryhtiä, raajanivelten asentoa sekä mahdollista turvotusta tai pehmytkudosvauriota
- tutkii aktiivisen liikkuvuuden ja lihasten toiminnan testiliikkeiden avulla
- tutkii passiivisen liikkuvuuden, loppujouston sekä palpoo kudusrakenteet, nivelpintojen liukumisen ja nivelväljyyden
- tunnistaa tuentahoidon vaikutukset kudoksiin ja potilaan toimintakykyyn
- tunnistaa liikkuvuutta rajoittavia tekijöitä keskustellen potilaan kanssa ja konsultoiden tarvittaessa muita asiantuntijoita
- arvioi asiakkaan kokonaistilanteen huomioon ottaen sen vaikutuksen hoidon tarpeeseen
- arvioi asiakkaan kipua haastatteleamalla, havainnoimalla sekä erilaisten mittausten avulla
- arvioi hoidon kiireellisyys huomioon ottaen asiakkaan kivun ja vamman laadun
- arvioi raajanivelten liikkuvuuden edistämisen tarpeen
- laatii potilaan hoidon tarpeesta lähtevän raajanivelten liikkuvuutta edistävän hoitosuunnitelman
- suunnittelee potilaan omahoidon ohjauksen osaksi hoitosuunnitelmaa

- varaa tarvittavat hoito- ja työvälineet
- valmistelee asiakkaan tuentahoitoon vamman aiheuttaman tarpeen mukaisesti
- valmistelee työtilan huomioon ottaen asiakkaan kokonaistilanteen ja vamman laadun
- valitsee asiakkaalle soveltuvat materiaalit huomioon ottaen niiden ominaisuudet ja asiakkaan kokonaistilanteen

Tuenta- ja kipuhoidon toteuttaminen

Opiskelija

- hyödyntää tietoa tyypimurtumista ja niiden luokituksesta
- hyödyntää tietoa konservatiivisesti ja operatiivisesti hoidettavien potilaiden tuentahoidonprosesseista
- hoitaa asiakkaan kipua lääkkeettömillä hoitomenetelmillä ja lääkärin määräämien hoito-ohjeiden mukaisesti
- tekee hyväasentoisten murtumien tyypillisimmät tuennat eri materiaaleista itsenäisesti
- käyttää monipuolisesti erilaisia tuentatekniikoita
- käyttää eri tuentamateriaaleja huomioon ottaen niiden ominaisuudet ja valmistajan ohjeet
- toteuttaa komplisoituneiden murtumien tuennat ja ottaa huomioon tilanteet, jotka edellyttävät moniammatillista yhteistyötä
- tekee erilaiset tuennat erityisryhmien asiakkaalle huomioon ottaen sopivat materiaalit, niiden ominaisuudet ja asiakkaan kokonaistilanteen
- noudattaa ajantasaisia säteilyturvallisuusmääräyksiä ja ohjaa työryhmää säteilyturvallisuudessa
- avustaa reponoinnissa ja toteuttaa siihen liittyvän tuentahoidon huomioon ottaen asiakkaan kokonaistilanteen ja vamman laadun
- käyttää ja valmistaa ortooseja tarkoituksenmukaisesti
- toteuttaa hoitosuunnitelman mukaisen hoidon raajanivelten liikkuvuuden edistämiseksi
- arvioi ratkaisujen tarkoituksenmukaisuutta
- seuraa asiakkaan vointia ja arvioi hoidon vastetta hoitosuunnitelman mukaisesti
- tunnistaa komplikaatiot ja tekee tarvittavat muutokset hoitoon
- organisoii ja koordinoi tiimin toimintaa tuentahoidossa
- ohjaa ja neuvoo potilasta, läheisiä ja työyhteisöä tuentahoidon eri vaiheissa
- arvioi realistisesti, miten hoidon toteutus vastaa potilaan odotuksia ja hoidollisia tavoitteita
- kirjaa ja tiedottaa hoidon toteutuksen
- huoltaa välineet, laitteet ja tilan
- ennaltaehkäisee kipsihoidon riskejä arvioimalla toteutetun tuentahoidon menetelmän laatua
- ohjaa asiakasta ja hänen lähiverkostoaan jatko- ja kotihoito-ohjeissa
- tiedottaa asiakkaan hoitoon ja kuntoutumiseen osallistuvia sidosryhmiä

Tuentahoidon kehittäminen

Opiskelija

- tunnistaa ajantasaisia tuentahoidon kehittämiskohteita ja muuttuvia käytänteitä
- perustelee ymmärrettävästi tuentahoidon muutosten taustalla vaikuttavia tekijöitä
- motivoi työyhteisön jäseniä ideoimaan ja kehittämään tuentahoitoa
- arvioi kriittisesti kehittämistehtävän toteutumista ja vaikuttavuutta
- tekee realistisia esityksiä kehittämistoimien jatkotoimiksi
- hyödyntää työssään laatuja järjestelmiä sekä jatkuvan laadun parantamisen menetelmiä
- ohjaa työyhteisöä tarkoituksenmukaisten materiaalien ja välineiden hankinnassa
- osallistuu henkilöstön osaamisen arviointiin
- antaa rakentavaa palautetta ja toimii vastuullisesti kehittäjänä
- arvioi omia ohjaus- ja perehdytysvalmiuksiaan
- toimii tavoitteellisesti, kuuntelee työryhmää ja huomioi ihmisten erilaisuuden
- ilmaisee itseään ymmärrettävästi ammatillisessa vuorovaikutuksessa toisella kotimaisella ja vähintään yhdellä vieraalla kielellä

Arviointi

Opiskelijan suoritus on hyväksytty, kun hän osaa tehdä tutkinnon osan työtehtävät ammattitaitovaatimusten mukaisesti.

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija osoittaa ammattitaitonsa näytössä käytännön työtehtävissä tuentahoidon ympäristöissä.

Jos ammattitaitoa ei voi kaikilta osin arvioida näytön perusteella, ammattitaidon osoittamista täydennetään yksilöllisesti muilla tavoin.

2.34. Vaikea- ja monivammaisen asiakkaan osallisuuden ja hyvinvoinnin edistäminen, 45 osp

Opiskelija osaa tukea vaikea- ja monivammaisia tai -vammautuneita asiakkaita osallisuuteen, hyvinvointiin ja arjesta selviytymiseen yksilöllisesti ja kokonaisvaltaisesti. Hän huomioi asiakkaiden iän, vammaisuuden tai vammautumisen erityispiirteet, toimintakyvyn vaihtelut sekä asiakkaiden toiveet ja voimavarat.

Ammattitaitovaatimukset

Ammattieettisyys ja lainsäädännön, määräysten ja ohjeiden noudattaminen

Opiskelija

- toimii ammattieettisten periaatteiden mukaisesti
- noudattaa lainsäädäntöä, määräyksiä, suosituksia ja ohjeita
- toimii laatusuosituksen ja omavalvontasuunnitelman mukaisesti
- kunnioittaa ja tukee asiakkaan ihmisarvoa, itsemääräämisoikeutta ja osallisuutta
- toimii asiakas- ja potilasturvallisesti
- noudattaa salassapito-, vaitiolo- ja tietosuojamääräyksiä
- toimii tietoturvallisuusohjeiden mukaisesti
- toimii työsuojelu- ja työturvallisuusohjeiden mukaisesti
- työskentelee työpaikan turvallisuussuunnitelman mukaisesti
- työskentelee hygieniavaatimusten ja aseptisten periaatteiden mukaisesti
- työskentelee ergonomisten periaatteiden mukaisesti ja ennaltaehkäisee rasitusvammoja
- työskentelee huomioiden kestävä kehityksen ekologiset, sosiaaliset, kulttuuriset ja taloudelliset periaatteet
- käyttää näyttöön perustuvaa tietoa ja seuraa aktiivisesti alan kehitystä

Ammatillinen vuorovaikutus ja toiminta

Opiskelija

- luo luottamuksellisen ja kunnioittavan vuorovaikutuksen asiakkaan kanssa
- huomioi YK:n vammaissopimuksen periaatteet
- ymmärtää ja huomioi oman toimintansa taustalla olevat arvot ja ihmiskäsityksen
- käyttää tietoa erilaisista lähestymistavoista vammaisuuteen ja vammautumiseen
- käyttää tietoa asiakkaan käsityksestä vammaisuudestaan tai vammautumisesta sekä sen vaikutukset hänen minäkuvaansa, identiteettiinsä ja käsitykseensä omista kyvyistään
- käyttää asiakkaan toimintakyvyn soveltuvia kommunikaatiomenetelmiä ja apuvälineitä
- kuuntelee aktiivisesti asiakkaan toiveita, kokemuksia ja voimavaroja
- tunnistaa ja tulkitsee asiakkaan ilmeitä, eleitä ja ei-sanallista viestintää
- hyödyntää ohjauksessaan tietoa erilaisista tuen muodoista ja palvelujärjestelmästä

- osaa kertoa palveluista ymmärrettävästi
- hyödyntää käyttäjälähtöisiä palveluntarpeen arviointimenetelmiä
- osallistaa asiakasta päätöksentekoon omasta elämästään ja palveluistaan hänen kykyjensä mukaan
- tekee yhteistyötä läheisten, tukiverkoston sekä vammaisjärjestöjen kanssa tukemaan osallisuutta
- ohjaa vertaisryhmien ja järjestöjen palvelujen piiriin vammaisen tai vammautuneen henkilön yksilöllisten tarpeiden ja toiveiden mukaisesti
- osaa havainnoida asiakkaan voinnin muutoksia ja reagoida niihin
- hallitsee turvalliset siirto- ja nostotekniikat
- toteuttaa asentohoitoa, liikeharjoituksia ja päivittäistä kuntoutusta ohjeiden mukaan
- ehkäisee painehaavoja, infektioita ja muita komplikaatioita
- toteuttaa lääkehoitoa turvallisesti oman osaamisen ja määräysten puitteissa
- osaa käyttää ja huoltaa apuvälineitä oikein ja turvallisesti

Hyvinvoinnin ja arjen toiminnan edistäminen

Opiskelija

- osaa havainnoida ja arvioida asiakkaan fyysistä, psyykkistä ja sosiaalista toimintakykyä
- suunnittelee ja toteuttaa asiakkaalle yksilöllisiä tukitoimia ja interventioita
- vahvistaa hyvinvointia, osallisuutta ja arkipäivän toimintakykyä
- tukee asiakkaan omatoimisuutta ja osallistumista kuntouttavalla työotteella
- hyödyntää moniammatillista yhteistyötä palveluiden järjestämisessä
- käyttää apuvälineitä, teknologiaa ja ympäristöratkaisuja, jotka edistävät itsenäisyyttä ja osallisuutta
- työskentelee esteettömyyden, saavutettavuuden ja osallisuuden periaatteiden mukaisesti ja huomioi periaatteiden toteutumisen haasteet ja mahdollisuudet työssään
- osoittaa ymmärtävänsä taiteen, kulttuurin ja luonnon merkityksen ihmisen hyvinvointiin ja terveyteen
- käyttää tietoa taidelähtöisistä menetelmistä, luonnosta, eläinavusteisesta toiminnasta ja liikkumisesta
- tarkkailee ja arvioi asiakkaan vireyttä, motivaatiota, voimavaroja ja suoriutumista
- arvioi tukitoimien ja osallisuuden edistämisen vaikutuksia asiakkaan arkeen ja hyvinvointiin
- mukauttaa tukitoimia asiakkaan muutosten mukaan
- kerää palautetta asiakkaalta, läheisiltä sekä vammaisjärjestöiltä
- kehittää toimintamalleja, menetelmiä ja käytäntöjä
- osallistuu moniammatilliseen yhteistyöhön ja verkostotoimintaan asiakkaan tarpeiden mukaisesti
- arvioi ja jakaa osaamistaan
- edistää saavutettavuutta ja osallisuutta työyhteisössä

Arviointi

Opiskelijan suoritus on hyväksytty, kun hän osaa tehdä tutkinnon osan työtehtävät ammattitaitovaatimusten mukaisesti.

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija osoittaa ammattitaitonsa näytössä käytännön työtehtävissä kasvatus-, ohjaus-, opetus-, sosiaali- tai terveydenhuollon ympäristöissä.

Jos ammattitaitoa ei voi kaikilta osin arvioida näytön perusteella, ammattitaidon osoittamista täydennetään yksilöllisesti muilla tavoin.

2.35. Välinehuollon erityispiirteet, 30 osp

Ammattitaitovaatimukset

Ammattieettisyys ja lainsäädännön, määräysten ja ohjeiden noudattaminen

Opiskelija

- toimii ammattieettisten periaatteiden, lainsäädännön, ohjeistuksien, suositusten ja standardien mukaisesti
- toimii laatusuositusten ja omavalvontasuunnitelman mukaisesti
- toimii asiakas- ja potilasturvallisesti
- noudattaa salassapito-, vaitiolovelvollisuus- ja tietosuojamääräyksiä
- toimii tietoturvallisuusohjeiden mukaisesti
- toimii työsuojelu- ja työturvallisuusohjeiden mukaisesti
- työskentelee työpaikan turvallisuussuunnitelman mukaisesti
- työskentelee hygieniavaatimusten ja aseptisten periaatteiden mukaisesti
- työskentelee ergonomisten periaatteiden mukaisesti ja ennaltaehkäisee rasitusvammoja
- huomioi ratkaisujen energiakulutuksen, kestävyuden ja ympäristövaikutukset edistään kestävää kehitystä
- käyttää näyttöön perustuvaa tietoa

Toimintaympäristön ja työprosessien erityispiirteet

Opiskelija

- arvioi eri välinehuollon toimintaympäristöjen kuten sairaala, toimenpideyksikkö, hammashuolto, leikkaussali, päivystys, eläinlääketiede, tatuointi- ja lävistystoiminta erityispiirteitä
- arvioi ja soveltaa välinehuollon prosesseja eri toimintayksiköihin
- tunnistaa välinehuollon merkityksen osana hoitoketjua
- yhdistää ja mukauttaa eri toimintaympäristöissä käytettäviä välinehuollon prosesseja ja ohjeistuksia tarkoituksenmukaisesti
- arvioi ja hallitsee biologisia, kemiallisia ja fysikaalisia riskejä välinehuollon eri vaiheissa
- hyödyntää riskienhallinnan menetelmiä välinehuollon laadun ja turvallisuuden varmistamisessa
- tunnistaa poikkeamat työskentelyssä
- arvioi poikkeamien vaikutukset ja ryhtyy tarvittaviin korjaaviin toimenpiteisiin
- huomioi välineiden kierron logistiikan ja sen vaikutuksen huollon suunnitteluun, ajoitukseen ja potilasturvallisuuteen
- toimii yhteistyössä eri ammattiryhmien ja sidosryhmien kanssa välineiden huoltoon ja käyttöön liittyvissä kysymyksissä

Välineistön ja materiaalien hallinta

Opiskelija

- tunnistaa eri välineiden ja materiaalien ominaisuudet
- arvioi välineiden ja materiaalien soveltuvuutta käyttöön ja huoltoprosesseihin
- huomioi välineiden rakenteen ja suunnittelun vaikutuksen puhdistukseen, desinfektioon ja sterilointiin
- soveltaa valmistajien käyttö- ja huolto-ohjeita välineiden käsittelyssä ja huollossa
- arvioi uusien välineiden käyttöönottoon liittyviä vaatimuksia ja organisaation valmiuksia huoltaa ne
- hyödyntää välinehuollon laadunvarmistusjärjestelmiä ja -menetelmiä työssään
- dokumentoi välinehuollon prosessit ja tulokset sekä varmistaa niiden jäljitettävyyden
- analysoi välinehuollon prosessien kehittämistarpeita ja tekee ehdotuksia työyksikön toiminnan parantamiseksi
- arvioi ja ylläpitää omaa ammatillista osaamistaan välinehuollon erityispiirteissä

- ohjaa ja neuvoo työyhteisön jäseniä välinehuollon erityispiirteisiin, turvallisuuteen ja laadunvarmistukseen liittyvissä asioissa

Arviointi

Opiskelijan suoritus on hyväksytty, kun hän osaa tehdä tutkinnon osan työtehtävät ammattitaitovaatimusten mukaisesti.

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija osoittaa ammattitaitonsa näytössä käytännön työtehtävissä toimimalla välinehuollon toimintaympäristössä.

Jos ammattitaitoa ei voi kaikilta osin arvioida näytön perusteella, ammattitaidon osoittamista täydennetään yksilöllisesti muilla tavoin.

2.36. Välinehuollon toiminnanohjaus, laadunhallinta ja kehittäminen, 45 osp

Ammattitaitovaatimukset

Ammattieettisyys ja lainsäädännön, määräysten ja ohjeiden noudattaminen

Opiskelija

- toimii ammattieettisten periaatteiden, lainsäädännön, ohjeistuksien, suositusten ja standardien mukaisesti
- toimii laatusuositusten ja omavalvontasuunnitelman mukaisesti
- toimii asiakas- ja potilasturvallisesti
- noudattaa salassapito-, vaitiolo- ja tietosuojamääräyksiä
- toimii tietoturvallisuusohjeiden mukaisesti
- toimii työsuojelu- ja työturvallisuusohjeiden mukaisesti
- työskentelee työpaikan turvallisuussuunnitelman mukaisesti
- työskentelee hygieniavaatimusten ja aseptisten periaatteiden mukaisesti
- työskentelee ergonomisten periaatteiden mukaisesti ja ennaltaehkäisee rasitusvammoja
- huomioi ratkaisujen energiakulutuksen, kestävyys- ja ympäristövaikutukset edistämällä kestävä kehitys
- käyttää näyttöön perustuvaa tietoa

Välinehuollon toimintaympäristön ja prosessien hallinta

Opiskelija

- tunnistaa ja arvioi välinehuollon toimintaympäristöjen erityispiirteet
- soveltaa toimintaympäristöihin sopivia prosesseja ja menetelmiä
- tunnistaa ja luokitella välineet
- soveltaa välineiden luokitteluun perustuvia käsittelymenetelmiä
- toteuttaa välineiden vastaanoton, esikäsittelyn, puhdistuksen, desinfioinnin, tarkastuksen, kokoamisen, pakkaamisen, steriloinnin ja käyttöön vapauttamisen potilasturvallisesti ja jäljitettävästi
- toteuttaa työn aika- ja muiden resurssien sekä kuljetusaikataulujen mukaisesti
- toimii toimintahäiriö- ja muissa poikkeustilanteissa ohjeen mukaisesti
- toimii vieraskielisen ohjeen mukaisesti
- osoittaa ymmärtävänsä laitteiden määräaika- ja vuosihuoltojen merkityksen välinehuollon laatuun
- valitsee ja käyttää puhdistus-, desinfektio- ja sterilointilaitteita valmistajan ohjeiden ja standardien mukaisesti
- arvioi laitteiden toimivuutta laadunvarmistuksen näkökulmasta

- arvioi ja käsittelee prosessien poikkeamia
- varmistaa poikkeamien korjaamisen yhteistyössä työyhteisön ja esihenkilöiden kanssa
- hyödyntää riskienhallinnan periaatteita välinehuollon laadun ja turvallisuuden varmistamisessa
- tunnistaa biologiset, kemialliset ja fysikaaliset riskit
- ehkäisee riskejä turvallisen työskentelyn periaatteiden mukaisesti
- puhdistaa ja säilyttää työssä käyttämänsä tarvikkeet, välineet, koneet ja laitteet hygieenisesti
- huolehtii omalta osaltaan työympäristön siisteydestä, järjestyksestä ja turvallisuudesta
- huolehtii käyttämiensä koneiden, laitteiden ja järjestelmien turvallisesta käytöstä
- tekee mahdolliset vikailmoitukset ja lähettää tuotteen huoltoon

Toiminnanohjaus, digitalisaatio ja tiedonhallinta

Opiskelija

- käyttää toiminnanohjaus- ja seurantajärjestelmiä välinehuollon eri vaiheissa
- varmistaa tuotteiden, tunnisteen ja erien jäljitettävyyden
- hyödyntää digitaalisia ratkaisuja, hyvinvointiteknologiaa, automaatiota ja robotiikkaa prosessien ohjauksessa ja kehittämisessä
- ohjata muita digitaalisten järjestelmien ja teknologioiden käytössä
- osallistuu uusien teknologisten ja digitaalisten ratkaisujen käyttöönotossa
- kirjaa tuotteet toiminnanohjausjärjestelmään
- tarkistaa välineiden ja välinepakkausten tunnistet
- käyttää tunnisteen- ja tuote-etikettien tietoja
- käyttää järjestelmän työ- ja huolto-ohjeita
- kirjaa erärekisteröintejä
- hyväksyy ja hylkää eriä ja laitteiden prosesseja
- hyödyntää dokumentoitua tietoa
- etsii läpimenoaikatietoja tai muita prosessin raportteja ja antaa tarvittavat tiedot asiakkaalle
- analysoi toiminnan tunnuslukuja
- hyödyntää tunnuslukuja tuotannonohjauksessa ja laadun kehittämisessä
- raportoida toiminnan tuloksia ja muutoksia työyksikölle, asiakkaille ja sidosryhmille selkeästi ja tietoturvalisesti
- tiedottaa kuljetusaikataulujen mahdollisista muutoksista
- kehittää tuotteistamista yhteistyössä asiakkaan kanssa ja tunnistaa palvelusopimuksien merkityksen
- osoittaa ymmärtävänsä hinnoittelun ja laskun muodostamisen periaatteet ja toimii työpaikan toimintatapojen mukaisesti
- osoittaa ymmärtävänsä poikkeamien vaikutukset prosessin seuraavaan vaiheeseen, toimitukseen ja laskutukseen

Laadunhallinta, validointi ja toiminnan kehittäminen

Opiskelija

- toimia välinehuollon laatuja järjestelmän mukaisesti
- hyödyntää laatutyökaluja, arviointimenetelmiä ja omavalvontaa
- osallistua prosessien validointiin
- arvioi validointien merkitystä laadunvarmistuksessa ja potilasturvallisuudessa
- arvioi laadunhallinnan poikkeamien vaikutuksia
- osallistuu laadunhallinnan poikkeamien korjaaviin ja ehkäiseviin toimenpiteisiin
- huolehtii laitteiden määräaika- ja vuosihuolloista, kalibroinneista ja käyttöönottotarkastuksista
- varmistaa dokumentoinnin ja jäljitettävyyden kaikissa välinehuollon prosesseissa
- toimia yhteistyökykyisesti ja rakentavasti myös haastavissa vuorovaikutustilanteissa
- osoittaa reagointi- ja paineensietokykyä työssään
- viestiä tilanteen ja kohderyhmän mukaisesti
- tunnistaa oman työnsä merkitys osana hoitoketjua ja välinehuollon asiantuntijaverkostoa

- arvioi ja kehittää omaa osaamistaan
- osallistuu työyhteisön ja välinehuollon prosessien kehittämiseen
- ohjaa ja tukee työyhteisön jäseniä laadunhallintaan, turvallisuuteen ja tuotannonohjaukseen liittyvissä tehtävissä
- toimia vastuullisesti ja ammatillisesti edistäen työyhteisön laatukulttuuria ja kestävää toimintaa

Arviointi

Opiskelijan suoritus on hyväksytty, kun hän osaa tehdä tutkinnon osan työtehtävät ammattitaitovaatimusten mukaisesti.

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija osoittaa ammattitaitonsa näytössä käytännön työtehtävissä toimimalla välinehuollon toimintaympäristössä.

Jos ammattitaitoa ei voi kaikilta osin arvioida näytön perusteella, ammattitaidon osoittamista täydennetään yksilöllisesti muilla tavoin.

2.37. Yrittäjyys sosiaali- ja terveydenhuollossa, 30 osp

Ammattitaitovaatimukset

Ammattieettisyys ja lainsäädännön, määräysten ja ohjeiden noudattaminen

Opiskelija

- toimii ammattieettisten periaatteiden mukaisesti
- noudattaa lainsäädäntöä, määräyksiä, suosituksia ja ohjeita
- toimii laatusuosituksen ja omavalvontasuunnitelman mukaisesti
- tukee ja noudattaa asiakkaan itsemääräämisoikeutta
- toimii asiakas- ja potilasturvallisesti
- noudattaa salassapito- ja vaitiolovelvollisuutta
- noudattaa tietosuoja- ja tietoturvallisuusohjeita
- työskentelee työpaikan turvallisuussuunnitelman mukaisesti
- työskentelee hygieniavaatimusten ja aseptisten periaatteiden mukaisesti
- työskentelee ergonomisten periaatteiden mukaisesti
- työskentelee kestävä kehityksen periaatteiden mukaisesti
- käyttää näyttöön perustuvaa tietoa

Yrityksen liiketoiminnan suunnittelu ja yhteistyöverkoston rakentaminen

Opiskelija

- määrittää sosiaali- ja terveysalan yrityksen liikeidean
- määrittää selkeästi ja perustellen asiakasryhmät yrityksen tuotteille ja palveluille
- määrittää liikeideansa mukaisesti toiminta-alueen, jossa yritys tarjoaa palvelujaan ja tuotteitaan
- arvioi realistisesti yrityksen mahdollisuuksia sijoittua sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujärjestelmään
- selvittää tuotteiden ja palveluiden nykyiset markkinat, vallitsevan kilpailutilanteen sekä tärkeimmät kilpailijat
- suunnittelee yhteistyön muotoja liiketoiminnan kannalta keskeisten sidosryhmien kanssa
- laatii verkostoitumissuunnitelman yrittäjän apuna toimivien alueensa toimijoiden ja organisaatioiden kanssa

Yrityksessä toimiminen

Opiskelija

- valitsee sopivan yritysmuodon liiketoiminnalle
- kuvaa yrityksen liikeidean sekä lyhyen ja pitkän aikavälin tavoitteita
- toimii ammatinharjoittamista ja yritystoimintaa ohjaavien sekä sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilöitä ohjaavien säädösten, eettisten ohjeiden ja kestävän kehityksen periaatteiden mukaisesti
- tuntee alan työehtoja, palkkaustapoja sekä työntekijän velvollisuuksia ja oikeuksia
- laatii yrityksen perustamisasiakirjat, tarvittavat lupahakemukset ja muut sopimusasiakirjat toimialaa koskevien säädösten mukaisesti
- huomioi kaikki yritystoiminnan kannalta tarpeelliset ilmoitus-, rekisteröinti-, vero- ja vakuutuslomakkeet yritystoiminnan aloittamiseksi
- suunnittelee yrityksen myynti- ja markkinointimenetelmät
- suunnittelee yritystoiminnalle tarkoituksenmukaiset toimitilat, tarvittavat kalusteet, välineet ja laitteet konsultoiden tarvittaessa alansa ammattihenkilöitä
- tuntee lakisääteisiä ilmoituksia ja maksuja sekä niiden seuraamukset
- selvittää yritystoiminnan kannalta tarkoituksenmukaisia rahoituslähteitä
- laatii tarkoituksenmukaisen turvallisuus- ja omavalvontasuunnitelman
- laatii suunnitelman yrittäjän työhyvinvoinnin ylläpitämiseksi ja kehittämiseksi
- suunnittelee tarkoituksenmukaisesti riittävän vakuutusturvan
- osallistuu tilaus- ja toimitusprosessiin
- tunnistaa kiusaamista, häirintää ja syrjintää ja toimii ohjeiden mukaisesti
- käyttää työssään alakohtaisia digitaalisia ja teknologisia sovelluksia
- antaa ensiapua tapaturmissa ja henkeä uhkaavissa ensiaputilanteissa

Yrityksen toiminnan arviointi ja kehittäminen

Opiskelija

- suunnittelee yrityksen taloutta laatimalla kattavan laskelman yrityksen käynnistämisen investointikustannuksista, muista kuluista ja suunnitellusta rahoituksesta
- osallistuu budjetin seurannan ja toteutumisen arviointiin
- hinnoittelee tuotteet ja palvelut huomioiden kaikki kustannukset, riittävän katetarpeen sekä arvonlisäveron merkityksen
- laatii kannattavuuslaskelman huomioimalla kattavasti yrityksen säännölliset kulut ja arvioiden realistisesti tuotot
- varmistaa kannattavuuden seurannan suunnittelemalla kirjanpidon ja kassavirran seurannan käytännön toteutuksen
- arvioi suunnitellun yrityksen kannattavuutta verotettavan tulon ja toiminnan tuloksen perusteella
- tunnistaa ja ennakoii eri tapoja yrityksen osaamisen kehittämiseen ja varmistamiseen
- suunnittelee yrityksen tulevaisuutta kuvaamalla yritystoiminnan riskejä ja mahdollisuuksia
- tunnistaa vaihtoehtoisia tapoja turvata henkilöstöresursseja
- huolehtii roolinsa mukaisesti tuotteiden tai palveluiden saatavuudesta
- huolehtii asiakastytytyväisyydestä
- hoitaa asiakaspalvelutilanteet ja reklamaatiot ammattimaisesti
- arvioi realistisesti oman ammattitaitonsa riittävyyttä sosiaali- ja terveydenhuollon yrittäjänä toimimiseen
- arvioi kriittisesti laatimansa yrityksen aloittamista koskevan suunnitelman käyttökelpoisuutta ja kehittää sitä saamansa palautteen perusteella

Arviointi

Opiskelijan suoritus on hyväksytty, kun hän osaa tehdä tutkinnon osan työtehtävät ammattitaitovaatimusten mukaisesti.

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija osoittaa ammattitaitonsa näytössä käytännön työtehtävissä sosiaali- ja terveydenhuollon ympäristöissä jossain yrittäjämuodossa.

Jos ammattitaitoa ei voi kaikilta osin arvioida näytön perusteella, ammattitaidon osoittamista täydennetään yksilöllisesti muilla tavoin.

2.38. Asiakkaan kohtaamistaidot haastavissa tilanteissa, 30 osp

Ammattitaitovaatimukset

Ammattieettisyys ja lainsäädännön, määräysten ja ohjeiden noudattaminen

Opiskelija

- toimii ammattieettisten periaatteiden mukaisesti
- noudattaa lainsäädäntöä, määräyksiä, suosituksia ja ohjeita
- toimii laatusuosituksen ja omavalvontasuunnitelman mukaisesti
- noudattaa sosiaali- ja terveydenhuollon ohjaus-, yhteydenotto- ja ilmoitusvelvollisuuksia
- tukee ja noudattaa asiakkaan itsemääräämisoikeutta
- toimii asiakas- ja potilasturvallisesti
- noudattaa salassapito-, vaitiolovelvollisuus- ja tietosuojamääräyksiä
- toimii tietoturvallisuusohjeiden mukaisesti
- toimii työsuoja- ja työturvallisuusohjeiden mukaisesti
- työskentelee työpaikan turvallisuussuunnitelman mukaisesti
- työskentelee hygieniavaatimusten ja aseptisten periaatteiden mukaisesti
- työskentelee ergonomisten periaatteiden mukaisesti ja ennaltaehkäisee rasitusvammoja
- huomioi ratkaisujen energiakulutuksen, kestävyys- ja ympäristövaikutukset edistään kestävä kehitys
- käyttää näyttöön perustuvaa tietoa

Asiakkaan kohtaaminen ja vuorovaikutus

Opiskelija

- tukee asiakkaan hyvinvointia ja turvallisuuden tunnetta arjen vuorovaikutuksessa
- kohtaa asiakkaan arvostavasti ja rauhallisesti myös haastavissa tilanteissa
- huomioi tunneälyn ja itsesäätelyn keinot eri tilanteissa
- huomioi oman asennon ja liikehallinnan vaikutuksen vuorovaikutustilanteissa
- käyttää selkeää ja johdonmukaista vuorovaikutusta aggressiivisesti käyttäytyvän asiakkaan kanssa
- käyttää provosoimatonta viestintää vuorovaikutuksessa
- soveltaa de-eskalaation menetelmiä ja rauhoittavia vuorovaikutuskeinoja
- tunnistaa omat tunteensa ja reaktionsa
- toimii ammatillisesti painetilanteissa

Haastavan käyttäytymisen tunnistaminen ja ennaltaehkäisy

Opiskelija

- havainnoi tilanteita ja ennakoii käyttäytymisen muutoksia
- tunnistaa asiakkaan haastavan käyttäytymisen syitä ja taustatekijöitä
- tunnistaa varhaisia merkkejä kiihtymisessä ja toimii tilanteen rauhoittamiseksi
- tunnistaa väkivallan uhan merkit ajoissa ja toimii ennakoivasti
- käyttää puheella rauhoittamista uhkaavissa tilanteissa
- käyttää ennaltaehkäiseviä toimintatapoja haastavan käyttäytymisen vähentämiseksi
- käyttää turvallisia toimintatapoja väkivaltatilanteen ehkäisemiseksi ja hallitsemiseksi
- käyttää turvallisia työasentoja ja työmenetelmiä fyysisen turvallisuuden tukemiseksi

- toimii väkivallan uhka -tilanteessa asiakkaan, muiden ja oman turvallisuuden varmistamiseksi
- osata käyttää tarvittaessa hallinta- ja suojautumistekniikoita turvallisesti
- tunnistaa oikeudet ja velvollisuudet pakkotoimenpidetilanteissa
- hallitsee poistumis- ja avunhakumenettelyt erilaisissa toimintaympäristöissä
- antaa ensiapua tilanteen vaatimalla tavalla

Moniammatillinen yhteistyö ja tukeminen

Opiskelija

- toimii yhteistyössä työyhteisön ja verkostojen kanssa haastavien tilanteiden ratkaisemiseksi
- hyödyntää moniammatillisia tukikeinoja
- ohjaa asiakasta ja läheisiä palveluihin, jotka tukevat hyvinvointia ja käyttäytymisen hallintaa
- toimi työpaikan turvallisuus- ja kriisiohjeiden mukaisesti haastavissa tai väkivallan uhka-tilanteissa
- edistää turvallista työympäristöä ja puuttua epäasialliseen käytökseen työyhteisössä
- hyödyntää palautetta omien kohtaamistaitojen vahvistamiseksi
- arvioi omaa toimintaansa haastavissa tilanteissa kriittisesti ja kehittää vuorovaikutustaitojaan
- käsittelee väkivallan uhkaan liittyviä kokemuksia rakentavasti ja hakee tarvittaessa tukea
- huomioi sekundaarisen traumatisoitumisen riskin
- raportoi ja kirjaa väkivaltatilanteet työpaikan käytäntöjen mukaisesti
- osallistuu työyhteisön tilanteen käsittely- ja purkukeskustelutilanteisiin
- osallistuu työyhteisön turvallisuus- ja kriisitoimintamallien kehittämiseen
- tekee kehittämis ehdotuksia asiakkaan kohtaamisen ja turvallisuuden parantamiseksi
- jakaa osaamistaan ja toimii perehdyttäjänä haastaviin tilanteisiin varautumisessa

Arviointi

Opiskelijan suoritus on hyväksytty, kun hän osaa tehdä tutkinnon osan työtehtävät ammattitaitovaatimusten mukaisesti.

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija osoittaa ammattitaitonsa näytössä käytännön työtehtävissä kasvatus-, ohjaus-, opetus-, sosiaali- tai terveydenhuollon ympäristöissä.

Jos ammattitaitoa ei voi kaikilta osin arvioida näytön perusteella, ammattitaidon osoittamista täydennetään yksilöllisesti muilla tavoin.

2.39. Asiakaslähtöinen kivunhoitotyö ja sen toteuttaminen sosiaali- ja terveydenhuollossa, 30 osp

Ammattitaitovaatimukset

Ammattieettisyys ja lainsäädännön, määräysten ja ohjeiden noudattaminen

Opiskelija

- toimii ammattieettisten periaatteiden mukaisesti
- noudattaa lainsäädäntöä, määräyksiä, suosituksia ja ohjeita
- toimii laatusuosituksen ja omavalvontasuunnitelman mukaisesti
- tukee ja noudattaa asiakkaan itsemääräämisoikeutta
- toimii asiakas- ja potilasturvallisesti
- noudattaa salassapito-, vaitiolovelvollisuus- ja tietosuojamääräyksiä

- toimii tietoturvallisuusohjeiden mukaisesti
- toimii työsuojelu- ja työturvallisuusohjeiden mukaisesti
- työskentelee työpaikan turvallisuussuunnitelman mukaisesti
- työskentelee hygieniavaatimusten ja aseptisten periaatteiden mukaisesti
- työskentelee ergonomisten periaatteiden mukaisesti ja ennaltaehkäisee rasitusvammoja
- huomioi ratkaisujen energiakulutuksen, kestävyys ja ympäristövaikutukset edistään kestävä kehitystä
- käyttää näyttöön perustuvaa tietoa

Kivunhoitotyö

Opiskelija

- tunnistaa kivun eri ilmenemismuodot
- käyttää kivun arviointimenetelmiä eri ikä- ja asiakasryhmille
- käyttää havainnointia ja soveltuvia mittareita kivun tunnistamisessa erityisryhmissä
- kohtaa asiakkaan empaattisesti, kuunnellen ja osallistaen
- soveltaa ikä- ja kehitysvaiheeseen sopivia kivunhoitomenetelmiä lapsille, nuorille, työikäisille ja ikääntyneille
- hyödyntää monipuolisia menetelmiä ja välineitä pelon ja kivun lievittämiseksi
- tunnistaa ja arvioi kipua asiakkailla, joiden kommunikaatiokyky on rajoittunut
- soveltaa yksilöllisiä, luovia ja vuorovaikutteisia keinoja kivun lievittämisessä silloin, kun sanallinen ilmaisu ei ole mahdollista
- arvioi kivun vaikutuksia toimintakykyyn, hyvinvointiin ja elämänlaatuun eri elämänvaiheissa
- tunnistaa kipuun liittyvät riskitekijät
- tunnistaa ja lievittää kipua raskauden, synnytyksen ja lapsivuodeajan aikana yhteistyössä moniammatillisesti
- tukee ikääntyneen kivunhoitoa huomioiden monisairastavuus, muistisairaudet ja polyfarmasia
- toimii kivunhoidossa elämän loppuvaiheessa, huomioiden palliatiivinen ja saattohoidon periaatteet
- ohjaa asiakasta ja hänen läheisiään ymmärtämään kivun luonnetta, sen hoitoa ja omahoidon merkitystä
- tukee asiakkaan ja läheisten voimavaroja ja selviytymistä kivun kanssa elämisessä
- hyödyntää vertaistuen ja potilasjärjestöjen tarjoamia mahdollisuuksia
- toimii moniammatillisesti kivunhoidon suunnittelussa, toteutuksessa ja arvioinnissa
- arvioi oman toimintansa vaikuttavuutta kivunhoitotyössä
- tekee kehittämis ehdotuksia kivunhoidon käytäntöihin työyhteisössä

Lääkkeettömät ja lääkkeelliset kivunhoitomenetelmät

Opiskelija

- käyttää lääkkeettömiä kivunlievitysmenetelmiä
- ohjaa asiakasta ja läheisiä lääkkeettömien menetelmien käytössä
- arvioi lääkkeettömien menetelmien vaikuttavuutta ja soveltaa niitä yksilöllisesti
- tunnistaa yleisimmin käytetyt kipulääkkeet, niiden vaikutusmekanismit ja riskit
- huomioi lääkehoidossa ikä, monisairastavuus, lääkeyhteisvaikutukset ja lääkeherkkyys
- toteuttaa ja seuraa kipulääkkeiden vaikutuksia omalla vastuualueellaan
- raportoi ja dokumentoi kivunhoidon havainnoista
- ohjaa asiakasta ja läheisiä kipulääkityksen turvalliseen käyttöön
- tunnistaa lääkkeiden väärinkäytön ja riippuvuuden riskit sekä toimia asianmukaisesti

Arviointi

Opiskelijan suoritus on hyväksytty, kun hän osaa tehdä tutkinnon osan työtehtävät ammattitaitovaatimusten mukaisesti.

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija osoittaa ammattitaitonsa näytössä käytännön työtehtävissä sosiaali- tai terveydenhuollon ympäristöissä.

Jos ammattitaitoa ei voi kaikilta osin arvioida näytön perusteella, ammattitaidon osoittamista täydennetään yksilöllisesti muilla tavoin.

2.40. Digimentorointi, 30 osp

Ammattitaitovaatimukset

Ammattieettisyys ja lainsäädännön, määräysten ja ohjeiden noudattaminen

Opiskelija

- toimii ammattieettisten periaatteiden mukaisesti
- noudattaa lainsäädäntöä, määräyksiä, suosituksia ja ohjeita
- toimii laatusuosituksen ja mahdollisen omavalvontasuunnitelman mukaisesti
- toimii asiakasturvallisesti
- toimii työsuojelu- ja työturvallisuusohjeiden mukaisesti
- työskentelee työpaikan turvallisuussuunnitelman mukaisesti
- työskentelee hygieniavaatimusten mukaisesti
- työskentelee ergonomisten periaatteiden mukaisesti
- ottaa toiminnassaan huomioon ratkaisujen energiakulutuksen, kestävyiden ja ympäristövaikutukset edistäen kestävä kehitystä
- käyttää näyttöön perustuvaa tietoa

Digimentorin rooli ja vastuu

Opiskelija

- toimii työyksikössä digimentorin tehtävissä
- tukee sekä henkilöstön että asiakkaiden digiosaamisen kehittämistä
- toimii yhteistyössä johdon, IT-tuen, kollegoiden ja omaisten kanssa digi- ja tekoälyekosysteemin periaatteiden mukaisesti
- suunnittelee omaa digimentorintyötään
- asettaa tavoitteita työyhteisön ja asiakkaiden tarpeiden pohjalta
- tunnistaa työyksikön digiosaamisen vahvuuksia ja kehittämiskohteita
- esittää ehdotuksia digiosaamisen edistämiseksi
- toimii positiivisena esimerkkinä digimyrnteisestä ja kokeilevasta asenteesta työyhteisössä
- edistää turvallista ja vastuullista toimintakulttuuria esimerkkillään ja ohjauksellaan
- huomioi esteettömyyden ja saavutettavuuden

Digivälineiden ja -palvelujen hallinta

Opiskelija

- käyttää sujuvasti alalla käytettäviä keskeisiä järjestelmiä, digitaalisia palveluja ja tekoälypohjaisia työkaluja
- hyödyntää tekoälyn ja digitaalisten ratkaisujen peruseriaatteita
- opastaa henkilöstöä digivälineiden, -sovellusten ja sähköisten palvelujen käytössä erilaisissa työtilanteissa
- tukee asiakkaita digitaalisten välineiden ja palvelujen käyttöönotossa
- neuvoa työntekijöitä ja asiakkaita hyödyntämään digivälineitä vuorovaikutuksessa, viestinnässä ja arjen sujuvoittamisessa
- arvioi uusien digitaalisten ratkaisujen soveltuvuutta omaan työyksikköön ja asiakasryhmien tarpeisiin
- huomioi työssään tiedonhallinnan osaamista

Ohjaus, mentorointi ja tietoturva

Opiskelija

- tukee ja ohjaa eri lähtötasoisia oppijoita yksilöllisesti ja ryhmässä
- hyödyntää selkeää, havainnollistavaa ja kannustavaa ohjaustapaa
- huomioi erilaiset ohjausmenetelmät
- sovittaa ohjauksen asiakkaan toimintakykyyn ja tarpeisiin
- soveltaa saavutettavia ja esteettömiä ohjausmenetelmiä ja materiaaleja
- motivoi, rohkaisee ja ohjaa hyödyntämään ja käyttämään digitaalisia palveluita ja sovelluksia
- kannustaa asiakkaita ja työntekijöitä kokeilemaan uusia digivälineitä
- luo turvallisen ilmapiirin oppimiselle
- soveltaa digitaalista ohjausta ja etäpalveluita
- toimii alansa tietosuoja- ja salassapitovelvoitteiden mukaisesti
- ohjaa turvalliseen digikäyttäytymiseen, kuten vahvojen salasanojen käyttöön, tietojen suojaamiseen ja huijausten tunnistamiseen
- tunnistaa ja ehkäisee tekoälyn käyttöön liittyviä riskejä
- tunnistaa yleisimpiä kyber- ja tietoturvauhkia
- osaa toimia uhkatilanteissa roolinsa mukaisesti
- toteuttaa digitoimintaan liittyviä tukitoimia, ohjausta ja neuvontaa yhteistyössä eri toimijoiden kanssa
- ratkaisee käytännön digiongelmia ja ohjaa tarvittaessa eteenpäin tekniseen tukeen

Kehittäminen ja jatkuva oppiminen

Opiskelija

- kartoittaa digiosaamista ja hyödyntää sitä tilannekuvaan osaamisesta ja tuen tarpeesta
- kannustaa työyhteisöä ottamaan käyttöön digivälineitä
- tukee digitaalisen toimintakulttuurin kehittymistä
- luo työyhteisöön vertaisoppimisen käytäntöjä, kuten digivinkkikiertoja, pienryhmäopastuksia tai digikahviloita
- toimii linkkinä käytännön työn, johdon ja teknisen tuen välillä ja viestii aktiivisesti digikehittämistarpeista
- osallistuu oman työyksikön digitaalisten käytäntöjen ja toimintatapojen kehittämiseen
- seuraa aktiivisesti alansa digipalvelujen ja teknologioiden kehitystä
- arvioi niiden soveltamista omaan työhön
- kehittää omaa digiosaamistaan
- hyödyntää alan koulutuksia ja vertaisverkostoja
- arvioi ohjausprosessin vaikuttavuutta
- reflektoi omaa toimintaansa digimentorina
- kehittää työskentelytapojaan palautteen perusteella
- jakaa osaamistaan työyhteisössä

Arviointi

Opiskelijan suoritus on hyväksytty, kun hän osaa tehdä tutkinnon osan työtehtävät ammattitaitovaatimusten mukaisesti.

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija osoittaa ammattitaitonsa näytössä käytännön työtehtävissä toteuttamalla digimentorointia vastuualueellaan alansa työpaikan työympäristössä.

Jos ammattitaitoa ei voi kaikilta osin arvioida näytön perusteella, ammattitaidon osoittamista täydennetään yksilöllisesti muilla tavoin.

2.41. Haavahoitotyö ja painehaavojen ehkäisy, 30 osp

Ammattitaitovaatimukset

Ammattieettisyys ja lainsäädännön, määräysten ja ohjeiden noudattaminen

Opiskelija

- toimii ammattieettisten periaatteiden mukaisesti
- noudattaa lainsäädäntöä, määräyksiä, suosituksia ja ohjeita
- toimii laatusuosituksen ja omavalvontasuunnitelman mukaisesti
- noudattaa asiakkaan itsemääräämisoikeutta
- toimii asiakas- ja potilasturvallisesti
- noudattaa salassapito-, tietosuoja- ja tietoturvallisuusohjeita
- toimii työsuojelu- ja työturvallisuusohjeiden mukaisesti
- työskentelee hygieniavaatimusten, aseptisten ja ergonomisten periaatteiden mukaisesti
- työskentelee huomioiden kestävän kehityksen ekologiset, sosiaaliset, kulttuuriset ja taloudelliset periaatteet
- käyttää näyttöön perustuvaa tietoa

Haavojen tunnistaminen ja arviointi

Opiskelija

- käyttää tietoa elimistön rakenteesta ja toiminnasta
- tunnistaa erilaisia haavatyypppejä
- käyttää tietoa haavojen luokittelusta
- käyttää tietoa haavojen syntyyn liittyvistä tekijöistä
- tunnistaa erityisryhmien haavojen erityispiirteet
- käyttää tietoa yksilöllisistä ratkaisuista erityisryhmien haavojen ehkäisyssä ja hoidossa
- arvioi haavan paranemisvaiheen ja siihen vaikuttavat tekijät
- käyttää haavan arvioinnissa tutkittuun tietoon perustuvia mittareita ja luokituksia
- tunnistaa infektion merkit ja komplikaatiot sekä toimii tilanteen tarpeen mukaisesti
- arvioi asiakkaan kokonaisvaltaisen terveydentilan ja elämäntapojen vaikutuksen haavan paranemiseen
- keskustelee haavanhoitoon liittyvistä havainnoista asiakkaan ja hänen läheisensä kanssa
- valitsee asiakkaan haavanhoitoon käytettävät työvälineet ja tuotteet hoito-ohjeen mukaan
- työskentelee osana moniammatillista työryhmää

Haavahoitotyön toteuttaminen

Opiskelija

- hoitaa asiakkaan haavan hoito-ohjeen mukaisesti
- hallitsee erilaisia haavasidoksia ja sidontamenetelmiä
- ennaltaehkäisee asiakkaan haavanhoitoon liittyvää kipua
- arvioi asiakkaan haavakipua kipumittarin avulla
- käyttää tietoa lääkkeettömistä menetelmistä erilaisten haavojen paranemisen tukena
- valitsee ja käyttää tarkoituksenmukaisia haavanhoitotuotteita
- arvioi asiakkaan haavan paranemista eri menetelmin
- tunnistaa haavassa tapahtuneet muutokset
- tunnistaa haavahoitotuotteiden ja lääkkeiden mahdolliset haittavaikutukset ja riskit
- toimii omalla vastuualueellaan haavan lääkehoidossa
- hyödyntää asiantuntijaverkostoja ja konsultaatiomahdollisuuksia haavahoitotyössä
- havainnoi asiakkaan yleisvointia
- arvioi asiakkaan raajan turvotusta ja toteuttaa turvotuksen hoidon asiakkaan hoito-ohjeen mukaisesti
- ohjaa asiakasta ja hänen läheisiään haavan omahoidon toteuttamisessa
- dokumentoi ja kirjaa omat sekä asiakkaan huomioidut vointiin, kipuun ja haavan paranemiseen sekä haavanhoitoon liittyen asiakastietojärjestelmään

- tiedottaa asiakkaan vointiin ja haavan paranemiseen liittyvistä havainnoista
- arvioi ja kehittää omaa haavanhoitotyötään
- tekee kehittämisehdotuksia haavanhoidon käytäntöihin työyhteisössä
- jakaa osaamistaan haavanhoitotyössä

Painehaavojen ehkäisy ja hoito

Opiskelija

- tunnistaa painehaavojen riskitekijät
- käyttää riskinarviointimenetelmiä
- suunnittelee ja toteuttaa yksilöllisiä ennaltaehkäiseviä toimenpiteitä
- huomioi riskipotilaiden erityistarpeet
- huomioi ihon perushoidon, kosteuden ja ravitsemuksen vaikutukset painehaavan ennaltaehkäisyssä, hoidossa ja hallinnassa
- toteuttaa painehaavan hoitoa näyttöön perustuvien menetelmien mukaisesti
- toteuttaa painetta vähentäviä toimenpiteitä
- käyttää tarkoituksenmukaisia apuvälineitä ja teknologisia ratkaisuja painehaavojen ehkäisyssä
- ehkäisee kitkan ja hankauksen haittoja toiminnassaan
- arvioi ehkäisevien ja hoidollisten toimenpiteiden vaikuttavuutta

Arviointi

Opiskelijan suoritus on hyväksytty, kun hän osaa tehdä tutkinnon osan työtehtävät ammattitaitovaatimusten mukaisesti.

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija osoittaa ammattitaitonsa näytössä käytännön työtehtävissä sosiaali- ja terveydenhuollon ympäristöissä.

Jos ammattitaitoa ei voi kaikilta osin arvioida näytön perusteella, ammattitaidon osoittamista täydennetään yksilöllisesti muilla tavoin.

2.42. Ikääntyneen hyvinvoinnin edistäminen ja tukeminen, 30 osp

Ammattitaitovaatimukset

Ammattieettisyys ja lainsäädännön, määräysten ja ohjeiden noudattaminen

Opiskelija

- toimii ammattieettisten periaatteiden mukaisesti
- noudattaa lainsäädäntöä, määräyksiä, suosituksia ja ohjeita
- toimii laatusuosituksen ja omavalvontasuunnitelman mukaisesti
- toimii sosiaali- ja terveydenhuollon ohjaus-, yhteydenotto- ja ilmoitusvelvollisuuden mukaisesti
- tukee ja noudattaa asiakkaan itsemääräämisoikeutta
- toimii asiakas- ja potilasturvallisesti
- huomioi riskilääkityksen mahdollisuuden
- ehkäisee kaatumistapaturmia
- noudattaa salassapito- ja vaitiolovelvollisuutta
- noudattaa tietosuojaa- ja tietoturvallisuusohjeita
- toimii työsuojelu- ja työturvallisuusohjeiden mukaisesti
- työskentelee työpaikan turvallisuussuunnitelman mukaisesti
- työskentelee hygieniavaatimusten ja aseptisten periaatteiden mukaisesti

- työskentelee ergonomisten periaatteiden mukaisesti
- ottaa toiminnassaan huomioon ratkaisujen energiakulutuksen, kestävyys- ja ympäristövaikutukset edistämällä kestävä kehitystä
- käyttää näyttöön perustuvaa tietoa

Ikääntyneen toimintakyky ja hyvinvointi

Opiskelija

- suunnittelee ja toteuttaa fyysistä, psyykkistä ja sosiaalista hyvinvointia edistäviä toimintoja
- tunnistaa ikääntymiseen liittyvät terveysriskit ja ennaltaehkäistä niitä
- ohjaa ikääntyneitä terveellisiin elämäntapoihin ja hyvinvointia tukeviin toimintoihin
- käyttää terveyden edistämisen menetelmiä
- ohjaa ikääntyneitä monipuoliseen ja terveelliseen ravitsemukseen
- tunnistaa ja ennaltaehkäistä ravitsemukseen liittyviä ongelmia
- huolehtii ikääntyneen suun terveydestä ja ohjata suunhoidossa
- soveltaa ravitsemussuosituksia ja suun terveydenhoidon menetelmiä
- kannustaa ja tukee ikääntyneitä omatoimisuuteen ja aktiiviseen elämäntapaan
- soveltaa kinesteettisiä menetelmiä iän ja toimintakyvyn mukaan
- edistää ikääntyneen elämänhallinnan tunnetta ja itseluottamusta
- tunnistaa ikääntyneen fyysisen, psyykkisen ja sosiaalisen hyvinvoinnin tarpeet ja tukee niitä yksilöllisesti
- hyödyntää tarkoituksenmukaisia toimintamuotoja, kuten liikuntaa, kulttuuria ja sosiaalista vuorovaikutusta, hyvinvoinnin edistämiseksi
- tukee ikääntyneen fyysistä toimintakykyä ja ehkäistä kaatumisia
- kannustaa säännölliseen liikuntaan ja paikallaanolon tauottamiseen
- ohjaa ikääntyneitä liikunnan hyödyistä ja turvallisista liikuntatavoista
- edistää ikääntyneen mielenterveyttä ja henkistä hyvinvointia
- rakentaa hyvää vuorovaikutussuhdetta
- tukee ikääntyneen psyykkistä hyvinvointia ja vastuunottoa omasta elämästä
- käyttää mielenterveysosaamistaan ikääntyneen palvelujen suunnittelussa ja toteutuksessa
- tunnistaa ja huomioi ikääntyneiden mielenterveyteen liittyvät erityiskysymykset sekä osaa ohjata tarvittaessa lisätuen piiriin
- tunnistaa varhaisia merkkejä yksinäisyydestä ja masennuksesta

Ammatillinen toiminta

Opiskelija

- kohtaa ikääntyneen ihmisen kunnioittavasti ja empaattisesti
- käyttää aktiivista kuuntelua ja selkeää viestintää
- tunnistaa ja huomioi ikääntyneen yksilölliset tarpeet ja toiveet
- soveltaa voimavara- ja ratkaisukeskeistä työtettä ikääntyneen hyvinvoinnin tukemisessa
- soveltaa kulttuurista herkkyyttä ja moninaisuuden huomioimista
- käyttää motivoivia ja voimaannuttavia menetelmiä
- soveltaa positiivisen psykologian periaatteita ja menetelmiä
- tekee yhteistyötä eri toimijoiden kanssa
- hyödyntää palvelujärjestelmää ja verkostoja hyvinvoinnin tukemiseksi
- hyödyntää digitaalisia ratkaisuja ikääntyneiden hyvinvoinnin tukemisessa
- ohjaa ikääntyneitä sopivien palveluiden piiriin
- soveltaa teknologisia ratkaisuja ja apuvälineitä arjen sujuvoittamiseksi
- ohjaa ikääntyneitä digitaalisten palvelujen käytössä ja hyödyissä
- osallistuu hoito- ja palvelusuunnitelman laatimiseen ja toteuttamiseen
- arvioi ja kehittää omaa työtään palautteen ja uuden tiedon avulla

Arviointi

Opiskelijan suoritus on hyväksytty, kun hän osaa tehdä tutkinnon osan työtehtävät ammattitaitovaatimusten mukaisesti.

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija osoittaa ammattitaitonsa näytössä käytännön työtehtävissä toimimalla ohjaus-, sosiaali- ja terveydenhuollon ympäristössä.

Jos ammattitaitoa ei voi kaikilta osin arvioida näytön perusteella, ammattitaidon osoittamista täydennetään yksilöllisesti muilla tavoin.

2.43. Ikääntyneiden erityiskysymykset ja gerontologinen hoitotyö, 30 osp

Ammattitaitovaatimukset

Ammattieettisyys ja lainsäädännön, määräysten ja ohjeiden noudattaminen

Opiskelija

- toimii ammattieettisten periaatteiden mukaisesti
- noudattaa lainsäädäntöä, määräyksiä, suosituksia ja ohjeita
- toimii laatusuosituksen ja omavalvontasuunnitelman mukaisesti
- noudattaa sosiaali- ja terveydenhuollon ohjaus-, yhteydenotto- ja ilmoitusvelvollisuuksia
- tukee ja noudattaa asiakkaan itsemääräämisoikeutta
- toimii asiakas- ja potilasturvallisesti
- noudattaa salassapito-, vaitiolovelvollisuus- ja tietosuojamääräyksiä
- toimii tietoturvallisuusohjeiden mukaisesti
- toimii työsuoja- ja työturvallisuusohjeiden mukaisesti
- työskentelee työpaikan turvallisuussuunnitelman mukaisesti
- työskentelee hygieniavaatimusten ja aseptisten periaatteiden mukaisesti
- työskentelee ergonomisten periaatteiden mukaisesti ja ennaltaehkäisee rasitusvammoja
- huomioi ratkaisujen energiakulutuksen, kestävyys- ja ympäristövaikutukset edistämällä kestävä kehitystä
- käyttää näyttöön perustuvaa tietoa

Gerontologinen hoitotyö ja erityistilanteet

Opiskelija

- kohtaa ikääntyneen arvokkaasti ja kunnioittavasti huomioiden elämänhistorian
- tukee ikääntyneen elämänlaatua, osallisuutta ja identiteettiä
- tunnistaa ikääntymisen moninaisuuden
- tunnistaa ikääntymisen fysiologiset muutokset ja erottaa ne sairauden oireista
- tunnistaa ja ennaltaehkäisee ikääntyneiden yleisimmät mielenterveyden haasteet
- havainnoi ja arvioi asiakkaiden liikkumisen, siirtymisen ja kehotietoisuuden tarpeita
- käyttää toimintakyvyn arvioimisessa soveltuvaa mittaria
- arvioi ravitsemustilaa ja ruoankäyttöä sekä huomioi yksilölliset ravitsemustarpeet
- tunnistaa ja hoitaa kipua lääkkeettömästi ja lääkkeellisin menetelmin
- mukauttaa ilmaisuun asiakkaan kommunikointitavan ja -taidon mukaiseksi
- huomioi eri kieli- ja kulttuuritaustojen erityistarpeet ikääntyneiden arjessa ja hoitotyössä
- soveltaa kulttuurisesti sensitiivisiä ja yhdenvertaista työtettä
- soveltaa gerontologisen hoitotyön periaatteita vaativissa tilanteissa
- toteuttaa lääkehoitoa turvallisesti huomioiden ikääntyneen yksilölliset erityiskysymykset
- tukee ikääntyneen toimijuutta ja omannäköistä elämää vaikeissakin tilanteissa
- tukee ikääntyneen voimavaroja ja resilienssiä kriisi- ja muutostilanteissa
- huomioi toiminnan ja ympäristön esteettömyyden ja saavutettavuuden
- hoitaa mielenterveyden haasteiden ja muistisairauksien ilmenemistä hoitolinjan mukaisesti
- soveltaa lääkkeettömiä menetelmiä mielen hyvinvoinnin tukemisessa
- huomioi kognitiivisen toimintakyvyn tukemisen toiminnallisissa menetelmissä
- hyödyntää luontoa ja ympäristöä asiakkaan osallisuuden ja mielekkään arjen edistämiseksi
- ylläpitää ja vahvistaa jäljellä olevaa toimintakykyä

- soveltaa kinesteettisiä menetelmiä toimintakyvyn mukaan
- hyödyntää digitaalisia tai teknologisia sovelluksia työssään
- arvioi ja toteuttaa hoitoa kokonaisvaltaisesti hyödyntäen uusinta gerontologista tutkimustietoa
- ehkäisee tapaturmia, kaltoinkohtelua ja väkivallan uhkaa
- turvaa kokonaisvaltaisen hoidon ja palvelujen jatkuvuuden
- toimii asiantuntevasti hoitolinjauksia koskevissa keskusteluissa
- osallistuu työyhteisön kehittämiseen ja tuo esiin asiakaslähtöisiä ratkaisuja
- ottaa vastuuta rajatuista tiimit tehtävistä ja kehittämiskohteista työyksikössä
- arvioi omaa toimintaansa kriittisesti
- toimii perehdyttäjänä tai ohjaajana uusille työntekijöille ja opiskelijoille

Omaisten ja läheisten tukeminen

Opiskelija

- tukee omaisten ja omaishoitajien jaksamista, voimavaroja ja hyvinvointia
- tukee asiakasta ja läheisiä elämän loppuvaiheessa
- hyödyntää verkostotyötä ja ohjaa läheisiä tukipalveluihin ja vertaistuen piiriin
- ohjaa ikääntyneen ja läheiset palveluihin, vertaistuen ja mielenterveystyön piiriin
- ohjaa läheisiä osallistumaan ikääntyneen arjen ja hoidon suunnitteluun sekä toteutukseen
- tunnistaa uskonnollisten ja katsomuksellisten arvojen merkityksen elämän loppuvaiheen ja arjen ratkaisuissa
- toimii asiantuntevasti eettisissä päätöksissä elämän loppuvaiheessa

Arviointi

Opiskelijan suoritus on hyväksytty, kun hän osaa tehdä tutkinnon osan työtehtävät ammattitaitovaatimusten mukaisesti.

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija osoittaa ammattitaitonsa näytössä käytännön työtehtävissä sosiaali- tai terveydenhuollon ympäristöissä.

Jos ammattitaitoa ei voi kaikilta osin arvioida näytön perusteella, ammattitaidon osoittamista täydennetään yksilöllisesti muilla tavoin.

2.44. Kansantaudit ja voimavaraistava omahoidon ohjaus, 30 osp

Tutkinnon osassa perehdytään yleisiin kansantauteihin Suomessa, mutta myös perehdytään tunnistamaan potilaan taustalla oleviin yleisiin kansantauteihin. Tutkinnon osassa voi painottaa jotain tiettyä kansantautia tai kroonista sairautta kuten diabetes, syöpätaudit, keuhkosairaudet, sydän- ja verisuonitautien johdannaista oireet ja sairaudet tai neurologiset sairaudet. Näin voi vahvistaa hoito-osaamista juuri kyseisestä kansantaudista tai kroonisesta taudista. Ohjaustyössä huomioidaan yksilökeskeisyys, omahoidon tukeminen sekä voimavaraistavan ohjauksen eri sisältö ulottuvuudet.

Ammattitaitovaatimukset

Ammattieettisyys ja lainsäädännön, määräysten ja ohjeiden noudattaminen

Opiskelija

- toimii ammattieettisten periaatteiden mukaisesti
- noudattaa lainsäädäntöä, määräyksiä, suosituksia ja ohjeita

- toimii laatusuosituksen ja omavalvontasuunnitelman mukaisesti
- noudattaa sosiaali- ja terveydenhuollon ohjaus-, yhteydenotto- ja ilmoitusvelvollisuuksia
- tukee ja noudattaa asiakkaan itsemääräämisoikeutta
- toimii asiakas- ja potilasturvallisesti
- noudattaa salassapito-, vaitiolovelvollisuus- ja tietosuojamääräyksiä
- toimii tietoturvallisuusohjeiden mukaisesti
- toimii työsuojelu- ja työturvallisuusohjeiden mukaisesti
- työskentelee työpaikan turvallisuussuunnitelman mukaisesti
- työskentelee hygieniavaatimusten ja aseptisten periaatteiden mukaisesti
- työskentelee ergonomisten periaatteiden mukaisesti ja ennaltaehkäisee rasitusvammoja
- huomioi ratkaisujen energiakulutuksen, kestävyys- ja ympäristövaikutukset edistämällä kestävä kehitystä
- käyttää näyttöön perustuvaa tietoa

Kansantaudit ja elintapamuutoksen ohjaus

Opiskelija

- tunnistaa yleisimmät kansantaudit
- huomioi etnisyyden vaikutuksen kansantauteihin ja niiden ilmenemiseen
- tuntee kansansairauksien patofysiologiaa
- ymmärtää sairauksien riskitekijät
- selittää ymmärrettävästi asiakkaalle sairauksien riskitekijät
- tunnistaa varhaisia oireita ja ohjaa jatkotutkimuksiin tai hoitoon
- toteuttaa yleisimpien kansantautien hoitotyötä omalla vastuualueellaan
- seuraa ja ohjaa kansantautien lääkkeellistä hoitoa omalla vastuualueellaan
- tunnistaa kansansairauksien lääkityksien vaikutuksia ja haittoja
- hallitsee kroonisten tautien seurannan, käytettävät mittarit ja laitteet
- kirjaa ja analysoi seurantatietoja
- huomioida monisairastavuuden ja ikääntymisen vaikutukset kansantautien hallintaan
- ohjata asiakasta ravitsemukseen, liikuntaan, uneen ja päihteettömyyteen kansantautien ehkäisyssä ja hoidossa
- tunnistaa muutosten esteitä ja etsii ratkaisuja yhdessä asiakkaan kanssa
- vahvistaa asiakkaan itseohjautuvuutta ja osallisuutta terveyden edistämisessä
- ohjaa asiakasta kuntoutumiseen ja aktiiviseen elämäntapaan sairauden eri vaiheissa
- soveltaa arjen toimintoja, liikuntaa ja vertaistukea kuntoutumisen vahvistamisessa
- hyödyntää moniammatillisia kuntoutuspalveluja
- huomioi yksilöllisen hoitosuunnitelman työssään

Voimavaraistava omahoidon ohjaus

Opiskelija

- huomioi voimavaraistavan ohjauksen erityispiirteet toimissaan
- tunnistaa asiakkaan voimavarat ja avun tarpeet
- motivoi asiakasta sitoutumaan hoitoon ja elämäntapamuutoksiin
- tukea asiakkaan omia vahvuuksia ja voimavaroja omahoidossa
- kannustaa läheisiä osallistumaan omahoidon tukemiseen
- hyödyntää digitaalisia ratkaisuja ja sovelluksia omahoidon ohjauksessa
- hyödyntää erilaisia menetelmiä motivoinnissa ja ratkaisukeskeisyydessä
- soveltaa omahoidon ohjausta eri ikäryhmille
- huomioi vähemmistöryhmien ja erityisryhmien tarpeet
- toimia kulttuurisensitiivisesti ja yhdenvertaisesti ohjaustilanteissa
- toimia yhteistyössä terveydenhuollon, sosiaalipalveluiden ja järjestöjen kanssa asiakkaan omahoidon tukemisessa
- ohjaa asiakasta hyödyntämään yhteisöjä, järjestöjä ja vertaistukea omahoidon vahvistamisessa
- edistää palvelujen saavutettavuutta ja esteettömyyttä

Toiminnan kehittäminen

Opiskelija

- arvioi omaa ohjaustaitoa ja kehittää sitä asiakaslähtöisesti
- käyttää sähköisiä hyvinvointipalveluja ja ohjaa niiden käytössä
- tuo kehittämis ehdotuksia esille omassa työssään
- osallistua omahoidon tukemisen käytäntöjen kehittämiseen työyhteisössä
- tekee asiakaslähtöisiä kehittämis ehdotuksia tukipalveluihin
- toimii perehdyttäjänä ja osaamisen jakajana
- vahvistaa omaa ammatillista resilienssiään ja jaksamistaan ohjaustyössä
- toteuttaa ja arvioi terveyden edistämishelmia kansantaudeista

Arviointi

Opiskelijan suoritus on hyväksytty, kun hän osaa tehdä tutkinnon osan työtehtävät ammattitaitovaatimusten mukaisesti.

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija osoittaa ammattitaitonsa näytössä käytännön työtehtävissä kasvatus-, ohjaus-, opetus-, sosiaali- tai terveydenhuollon ympäristöissä.

Jos ammattitaitoa ei voi kaikilta osin arvioida näytön perusteella, ammattitaidon osoittamista täydennetään yksilöllisesti muilla tavoin.

2.45. Kirjaaminen ja tietohallinta sosiaali- ja terveydenhuollossa, 30 osp

Ammattitaitovaatimukset

Ammattieettisyys ja lainsäädännön, määräysten ja ohjeiden noudattaminen

Opiskelija

- toimii ammattieettisten periaatteiden mukaisesti
- noudattaa lainsäädäntöä, määräyksiä, suosituksia ja ohjeita
- toimii laatusuosituksen ja omavalvontasuunnitelman mukaisesti
- noudattaa sosiaali- ja terveydenhuollon ohjaus-, yhteydenotto- ja ilmoitusvelvollisuuksia
- tukee ja noudattaa asiakkaan itsemääräämisoikeutta
- toimii asiakas- ja potilasturvallisesti
- noudattaa salassapito-, vaitiolovelvollisuus- ja tietosuojamääräyksiä
- toimii tietoturvallisuusohjeiden mukaisesti
- toimii työsuoja- ja työturvallisuusohjeiden mukaisesti
- työskentelee työpaikan turvallisuussuunnitelman mukaisesti
- työskentelee hygieniavaatimusten, aseptisten ja ergonomisten periaatteiden mukaisesti
- huomioi ratkaisujen energiakulutuksen, kestävyys ja ympäristövaikutukset edistään kestävä kehitys
- käyttää näyttöön perustuvaa tietoa

Kirjaaminen

Opiskelija

- ymmärtää rakenteisen kirjaamisen merkityksen tiedonhallinnan ja käyttötarkoituksen kannalta
- ymmärtää rakenteisen kirjaamisen merkityksen asiakas- ja potilasturvallisuuden kannalta
- ymmärtää rakenteisen kirjaamisen merkityksen hoidon jatkuvuuteen ja laatuun
- ymmärtää tietojen minimoinnin merkityksen tietosuojan ja tietoturvan kannalta

- tuntee kirjaamisen erityispiirteet erilaisissa sosiaalihuollon palveluissa
- tuntee sosiaali- ja terveydenhuollon kirjaamista koskevat lait ja säädökset
- käyttää yhtenäisiä tietorakenteita, valikkoja, luokituksia ja numeromuotoisia kenttiä
- käyttää selkeää ja ymmärrettävää kieltä
- kerää ja tallentaa toimintakykyä ja terveydentilaa kuvaavia tietoja
- kirjaa täsmällisesti ja käyttötarkoitussidonnaisesti
- kirjaa vain tarpeelliset ja riittävät tiedot asiakkaan yksityisyyden suojaamiseksi
- kirjaa asiakastiedot yhdessä asiakkaan kanssa

Tietohallinta

Opiskelija

- hyödyntää aktiivisesti digitaalisia työvälineitä ja järjestelmiä edistään niiden käyttöä työyhteisössä
- ymmärtää Kanta-palveluiden merkityksen asiakkaaisen tiedonsaannin ja tiedonhallinnan kannalta
- tallentaa sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastiedot Kanta-palveluihin
- ymmärtää asiakkaan osallistamisen merkityksen luottamuksen ja oikeellisuuden kannalta
- ymmärtää oman roolinsa ja vastuunsa organisaation datan keräämiseen, säilyttämiseen sekä hyödyntämiseen liittyen
- kuuntelee, keskustelee ja toimii yhteistyössä työyhteisön jäsenten kanssa
- toimii osana moniammatillista työyhteisöä ja verkostoa
- huolehtii digitaalisen toimintaympäristön ajantasaisuudesta ja turvallisuudesta
- tunnistaa yleisimpiä mahdollisia kyber- ja tietoturvaohkaita työssään
- soveltaa turvallisuus periaatteita asiakastietojen käsittelyssä
- käyttää tietojen salausta ja pääsynhallintaa tietoturvan varmistamiseksi
- käyttää asiakastietoja ja arviointituloksia hoidon suunnittelussa ja toteutuksessa
- hyödyntää kansallisten rekistereiden tietoja oman vastuualueen mukaisesti
- toimii mahdollisessa uhkatilanteessa roolinsa mukaisesti
- soveltaa arviointikäytänteitä ja tietojärjestelmiä työssään

Arviointi

Opiskelijan suoritus on hyväksytty, kun hän osaa tehdä tutkinnon osan työtehtävät ammattitaitovaatimusten mukaisesti.

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija osoittaa ammattitaitonsa näytössä käytännön työtehtävissä toimimalla ohjaus-, sosiaali- ja terveydenhuollon ympäristössä.

Jos ammattitaitoa ei voi kaikilta osin arvioida näytön perusteella, ammattitaidon osoittamista täydennetään yksilöllisesti muilla tavoin.

2.46. Kuntoutuminen ja aktiivisen elämäntavan edistäminen, 30 osp

Opiskelija osaa tukea asiakkaan kuntoutumista ja edistää aktiivista elämäntapaa eri ikäryhmissä ja elämäntilanteissa. Hän tunnistaa toimintakykyä vahvistavat tekijät, ohjaa esteettömään liikkumiseen ja kannustaa terveellisiin elämäntapoihin asiakaslähtöisesti ja turvallisesti. Lisäksi hän osallistuu moniammatilliseen kuntoutukseen ja kehittää työyhteisön toimintaa liikunnallisen ja aktiivisen elämäntavan edistämiseksi.

Ammattitaitovaatimukset

Ammattieettisyys ja lainsäädännön, määräysten ja ohjeiden noudattaminen

Opiskelija

- toimii ammattieettisten periaatteiden mukaisesti
- noudattaa lainsäädäntöä, määräyksiä, suosituksia ja ohjeita
- toimii laatusuosituksen ja omavalvontasuunnitelman mukaisesti
- tukee ja noudattaa asiakkaan itsemääräämisoikeutta
- toimii asiakas- ja potilasturvallisesti
- noudattaa salassapito-, vaitiolovelvollisuus- ja tietosuojamääräyksiä
- toimii tietoturvallisuusohjeiden mukaisesti
- toimii työsuojelu- ja työturvallisuusohjeiden mukaisesti
- työskentelee työpaikan turvallisuussuunnitelman mukaisesti
- työskentelee hygieniavaatimusten ja aseptisten periaatteiden mukaisesti
- työskentelee ergonomisten periaatteiden mukaisesti ja ennaltaehkäisee rasitusvammoja
- huomioi ratkaisujen energiakulutuksen, kestävyys- ja ympäristövaikutukset edistään kestävä kehitystä
- käyttää näyttöön perustuvaa tietoa

Kuntoutumisen tukeminen

Opiskelija

- ymmärtää kuntoutumisen merkityksen toimintakyvyn, osallisuuden ja hyvinvoinnin näkökulmasta
- havainnoi ja arvioi eri-ikäisten asiakkaiden liikkumisen, siirtymisen ja kehotietoisuuden tarpeita
- tunnistaa asiakkaan kuntoutumisen tarpeet eri elämäntilanteissa
- tunnistaa yksilölliset tarpeet
- ohjaa arvioidun tarpeen mukaisesti asiakasta ja hänen lähiverkostoansa palvelujen käytössä
- ohjaa ja tukea asiakasta yksilöllisessä kuntoutumisessa
- hyödyntää arjen toimintoja kuntoutumisen tukena
- soveltaa kuntoutumisen ja aktiivisen elämäntavan tukemista lapsilla ja nuorilla kehitysvaihe huomioiden
- soveltaa kinesteettisiä menetelmiä iän ja toimintakyvyn mukaan
- tukee työikäisiä yhdistämään aktiivinen elämäntapa työhön ja arkeen
- ohjaa ikääntyneitä liikkumaan toimintakyvyn säilyttämiseksi ja kaatumisten ehkäisemiseksi
- soveltaa kuntoutumisen menetelmiä yhteistyössä muiden ammattilaisten kanssa
- soveltaa toimintatapoja pitkäaikaissairaiden, vammaisten ja muiden erityisryhmien kuntoutumisessa ja liikunnan tukemisessa
- tukea asiakkaan ja läheisten roolia kuntoutumisessa ja aktiivisessa elämäntavassa

Aktiivisen elämäntavan edistäminen

Opiskelija

- ymmärtää aktiivisen elämäntavan ja liikunnan merkityksen terveydelle ja toimintakyvylle
- kannustaa asiakasta löytämään mielekkäitä tapoja lisätä liikkumista
- ohjaa asiakasta liikkumaan arjessa
- tukea terveellisiä elintapoja kokonaisvaltaisesti
- tunnistaa liikkumisen esteitä ja etsii ratkaisuja niiden vähentämiseksi
- huomioida esteettömyyden ja saavutettavuuden merkityksen kuntoutumisessa ja liikkumisessa
- hyödyntää apuvälineitä ja teknologisia ratkaisuja esteettömän liikkumisen tukemisessa
- toimia yhdenvertaisesti ja kulttuurisensitiivisesti asiakkaan ohjauksessa
- huomioi erilaisten asiakasryhmien vuorovaikutuksen erityispiirteet
- hyödyntää liikuntaa lääkkeettömänä hoitomenetelmänä
- soveltaa liikuntaa ja aktiivisuutta osana kuntoutumista sairauksien ja vammojen jälkeen

- huomioi kivunhoidon ja turvallisuuden liikunnan ohjauksessa
- ohjaa ryhmämuotoista toimintaa kuntoutumisen ja aktiivisuuden edistämiseksi
- hyödyntää yhteisöllisiä ja osallistavia menetelmiä
- ohjaa asiakasta hyödyntämään kunnallisia, järjestöjen ja kolmannen sektorin palveluja
- kannustaa asiakkaita osallistumaan paikallisiin liikunta- ja kuntoutuspalveluihin
- edistää verkostotyöllä liikunnan ja kuntoutumisen saavutettavuutta väestössä

Kehittäminen ja ammatillinen vastuu

Opiskelija

- arvioi omaa osaamistaan ja kehittää sitä näyttöön perustuen
- osallistuu työyhteisön kuntoutumista ja aktiivista elämäntapaa edistävien toimintamallien kehittämiseen
- tekee asiakaslähtöisiä kehittämis ehdotuksia liikunta- ja kuntoutuspalveluihin
- toimii perehdyttäjänä ja osaamisen jakajana kuntoutumisen ja aktiivisen elämäntavan kysymyksissä

Arviointi

Opiskelijan suoritus on hyväksytty, kun hän osaa tehdä tutkinnon osan työtehtävät ammattitaitovaatimusten mukaisesti.

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija osoittaa ammattitaitonsa näytössä käytännön työtehtävissä kasvatus-, ohjaus-, opetus-, sosiaali- tai terveydenhuollon ympäristöissä.

Jos ammattitaitoa ei voi kaikilta osin arvioida näytön perusteella, ammattitaidon osoittamista täydennetään yksilöllisesti muilla tavoin.

2.47. Ohjaus- ja koulutusosaaminen sosiaali- ja terveydenhuollossa, 30 osp

Tutkinnon osan teema painotus voidaan valita sosiaali- ja terveydenhuollon teeman mukaisesti, joita voivat olla terveyden edistäminen, elintavat, ensiaputaidot tai selviytyminen palvelujärjestelmässä.

Ammattitaitovaatimukset

Ammattieettisyys ja lainsäädännön, määräysten ja ohjeiden noudattaminen

Opiskelija

- toimii ammattieettisten periaatteiden mukaisesti
- noudattaa lainsäädäntöä, määräyksiä, suosituksia ja ohjeita
- toimii laatusuositusten ja omavalvontasuunnitelman mukaisesti
- tukee ja noudattaa asiakkaan itsemääräämisoikeutta
- toimii asiakas- ja potilasturvallisesti
- noudattaa salassapito-, vaitiolovelvollisuus- ja tietosuojamääräyksiä
- toimii tietoturvallisuusohjeiden mukaisesti
- toimii työsuojelu- ja työturvallisuusohjeiden mukaisesti
- toimii hygieniavaatimusten sekä aseptisten ja ergonomisten periaatteiden mukaisesti
- huomioi ratkaisujen energiakulutuksen, kestävyys ja ympäristövaikutukset edistäen kestävä kehitystä
- käyttää näyttöön perustuvaa tietoa

Ammatillinen vuorovaikutus

Opiskelija

- kohtaa työyhteisön, asiakkaan ja hänen lähiverkostonsa arvostavasti ja asiakaslähtöisesti
- kuuntelee työyhteisöä ja asiakasta aktiivisesti sekä käyttää tilanteeseen sopivaa, selkeää ja ymmärrettävää kieltä
- viestii sujuvasti ja ymmärrettävästi suomen, ruotsin tai saamen kielellä sekä tarvittaessa yhdellä vieraalla kielellä
- tuottaa sujuvaa ja selkeää kirjallista sekä suullista viestintää suomen, ruotsin tai saamen kielellä sekä tarvittaessa yhdellä vieraalla kielellä
- mukauttaa ilmaisuaan asiakkaan kommunikointitaitoja vastaavaksi
- huomioi erilaisten asiakasryhmien vuorovaikutuksen erityispiirteet
- käyttää tietoa asiakkaan kulttuurista, kielestä, voimavaroista, elämäntilanteesta ja katsomuksesta
- käyttää motivointikeinoja terveydenedistämiseen, terveysliikuntaan sekä elämäntapamuutoksiin
- edistää vuorovaikutusta ja dialogisuutta
- huomioi oppijan emotionaaliset ja sosiaaliset tarpeet osana vuorovaikutusta
- huomioi asiakkaan terveyslukutaidon ja mukauttaa ohjaustaan sen mukaisesti
- edistää asiakkaan osallisuutta, voimavaraistumista ja itsemääräämisoikeutta ohjaustilanteesta

Ohjaus ja koulutusosaaminen

Opiskelija

- tunnistaa yksilölliset oppimisen tarpeet ja valitsee ohjaukseen sopivat tukikeinot
- tunnistaa koulutustarpeita ja osaa suunnitella oppijalähtöisiä koulutus- ja perehdytys sisältöjä
- asettaa oppimiselle selkeät ja saavutettavissa olevat tavoitteet
- suunnittelee ja toteuttaa tavoitteellista ja asiakaslähtöistä ohjausta erilaisille asiakas- ja potilasryhmille
- edistää asiakkaan fyysistä, psyykkistä ja sosiaalista hyvinvointia sekä tunnistaa terveyteen vaikuttavia tieto sisältöjä
- arvioi asiakkaan yksilöllisiä tiedontarpeita, valmiuksia ja oppimistyyliä ja tukee oppimista motivoivalla ja ymmärrettävällä tavalla
- valitsee tilanteeseen sopivia osallistavia ja vaihtelevia ohjauksen menetelmiä ja välineitä
- huomioi käänteisen oppimisen menetelmän vaikutukset kliinisen ongelmaratkaisukyvyyn ja käytännön taitoja syventävänä osaamisena
- soveltaa saavutettavia ja esteettömiä ohjausmenetelmiä ja materiaaleja
- tukee itseohjautuvuutta, motivaatiota ja osallisuutta
- huomioi oppimisvaikeudet ja erityisen tuen tarpeen
- hyödyntää digitaalisia ja teknologisia välineitä ohjauksessa ja tiedon välittämisessä asiakaslähtöisesti
- huolehtii digitaalisen ympäristön ajantasaisuudesta, saavutettavuudesta ja turvallisuudesta
- tunnistaa työhön liittyviä kyberturvallisuus- ja tietosuojauhkia ja toimii niiden ehkäisemiseksi työtehtäviensä mukaisesti
- toimii uhka- ja vaaratilanteissa roolinsa ja ohjeiden mukaisesti
- huomioi mahdollisen avustajan tai tulkin roolin ja toimii tilanteen vaatimalla tavalla
- arvioi oppimista monipuolisin keinoin
- osallistuu vertaishavainnointiin ja palautekeskusteluihin, antaen ja vastaanottaen palautetta rakentavasti
- reflektoi omaa toimintaansa ja hyödyntää saatua palautetta ohjausosaamisensa kehittämisessä

Työyhteisössä toimiminen

Opiskelija

- toimii rakentavasti työyhteisön jäsenenä ja jakaa osaamistaan kollegoille

- noudattaa työpaikan ohjeita, arvoja ja toimintaperiaatteita opetustilanteissa
- toimii aktiivisesti yhteistyössä eri asiantuntijoiden ja sidosryhmien kanssa
- tunnistaa ja reagoi kiusaamisen, häirinnän ja syrjinnän ilmenemismuotoihin
- ennakoii ja ehkäisee työssään häirintää, väkivallan uhkaa tai muita turvallisuusriskejä
- hyödyntää tietoa työkykyä ja työhyvinvointia edistävästä tekijöistä
- antaa ensiapua tapaturmissa ja henkeä uhkaavissa tilanteissa
- osallistuu ohjauksen ja koulutuksen kehittämiseen tuomalla esiin käytännön työn havaintoja ja tarpeita
- ymmärtää oman työnsä merkityksen osana asiakaslähtöistä ja laadukasta palvelukokonaisuutta
- arvioi ja kehittää omaa osaamistaan työelämän ja ammattialan vaatimusten mukaisesti

Arviointi

Opiskelijan suoritus on hyväksytty, kun hän osaa tehdä tutkinnon osan työtehtävät ammattitaitovaatimusten mukaisesti.

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija osoittaa ammattitaitonsa näytössä käytännön työtehtävissä kasvatus-, ohjaus-, opetus-, sosiaali- tai terveydenhuollon ympäristöissä.

Jos ammattitaitoa ei voi kaikilta osin arvioida näytön perusteella, ammattitaidon osoittamista täydennetään yksilöllisesti muilla tavoin.

2.48. Rokottaminen lähihoitajan vastualueella, 30 osp

Tämä tutkinnon osa antaa osaamista rokottamiseen lähihoitajan vastualueella huomioiden kansallisen ohjeistuksen ja säädöksen.

Sosiaali- ja terveysministeriön asetus rokotuksista (149/2017) määrää, että riittävän lääkehoidon osaamisen ja asianmukaisen rokotuskoulutuksen saanut sosiaali- ja terveysalan perustutkinnon suorittanut lähihoitaja ja lähihoitajan tutkintoa edeltäneen koulutuksen suorittanut perushoitaja voi antaa täysi-ikäiselle rokotteita. Tämä tulee tehdä terveydenhuollon ammattihenkilön johdon ja valvonnan alaisena.

Ammattitaitovaatimukset

Ammattieettisyys ja lainsäädännön, määräysten ja ohjeiden noudattaminen

Opiskelija

- toimii ammattieettisten periaatteiden mukaisesti
- noudattaa lainsäädäntöä, määräyksiä, suosituksia ja ohjeita
- toimii laatusuosituksen ja omavalvontasuunnitelman mukaisesti
- osallistuu vastuullisesti omavalvonnan toteutumiseen ja arviointiin
- noudattaa kansallisia ja kansainvälisiä rokotussuosituksia ja -ohjeistuksia
- tietää kansallisen rokotusohjelman
- tukee ja noudattaa asiakkaan itsemääräämisoikeutta
- toimii asiakas- ja potilasturvallisesti
- noudattaa salassapito-, vaitiolovelvollisuus- ja tietosuojamääräyksiä
- toimii tietoturvallisuusohjeiden mukaisesti
- toimii työsuojelu- ja työturvallisuusohjeiden mukaisesti
- työskentelee työpaikan turvallisuussuunnitelman mukaisesti
- työskentelee hygieniavaatimusten ja aseptisten periaatteiden mukaisesti
- työskentelee ergonomisten periaatteiden mukaisesti

- huomioi ratkaisujen energiakulutuksen, kestävyys ja ympäristövaikutukset edistään kestävä kehitys
- käyttää näyttöön perustuvaa tietoa

Ammatillinen vuorovaikutus

Opiskelija

- edistää tarkoituksenmukaista viestintää ja tiedottamista
- kohtaa asiakkaan arvostavasti
- tarkistaa asiakkaan henkilöllisyyden
- suojaa asiakkaan tiedot ja varmistaa toimenpiteiden turvallisuuden asiakkaan yksityisyyden ja turvallisuuden takaamiseksi
- huomioi erilaisten asiakasryhmien rokottamisen erityispiirteet
- informoi ja ohjaa asiakasta rokotuksen tarkoituksesta, mahdollisista haittavaikutuksista ja jälkihoidosta
- viestii ja kommunikoi kahdella kotimaisella kielellä ja yhdellä vieraalla kielellä
- kohtaa rokotuksiin epäroivasti suhtautuvan ja osaa keskustella hänen kanssaan
- toimii asiakaslähtöisesti asiakkaan kommunikaatiotaitojen mukaisesti
- mukauttaa ilmaisuaan asiakkaan kommunikointitaitoja vastaavaksi
- huomioi asiakkaan yksilöllisyyden
- ohjaa asiakasta rokotukseen valmistautumisessa
- ohjaa asiakasta tarkoituksen mukaisesti rokotustilanteessa
- toimii rokotustilanteessa asiakaslähtöisesti
- varmistaa asiakkaan mukavuuden ja turvallisuuden toimenpiteen aikana
- arvioi asiakkaan vointia rokottamisen yhteydessä
- ennaltaehkäisee ja ennakoii työssään häirintää ja väkivallan uhkaa
- toimii moniammatillisen työryhmän jäsenenä oman vastuualueensa mukaisesti
- toimii haastavissa asiakastilanteissa ammatillisesti

Toteuttaa rokotuksia omalla vastuualueellaan

Opiskelija

- osoittaa ymmärtävänsä rokottajan toiminnan rokotustilanteessa
- toteuttaa rokotuksia oman vastuualueen suunnitelman ja ohjeiden mukaisesti
- tietää rokotuksilla ehkäistävät taudit
- osoittaa ymmärtävänsä rokottamisen hyödyt
- tietää erityyppisten rokotteiden erot ja merkityksen rokotusten suunnittelussa
- osoittaa ymmärtävänsä eri tavoin annettavien rokotteiden vaikutukset
- tietää rokotteiden ja rokottamisen vasta-aiheet ja varotoimet
- säilyttää, valmistele ja käsittelee rokotteita asianmukaisesti
- saattaa rokotteiden käyttövalmiiksi ohjeen mukaisesti
- toimii ohjeiden mukaan tuotevirhe-epäilyssä
- hallitsee lähihoitajan vastuualueen mukaiset erilaiset rokotustekniikat
- tietää ihmisen anatomian ja fysiologian pistospaikkojen osalta
- antaa oikean rokotteiden, oikean annoksen, oikealle henkilölle, oikeaan aikaan, oikeaan paikkaan ja oikealla tekniikalla
- osaa erottaa vakavan rokotusreaktion (anafylaksia) ja aloittaa sen ensihoidon
- tunnistaa muut välittömät rokotusreaktiot ja osaa hoitaa niitä
- osaa havaita pitkäaikaista seuranta vaativien rokotteiden vaikutukset ja myöhäiset haittavaikutukset sekä toimia ohjeen mukaisesti
- kirjaa rokotukset ja mahdolliset haittavaikutukset lainsäädännön ja työyksikön ohjeiden mukaan
- arvioi rokotustoimintaa ja tekee tarvittaessa kehittämis ehdotuksia
- vaikuttaa toiminnallaan rokotusten turvallisuuteen
- seuraa ja arvioi vastuualueensa tavoitteiden toteutumista valittujen mittareiden avulla
- osallistuu työyksikön tiimityöhön ja osaamisen kehittämiseen
- soveltaa työssä tarvittavaa tietoa monipuolisesti ja kriittisesti

- hyödyntää aktiivisesti digitaalisia työvälineitä ja järjestelmiä edistään niiden käyttöä työyhteisössä
- osoittaa ymmärtävänsä oman työn merkityksen osana laajempaa kokonaisuutta
- arvioi omaa osaamistaan ja kehittää sitä

Arviointi

Opiskelijan suoritus on hyväksytty, kun hän osaa tehdä tutkinnon osan työtehtävät ammattitaitovaatimusten mukaisesti.

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija osoittaa ammattitaitonsa näytössä käytännön työtehtävissä toimimalla sosiaali- ja terveydenhuollossa tai yrityksissä ja muilla palvelualueilla, joissa työskennellään rokottamistehtävissä. Jos ammattitaitoa ei voi kaikilta osin arvioida näytön perusteella, ammattitaidon osoittamista täydennetään yksilöllisesti muilla tavoin.

Lisäksi opiskelija suorittaa työelämän edellyttämät luvat ja pätevyydet, jotka ovat välttämättömiä ammattitaitovaatimuksissa edellytetyn osaamisen osoittamiseksi.

2.49. Seksuaali- ja lisääntymisterveyden edistäminen ja ohjaus, 30 osp

Ammattitaitovaatimukset

Ammattieettisyys ja lainsäädännön, määräysten ja ohjeiden noudattaminen

Opiskelija

- toimii ammattieettisten periaatteiden mukaisesti
- noudattaa lainsäädäntöä, määräyksiä, suosituksia ja ohjeita
- toimii laatusuosituksen ja omavalvontasuunnitelman mukaisesti
- noudattaa sosiaali- ja terveydenhuollon ohjaus-, yhteydenotto- ja ilmoitusvelvollisuuksia
- tukee ja noudattaa asiakkaan itsemääräämisoikeutta
- toimii asiakas- ja potilasturvallisesti
- noudattaa salassapito-, vaitiolovelvollisuus- ja tietosuojamääräyksiä
- toimii tietoturvallisuusohjeiden mukaisesti
- toimii työsuojelu- ja työturvallisuusohjeiden mukaisesti
- työskentelee työpaikan turvallisuussuunnitelman mukaisesti
- työskentelee hygieniavaatimusten ja aseptisten periaatteiden mukaisesti
- työskentelee ergonomisten periaatteiden mukaisesti ja ennaltaehkäisee rasitusvammoja
- huomioi ratkaisujen energiakulutuksen, kestävyiden ja ympäristövaikutukset edistään kestävää kehitystä
- käyttää näyttöön perustuvaa tietoa

Toiminnan suunnittelu ja valmistelu

Opiskelija

- kartoittaa asiakkaan tai asiakasryhmän seksuaali- ja lisääntymisterveyden tilannetta ja ohjauksen tarvetta luottamuksellisesti ja hienovaraisesti
- suunnittelee yksilöllisen tai ryhmämuotoisen ohjausprosessin tavoitteet, menetelmät ja arvioinnin yhdessä asiakkaan kanssa
- varmistaa turvallisen ja eettisen toimintaympäristön, jossa asiakkaan yksityisyys, suostumus ja luottamus toteutuvat
- valmistelee ohjausmateriaaleja, välineitä ja digitaalisia työvälineitä tarkoituksenmukaisesti
- ylläpitää ammatillista rajaamista ja jaksamista, kun työssä käsitellään seksuaalisuuteen liittyviä arkaluonteisia aiheita

- toimia sensitiivisesti ja syrjimättömästi moninaisuuden kentässä
- edistää työyhteisön ja yhteiskunnan tasa-arvoa ja seksuaalioikeuksia
- toimii moniammatillisen työryhmän ja verkoston jäsenenä sekä konsultoi tarvittaessa asiantuntijoita
- arvioi asiakkaan kanssa yhdessä asetettujen ohjaustavoitteiden toteutumista ja vaikutuksia
- reflektoida omaa toimintaansa, tunnistaa kehittämistarpeita ja hyödyntää asiakaspalautetta
- dokumentoi ohjauksen ja hoidon asianmukaisesti
- osallistuu ammatilliseen kouluttautumiseen ja verkostoitumiseen seksuaali- ja lisääntymisterveyden edistämiseksi
- osallistuu yksikön tai palvelupolun kehittämiseen seksuaali- ja lisääntymisterveyden näkökulmasta

Seksuaali- ja lisääntymisterveyden edistäminen

Opiskelija

- käyttää tietoa seksuaali- ja lisääntymisterveydestä ja sen edistämisestä
- toteuttaa yksilö- ja yhteisötasoisia terveyden edistämistä
- huomioi toiminnassaan ja vuorovaikutuksessaan asiakkaan iän, kehitysvaiheen, kulttuuritaustan ja elämäntilanteen
- tunnistaa ja käsittelee asiakkaan kanssa seksuaalisuuteen liittyviä kysymyksiä
- edistää ehkäisyn ja sukupuolitautilien ehkäisyä
- ohjaa asiakasta turvalliseen seksuaalikäyttäytymiseen ja palvelujen käyttöön
- tukea raskauteen, synnytykseen, raskauden keskeytykseen ja lapsettomuuteen liittyvissä tilanteissa empaattisesti ja ammatillisesti
- toteuttaa terveyden edistämisen toimia yhteisöissä, oppilaitoksissa ja digitaalisissa ympäristöissä
- ohjaa koskemattomuuteen liittyvissä asioissa
- ohjaa ja tukee väkivalta tai hyväksikäyttötilanteessa asiakasta ja hänen läheistään

Lisääntymisterveyden hoitotyö ja palveluohjaus

Opiskelija

- toteuttaa lisääntymisterveyteen liittyviä perushoidon ja näytteenoton tehtäviä
- tukee asiakasta ehkäisyn käytössä, seurannassa ja muutoksissa
- tunnistaa lääketieteisen konsultaation tarpeen
- antaa tietoa ja tukea raskausajasta, synnytyksestä, vanhemmuudesta, imetyksestä ja varhaisesta vuorovaikutuksesta
- tunnistaa lapsettomuuteen, keskenmenoon ja perhesuunnitteluun liittyviä psyykkisiä ja sosiaalisia tuen tarpeita
- käyttää motivoivaa ja ratkaisukeskeistä ohjausotetta tukien asiakkaan omaa toimijuutta ja päätöksentekoa
- toteuttaa seksuaali- ja lisääntymisterveyden ohjausta asiakaslähtöisesti, tavoitteellisesti ja vuorovaikutteisesti
- tekee yhteistyötä moniammatillisesti asiakkaan kokonaisvaltaisen tuen varmistamiseksi
- hyödyntää toiminnallisia ja digitaalisia menetelmiä
- tunnistaa tilanteet, joissa asiakkaan turvallisuus tai hyvinvointi on vaarantunut
- ohjata asiakas tarvittaessa oikeaan palveluun

Arviointi

Opiskelijan suoritus on hyväksytty, kun hän osaa tehdä tutkinnon osan työtehtävät ammattitaitovaatimusten mukaisesti.

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija osoittaa ammattitaitonsa näytössä käytännön työtehtävissä kasvatusta, ohjausta, opetusta, sosiaali- tai terveydenhuollon ympäristöissä.

Jos ammattitaitoa ei voi kaikilta osin arvioida näytön perusteella, ammattitaidon osoittamista täydennetään yksilöllisesti muilla tavoin.

2.50. Sosiaali- ja terveydenhuollon kotiin vietävät palvelut sekä palvelujen ja tuotannon kehittäminen, 30 osp

Ammattitaitovaatimukset

Ammattieettisyys ja lainsäädännön, määräysten ja ohjeiden noudattaminen

Opiskelija

- toimii ammattieettisten periaatteiden mukaisesti
- noudattaa lainsäädäntöä, määräyksiä, suosituksia ja ohjeita
- toimii laatusuosituksen ja omavalvontasuunnitelman mukaisesti
- noudattaa sosiaali- ja terveydenhuollon ohjaus-, yhteydenotto- ja ilmoitusvelvollisuuksia
- tukee ja noudattaa asiakkaan itsemääräämisoikeutta
- toimii asiakas- ja potilasturvallisesti
- noudattaa salassapito-, vaitiolovelvollisuus- ja tietosuojamääräyksiä
- toimii tietoturvallisuusohjeiden mukaisesti
- toimii työsuojelu- ja työturvallisuusohjeiden mukaisesti
- työskentelee työpaikan turvallisuussuunnitelman mukaisesti
- työskentelee hygieniavaatimusten ja aseptisten periaatteiden mukaisesti
- työskentelee ergonomisten periaatteiden mukaisesti ja ennaltaehkäisee rasitusvammoja
- huomioi ratkaisujen energiakulutuksen, kestävyys- ja ympäristövaikutukset edistämällä kestävä kehitys
- käyttää näyttöön perustuvaa tietoa

Kotiin vietävät palvelut

Opiskelija

- arvioi fyysistä, psyykkistä ja sosiaalista toimintakykyä kotona
- tunnistaa eri ikäryhmien kotiin vietävät palvelut ja niiden tarkoituksen
- suunnittelee ja toteuttaa kotiin vietävää palvelua asiakkaan elämäntilanteen ja voimavarojen mukaisesti
- arvioi kotiympäristön turvallisuutta ja tukee turvallisuuden kokemusta arjessa
- sovittaa yhteen eri palveluja asiakkaan tarpeiden mukaan
- toimii tilanteissa, joissa asiakas tarvitsee tukea kriisin, sairauden tai toimintakyvyn muutoksen vuoksi
- soveltaa vuorovaikutustaitoja erilaisissa kotikäyntitilanteissa
- huomioi asiakkaan omat toiveet ja itsemääräämisoikeus arjen ratkaisuihin
- hyödyntää kotiin vietävissä palveluissa digitaalisia ratkaisuja
- käyttää turvallisesti teknologisia välineitä ja sovelluksia
- ohjata asiakasta ja läheisiä digitaalisten palvelujen käytössä
- arvioi digipalvelujen saavutettavuutta ja esteettömyyttä asiakkaan näkökulmasta
- ehkäisee digitaalista syrjäytymistä tukemalla asiakkaan digiosallisuutta
- toimii yhteistyössä sosiaali- ja terveydenhuollon eri toimijoiden kanssa kotiin vietävissä palveluissa
- ohjaa asiakasta palvelujen, etuuksien ja tukimuotojen käytössä
- viestii selkeästi ja asiakaslähtöisesti moniammatillisessa yhteistyössä
- arvioida omaa toimintaansa ja osaamistaan kriittisesti

Palvelumuotoilun ja asiakaslähtöisen kehittämisen osaaminen

Opiskelija

- hyödyntää palvelumuotoilun periaatteita ja menetelmiä
- tunnistaa asiakkaiden ja henkilöstön tarpeet ja muuntaa ne kehittämistavoitteiksi
- huomioi organisaation tavoitteet ja strategian toiminnassaan
- suunnittelee ja testata uusia tai parannettuja palveluprosesseja yhdessä käyttäjien kanssa
- huomioi kustannustehokkuuden, markkinatarpeita ja kilpailutilanteen
- arvioi palvelujen toimivuutta, saavutettavuutta ja vaikuttavuutta

Palveluprosessien ja tuotannon kehittäminen

Opiskelija

- analysoi palvelujen ja työprosessien nykytilaa
- tunnistaa kehityskohteita ja osaa työstää toteuttamiskelpoisia ratkaisuja
- tuntee innovointimenetelmiä
- soveltaa Lean- ja jatkuvan parantamisen menetelmiä palvelujen kehittämiseen
- toteuttaa käytännön kehittämistoimia ja arvioi niiden tuloksia
- osaa dokumentoida ja jalkauttaa kehitetyt toimintamallit organisaation käyttöön
- huomioi testauksen ja arvioinnin kehittämisprosessin eri vaiheissa

Projektinhallinta ja kehittäminen

Opiskelija

- suunnittelee ja toteuttaa kehittämisprojektin tavoitteiden, aikataulun ja resurssien mukaisesti
- käyttää projektinhallinnan työkaluja
- hyödyntää yhteiskehittämisen menetelmiä
- kommunikoi selkeästi eri sidosryhmien kanssa
- osaa fasilitoida ryhmäprosesseja
- toimii aktiivisesti moniammatillisessa kehittämistyössä
- johtaa kehittämisprosessin vaiheita suunnittelusta arviointiin
- huomioi neuvottelutaidot ja konfliktien ratkaisukeinoja kehittämistyössään
- arvioi projektin tuloksia ja raportoi ne selkeästi
- edistää organisaation oppimista ja kehittämiskulttuuria
- arvioi omaa osaamistaan ja kehittää sitä aktiivisesti
- seuraa alan trendejä ja palveluinnovaatioita
- soveltaa oppimaansa uusiin konteksteihin ja jakaa osaamistaan työyhteisössä

Arviointi

Opiskelijan suoritus on hyväksytty, kun hän osaa tehdä tutkinnon osan työtehtävät ammattitaitovaatimusten mukaisesti.

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija osoittaa ammattitaitonsa näytössä käytännön työtehtävissä toimimalla kasvatus-, ohjaus-, opetus-, sosiaali- ja terveydenhuollon ympäristössä.

Jos ammattitaitoa ei voi kaikilta osin arvioida näytön perusteella, ammattitaidon osoittamista täydennetään yksilöllisesti muilla tavoin.

2.51. Suun terveyden edistäminen sosiaali- ja terveydenhuollossa, 30 osp

Ammattitaitovaatimukset

Ammattieettisyys ja lainsäädännön, määräysten ja ohjeiden noudattaminen

Opiskelija

- toimii ammattieettisten periaatteiden mukaisesti
- noudattaa lainsäädäntöä, määräyksiä, suosituksia ja ohjeita
- toimii laatusuosituksen ja omavalvontasuunnitelman mukaisesti
- tukee ja noudattaa asiakkaan itsemääräämisoikeutta
- toimii asiakas- ja potilasturvallisesti
- noudattaa salassapito-, vaitiolovelvollisuus- ja tietosuojamääräyksiä
- toimii tietoturvallisuusohjeiden mukaisesti
- toimii työsuojelu- ja työturvallisuusohjeiden mukaisesti
- toimii työpaikan turvallisuussuunnitelman mukaisesti
- toimii hygieniavaatimusten sekä aseptisten ja ergonomisten periaatteiden mukaisesti
- huomioi ratkaisujen energiakulutuksen, kestävyys- ja ympäristövaikutukset edistämällä kestävä kehitys
- käyttää näyttöön perustuvaa tietoa

Ohjaustoimintaa tukeva toiminta

Opiskelija

- kohtaa asiakkaan ja hänen lähiverkostonsa kunnioittavasti ja arvostavasti
- toimii yhteistyössä asiakkaan ja hänen läheistensä kanssa
- mukauttaa ilmaisuun asiakkaan kommunikointitaitoja vastaavaksi
- käyttää selkeää kieltä ja tukee asiakasta puhetta tukevilla ja korvaavilla kommunikointikeinoilla
- hyödyntää asiakassuunnitelmaa työssään
- käyttää digitaalisia työvälineitä ja sovelluksia
- ymmärtää asiakkaan osallistamisen merkityksen hoidon vaikuttavuuden kannalta
- kuuntelee asiakkaita ja työyhteisön jäseniä
- toimii osana moniammatillista työyhteisöä ja verkostoa
- noudattaa turvallisuusperiaatteita asiakastietojen käsittelyssä
- käyttää asiakastietoja ja arviointituloksia hoidon suunnittelussa ja toteutuksessa
- toimii mahdollisessa uhkatilanteessa roolinsa mukaisesti
- dokumentoi ja kirjaa asiakkaan suun terveyteen liittyviä havaintoja
- tiedottaa selkeästi asiakkaan suuhun liittyvistä havainnoista
- tunnistaa asiakasryhmän ohjauksen tarpeet ja tekee asiakasryhmälle suun terveyden edistämisen suunnitelman
- ohjaa suun omahoidossa, oikeiden välineiden ja tuotteiden valinnassa sekä niiden käytössä
- ohjaa asiakasryhmää suun terveyden edistämiseksi toimintaympäristön huomioiden
- toteuttaa asiakasryhmän ohjauksen käyttämällä eri ohjausmenetelmiä

Suun terveys ja sen edistäminen

Opiskelija

- käyttää tietoa hampaiston kehitysvaiheista ja suun terveydestä
- tunnistaa terveen suun merkit
- osaa erottaa suun terveyden poikkeamat ja arvioida niiden merkityksen asiakkaan kokonaisterveydelle
- käyttää tietoa suun yleisimmistä sairauksista, suun muutoksista ja niiden syntymekanismeista
- käyttää tietoa yleissairauksien ja lääkkeiden vaikutuksista suun terveyteen
- osaa yhdistää suun sairauksien ja yleissairauksien yhteyksiä

- käyttää työssään tietoa terveyden edistämisen menetelmistä
- ymmärtää ravinnon, ksylitolin ja fluorin merkityksen suun terveydelle
- ymmärtää suuhygienian merkityksen terveydelle
- arvioi päihteiden ja nikotiinivalmisteiden vaikutuksia suun terveyteen
- käyttää tietoa suun terveydenhuollon palveluista
- osaa ohjata asiakasta tarvittaviin suun hoidon palveluihin
- motivoi asiakasta suunterveyden edistämiseen
- edistää pitkäaikaista käyttäytymismuutosta
- huomioi päivittäisen suuhygienian ja tarvittavan hoidon
- selvittää asiakkaan suun terveydentilan
- puhdistaa asiakkaan suun ja hammasproteesin
- valitsee yhdessä asiakkaan kanssa sopivat välineet ja tuotteet suun omahoitoon
- tekee asiakkaan kanssa suun omahoitosuunnitelman
- ohjaa asiakasta ja hänen läheisiään suun omahoidossa
- käyttää tietoa suuhygienian toteuttamisesta, suun hoitovälineistä ja suunhoitotuotteista
- käyttää tietoa ajankohtaisista haasteista suun terveyden edistämisessä

Arviointi

Opiskelijan suoritus on hyväksytty, kun hän osaa tehdä tutkinnon osan työtehtävät ammattitaitovaatimusten mukaisesti.

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija osoittaa ammattitaitonsa näytössä käytännön työtehtävissä kasvatus-, ohjaus-, opetus-, sosiaali- tai terveydenhuollon ympäristöissä.

Jos ammattitaitoa ei voi kaikilta osin arvioida näytön perusteella, ammattitaidon osoittamista täydennetään yksilöllisesti muilla tavoin.

2.52. Teknologiat osana palvelujärjestelmää, 30 osp

Ammattitaitovaatimukset

Ammattieettisyys ja lainsäädännön, määräysten ja ohjeiden noudattaminen

Opiskelija

- toimii ammattieettisten periaatteiden mukaisesti
- noudattaa lainsäädäntöä, määräyksiä, suosituksia ja ohjeita
- toimii laatusuosituksen ja omavalvontasuunnitelman mukaisesti
- tukee ja kunnioittaa itsemääräämisoikeutta
- toimii asiakas- ja potilasturvallisesti
- noudattaa salassapito-, vaitiolo- ja tietosuojamääräyksiä
- toimii tietoturvallisuusohjeiden mukaisesti
- työskentelee työpaikan turvallisuussuunnitelman mukaisesti
- työskentelee hygieniavaatimusten, aseptisten ja ergonomisten periaatteiden mukaisesti
- huomioi ratkaisujen energiakulutuksen, kestävyys- ja ympäristövaikutukset edistämällä kestävä kehitys
- käyttää näyttöön perustuvaa tietoa

Työn suunnittelu ja arviointi

Opiskelija

- osoittaa ymmärtävänsä teknologian merkityksen ihmisen hyvinvointiin ja terveyteen
- osoittaa ymmärtävänsä teknologian merkityksen osana palvelujärjestelmää
- tuntee yleiset teknologiat ja digitaaliset työvälineet, joita käytetään omalla alalla

- huomioi vaatimukset lääkinnällisille laitteille ja laiteturvallisuudelle
- suunnittelee työtään työryhmän kanssa asiakasryhmän tarpeiden mukaisesti
- käyttää hyvinvointi- ja terveysteknologiaa turvallisesti
- ohjaa asiakasta osallistumaan terveyden edistämiseen käyttämällä teknologiaa
- rohkaisee asiasta käyttämään teknologiaa osana hyvinvoinnin ja terveydenedistämistä
- valitsee ohjausmenetelmiä asiakkaan ja asiakasryhmien tarpeiden mukaisesti
- tukee asiakkaan osallisuutta toiminnan suunnittelussa ja toteutuksessa
- huomioi asiakkaan turvallisuuden ja tunnetilan
- huomioi toiminnassaan esteettömyyden ja saavutettavuuden
- arvioi palvelujärjestelmän toimintaa teknologian näkökulmasta
- dokumentoi oleelliset tiedot työyksikön ohjeiden mukaisesti

Laiteturvallisuus

Opiskelija

- tuntee laitteen käyttötarkoituksen, käyttöohjeet ja rajoitteet
- tuntee käyttämänsä lääkinnällisten laitteiden ja apuvälineiden toimintaperiaatteet, käyttörajat ja riskit
- tarkistaa laitteen turvallisen toimintakunnon ennen käyttöönottoa
- osaa toimia laitteen antaman virheilmoituksen perusteella tai mikäli laite ei toimi
- ymmärtää vastuun rajan
- tunnistaa tyypillisiä vaaratilanteita ja osaa toimia näissä tilanteissa työyksikön ohjeiden mukaisesti
- huolehtii laitteen oikeasta käytöstä ja käyttöympäristön turvallisuudesta
- osaa perushuoltotoimenpiteitä laitteelle
- huolehtii digitaalisen toimintaympäristön ajantasaisuudesta ja turvallisuudesta
- tunnistaa yleisimpiä mahdollisia kyber- ja tietoturvauhkia työssään
- soveltaa turvallisuus periaatteita asiakastietojen käsittelyssä
- käyttää tietojen salausta ja pääsynhallintaa tietoturvan varmistamiseksi
- toimii mahdollisessa uhkatilanteessa roolinsa mukaisesti

Robottiikan hyödyntäminen

Opiskelija

- osaa perusteet robotiikasta ja palvelurobotiikasta
- valmius oppia uusia robottimalleja tai ohjelmistoja
- tuntee robotiikkaan liittyvät turvallisuusohjeet ja -määräykset
- tunnistaa liikkuvan laitteen riskit
- ymmärtää, miten robotti tukee omaa työtä
- osaa käyttää palvelurobottia sen käyttötarkoituksen mukaisesti
- osaa tarvittaessa tehdä yksinkertaisia säätöjä tai ohjelmointeja käyttöliittymästä käsin
- ymmärtää laitteen perushuollon tarpeet
- osaa reagoida häiriöihin tai vikatilanteisiin perusohjeiden mukaan
- osaa opastaa ja neuvoa robottien käytössä muille työyhteisössä tai asiakkaille
- havainnoi ja kerää palautetta robotin toimivuudesta ja asiakaskokemuksesta
- antaa palautetta ja kehitysehdotuksia robotiikan käytön parantamiseksi omassa työssä

Arviointi

Opiskelijan suoritus on hyväksytty, kun hän osaa tehdä tutkinnon osan työtehtävät ammattitaitovaatimusten mukaisesti.

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija osoittaa ammattitaitonsa näytössä käytännön työtehtävissä kasvatus-, ohjaus-, opetus-, sosiaali- tai terveydenhuollon ympäristöissä.

Jos ammattitaitoa ei voi kaikilta osin arvioida näytön perusteella, ammattitaidon osoittamista täydennetään yksilöllisesti muilla tavoin.

2.53. Varautuminen, huoltovarmuus ja kriisinhallinta sosiaali- ja terveydenhuollossa, 30 osp

Opiskelija toimii sosiaali- ja terveydenhuollossa erilaisissa häiriö- ja kriisitilanteissa sekä poikkeusoloissa. Hän tunnistaa yhteiskunnan huoltovarmuuteen ja varautumiseen liittyvät periaatteet ja vastuut, osallistuu riskienhallintaan ja kriisinhallinnan suunnitteluun sekä toteuttaa asiakastyötä turvallisesti ja eettisesti myös poikkeavissa olosuhteissa. Ymmärtää toimintamalleja oheisissa uhkatilanteissa: pandemiat, energia- ja toimitusketjuhäiriöt, kyberuhkat, luonnonkatastrofit, väestönsuojelu, sotilaalliset kriisit.

Ammattitaitovaatimukset

Ammattieettisyys ja lainsäädännön, määräysten ja ohjeiden noudattaminen

Opiskelija

- toimii ammattieettisten periaatteiden mukaisesti
- noudattaa lainsäädäntöä, määräyksiä, suosituksia ja ohjeita
- toimii laatusuosituksen ja omavalvontasuunnitelman mukaisesti
- tukee ja noudattaa asiakkaan itsemääräämisoikeutta
- toimii asiakas- ja potilasturvallisesti
- noudattaa salassapito-, vaitiolovelvollisuus- ja tietosuojamääräyksiä
- toimii tietoturvallisuusohjeiden mukaisesti
- toimii työsuojelu- ja työturvallisuusohjeiden mukaisesti
- työskentelee työpaikan turvallisuussuunnitelman mukaisesti
- työskentelee hygieniavaatimusten ja aseptisten periaatteiden mukaisesti
- työskentelee ergonomisten periaatteiden mukaisesti ja ennaltaehkäisee rasitusvammoja
- huomioi ratkaisujen energiakulutuksen, kestävyys- ja ympäristövaikutukset edistään kestävä kehitys
- käyttää näyttöön perustuvaa tietoa

Varautumisen ja huoltovarmuuden periaatteet

Opiskelija

- tunnistaa sosiaali- ja terveydenhuollon roolin osana yhteiskunnan kokonaisturvallisuutta
- ymmärtää varautumisen, huoltovarmuuden ja valmiussuunnittelun perusperiaatteet
- toimii organisaation valmiussuunnitelmien ja ohjeistusten mukaisesti
- huomioi kriittiset palvelut ja toiminnot, joita on ylläpidettävä kaikissa olosuhteissa
- hyödyntää perusvarautumisen keinoja
- tukea asiakkaan ja hänen läheistensä turvallisuuden tunnetta kriisitilanteissa
- huomioi psyykkisen tuen tarve ja ohjata tarvittaessa kriisi- ja mielenterveyspalveluihin
- toimii asiakaslähtöisesti ja eettisesti tilanteissa, joissa asiakkaan oikeudet ja turvallisuus voivat olla uhattuina

Kriisit ja häiriötilanteet sosiaali- ja terveydenhuollossa

Opiskelija

- tunnistaa ja nimetä ajankohtaisia kriisejä ja uhkia
- arvioi kriisin vaikutuksia sosiaali- ja terveyspalvelujen toimintaan ja asiakkaiden hyvinvointiin
- osallistuu riskien arviointiin ja hallintaan työyhteisössä
- toimii organisaation kriisiohjeiden mukaisesti erilaisissa poikkeustilanteissa
- soveltaa toimintatapoja, joilla turvataan asiakas- ja potilasturvallisuus kriisitilanteessa

- käyttää suojaus- ja turvallisuusmenetelmiä tilanteissa, joissa asiakas- ja henkilöstöturvallisuus on uhattuna
- varmistaa asiakkaiden hoidon jatkuvuuden ja perustarpeiden turvaamisen kriisitilanteessa
- hyödyntää vaihtoehtoisia toimintamalleja palvelujen turvaamiseksi
- tunnistaa omat roolinsa ja vastuunsa eri kriisitilanteissa

Viestintä ja yhteistyö kriisitilanteissa

Opiskelija

- ymmärtää kriisiviestinnän periaatteet
- toimii moniammatillisessa yhteistyössä häiriötilanteiden hallinnassa
- hyödyntää viranomaisten ja verkostojen tarjoamaa tukea ja ohjeistusta
- viestii selkeästi, rauhallisesti ja oikein kriisitilanteessa asiakkaille, läheisille ja työyhteisölle
- käyttää digitaalisia ja teknologisia ratkaisuja kriisiviestinnässä ja toiminnan turvaamisessa
- osallistua työyhteisön varautumis- ja kriisinhallinnan suunnitelmien kehittämiseen
- arvioi kriisitoimien onnistumista ja tehdä kehittämis ehdotuksia
- toimia perehdyttäjänä kriisinhallintaan ja varautumiseen liittyvissä tehtävissä työyhteisössä
- arvioi omaa toimintakykyään paine- ja kriisitilanteissa sekä kehittää jaksamisen ja resilienssin taitoja
- osallistuu poikkeusolojen harjoituksiin ja arvioi niissä oppimaansa
- toimia osana alueellista tai valtakunnallista huoltovarmuus- ja varautumisverkostoa oman vastuualueensa puitteissa
- tekee yhteistyötä kunnallisten, järjestöjen ja kolmannen sektorin kanssa
- edistää työyhteisön kriisitietoisuutta ja varautumiskulttuuria

Arviointi

Opiskelijan suoritus on hyväksytty, kun hän osaa tehdä tutkinnon osan työtehtävät ammattitaitovaatimusten mukaisesti.

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija osoittaa ammattitaitonsa näytössä käytännön työtehtävissä sosiaali- tai terveydenhuollon ympäristöissä. Osaaminen voidaan myös osoittaa työelämän asiantuntijoiden kanssa yhteistyössä suunnitellussa simulaatiossa.

Jos ammattitaitoa ei voi kaikilta osin arvioida näytön perusteella, ammattitaidon osoittamista täydennetään yksilöllisesti muilla tavoin.

2.54. Yhdenvertaiset palvelut ja vähemmistöryhmien terveyden edistäminen, 30 osp

Ammattitaitovaatimukset

Ammattieettisyys ja lainsäädännön, määräysten ja ohjeiden noudattaminen

Opiskelija

- toimii ammattieettisten periaatteiden mukaisesti
- noudattaa lainsäädäntöä, määräyksiä, suosituksia ja ohjeita
- toimii laatusuosituksen ja omavalvontasuunnitelman mukaisesti
- noudattaa sosiaali- ja terveydenhuollon ohjaus-, yhteydenotto- ja ilmoitusvelvollisuuksia
- tukee ja noudattaa asiakkaan itsemääräämisoikeutta
- toimii asiakas- ja potilasturvallisesti
- noudattaa salassapito-, vaitiolovelvollisuus- ja tietosuojamääräyksiä
- toimii tietoturvallisuusohjeiden mukaisesti
- toimii työsuojelu- ja työturvallisuusohjeiden mukaisesti

- työskentelee työpaikan turvallisuussuunnitelman mukaisesti
- työskentelee hygieniavaatimusten ja aseptisten periaatteiden mukaisesti
- työskentelee ergonomisten periaatteiden mukaisesti ja ennaltaehkäisee rasitusvammoja
- huomioi ratkaisujen energiakulutuksen, kestävyys ja ympäristövaikutukset edistään kestävä kehitystä
- käyttää näyttöön perustuvaa tietoa

Yhdenvertaisuus ja vähemmistöryhmät

Opiskelija

- tunnistaa Suomessa eläviä vähemmistöryhmiä ja heidän ominaispiirteensä
- kohtaa vähemmistöryhmien asiakkaat arvostavasti, kulttuurisesti sensitiivisesti ja eettisesti
- toimii yhdenvertaisesti ja saavutettavasti
- tunnistaa ja puuttuu syrjintään, rasismiin tai eriarvoiseen kohteluun
- huomioi erilaisten asiakasryhmien vuorovaikutuksen erityispiirteet
- tunnistaa vähemmistöryhmien keskeiset terveystaasteet
- soveltaa yhdenvertaisia ja saavutettavia työmenetelmiä asiakastyössä
- ohjaa asiakasta omahoidossa huomioiden kulttuuriset ja sosiaaliset taustatekijät
- hyödyntää digitaalisia palveluja ja teknologisia ratkaisuja vähemmistöryhmien terveyden edistämiseksi
- tunnistaa erityisryhmien omahoidon haasteet
- vahvistaa asiakkaiden ja yhteisöjen osallisuutta terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseksi
- ohjaa asiakasta ravitsemukseen, liikuntaan ja arjen terveyttä tukeviin ratkaisuihin yksilöllisesti
- vahvistaa psyykkistä hyvinvointia ja ehkäistä syrjäytymistä
- tunnistaa naisiin kohdistuvan väkivallan ja kunniaan liittyvän väkivallan tunnusmerkit
- kohtaa väkivaltaa kokeneen asiakkaan turvallisesti, kunnioittavasti ja empaattisesti
- arvioi väkivallan vaikutuksia fyysiseen, psyykkiseen ja sosiaaliseen hyvinvointiin
- ohjaa asiakasta asianmukaisiin tukipalveluihin

Moniammatillinen yhteistyö ja ammatillinen vastuu

Opiskelija

- tekee yhteistyötä sosiaali- ja terveydenhuollon toimijoiden, järjestöjen ja yhteisöjen kanssa vähemmistöryhmien tukemisessa
- toimii moniammatillisessa yhteistyössä asiakkaan tukemiseksi
- hyödyntää vertaistoiminnan ja kolmannen sektorin palveluja asiakkaiden tukena
- edistää vähemmistöryhmien palvelujen saavutettavuutta yhteistyön ja verkostojen kautta
- arvioi omaa toimintaansa vähemmistöryhmien terveyden edistämiseksi kriittisesti
- arvioi lastensuojelulain ja sosiaalihuoltolain mukaista tuen tarvetta
- kerää asiakasymmärrystä ja hyödyntää sitä palvelujen kehittämisessä
- tekee kehittämissuhteita vähemmistöryhmien palvelujen laadun ja saavutettavuuden parantamiseksi
- osallistuu uusien toimintamallien suunnitteluun, pilotointiin ja käyttöönottoon vähemmistöryhmien näkökulmasta
- toimii perehdyttäjänä tai ohjaajana vähemmistöryhmiin liittyvissä kysymyksissä työyhteisössä

Arviointi

Opiskelijan suoritus on hyväksytty, kun hän osaa tehdä tutkinnon osan työtehtävät ammattitaitovaatimusten mukaisesti.

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija osoittaa ammattitaitonsa näytössä käytännön työtehtävissä kasvatus-, ohjaus-, opetus-, sosiaali- tai terveydenhuollon ympäristöissä.

Jos ammattitaitoa ei voi kaikilta osin arvioida näytön perusteella, ammattitaidon osoittamista täydennetään yksilöllisesti muilla tavoin.

2.55. Digitalisaation edistäminen, 30 osp (107656)

Ammattitaitovaatimukset

Nykytilan analyysi ja mahdollisuuksien tunnistaminen

Opiskelija

- hankkii ja soveltaa monipuolisesti tietoa alansa kehityssuunnista ja mahdollisuuksista hyödyntää digitalisaatiota
- noudattaa toimialan säädöksiä ja organisaation ohjeita
- noudattaa säädöksiä sekä organisaation ohjeita tietoturvasta, tietosuojasta ja salassapidosta
- selvittää, mitä digitalisaation edistämisestä on linjattu organisaation strategiassa
- selvittää, miten ja kuinka laajasti organisaatiossa hyödynnetään digitaalisia ratkaisuja
- tunnistaa vastuualueensa keskeisiä toimintoja, työprosesseja, tietolähteitä ja -varantoja
- arvioi vastuualueensa digitaalisten ratkaisujen käyttöä tietosuojan, tietoturvan ja vastuullisen toiminnan näkökulmasta
- tunnistaa vahvuuksiaan ja kehittämiskohteitaan vastuualueensa digitalisaation edistäjänä

Kehittämis- ja kokeilukulttuurin edistäminen

Opiskelija

- kannustaa avoimeen keskusteluun ja viestii digitalisaation hyödyntämismahdollisuuksista
- kerää palautetta nykyisten digitaalisten ratkaisujen toimivuudesta ja kehittämistarpeista
- kehittää vastuualueellaan tiedon hankkimisen ja hyödyntämisen prosesseja
- selvittää vastuualueensa osalta, mitkä ovat henkilöstön osaamisen ja digitalisaation hyödyntämisen keskeisiä vahvuuksia ja kehittämiskohteita
- sopii vastuualueellaan digitalisaatiota edistävien kehittämistoimien toteuttamisesta
- hyödyntää eri keinoja vahvistaa henkilöstön valmiuksia ottaa käyttöön digitaalisia ratkaisuja
- kehittää toimintatapaa kokeilu- ja kehittämistoimien systemaattiseen suunnitteluun, toteutukseen, arviointiin sekä jatkokehittämiseen
- raportoi digitalisaatiota edistävästä toimenpiteistä ja tekee kehittämisehdotuksia
- arvioi onnistumistaan kehittämis- ja kokeilukulttuurin edistäjänä

Arviointi

Opiskelijan suoritus on hyväksytty, kun hän osaa tehdä tutkinnon osan työtehtävät ammattitaitovaatimusten mukaisesti.

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija osoittaa ammattitaitonsa näytössä käytännön työtehtävissä toteuttamalla digitalisaatiota edistäviä toimenpiteitä vastuualueellaan alansa työpaikan työympäristössä.

Jos ammattitaitoa ei voi kaikilta osin arvioida näytön perusteella, ammattitaidon osoittamista täydennetään yksilöllisesti muilla tavoin.

2.56. Kehittyvien teknologioiden kokeilu, 30 osp (107657)

Kehittyvien teknologioiden kokeilulla tarkoitetaan yhden tai useamman teknologian kokeilua, jonka tavoitteena on tuottaa organisaatiolle lisäarvoa. Työyhteisö tarkoittaa tässä yhteydessä opiskelijan pienintä työn tekemisen yksikköä, eli ryhmää tai tiimiä, jossa opiskelija työskentelee.

Ammattitaitovaatimukset

Kehittyvien teknologioiden hyödyntämismahdollisuudet

Opiskelija

- tuntee työyhteisön tai yhteistyötahon työskentelytapoja ja toimintakulttuuria
- hankkii monipuolisesti tietoa teknologioiden hyödyntämismahdollisuuksista alallaan
- tunnistaa työprosessiin tai sen osaan liittyvän kehittämistarpeen, jossa kehittyvää teknologiaa on mahdollista kokeilla
- vertailee käyttökohteeseen soveltuvia vaihtoehtoisia teknologioita ja selvittää niiden lisäarvoa organisaatiolle
- arvioi vaihtoehtoisten teknologioiden käyttöönoton kustannuksia saatavaan hyötyyn nähden
- arvioi vaihtoehtoisten teknologioiden käyttöönoton vastuullisuutta

Kokeilun suunnittelu ja toteutus

Opiskelija

- suunnittelee kokeilun tavoitteet ja toteutuksen yhdessä työyhteisön tai yhteistyötahon kanssa
- suunnittelee kokeilun resursointia ja laatii kokeilulle aikataulun
- ehdottaa käyttötarkoitukseen parhaiten soveltuvaa teknologiaa tai niiden yhdistelmää ja perustelee ehdotuksensa
- esittelee suunnitelman ja sopii kokeilun toteuttamisesta
- toteuttaa teknologiakokeilun suunnitelman mukaisesti
- noudattaa toimialansa säädöksiä ja organisaation ohjeita
- noudattaa säädöksiä sekä organisaation ohjeita tietoturvasta, tietosuojasta ja salassapidosta
- tunnistaa yleisimpiä kyber- ja tietoturvariskejä ja osaa uhkatilanteessa toimia roolinsa mukaisesti
- dokumentoi kokeilun edistymistä säännöllisesti digitaalisuutta hyödyntäen
- varmistaa työn eri vaiheissa, että kehittämistyö vastaa sille asetettuja tavoitteita

Kokeilun arviointi

Opiskelija

- kerää ja analysoi palautetta teknologiakokeilusta
- jakaa kokemukset teknologiakokeilusta työyhteisössä tai yhteistyötaholle
- arvioi mahdollisuuksia teknologian tai teknologioiden laajempaan käyttöönottoon
- tekee jatkokehittämis ehdotuksia kokeilun perusteella

Arviointi

Opiskelijan suoritus on hyväksytty, kun hän osaa tehdä tutkinnon osan työtehtävät ammattitaitovaatimusten mukaisesti.

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija osoittaa ammattitaitonsa näytössä käytännön työtehtävissä toteuttamalla kehittyvien teknologioiden kokeilun alansa työpaikan työympäristössä.

Jos ammattitaitoa ei voi kaikilta osin arvioida näytön perusteella, ammattitaidon osoittamista täydennetään yksilöllisesti muilla tavoin.

2.57. Kiertotaloustoiminnan kehittäminen, 30 osp (107658)

Kiertotaloudella tarkoitetaan tuotanto- ja kulutusmallia, jossa materiaalit ja tuotteet hyödynnetään mahdollisimman pitkälle vuokraamalla, jakamalla, uudelleen käyttämällä ja pidentämällä käyttöikää, korjaamalla, kunnostamalla ja kierrättämällä. Kiertotaloudessa tuotteet ja materiaalit ovat mahdollisimman tehokkaassa käytössä mahdollisimman pitkään, ja käytöstä poistetut tuotteet ja materiaalit kiertävät uusiksi tuotteiksi ja materiaaleiksi. Näin tuotteiden elinkaari pitenee ja uusien luonnonvarojen käytön tarve vähenee.

Kiertotalouden tavoitteena on, että talous toimii ympäristön kantokyvyn rajoissa. Kiertotalous auttaa hillitsemään ilmastonmuutosta, luontokatoa ja luonnonvarojen ylikulutusta.

Ammattitaitovaatimukset

Kiertotalouden lähtökohdat

Opiskelija

- ymmärtää kiertotalouden käsitteet, periaatteet ja soveltamisen toimialalla
- tunnistaa kiertotalouden merkityksen luonnon monimuotoisuuden, luonnonvarojen kestävä käytön ja hiilineutraaliuden mahdollistamisessa
- tuntee kiertotalouteen liittyvät keskeiset säädökset, kansainväliset tavoitteet, standardit ja digitaalisen tuotepassin
- tuntee erilaisia kiertotalouden liiketoimintamalleja: materiaalitehokkuus ja talteenotto, kierrättäminen, jakamistalous, tuote palveluna ja tuotteen elinkaaren pidentäminen

Kiertotalousratkaisujen suunnittelu

Opiskelija

- tunnistaa tarpeet ja mahdollisuudet kehittää kiertotalousratkaisuja
- suunnittelee toimet kiertotalousasteen parantamiseksi ja resurssitehokkuuden vahvistamiseksi
- ottaa kehittämisessä huomioon kestävyys, korjattavuuden ja kierrätettävyyden
- varmistaa kehitystyössään tuoteturvallisuuden ja -vastuun
- tunnistaa miten kiertotalousratkaisut liittyvät organisaation strategiaan, arvoihin ja liiketoimintaan
- tekee kustannusarvion kiertotalousratkaisujen toteuttamisesta
- selvittää tarvittavat yhteistyötahot
- määrittää tavoitteet kiertotalousratkaisujen kannattavuudelle ja vaikuttavuudelle
- arvioi mahdollisuuksia kiertotalousratkaisujen laajentamiselle

Kiertotalousratkaisujen toteutus

Opiskelija

- toteuttaa suunniteltuja kiertotalousratkaisuja
- hyödyntää tarvittaessa uudenlaisia teknologioita ja digitaalisia ratkaisuja
- kokoaa toimenpiteiden toteuttamiseen tarvittavat yhteistyötahot
- arvioi kiertotalousratkaisujen vaikutuksia

- viestii kiertotalousratkaisuista eri tahoille

Arviointi

Opiskelijan suoritus on hyväksytty, kun hän osaa tehdä tutkinnon osan työtehtävät ammattitaitovaatimusten mukaisesti.

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija osoittaa ammattitaitonsa näytössä käytännön työtehtävissä kiertotaloustoiminnan kehittämistehtävissä. Kehittämistyö kohdistuu materiaalitehokkuuden ja kierrätettävyyden, jakamistalouden, tuote palveluna -konseptin kehittämiseen tai tuote-elinkaaren pidentämiseen. Toimenpiteitä voidaan tehdä valitun tuote- tai palvelukokonaisuuden, yrityksen liiketoiminnan tai sen määrätyn toimintaprosessin kehittämiseksi.

Jos ammattitaitoa ei voi kaikilta osin arvioida näytön perusteella, ammattitaidon osoittamista täydennetään yksilöllisesti muilla tavoin.

2.58. Kyberturvallisuuden edistäminen, 30 osp (107659)

Ammattitaitovaatimukset

Kyberturvallisuuden nykytilan analyysi

Opiskelija

- tunnistaa kyberturvallisuuden osa-alueita, käsitteitä ja yhteiskunnan keskeisiä toimijoita
- seuraa ajankohtaisia kyberturvallisuusriskejä ja niihin varautumista
- selvittää ja hyödyntää kyberturvallisuuteen liittyviä säädöksiä ja ohjeita
- noudattaa säädöksiä sekä organisaation ohjeita tietoturvasta, tietosuojasta ja salassapidosta
- tuntee organisaation eri toimijatasojen vastuut ja velvollisuudet kyberturvallisuuden näkökulmasta
- selvittää organisaation kyberturvallisuuden keskeisiä teknisiä ratkaisuja ja merkityksellisiä tietoja vastuualueensa näkökulmasta
- analysoi vastuualueensa nykyisiä työprosesseja ja -käytäntöjä kyberturvallisuuden näkökulmasta
- tunnistaa vastuualueensa kyberturvallisuuden nykytilan vahvuuksia ja kehittämiskohteita

Kyberturvallisuuskulttuurin edistäminen

Opiskelija

- kannustaa avoimeen keskusteluun ja viestii vastuualueellaan kyberturvallisuuden merkityksestä sekä keskeisistä kyberturvallisuuden edistämisen toimenpiteistä
- edistää tietojen käsittelyn ja säilyttämisen turvallisia käytäntöjä
- arvioi oman vastuualueensa kyberturvallisuusriskejä, niiden todennäköisyyttä ja varautumiskeinoja
- havainnoi toimintaa ja osaa raportoida poikkeamista
- osaa toimia kyberuhkatilanteessa roolinsa mukaisesti
- luo ja päivittää vastuualueensa suunnitelmia ja toimintaohjeita kyberuhkatilanteiden varalle yhteistyössä työyhteisön kanssa sekä seuraa niiden toteutumista
- selvittää henkilöstön kyberturvallisuusosaamisen tasoa eri tapoja hyödyntäen
- suunnittelee ja toteuttaa toimenpiteitä henkilöstön kyberturvallisuusosaamisen kehittämiseksi
- suunnittelee kyberturvallisuutta edistävän harjoituksen
- seuraa ja arvioi koulutus- ja kehittämistoimenpiteiden vaikutuksia

- hankkii ja hyödyntää palautetta kehittääkseen omaa kyberturvallisuusosaamistaan
- raportoi kyberturvallisuuden edistämisen toimenpiteistä ja tekee kehittämisehdotuksia

Arviointi

Opiskelijan suoritus on hyväksytty, kun hän osaa tehdä tutkinnon osan työtehtävät ammattitaitovaatimusten mukaisesti.

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija osoittaa ammattitaitonsa näytössä käytännön työtehtävissä edistämällä vastuualueensa kyberturvallisuutta alansa työpaikan työympäristössä.

Jos ammattitaitoa ei voi kaikilta osin arvioida näytön perusteella, ammattitaidon osoittamista täydennetään yksilöllisesti muilla tavoin.

3. Akuuttihoidon osaamisala

Akuuttihoitotyön osaamisalan suorittanut hallitsee vaativan akuutti- ja päivystyshoidon eri ikä- ja asiakasryhmille. Hän huomioi ikään, kehitysvaiheeseen, sairauteen ja vammaan liittyvät erityispiirteet, mukaan lukien ennenaikaisesti syntyneet vauvat, lapsipotilaat, aikuiset ja iäkkäät. Hän tunnistaa nopeasti potilaan tilan muutokset, arvioi hoidon tarpeen ja toteuttaa hoitotoimenpiteitä kiireellisissä ja kriittisissä tilanteissa. Hän hallitsee akuuttihoidon teknologiat, lääkehoidon toteuttamisen ja tiimityöskentelyn eri toimintaympäristöissä, kuten sairaalan päivystyksessä, ensihoidossa ja tehohoidossa.

Akuuttihoitotyön osaaja voi toimia esimerkiksi päivystyspoliklinikoilla, vuodeosastoilla, teho-osastoilla tai ensihoidon tehtävissä yhteistyössä eri ammattiryhmien kanssa.

4. Elämän loppuvaiheen hoitotyön osaamisala

Elämän loppuvaiheen hoitotyön osaamisalan suorittanut osaa toteuttaa laadukasta ja eettisesti kestävästä palliatiivista hoitoa ja saattohoitoa kaiken ikäisille. Hän tukee potilasta ja läheisiä kokonaisvaltaisesti elämän loppuvaiheessa ja varmistaa arvokkaan kuoleman. Hän hallitsee kivun ja muiden oireiden lievittämisen sekä osaa toimia kuoleman kohtaamisessa, vuorovaikutuksessa ja surun tukemisessa.

Saattohoitaja osaa arvioida potilaan kokonaistilannetta ja suunnitella hoitoa yhteistyössä moniammatillisen työryhmän kanssa. Hän osaa toteuttaa hoitoa, jossa huomioidaan ihmisen perustarpeet, sairaudet, oireet ja palliatiivisen sekä saattohoidon erityispiirteet. Hän osaa myös arvioida ja kehittää elämän loppuvaiheen hoitoa sekä tukea hoidettavaa ja läheisiä surun eri vaiheissa. Lisäksi hän tunnistaa omat voimavaransa ja arvioi omaa toimintaansa saattohoitajana.

Saattohoitaja voi toimia esimerkiksi palliatiivisen hoidon yksiköissä, kotihoidossa, kotisairaalassa, hoivakodeissa, sairaaloiden vuodeosastoilla tai saattohoitokodeissa.

5. Ikääntyneiden hyvinvoinnin edistämisen osaamisala

Osaamisalan suorittanut tukee ikääntyneen fyysistä, psyykkistä ja sosiaalista toimintakykyä sekä osallisuutta arjessa. Hän suunnittelee ja toteuttaa yksilöllisiä hyvinvointia tukevia palveluja, ohjaa asiakkaita ja heidän läheisiään palvelujen käytössä sekä tunnistaa muistisairauksien ja muiden ikääntymisen vaikutusten merkityksen.

Osaamisalalla on mahdollista suorittaa kolme erilaista tutkintonimikettä ja siten kohdentaa osaamistaan tiettyyn toiminta-alueeseen.

Työtehtäviä ovat muun muassa ikävalmentajan, muistihoitajan tai palveluohjaajan tehtävät kotihoidossa, palvelutaloissa, asumispalveluissa ja kuntouttavissa yksiköissä.

6. Infektioiden ehkäisy ja torjunnan osaamisala

Osaamisalan suorittanut suunnittelee, toteuttaa ja kehittää infektioiden torjuntaa sosiaali- ja terveydenhuollon yksiköissä. Hän hallitsee aseptisen työskentelyn, tartuntaketjujen katkaisemisen ja suojautumisen periaatteet. Hän toimii myös kouluttajana ja kehittäjänä infektioiden torjuntatyössä sekä arvioi riskitilanteita ja niiden hallintaa.

Työtehtäviä voivat olla yhdyshoitajan tai muut infektioiden torjunnan avustavat tehtävät sairaaloissa, varhaiskasvatuksessa, hoivayksiköissä, sosiaali- tai terveydenhuollon palveluissa.

7. Jalkojen hyvinvoinnin osaamisala

Jalkojen hyvinvoinnin osaamisalan suorittanut hallitsee jalkojen iho- ja kynsisairauksien hoidon, huomioiden asiakkaan perussairaudet osana kokonaisvaltaista jalkojenhoitoprosessia. Hän osaa ohjata ja neuvoa asiakasta jalkojen terveyden edistämisessä ja omahoidossa sekä ehkäistä jalkaongelmien syntymistä hyödyntämällä ajantasaista tietoa ja menetelmiä. Osaamiseen kuuluu myös suojaavien ja kevennyspohjallisten valmistus sekä asiakkaan opastaminen niiden käytössä.

Tutkinnon valinnaisilla osilla on mahdollista laajentaa ja syventää osaamista. Osaamisala antaa myös hyvät valmiudet jatko-opintoihin, esimerkiksi jalkaterapeutiksi ammattikorkeakoulussa.

Jalkojen hyvinvoinnin osaamisalan suorittaneet voivat työskennellä sosiaali- ja terveysalan sekä kuntoutuksen eri toimintaympäristöissä, kuten terveyskeskuksissa, sairaaloissa, hoiva- ja hoitolaitoksissa, palvelutaloissa, alan työryhmissä sekä asiakkaiden kodeissa. He voivat toimia myös ammatinharjoittajina tai yrittäjinä tarjoten palvelujaan sekä organisaatioille että yksityisille asiakkaille.

8. Kuntoutus-, tuki- ja ohjauspalvelujen osaamisala

Osaamisalan suorittanut osaa suunnitella ja toteuttaa kuntoutusta eri asiakasryhmille sekä tukea erityistä tukea tarvitsevien henkilöiden osallisuutta ja toimintakykyä. Hän hyödyntää monipuolisia ohjaus- ja kuntoutusmenetelmiä sekä tekee tiivistä yhteistyötä asiakkaan verkoston kanssa.

Hän voi työskennellä esimerkiksi vammaisalan, kuntoutuksen, näkövammaisten ohjauksen tai erityisen tuen palveluissa sosiaali- ja terveydenhuollon eri toimintaympäristöissä.

9. Mielenterveys- ja riippuvuustyön osaamisala

Osaamisalan suorittanut tukee asiakkaita mielenterveyden edistämisessä ja toipumisessa sekä riippuvuuksien hallinnassa. Hän hallitsee keskeiset mielenterveys- ja päihdetyön menetelmät, ohjaa yksilöitä ja ryhmiä sekä tukee voimavaralähtöistä toimintaa. Osaamisalan suorittanut osaa huomioida erilaisten riippuvuuksien tarpeet tuelle, toiminnalle ja ohjaukselle. Hän tekee yhteistyötä palveluverkoston ja läheisten kanssa asiakkaan toipumisen tukemiseksi.

Työtehtäviä ovat esimerkiksi mielenterveys- ja päihdepalveluiden ohjaaja, yhteisöhoitaja tai riippuvuustyön erikoisosaaja.

10. Obduktiotoiminnan osaamisala

Sosiaali- ja terveysalan erikoisammattitutkinnon obduktiotoiminnan osaamisalan suorittanut toimii erikoisosaajana lääketieteellisissä ja oikeuslääketieteellisissä ruumiinavauksissa, halliten niihin liittyvät erityistekniikat ja käytännöt. Obduktiotoiminnan erikoisosaaja osallistuu kuolemansyyn selvittämiseen avustamalla vainajan tunnistamisessa ja ruumiinavauksessa yhteistyössä lääkärin, poliisin ja oikeushammaslääkärin kanssa, sekä vastaa prosessin sujuvuudesta ja eettisestä toteutuksesta.

Obduktiotoiminnan erikoisosaajan tehtäviin kuuluu työyhteisökohtaisten käytänteiden mukaisesti tekninen ja ammatillinen osaaminen omalla vastuualueellaan: osallistuminen kuvantamiseen, biologisten ja histologisten näytteiden ottamiseen ja käsittelyyn, dissekointiin, kudosten irrotukseen, näytteiden säilytykseen, merkitsemiseen ja arkistointiin. Hän käyttää työssään erilaisia laboratorio- ja kuvantamislaitteita, noudattaa tiukkoja laatu- ja turvallisuusvaatimuksia sekä toimii yhteistyössä moniammatillisen tiimin kanssa.

Obduktiotoiminnan erikoisosaaja huolehtii vainajan siirroista, säilytyksestä ja luovutuksesta, sekä omaisten ohjaamisesta kuolemaan liittyvissä asioissa empaattisesti ja asiantuntevasti. Valinnaisten tutkinnon osien avulla osaamista voidaan laajentaa.

Obduktiotoiminnan erikoisosaaja työskentelee lääketieteellisissä ja oikeuslääketieteellisissä yksiköissä.

11. Planetaarisen terveyden osaamisala

Osaamisalan tavoitteena on vahvistaa sosiaali- ja terveysalan ammattilaisen osaamista kestävän terveyden edistämisessä, kansantautien ehkäisyssä ja hoidossa sekä terveyskriisien hallinnassa. Hän osaa edistää kestävästä terveyttä, ehkäistä kansantauteja ja tukea yhteisöjen hyvinvointia. Osaamisalan suorittanut toimii vastuullisesti planetaarisen terveyden, sosiaalisen oikeudenmukaisuuden ja yhdenvertaisuuden periaatteita noudattaen.

Työtehtävät sijoittuvat terveyden edistämisen, ympäristöterveyden ja kestävän kehityksen kehittämistehtäviin julkisella tai kolmannella sektorilla. Teemapainotuksilla voi saada syvempää osaamista kansantauteihin kuten diabeteshoitotyöhön, neurologisiin sairauksiin tai keuhko- ja hengityshoitoihin.

12. Tuentahoidon osaamisala

Tuentahoidon osaamisalan suorittanut hallitsee erityisryhmien tuentahoidon ja apuvälineiden käytön. Hän osaa suunnitella ja toteuttaa yksilöllisen hoidon, joka tukee asiakkaan toimintakykyä ja turvallisuutta. Hän kehittää tuentaratkaisuja yhteistyössä asiakkaan ja moniammatillisen tiimin kanssa.

Työtehtäviä ovat tuentahoidon erikoisosaaajan, kipsaaja, kuntoutusohjaajan tai apuvälinetekniikan tukihenkilön tehtävät eri sosiaali- ja terveydenhuollon toimintaympäristöissä.

13. Välinehuollon osaamisala

Osaamisalan suorittanut hallitsee välinehuollon prosessit, kuten välineiden puhdistuksen, desinfioinnin, steriloinnin, laadunvarmistuksen ja kehittämisen. Hän huolehtii potilasturvallisuudesta ja toimii välinehuollon ohjaus- ja kehittämistehtävissä.

Työtehtäviä ovat välinehuoltajan ja välinehuollon palveluohjaajan tai muu välinehuollon osaamista tarvitseva sosiaali- ja terveysalan ammattilainen, joka toimii välinehuollon tehtävissä sairaaloissa, terveyskeskuksissa, toimenpideyksiköissä ja välinehuoltokeskuksissa niin ihmis- kuin eläinpuolella.

14. Liite1. Arvoperusta

Ammatillisen koulutuksen tavoitteena on kehittää ja uudistaa yksilöiden ammatillista osaamista, työelämää ja yhteiskuntaa. Ammatillinen koulutus antaa valmiuksia toimia ammatillisesti sekä tehdä ratkaisuja eettisen ja kriittisen pohdinnan ja tietoon perustuvan harkinnan pohjalta.

Ammatillisen koulutuksen lähtökohtina ovat ihmisoikeuksien kunnioittaminen ja monimuotoisuuden arvostaminen. Ammatillinen koulutus edistää tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta, hyvinvointia ja demokratiaa. Osallisuus, aktiivinen toimijuus, avoimuus ja yhteisöllisyys korostuvat ammatillisen koulutuksen toiminnassa.

Ammatillinen koulutus vastaa yksilöiden, työelämän ja yhteiskunnan osaamistarpeiden muutoksiin joustavasti ja vaikuttavasti. Urasuunnittelutaidot ja valmiudet jatkuvaan oppimiseen korostuvat toimintaympäristöjen muuttuessa. Koulutus perustuu työelämän osaamistarpeisiin ja tarjoaa opiskelijan tavoitteisiin, elämäntilanteeseen ja tarpeisiin sopivia osaamisen kehittämisen tapoja. Turvallinen työskentely, yrittäjämäinen työote ja talouden hallinta ovat osa ammattitaitoa.

Ammatillisessa koulutuksessa ymmärretään kestävän elämäntavan välttämättömyys ja rakennetaan osaamisperustaa ympäristön ja kansalaisten hyvinvointia edistävälle taloudelle. Ammatillinen koulutus lisää ymmärrystä luonnonvarojen kestävästä käytöstä, ilmastonmuutoksen hillinnästä ja siihen sopeutumisesta sekä luonnon monimuotoisuuden säilyttämisestä. Ammatillinen koulutus tukee kansainvälistymistä ja globaalia vastuuta.

Arvoperusta toteutuu ammatillisen koulutuksen toimintakulttuurissa sekä osaamisen hankkimisessa ja osoittamisessa eri oppimisympäristöissä.

15. Liite 2. Luvat ja pätevyudet

Tutkinnossa edellytyksenä on, että opiskelija suorittaa säädösperusteiset sekä työelämän edellyttämät luvat ja pätevyudet, jotka ovat välttämättömiä ammattitaitovaatimuksissa ja osaamistavoitteissa edellytetyn osaamisen osoittamiseksi.

16. Liite 3. Tutkintokohtaiset terveydentilavaatimukset

Sosiaali- ja terveysalan erikoisammattitutkinnon tutkintokohtaisista terveydentilavaatimuksista määrätään Opetushallituksen määräyksessä Tutkintokohtaiset terveydentilavaatimukset ammatillisessa koulutuksessa.